

Szent József
Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Kiskunhalas
OM:027803

Helyi Tanterv

Felső tagozat

1. Kötet

2013. március

TARTALOMJEGYZÉK

HITTAN	2
A REFORMÁTUS HIT- ÉS ERKÖLCSTAN TANTÁRGY HELYI TANTERVE (5-8. ÉVFOLYAM)	11
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	61
TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK	152
HON- ÉS NÉPISMERET	233
ANGOL NYELV	247
ANGOL EMELT SZINT	313
NÉMET NYELV	396
MATEMATIKA	467
INFORMATIKA	539

HITTAN

5 - 8. osztály

A tantárgy heti és évi óraszámai évfolyamonként:

Osztály:	5.	6.	7.	*8.
Heti óraszám:	2	2	2	2
Évi óraszám:	72	72	72	72

*A hittan tantárgy óraszámát 8. osztályban úgy állapítottuk meg, hogy tartalmazza az ember- és társadalomismeret, etika modult is.

Célok, feladatok, fejlesztési követelmények:

A tantárgyblokk átfogó célkitűzéseit az Általános Katekétikai Direktórium (Budapest, 1980. SZIT) alapján terveztük meg, amely határozottan mutatja a hitoktatók feladatát. A Direktórium a következő gondolatokat hangsúlyozza:

"A keresztyén életet minden életkorban és minden történelmi helyzetben Isten Igéjével világítsák meg" (D 20).

Mivel "a hitoktatás feladata, hogy segítse az embereket megvalósítani... az Istennel való közösséget, a keresztyén örömhírt úgy kell előadnia, hogy nyilvánvalóvá váljék: általa kerül biztonságba az emberi élet legnagyobb értéke" (D 23). "Ezért a hitoktatásnak ápolnia kell és meg kell világítania az istenszeretet növekedését... és ennek az erénynek a megnyilvánulásait" (D 23). Tehát "nem elegendő, ha a hitoktatás csupán felébreszt valamilyen - jóllehet igaz - vallásos tapasztalatot: oda kell eljuttatnia az embert, hogy lassanként felfogja az isteni igazság teljességét" (D 24).

Az évi anyag összeállításában nem feledkeztünk meg arról, hogy "Krisztus vezeti el az embert az Atyához azzal, hogy elküldi a Szentlelket Isten népéhez." Ezért tanításunkban mindig Krisztus áll a középpontban, hiszen "az Egyház alapja Őbenne van" és "Őbenne nyeri el minden a megújulását". Krisztus által jutunk el az Atyához. De ez az "Atyához vezető út a Szentlélekben nyílik meg" (D 41).

Részleges célkitűzéseinket annak a zsinati tanításnak szellemében fogalmazzuk meg, amely hangsúlyozza, hogy összefüggéseket kell látnunk Isten és Krisztus misztériuma, valamint az emberi lét és az ember végső célja között, és eközben egyáltalában nem kell lekicsinyelnie azokat a földi célokat, amelyeket egy-egy ember vagy közösség közvetlenül el akar érni Istentől kapott hivatása szerint.

A rendszeresség és folyamatosság didaktikai alapelvét követve és az életkori sajátosságokhoz igazodva - egy-egy fejlődési szakasz követelményének megfelelően - kisebb ciklusokban építettük.

A személyiségfejlődés következő szakaszában - figyelembe véve a közösségi élet felé fordulás, a szociális érzés, és a tettekézség tényezőinek megjelenését - a keresztény életgyakorlattal kapcsolatos problémák és megoldási lehetőségek ismeretkörét bővítjük és mélyítjük. Figyelembe vesszük, hogy ezek a gyermekek már képesek akarati életükben a jó és rossz differenciáltabb szemléletére és ennek alapján gyakorlatuk formálására. Nevelésükben az önnevelés és a lelkiismeret-formálás feladatának fontosságát is hangsúlyozzuk.

A serdülők és serdültek korcsoportjának adottságait figyelembe véve e korosztály tagjainak korábbi ismereteit hatékonyan bővítjük, és hangsúlyozzuk az ifjúkorban tudatosan vállalt katolikus életszemlélet és gyakorlat fontosságát.

A tanterv követelményrendszere az elmélet és a keresztény élet összhangjának fontosságát hangsúlyozza. A tanulóktól elvárjuk, hogy minden életszakaszban - az életszakasz sajátosságainak megfelelően - szavakban és cselekedetekben tegyenek tanúságot Krisztus mellett.

A tanterv megvalósításhoz módszertani szempontból az Általános Direktórium útmutatásait ajánljuk segítségül:

A legfontosabb módszertani alapelv: "A jó emberi és keresztény kvalitások sokkal termékenyebbé teszik a katekézist, mint bármelyik módszer" (D 71).

A hitoktatónak "mindig az írott vagy hagyományozott kinyilatkoztatást és az egyházi tanítást kell szem előtt tartania. Ezen kívül, bármelyik részletről is legyen szó, a katekétának pontosan kell tudnia, hogy az éppen tárgyalt anyagnak, hogyan áll középpontjában Krisztus misztériuma; hogyan tanít ebben a részletkérdésben az egyház,... hogyan ünnepli ezt a liturgiában, és hogyan valósítja meg hívei életének gyakorlatában" (D 45).

A "katekézis anyaga egészének Szentháromság - központúnak kell lennie" (D 41).

A katekézis történhet deduktív és induktív módszerrel: vagy az isteni világból indul ki, és eljut az emberig; vagy az emberi világból (bibliai események, liturgikus történések, az egyház és a mindennapi élet eseményei) indul ki és eljut az isteni világhoz.

"Olyan pedagógiai módszert kell kiválasztani, amely megfelel a hitoktatásban részt vevők közösségi körülményeinek" (D 46).

"Minden emberi tanítás első követelménye,... hogy lehetővé tegye és felébressze a belső tevékenységet abban, akire irányul. A katekézissel tehát a hit belső aktusát kell felébreszteni" (D 75).

A modern pedagógiai eszközök és a tanítás-technológiai ismeretek nagy segítséget nyújtanak az ismeretek elsajátításához és mélyebb, tartósabb megszilárdításához. Egyben segítséget nyújtanak az alkalmazásnál is. Így használható a foglalkozásokon az audiovizuális eszközöknek széles skálája, a rajz, a bábozás, a dramatizálás megoldásaival együtt. Mindez előkészíti a serdülőknél a kép-meditáció beépítését is. Ezeket korcsoportonként más-más hangsúllyal és céllal kell alkalmaznunk a foglalkozásokon.

Az ember- és társadalomismeret, etika modul:

Az ember- és társadalomismeret, etika modul a hittan tantágyba integráltuk.

Célok és feladatok:

A hetedik évfolyamon a modul az emberi természet, a nyolcadik évfolyamon a társas kapcsolatok sajátosságait tárgyalja oly módon, hogy ötvözi a leíró embertudományokat (lélektan, szociológia) a normatív etikával. A tárgy egyszerre szolgálhatja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészít a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.

Fejlesztési követelmények:

A tárgy segíti a személyiségjegyek fejlesztését: a társas kapcsolatokban szükséges normák készségek kialakítását, az ember és környezete viszonyának reális érzékelését, a nyitottság, a bátorság és a humorérzék emberi értéként való kezelését. Megalapozza továbbá a tanulók toleráns törvénytisztelő magatartását, kulturált vitakészségét.

Belépő tevékenységformák:

Beszélgetés (szabad asszociációk, vélemények felszínre hozása és ütköztetése, hipotézisek bizonyítása és cáfolata, szövegek megbeszélése és elemzése). A játék (szerepjáték, szociodráma). Kutatás (önmaguk, események, helyzetek megfigyelése és elemzése, megismerkedés és interjú szakemberekkel, adatok és tények összegyűjtése, rendezése és elemzése, kísérletek, írásos és szóbeli kutatási beszámolók készítése). Kiegészíthetik bibliográfia készítése, a tanultak és feltártak vizuális megjelenítése, olvasmány- és esemény napló vezetése, sajtófigyelés, élménybeszámoló készítése, a tanult témaköröket bemutató kiállítások rendezése, segítségre szoruló megismerése, és megsegítése, cselekvési program készítése (saját maga, társai, környezete és a helyi társadalom számára), meditáció, szemlélődés; művészi alkotás létrehozása egyénileg vagy közösen.

A közösségépítő órák, foglalkozások során ezeket a tevékenységeket ajánljuk a Kiskunhalasi Katolikus Iskola hitoktatói számára:

Hittanórák keretében: Ismerkedés a kiskunhalasi katolikus templom épületével, történetével. Játék a közösségi házban, közösségépítő játékok a hittanórákon. Orgonás és gitáros énekek tanulása, ajándékkészítés, ünnepeinkhez kapcsolódó jelképek készítése (pl. adventi koszorú) stb.

Órán kívüli foglalkozások: zárandoklat (biciklis, buszos), ünnepi szentmisék, Márton Napi felvonulás, buckás keresztút, Szent József napi lelki nap, egyéb (karácsonyi, nagyböjti) lelki napok, közös gyónási alkalmak, rózsafüzér októberben, Mindenszentek környékén temetőlátogatás stb.

A hittan tantárgy témakörei évfolyamokra bontva:

- 5. évfolyam: alapvető biblikus ismeretek, Ó- és Újszövetségi történetek
- 6. évfolyam: Egyháztörténelmi alapismeretek.
- 7. évfolyam: alapvető hittan: Kinyilatkoztatás, Szentháromságos Isten, Jézus élete, tanítása, szentségek.
- 8. évfolyam: Biblikus erkölcsstan.

Értékelés szempontjai: tudás, hitéleti tevékenység, magatartás a hittanórákon.

Felső tagozatban az értékelés érdemjeggyel történik, 1-5-ig terjedő skálán.

5. évfolyam

Népem vagytok – mondja az Úr

Ószövetségi és újszövetségi olvasmányok

Belépő tevékenységformák:

A gyermek hite fejlődésének fontos szakasza az elsőáldozás utáni kor, melynek feladata a Jézus Krisztussal való *személyes kapcsolat* megteremtése és állandó mélyítése a *rendszeres lelkiélet*: a napi imádság, szentgyónás és szentáldozás.

Az ötödik osztályban ószövetségi és újszövetségi elbeszélésekből olyan részleteket kell bemutatnunk, melyeknek helyes megértése nem feltételez a gyermekek életkori sajátosságait felülmúló ismereteket. Ezek a történetek az Istennek az egész történelemben végigvonuló szeretetét mutatják meg: azt a végtelen jóságot, amellyel minden hűtlenség és engedetlenség ellenére sem hagyja az embert magára, hanem hű marad ígéreteihez, és nem vonja meg tőlük gondoskodását.

Témakörök:

Őstörténet és a Pátriárkák kora	8 óra
Rabság és szabadulás	6 óra
Vándorlás a pusztában	4 óra
A bírák kora	4 óra
A királyok kora	8 óra
A próféták kora	6 óra

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

A fogság után	7 óra
Jézus születése, élete, halála, feltámadása	10 óra
Jézus főbb csodái	8 óra
Jézus példabeszédei	8 óra
<u>Szabadon felhasználható óra</u>	<u>3 óra</u>
Összesen:	72 óra

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Ismerjék meg a pátriárkák korát, az ószövetségi elbeszéléseket, s azok erkölcsi üzeneteit. Tudatosuljon az ószövetségi elbeszélések újszövetségre mutató jellege. Tudatosuljon, hogy Isten kiválasztott népe a zsidó nép, s Isten végtelen szeretete által vezeti őket. Ismételjék át Jézus életének főbb eseményeit, ismerjék meg Jézus példabeszédeinek üzenetét, valamint csodáiból értsék meg emberszerető jóságát és isteni hatalmát!

Tankönyvek, taneszközök, segédletek:

Tankönyv, füzet

Ajánlott irodalom:

Bajtai Zsigmond: Régtől fogva szól hozzánk az Úr

Bindes Ferenc: Válaszol az Úr (1989)

Fülöpné Erdő Mária: Élő szó

Magyar Katolikus Katekizmus

Pusztai László: Népem vagytok

Szegedi László: Szentségi találkozás Jézussal

Szentírás

Tanári kézikönyv (A Hitoktatási vázlatok 8. füzet a hittan tankönyv használatához készült, 1989)

6. évfolyam

Egyházunk a történelemben

Egyházfogalom és egyháztörténelmi alapismeretek

Belépő tevékenységformák:

A hatodik osztály feladata az Egyházra vonatkozó ismeretek felelevenítése, gazdagítása, mélyítése, továbbá az Egyház iránti szeretet ébresztése, erősítése, és tudatosítása.

Az Egyházra vonatkozó kép rendezése és kiegészítése ebben a korosztályban azért fontos, mert a hatodik osztály elvégzése után a gyermek többféle iskolatípusban folytathatja tanulmányait: fontos tehát, hogy jó egyházképet alakítsunk ki benne. Másrészt ebben az életkorban erősödik benne a közösség utáni vágy: szükséges tehát, hogy az egyházi közösségről is helyes alapismeretei legyenek. Az egyház főbb szentjeinek életét megismerve jó példaképeket állíthatnak maguk elé.

Témakörök:

Az üdvösség műve az Egyház életében bontakozik ki	8 óra
Az Egyház életének indulása	14 óra
Az Egyház terjedése és annak problémái	16 óra
Az Egyház folyamatos megújulásra szorul	14 óra
Az Egyház ma is él	12 óra
<u>A liturgikus év főbb ünnepei:</u>	<u>8 óra</u>
Összesen:	72 óra

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Tudatosuljon a tanulóknak, hogy születésük és keresztségük óta közösségben élnek (család, Egyház). Az Ószövetségi választotta nép életében az emberek által, embereknek megmutatkozó Istennel találkozzanak! Az Újszövetségből ismerjék fel, hogy Jézus új választott népet hoz létre, melyben minden ember otthonra találhat! Ismerjék meg az Egyház születését, terjedését, történelmének fényes és árny-oldalait, szüntelen megújulásra való képességét és jelenének főbb mozzanatait! Találkozzanak a legismertebb szentek élete által igazi példaképekkel, a Krisztusban való élet örömeivel.

Tankönyvek, taneszközök, segédletek:

Tankönyv, füzet

Ajánlott irodalom:

Bajtai Zsigmond: Krisztus tanúi a történelemben

Hitünk és életünk (Budapest, 1991. SZIT)

Magyar Katolikus Katekizmus

Progetto uomo (LDC, 1992)

„Jézus kezdettől fogva jelen van az egyházban” (Győri sorozat VI.)

Pusztai László: Jézus Egyháza

Szegedi László: Krisztus Urunk története az Egyházban

Szentek élete

Újszövetségi Szentírás

Voi siete miei amici (LDC, 1993)

7. évfolyam

Alapvető hittan

Kinyilatkoztatás, a Szentháromságos Isten, a szentségek.

Belépő tevékenységformák:

A fiatalok hitének fejlődésében nagy jelentősége van a *serdülőkor* első szakaszának. A fiatal ebben az életkorban szinte mindent megkérdőjelez, hogy ismereteit új alapra építhesse. Ekkor kezdjük lerakni hívő világnézetének alapjait. *Vallási gyakorlataiban is meg kell újulnia*, hogy lelkiélete, lelkiismeretvizsgálata megfeleljen életkori sajátosságainak, hogy hite megélt hit legyen. A hittanórák keretében alkalmat kell adni a fiataloknak arra, hogy hitükkel és mindennapi keresztény életükkel kapcsolatos problémáikat felvethessék, és azokra megfelelő választ kapjanak.

Témakörök:

Kinyilatkoztatás és a Biblia	8 óra
Hiszek Istenben, Mennyei Atyánkban	6 óra
Hiszek Istenben, Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában	18 óra
Hiszek Istenben, Isten Szentlelkében	4 óra
A keresztény misztérium ünneplése, szentségek	22 óra
A keresztény imádság	6 óra
<u>A liturgikus év főbb ünnepei</u>	<u>8 óra</u>
Összesen:	72 óra

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A Szentíráshoz való ismeretek megalapozása. Igazodjon el a Szentírás könyvei között. Ismerje a Szentírás felosztását, keletkezésének történetét, irodalmi műfajait. Életkorának megfelelő szinten ismernie kell Jézus életének eseményeit. Ismernie kell a szentségeket, mint kegyelemközvetítő eszközöket. Ezekkel rendszeresen éljen is! Végül tudatosítsa, hogy amint Isten népének életében megmutatkozik a Gondviselő Isten, ugyanúgy megtapasztalja azt saját életében is!

Tankönyvek, taneszközök, segédletek:

Tankönyv, füzet

Ajánlott irodalom:

Bajtai Zsigmond: Aki hisz, üdvözülni

Magyar Katolikus Katekizmus

„A keresztény hit alapjai” (Győri sorozat VII.)

Pusztai László: Isten szól hozzánk

Szegedi László: Újszövetség bibliája

Szentírás

Szt. István Társulat: Nagykorúság Krisztusban

8. évfolyam

Jézus Krisztus követésére kaptunk meghívást

Biblikus erkölcsstan

Belépő tevékenységformák:

A tanulók az eddigi hitoktatásban megismerkedtek az Úr Jézus tanításának igen sok részletével, követésének feltételeivel. Ebben az évben ezeket az ismereteket kell rendszerezni, beilleszteni egyéb ismeretei közé, melyeket más tantárgyak tanulása során szerzett. El kell érniük, hogy ezek az ismeretek egységes képpé álljanak össze, megsejtetve velük Isten üdvözítő tervének lényegét, annak *beteljesülését Jézus Krisztusban és kibontakozását az Egyház életében és a mi egyéni életünkben.*

Témakörök:

1. Az ember méltósága, szabadsága, hivatása	9 óra
2. Az isteni üdvözítés: a törvény és a kegyelem	6 óra
3. Szeresd az Istent	7 óra
4. Szeresed embertársadat	18 óra
5. Bérnyújtásra készülünk	8 óra
6. A liturgikus év főbb ünnepei	7 óra
7. Etika	17 óra
Összesen:	72 óra

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Ismerje az alapvető erkölcsi fogalmakat: törvény, lelkiismeret, felelősség, bűn, önismeret, önmegnevelés. Legyen helyes önismerete. Tudatosan, lelkiismeretesen élje saját keresztény életét. Készségesen segítsen rászoruló embertársának. Tudatosan keressék a nekik

megfelelő katolikus közösséget. Rendszeresen és felnőtt módon végezzék el a szentgyónásukat. Ismerjék a tízparancsolatot, és azt helyesen értelmezzék. A bérmlásra készülve érjen meg benne – a korának megfelelő szintű – tudatos döntés Jézus követésére. Saját maga akarjon bérmlkozni és ne csak azért, mert a többiek is bérmlkoznak.

Tankönyvek, taneszközök, segédletek:

Tankönyv, füzet

Ajánlott irodalom:

A Katolikus Egyház Katekizmusa

Bajtai Zsigmond: Tartsd meg a parancsokat

„Keresztény élet” (Gyóri sorozat VIII.)

Dr. Hetény János: Bérmlásra készülünk

Pusztai László: Szeresd az Istent

Szegedi László: Bibliikus hittan

Tomka Ferenc: Találkozás a kereszténységgel

Újszövetségi Szentírás

**A REFORMÁTUS HIT- ÉS ERKÖLCSTAN TANTÁRGY HELYI TANTERVE
(5-8. ÉVFOLYAM)**

A tantárgy órakerete: (36 oktatási hét)

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	2	72	64	8
2.	2	72	64	8
3.	2	72	65	7
4.	2	72	58	14

A tantárggyal kapcsolatos pedagógiai szervezési megjegyzések:

A hit- és erkölcsstan tantárgy minden évfolyamon csoportbontásban kerül megtartásra. Minden tanuló, a szülő nyilatkozata alapján vesz részt a keresztyén felekezetek szerinti hittan csoportban. Ezek az órák is az iskolában kerülnek megtartásra. Csoportváltás szülői (nagykorú tanuló esetében tanulói) kérelemre, a jogszabályban előírt határidőig, (rendkívül indokolt esetben a tanév kezdetén), az igazgató engedélye alapján lehetséges. Áttérő tanulónak a csoportváltást az igazgató az illetékes egyház képviselőjének nyilatkozata után engedélyezheti. Jelen helyi tanterv a református hit- és erkölcsstan helyi tantárgyi tantervét tartalmazza.

A hit- és erkölcsstan órák része a gyülekezeti életbe való bekapcsolódás segítése, ill. a református gyülekezetek alapfogalmainak és világának megismertetése. Ennek érdekében néhány tanév esetében az egyes tanegységek során bevonásra kerülnek a helyi gyülekezet szolgálattevői (lelkipásztor, presbiter, ifjúsági csoport vezetője stb.).

Ugyancsak a gyülekezeti lét megismerése érdekében, egyes tanéveknek része a tanulóknak a helyi gyülekezetben, vagy más - környékbeli- gyülekezetben történő látogatása, istentiszteleti részvétele. Ezek az ajánlott, tanórán kívüli projektekhez tartoznak.

A református általános iskola tanulói több keresztyén felekezethez tartoznak. Minden tanuló a saját felekezete szerinti hit- és erkölcsstan órán vesz részt.

A 7-8. évfolyam konfirmációs felkészítése és a konfirmációs vizsgája az anyagyülekezetekben történik, így az iskola nem vesz részt a konfirmációs felkészítésben. Azonban a gyülekezeti munka segítésére és a konfirmációi felkészítő megerősítéseként

megjelenik a 6-8. évfolyam vonatkozó témái esetében a konfirmáció jelentőségének megismertetése és konfirmációra bátorítás.

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Zs. 244/2012.11.16. határozata szerint elfogadott kerettanterv.

Megjegyzés:

A helyi tanterv a 2011. évi CXC tv. 32. § (1) bek. d) pontja és az MRE 2007. évi 2. tv. 2. § (3) - (5) bek. alapján készült.

Az alkalmazás előfeltételeként meghatározott támogató szakvélemény az intézmény irattárában található. Száma:

2. A helyi tantárgyi tanterv áttekintő oldala

1. táblázat

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerett antervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Tematikai egység összes időkerete
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	15	1	16
Óstörténetek	5	1	6
Ószövetségi próféták	20	0	20
Történetek Jézus Krisztusról	16	0	16
Ünnepeljünk együtt!	8	0	8
Évfolyam összesen	64	8 (2 betervezve)	72

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerett antervi	Helyi többlet-	Tematikai egység

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

	óraszám	óraszám m (±)	összes időkerete
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	19	0	19
A Tízparancsolat	18	1	19
Történetek Jézus Krisztusról	12	0	12
Az egyház története	9	1	10
Ünnepeljünk együtt!	6	3	9
Évfolyam összesen	64	8 (5 betervezve)	72

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerett antervi óraszám	Helyi többszám óraszám m (±)	Temati egység összes időkerete
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	29	0	29
Isten hívása az Ószövetségben	4	1	5
Történetek Jézus Krisztusról	16	0	16
Élet az apostoli korban	7	1	8
Ünnepeljünk együtt!	9	2	11
Évfolyam összesen	65	7 (4 betervezve)	72

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerett antervi óraszám	Helyi többszám óraszám m (±)	Temati egység összes időkerete
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	21	1	22
Isten formáló kezében	9	0	9

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Történetek Jézus Krisztusról	20	0	20
Ünnepeljünk együtt!	8	3	11
Évfolyam összesen	58	14 (4 betervezve)	72

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek.

2. táblázat

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

évfolyam:	Szabad órakeret:	8
-----------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óra szám
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Tapasztalatok a református istentiszteletről	1
Őstörténetek	A világ nyelvei	1
	Összesen:	8

évfolyam:	Szabad órakeret:	8
-----------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óra szám
A Tízparancsolat	Szabályaink	1
Az egyház története	Látogatás egy környékbeli emlékműnél	1
Ünnepeljünk együtt!	Ünnepi készülődés	3
	Összesen:	8

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

évfolyam:	Szabad órakeret:	7
-----------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óra szám
Isten hívása az Ószövetségben	Identitás: mit jelent Istenhez tartozni?	1
Élet az apostoli korban	Az apostolok korának fő jellegzetességei	1
Ünnepeljünk együtt!	Ünnepi készülődés	2
	Összesen:	7

évfolyam:	Szabad órakeret:	1 4
-----------	------------------	--------

Tematikai egység	Téma	Óra szám
Ünnepeljünk együtt	Ünnepi készülődés	3
	Összesen:	1 4

4. Tantárgyi tartalom, az egyes tematikai egységek elemzése évfolyamonként

5. évfolyam

Összefoglalások, ellenőrzések óraszám: 11

Kerettanterv által betervezett óraszám: 53

Helyi sajátosságok óraszám: 8 óra (3 betervezve)

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

A minimum követelményeknek minden témánál része az az elvárás, hogy a tanuló vegyen részt a közös játékokban, feladatokban, beszélgetésekben és alkalmazkodjon azok szabályaihoz. Így külön nem kerül az egyes tematikai egységeknél feltüntetésre.

Tematikai egység	Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Órakeret: 14 óra
Előzetes tudás	<p>A korábbi évfolyamon tanultak.</p> <p>Korábbi élmények a református gyülekezetéről.</p> <p>Tapasztalati élmények a döntésről, Himnuszról.</p>	<p>+ 2 óra összefoglalás és számonkérés</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanév fő hittan témájára való ráhangolás és a tanév összegző lezárása.</p> <p>A református egyházhoz és a református gyülekezetekhez való pozitív érzelmi kötődés kialakítása.</p> <p>Fogalmi tisztázások: messiás, misszió, missziói utak</p> <p>Bevezetés az első keresztyén gyülekezetek világába</p> <p>Az „egyedül hit által” reformátori alapelv jelentésének tisztázása.</p> <p>A következő személyek bemutatása: Pál apostol, Lídia, Luther Márton</p> <p>Arra való rámutatás, hogy Isten embereken keresztül is cselekszik. Az Isten akarata szerinti cselekvő életre nevelés.</p> <p>A református istentisztelet sajátosságainak bemutatása, motiválás az istentiszteletek látogatására.</p> <p>A Himnusznak, mint nemzeti imádságunknak az értelmezése, népünkért való imádságra, hazafiságra nevelés.</p> <p>Isten döntéshelyzetekben való útmutatásának keresésére buzdítás.</p>	
Témák (Koncentrikus	Fejlesztési követelmények	Kapcsol

kör/ téma)			ódási pontok
Isten szól hozzánk ¹	Isten Igéje utat mutat a döntéseinkben (bevezető óra)	A tanuló: Ismeri a tematikai egységhez tartozó bibliai történeteket. Segítséggel megkeresi a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket. Képes értelmezni és a saját szavaival megfogalmazni a következőket: Messiás, első gyülekezet, missziói utak, pogányok apostola, Luther Márton, Lídia, döntéshelyzet	<i>Irodalom:</i> A tanuló beszédképességének fejlődése, tanult memoriterek szöveghű és kifejező tolmácsolása.
Református keresztyénnek lenni	Ki a Messiás? Zsidóság és keresztyénség	Röviden be tudja mutatni Pál apostol missziói útjait. Az adott kort ábrázoló térkép segítségével felismeri Pál missziói útjának egyes állomásait.	A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése (a témakörhöz kapcsolódó illusztrációk értelmezése).
Református keresztyénnek lenni	Az egyház megalakulása, az első keresztyén gyülekezet	Ismeri a reformátori alapelv fogalmát és az „egyedül a hit által” alapelvet. Példákat tud mondani a következőkre: Hogyan cselekedhet Isten általunk? Miért fontos részt venni az istentiszteleten? Mit jelent Isten segítségét hívni egy döntéshelyzetben?	Az írott és nyomtatott Biblia formái, üzenete
Református keresztyénnek lenni	Ki az Úr? A keresztyének és a Római Birodalom	A Himnuszt, mint a magyar népünk nemzeti imádságát is érti, imádkozik hazájáért. A Himnusz közös elemzése során megkeresi azok a pontokat, melyek az imádság jelleget mutatják. Döntéshelyzetekről szóló szituációs játékok segítségével keresi	<i>Történelem:</i> Történetek az Ószövetségből. A világvallások alapvető tanításai. Népek és vallásaik.
Református keresztyénnek lenni	Pál apostol a pogányok apostola (keresztyénség és misszió)		
Református keresztyénnek lenni	Pál apostol missziói útjai ²		
Bibliai történetek – Újszövetség	Isten embereken keresztül cselekszik: Lídia (ApCse)		<i>Honism</i>

	116,11-15)	azokat az Isten Igéje szerinti utakat a megoldásra.	<i>eret:</i>
Református keresztyénnek lenni	Egyedül hit által (Luther Márton)	Korábbi tapasztalatok segítségével a református istentiszteletről fontos ismeretek összegyűjtése. Ajánlott projekt: lehetőség szerint közös részvétel egy istentiszteleten.	Nagyszüleink és dédszüleink keresztyén világa. Erkölcsei normái.
Református keresztyénnek lenni	A református istentisztelet		Harmonikusan működő családi minták.
Szabad órakeret	Tapasztalatok a református istentiszteletről (1 óra)		<i>Énekzene:</i>
Isten szól hozzánk	Imádkozunk! Nemzeti imádságunk, a Himnusz		Nemzeti énekeink ismerete (Erkel Ferenc-Kölcsey Ferenc: Himnusz)
Isten utat mutat a mindennapokban	Istennek a döntéseinkben (évváró óra)		
Kulcsfogalmak/fogalmak		kapcsolat a zsidóság és a keresztyénség között, pogányok apostola, misszió, missziói út, istentisztelet, különleges istentiszteleti alkalmak, nemzet, nemzeti imádság	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		Pál apostol és Luther Márton személyének korosztályos szintű ismerete. A Messiás fogalmának korosztályos szinten való megfogalmazása. Az első keresztyén gyülekezet fő jellemvonásainak ismerete. A református istentisztelet fő részeinek ismerete és néhány különleges istentisztelet megnevezése. Ének	

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Tematikai egység		Őstörténetek	Órakeret: 5 óra
Előzetes tudás		Korábbi ismeretek, élmények, tapasztalatok a kapcsolódó történetekről. Tapasztalati élmények a nagyravágyásról, idegen nyelvekről.	+ 2 óra összefoglalás és ellenőrzés
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		<p>A tematikai egységhez tartozó bibliai történetek és alapvető kortörténeti háttérük bemutatása.</p> <p>A döntéshelyzetek érzelmi, indulati és akarati háttérének bemutatása és azok tudatos megélésére nevelés.</p> <p>A bűn emberi életben való jelenlétének tudatosítása, rámutatás Isten bünt megbocsátó szeretetére és kegyelmére.</p> <p>Erkölcsei ítélőképesség fejlesztése.</p> <p>Nyelvtanulás iránti motiváció ébresztése.</p>	
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bi	Isten döntése: a világ teremtése (1Móz 1,1-2,4)	A tanuló: Ismeri a tematikai egységhez tartozó bibliai történeteket. Segítséggel megkeresi a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket.	<i>Irodalom:</i> A magyar hangok rendszere (a héber mássalhangzós írás bemutatása érdekességként)
Bi	Isten döntésre hív: az első emberpár és a bűneset (1Móz 2,4-25; 1Móz 3)	A bábéli torony történetét esettanulmányként használva, a történet csoportmunkában vagy közösen történő elemzése. Képes értelmezni, saját szavaival megfogalmazni és példát mondani a következőkre:	<i>Történelem:</i> Az írásbeliség kezdetei.
S	A világ nyelvei (bevezető, 1 óra)	bűneset, szabadság, szabadosság, nagyravágyás.	<i>Dráma:</i>
Bi	Bábel tornya (1Móz 11,1-9)		

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

ég			Páros, kiscsoportos és csoportos interakciós játékok (hittan órán).
Is ten utat mutat a mindennapokban	Minden t szabad nekem? (1Kor 6,9-13) (Bábel tornya)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		döntés, teremtés, első emberpár, bűneset, szabadság, szabadosság, nagyravágyás	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		A következő történetek korosztályszintű ismerete: bűneset, Bábel tornya. Ének	

Tematikai egység	Ószövetségi próféták	Óra keret: 16 óra + 4 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás	Korábbi ismeretek élmények, tapasztalatok a kapcsolódó történetekről. Tapasztalati élmények	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A témakörhöz kapcsolódó bibliai történetek és alapvető kortörténeti háttér megismertetése. Tapasztalati élmények tudatosítása az álmokról, félelemről, választásról, elvárásokról, környezet nyomásáról, bátorságról, feladatvállalásról. Fogalmi tisztázások: próféta, királyság kora, Babilon, fogság. Arra való rámutatás, hogy Istennek hatalma van a betegségek és nyomorúságok felett is. Buzdítás az ilyen helyzetek Isten elé vitelére. Bátorítás a felelősségteljes döntéshozatalra, és a hitbeli meggyőződés vállalására a környezet nyomása ellenére is. Bátorítás az Isten által adott feladatok meglátására és teljesítésére.	

Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsol ódási pontok
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten követői, a próféták; az ország kettészakadása (1Kir 11,26- 12,19)	A tanuló: Ismeri a témakörhöz tartozó tematikai egységeket és azok alapvető kortörténeti hátterét. Segítséggel megkeresi a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket.	<i>Történel em:</i> Történet ek Babilonról, az ókori világról.
Bibliai történetek – Ószövetség	Illés próféta (1Kir 17,1- 7; 18,20-46)	Saját szavaival meg tudja fogalmaznia következőket, melyekre példát is tud mondani:	<i>Honisme ret:</i>
Bibliai történetek – Ószövetség	Illés és a sareptai özvegy (1Kir 17,8-24)	próféta, királyság, fogság, Isten szerint dönteni egy helyzetben,	Helytört éneti helyi hagyományaink Magyarországo n, és Jézus korában, az ókori Izraelben (épületek, ételek, edények, gazdálkodás módja stb.).
Bibliai történetek – Ószövetség	Elizeus próféta (2Kir 2,1- 18)	Ajánlott projekt: szituációs játékok az elvárásokról és ehhez kapcsolódóan beszélgetések, helyzet- és motiváció elemzések.	
Bibliai történetek – Ószövetség	Elizeus és Naamán (2Kir 5,1- 19)	Kreatív közös gondolkodás az egyéni és közös feladatokról.	
Bibliai történetek – Ószövetség	Dániel Babilonban: a király álma (Dán 2)	Korosztályának tipikus élethelyzeteiből példákat tud mondani a következőkre:	<i>Termész etismeret:</i>
Bibliai történetek – Ószövetség	Három ifjú a tüzes kemencében (Dán 3,1-27)	betegség, szükséghelyzet, társak nyomása, a hit tettekkel való megmutatása.	A kapcsolódó történetek növény és állatvilága.
Isten közösséget formál	Amikor választani kell (Három ifjú a tüzes kemencében)		<i>Dráma:</i>
Isten közösséget formál	Mit várnak el a körülöttem lévők? (Dániel az oroszlánok		Az alapvető fogalmak ismerete és alkalmazása játékok alapján

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

	vermében – bevezető óra)		és azok értékelő megbeszélése során (szándék, feszültség, konfliktus, jelenet, dialógus, monológ, típus, ellentét és párhuzam, ritmus).
Bibliai történetek – Ószövetség	Dániel az oroszlánok vermében (Dán 6,2- 25)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Jónás próféta (Jón 1-4)		
Isten utat mutat a mindennapokb an	Feladatom van (Jónás története)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten Igéje választás elé állít (Jer 36)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Ezékiel próféta és a fogság (Ez 1-3)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		próféta, szükség, éhínség, betegség, választás, elvárás, feladat, választás, fogság	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<p>A következő bibliai történetek korosztályi szintű ismerete: Dániel az oroszlánok vermében, három ifjú a tüzes kemencében.</p> <p>A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Illés, Dániel, Jónás.</p> <p>A kísértés fogalmának korosztályi szinten való megfogalmazása.</p> <p>Ének</p>	

Tematikai egység	Történetek Krisztusról	Jézus	Órakeret: 13 óra
Előzetes tudás	A témakörhöz tartozó történetekkel kapcsolatos		+3 óra összefoglalás és

		megelőző ismeretek, élmények. Tapasztalati élmények a következőkről: keresztelő, kísértés, függőség, hívás, diáknak lenni, árulás.	ellenőrzés
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		<p>A témakörhöz tartozó bibliai történetek és alapvető kortörténeti háttérük megismertetése.</p> <p>Tapasztalati élmények tudatosítása a következő téren: kísértés, függőség. Arra való rámutatás, hogy ezekkel, Isten segítségével harcolhatunk.</p> <p>Keresztyén értékválasztás segítése.</p> <p>Erkölcsi ítélőképesség fejlesztése: jó és rossz cselekedet.</p> <p>Bátorítás Jézus Krisztus tanítványi hívogatásának meghallására.</p> <p>Bátorítás arra, hogy a Jézus Krisztus által tanított elveknek megfelelően éljen.</p>	
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Újszövetség	Keresztelő János prófétai működése (Lk 3,1-18)	A tanuló: Ismeri a témakörhöz tartozó történeteket, példázatokat és alapvető kortörténeti háttérüket. Segítséggel megkeresi a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket.	<i>Történelem:</i> Élet a Római Birodalomban és más birodalmakban
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus Krisztus megkeresztelése (Mt 3,13-17)	A kísértésről, kísértés háttéréről és kísértésbe vivő tényezőkről szóló szituációs játék után keresi a háttérben lévő indítóokokat korosztályi szintjének megfelelően.	A keresztyénség zsidó gyökerei, kialakulása és elterjedése. Az Újszövetség. Jézus története.
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus Krisztus megkísértése (Lk 4,1-13). Böjt Jézus Krisztus szerint (Mt 6,16-18; Ézs 58)	Ajánlott projekt: értékek elképzelt árverése során összegyűjti azokat az értékeket, melyeket fontosnak tart. Kapcsolópontok,	<i>Honismeret:</i>

Isten utat mutat a mindennapokban	A lelki fegyverzet (Ef 6)	<p>összefüggések keresése a testi és lelki fegyverzet között.</p> <p>Saját szavaival meg tudja fogalmazni és példákat tud mondani a következőkre:</p> <p>példázat, tanítvány, kísértés, függőség, böjt, értékes, árulás, Jézus Krisztus tanítása szerint élni</p>	<p>Hétköz napi és ünnepi viseletek Jézus korában (Jézus, Keresztelő János)</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>Magyar ázó rajzok, képes használati utasítás pontos értelmezése. A legfontosabb vizuális jelek, szimbólumok értelmezése.</p> <p><i>Életvite l:</i></p> <p>Ételek. Az étkezési szokások és azok történeti háttere.</p> <p>A böjt szerepe.</p>
Isten utat mutat a mindennapokban	Mindenn api kísértéseink: függőségek		
Bibliai történetek – Újszövetség	Máté elhívása (Mt 9,9-13)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: a magvető példázata (Mt 13,3-23)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: az igazgyöngy (Mt 13,45-46)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Értékvál asztás, értékes – de mitől? (Az igazgyöngy példázata)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: aki kősziklára épít (Mt 7,24-27)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: a gonosz szőlőmunkások (Mt 21,33-45)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Júdás elárulja Jézust (Mt 26,14-16;		

	26,47-56)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	próféta, Keresztelő János, Jordán folyó, keresztség, Messiás, Krisztus, Jézus tanít, Krisztus, példázat, magvető, értékválasztás, gonoszság, áruulás	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<p>A magvető példázatának és az igazgyöngy példázatának korosztályi szintű ismerete.</p> <p>Keresztelő János és Máté személyének korosztályi szintű ismerete.</p> <p>A következő fogalmak korosztályi szinten való megfogalmazása: Messiás, Krisztus, kísértés, érték.</p> <p>Ének</p>	

Tematikai egység	Ünnepeljünk együtt! (Mivel a tematika egység minden témája ehhez a koncentrikus körhöz tartozik, így nem kerül külön feltüntetésre)	Órakeret: 8 óra
Előzetes tudás	<p>Ünnepekkel kapcsolatos élmények, tapasztalatok.</p> <p>Az alsóbb évfolyamokon tanult bibliai történetek az ünnepekhez.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Karácsonyhoz, húsvéhoz, pünkösdhöz kapcsolódó történetek megismertetése.</p> <p>Az ószövetségi Krisztusra vonatkozó próféciaik segítségével rámutatás arra, hogy Isten beteljesíti az ígéreteit.</p> <p>Pál apostol megtérésének történetén keresztül a megtérés fogalmának és jelenségének ismertetése.</p> <p>Isten megtérésre hívó szavának közvetítése.</p> <p>Alázatosságra nevelés.</p> <p>Arra való rámutatás, hogy az Istenben való hit több mint a konkrét tények és kézzelfogható bizonyítékok keresése.</p> <p>A pünkösti történeteken és Pál megtérésének történetén keresztül a Szentlélek személyének alapvető</p>	

	<p>tisztázása.</p> <p>Az egyházi év ünnepköreinek és a fő ünnepek összefoglaló megismertetése.</p>	
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Ünnepi készülődés a karácsonyra	A témakörhöz tartozó bibliai történetek ismerete.	<i>Történelem:</i>
Adventi várakozás az Ószövetségben (Zak 9,9)	Segítséggel megkeresi a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket.	Pünkös d/egyház - A keresztény egyház (papok és szerzetesek).
Az ószövetségi próféták Jézus eljövételéről (Ézs 7,14; 9,1-6; 11,1-10; Mik 5,1-3)	Részvétel az órai ünnepi készülődésekben és kreatív munkálatokban. Ajánlott projekt: adott ünnepekhez kapcsolódó népszokások megelevenítése. Pl. betlehemezés	Közép kori örökségeink: katedrálisok, könyvnyomtatás.
Ünnepi készülődés a húsvétra	A tanuló példákat tud mondani és meg tudja fogalmazni saját szavaival a következőket:	A keresztény magyar állam megalapítása (Szt. István).
Jézus megmossa a tanítványai lábát (Jn 13,1-11)	ószövetségi prófécia Jézusról, lábmosás, alázatosság, kézzelfogható tények keresése, megtérés, Szentlélek	
Jézus és Tamás (Jn 20,24-29)		
Ünnepi készülődés a pünkösdre		
Saul megtérése (ApCsel 9,1-30)		<i>Honismeret:</i>
		Ünnepi szokások fogalma, szerepe, általános jellemzői. (Ünnepkörök jeles napjai és jellemzői)
		<i>Termés</i>

		<p><i>zetismeret:</i></p> <p>Tájékozódás a térképen.</p> <p>Égitestek, csillagok, bolygók (napkeleti bölcsek)</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>A legfontosabb vizuális jelek, jelzések, szimbólumok (Keresztyén szimbólumaink, ünnepekhez kapcsolódó jelképeink).</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	advent, ószövetségi próféták, prófécia, lábmosás, alázat, racionális látásmód, megtérés	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	Pál apostol személyének korosztályi szintű ismerete. Az egyházi év fő ünnepeinek ismerete (neve, mikor és mit ünneplünk) Ének	

6. évfolyam

Összefoglalások, ellenőrzések óraszám: 10

Kerettanterv által betervezett óraszám: 54

Helyi sajátosságok óraszám: 8 óra (betervezve)

A minimum követelményeknek minden témánál része az az elvárás, hogy a tanuló vegyen részt a közös játékokban, feladatokban, beszélgetésekben és alkalmazkodjon azok szabályaihoz. Így külön nem kerül az egyes tematikai egységeknél feltüntetésre.

Tematikai egység	Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Órakeret: 17 óra + 2 óra összefoglalás, számonkérés (Apostoli Hitvallás után)
Előzetes tudás	Korábbi élmények a református gyülekezetről és az egyházi szokásrendszerekről. Tapasztalati élmények a következőkről: félelem, szomorúság, öröm, imádság, éneklés, hálaadás, bátorság, nehéz élethelyzetek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai A tanév fő hittan témájára való ráhangolás és a tanév összegző lezárása. A református egyházhoz és a református gyülekezetekhez való pozitív érzelmi kötődés kialakítása. Arra való rámutatás, hogy Isten Igéjének minden élethelyzetben van üzenete. Bátorítás arra, hogy a tanulók saját érzéseiket, élethelyzeteiket Isten elé vigyék és keressék a Szentírásból az élethelyzetekre szóló választ. Az Istent magasztaló imádság jellegzetességeinek a bemutatása, magasztaló imádságra való bátorítás. A hálaadó énekek fogalmának megismertetése. A hit fogalmának tisztázása és bátorítás a hit megélésére a tanulók mindennapjaiban. A Biblia könyveinek és felosztásának megismertetése a tanulókkal.		

<p>Az Apostoli Hitvallás megismertetése a tanulókkal.</p> <p>Az Apostoli Hitvallás egyes részeinek közös áttekintésével és elemzésével a korábban tanultak alapján összefoglalás a Szentháromság Istennel kapcsolatos alapvető ismeretekről.</p> <p>Bátorítás a hit egyéni megvallására a tanulók sajátos élethelyzeteiben.</p> <p>A konfirmációnak, mint a hit egyéni megvallásának a bemutatása.</p> <p>Az anyagyülekezethez való kapcsolódás megerősítése az anyagyülekezet történetének feltérképezése egyéni munka (vagy csoportmunka) révén.</p> <p>A tanuló bátorítása arra, hogy bekapcsolódjon a gyülekezeti szolgálatba a lehetőségeinek megfelelően.</p> <p>Arra való rámutatás, hogy a cselekedetek mindig azt tükrözik, hogy mit hiszünk, mit vallunk egy-egy dologról. Bátorítás a keresztyén hit megmutatására a tettek által is.</p>		
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten utat mutat a mindennapokban	Életünk Isten előtt (Zsolt 139) (bevezető óra)	<i>Gyülekezeti élet:</i> Konfirmációra való hívogatás és bátorítás.
Isten utat mutat a mindennapokban	Istennel a félelemben és a szomorúságban (Zsolt 3; 23; 46)	Az anyagyülekezet történetének és szolgálati lehetőségeinek a megismerése.
Isten utat mutat a mindennapokban	Istennel az örömeinkben (Zsolt 103) ¹	
Isten szól hozzánk	Az Isten által adott könyvtár	<i>Irodalom</i>
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! Az Istent magasztaló, dicsérő imádság és éneklés (Pál és Szilász a filippi börtönben)	: A témákhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek tisztázása.
Isten szól hozzánk	Hallél zsoltárok (Zsolt 113-118)	A régió, lakóhely kultúrája,

Isten utat mutat a mindennapokban	Kell-e bátorság a hithez? (Bevezetés a Hitvalláshoz, Zsid 11,1)	hit megvallása. Társaival egyedül vagy utánajár anyagyülekezete történetének, melyet röviden bemutat a kapcsolódó órán.	reformátussága, emlékei, emlékhelyei.
Református keresztyénnek lenni	Isten a világ teremtője – Apostoli Hitvallás 1.	Feltérképezi azokat a lehetőségeket, ahol be tud kapcsolódni szolgálatként a gyülekezetbe.	<i>Természetismeret:</i> Kölcsönhatások az életközösségekben : táplálkozási láncok, táplálékhálózatok.
Református keresztyénnek lenni	Jézus Krisztus váltságműve – Apostoli Hitvallás 2.		(Isten tökéletes világot alkotott). Veszélyeztetettsége miatt, fontos a védelme.
Református keresztyénnek lenni	Jézus Krisztus visszajön (Jel 21) – Apostoli Hitvallás 3.		
Református keresztyénnek lenni	Jézus Krisztus egyháza – Apostoli Hitvallás 4.		
Református keresztyénnek lenni	A Szentírás tanítása a Szentlélekről		<i>Vizuális kultúra:</i>
Református keresztyénnek lenni	Mit vallok? (Konfirmáció, saját hitvallás)		A közvetlen környezetben található tárgyak, épületek (pl. templom, annak bútorzata, papi öltözet, textíliák, stb.) elemzése forma és rendeltetés, valamint a díszítés kapcsolatán keresztül. (Gyülekezetem
Református keresztyénnek lenni	Gyülekezetem története		
Református keresztyénnek lenni	Alkalmak és szolgálati területek a gyülekezetben		
Isten utat mutat a mindennapokban	Az életem Isten fényében (évváró óra) ³		

		története.)
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyaegyházközség, alkalmak, szolgálati területek, konfirmáció, Apostoli Hitvallás, egyház, Szentlélek, Teremtő Isten, Jézus Krisztus, váltságmunka, Istent dicsérő imádság, hallél zsolnár, Biblia felosztása, Biblia könyvei	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	A Biblia könyveinek memoriter szintű ismerete. Az Apostoli Hitvallás memoriter szintű ismerete. Ének	

Tematikai egység	A Tízparancsolat	Órakeret: 15 óra + 4 óra összefoglalás, számonkérés
Előzetes tudás	Korábbi ismeretek élmények, tapasztalatok a kapcsolódó történetekről és a Tízparancsolatról. Tapasztalati élmények a szabályokról, vágyakozásról, másik nemmel való kapcsolatokról, kapzsiságról, szülők iránti tiszteletéről.	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>A Tízparancsolat megismertetése a tanulókkal.</p> <p>Szabályok tiszteletére, törvénytiszteletre nevelés.</p> <p>Arra való rámutatás és bátorítás, hogy a Tízparancsolat Isten által adott útmutató az emberi létünk megéléséhez.</p> <p>Az egyes parancsolatok tanuló életvalóságához való kapcsolópontjaira való rámutatás és a diákok hozzásegítése ahhoz, hogy saját maguk értelmezzék az egyes parancsolatokat saját élethelyzeteikre.</p> <p>Erkölcsei ítézőképesség fejlesztése a parancsolatokról való közös gondolkodás révén.</p>		

<p>Keresztyén értékrend felmutatása és bátorítás annak a megélésére.</p> <p>Rámutatás arra az összefüggésre, ami Jézus Krisztus tanítása és a Tízparancsolat között van.</p>			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szabad órakeret	Szabályaink (bevezető óra)	A tanuló: Megismeri a Tízparancsolat, mint Isten útmutatását az ember életére. Saját szavaival képes értelmezni és példákat mondani minden parancsolatra.	<i>Természetismeret:</i> A serdülőkor változásai: Konfliktusok, nemzeti működések, függőségek (alkohol, drog, cigaretta), fiatalkori bűnözés.
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten a Tízparancsolatot adja a népének (bevezető óra)	Felismeri, hogy az Isten által adott Törvény örökérvényű.	Viselkedési normák, szabályok jelentősége az ember életében.
Bibliai történetek – Ószövetség	1. parancsolat – Az egyiptomi szabadulás története (2Móz 14,15-31)	Keresi a lehetőségeit annak, hogyan tudja saját életében megélni Isten törvényeit.	A családi és társas kapcsolatok jelentősége.
Bibliai történetek – Ószövetség	2. parancsolat – Az aranyborjú (2Móz 32),		
Bibliai történetek – Ószövetség	3. parancsolat – Dávid és Góliát (1Sám 17)		
Bibliai történetek – Ószövetség	4. parancsolat – Salamon templomot épít az Úrnak (1Kir 6; 8,22-61)	Szabályjátékok segítségével elemez néhány szabályt. Beszélgetés során felismeri annak a jelentőségét, hogy az emberi életnek szüksége van szabályokra.	
Bibliai történetek – Ószövetség	5. parancsolat – Dávid és Absolon (2Sám 15,1-16)	Segítséggel megkeresi a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket a Bibliában.	
Bibliai történetek – Ószövetség	6. parancsolat – Káin és Ábel (1Móz 4,1-16)	Szituációs játékok segítségével csoportosan vagy közösen elemez egyes parancsolatokhoz kapcsolódó etikai kérdéseket, élethelyzeteket.	
Isten utat mutat a mindennapokban	Kapcsolat a másik nemmel (7. parancsolat előtti bevezető óra)		
Bibliai történetek – Ószövetség	7. parancsolat – Dávid és Betsabé (2Sám 11,1-12,23)		<i>Dráma:</i> Dönté

Bibliai történetek – Ószövetség	8. parancsolat – Géházi kapzsisága és bűnhődése (2Kir 5,19-27)	Kritikusan érvel etikai kérdésekben, pl. kapcsolat a másik nemmel, lopás, stb.	si helyzetek elemzése, feldolgozása, dramatikus tevékenységekkel (pl. a tanulókat érdeklő konfliktushelyzetek, emberi problémák alapján – a Tízparancsolat fényében).
Bibliai történetek – Ószövetség	9. parancsolat – A Nagytanács elhatározza Jézus halálát (Jn 11,45-57; Mk 14,56-64)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Bárcsak nekem is lenne! (Vágyaink) ²		
Bibliai történetek – Ószövetség	10. parancsolat – Nábót szőlője (1Kir 21)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus és a Tízparancsolat (Mt 12,9-14. Lk 10,25-28)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Tízparancsolat, szabályok, aranyborjú, bálványimádás, Góliát, Salamon, Dávid, Absolon, Káin és Ábel, Géházi, kapzsiság, bűnhődés, Nábót szőlője,	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		Az aranyborjú történetének korosztályi szintű ismerete. A Tízparancsolat és Mt 5,17 memoriter szintű ismerete. Mózes, Dávid, Nábót személyének korosztályi szintű ismerete. A tanuló képes néhány mondatban értelmezni a Tízparancsolatot. Ének	

Tematikai egység	Történetek Jézus Krisztusról	Órakeret: 10 óra +2 óra összefoglalás és
-------------------------	-------------------------------------	--

		ellenőrzés
Előzetes tudás	<p>A témakörhöz tartozó történetekkel kapcsolatos megelőző ismeretek, élmények.</p> <p>Tapasztalati élmények a következőkről: szeretet, kirekesztés, befogadás, hála, megbocsátás, adósság, betegség, meggyógyulás.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>A témakörhöz tartozó bibliai történetek és alapvető kortörténeti háttérük megismertetése.</p> <p>A példázat fogalmi értelmezésének bővítése.</p> <p>A krisztusi lelkület fogalmának és jellegzetességeinek megismertetése. Krisztusi lelkületre nevelés.</p> <p>A példázatokon keresztül Isten következő tulajdonságainak bemutatása: megértés, elfogadás, megbocsátás.</p> <p>Rámutatás Isten elfogadó és megbocsátó szeretetére. A tanulók hívogatása és bátorítása Isten szeretetének elfogadására.</p> <p>Rámutatás Jézus Krisztus betegségek fölötti hatalmára.</p> <p>Egészséges életmódra nevelés, arra való rámutatással, hogy az egészség nemcsak a testi tünetek hiányát jelenti, hanem azt is, hogy lelkileg rendben vagyunk.</p>		
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten utat mutat a mindennapokban	Mit jelent önmagunk és mások szeretete? (1Kor 13)	<p><i>Irodalom:</i></p> <p>Családi, baráti kapcsolatok sokfélesége az irodalmi művekben.</p> <p>A mitológiai és bibliai történetektől a kortárs irodalomig, magyar és világirodalmi szemelvényekkel.</p>
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus a megdicsőülés hegyén (Mt 17,1-8)	
Bibliai történetek – Újszövetség	Az adós szolga példázata (Mt 18,21-35)	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézust nem fogadják be egy samáriai faluban (Lk 9,51-56)	
	<p>A tanuló:</p> <p>Ismeri a témakörhöz tartozó bibliai történeteket és alapvető kortörténeti háttérüket.</p> <p>Segítséggel megkeresi a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket a Bibliában.</p> <p>Szituációs játékokon keresztül a befogadás, elfogadás, megbocsátás, tékozlás kiábrázolása és a játékok</p>	

Isten utat mutat a mindennapokban	A krisztusi lelkület (Jézust nem fogadják be egy samáriai faluban)	után elemző beszélgetés. A példázatok közös, kreatív értelmezésén keresztül megismeri Isten megértő, elfogadó és megbocsátó szeretetét. Saját szavaival mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódó példákat tud mondani.	
Bibliai történetek – Újszövetség	A tékozló fiú példázata (Lk 15,11-32)		
Bibliai történetek – Újszövetség	A tíz leprás meggyógyítása (Lk 17,11-19)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: hála (A tíz leprás meggyógyítása)	Felismeri a következőket: Isten mindannyiunkra vár. a teljes egészség azt jelenti, hogy a lélekben is egészségesek vagyunk. Saját életéből példákat tud mondani arra, hogy mi mindenért lehet hálás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Szeretet, adós szolga, példázat, Samária, elfogadás, befogadás, tékozló fiú, megbocsátás, lepra, leprás, gyógyítás, hála.	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		A tékozló fiú példázatának és a tíz leprás meggyógyítási történetének korosztályi szintű ismerete. Ének	

Tematikai egység	Az egyház története	Óra
Előzetes tudás	Korábbi ismeretek, élmények, tapasztalatok a kapcsolódó témákról. Kapcsolódó korábbi történelmi ismeretek.	keret: 8 óra + 2 óra összefoglalás és ellenőrzés

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		<p>A témakörhöz kapcsolódó egyháztörténeti személyek és események megismertetése.</p> <p>Rámutatás arra, hogy az egyház története párhuzamos a világi történelemmel.</p> <p>A tanulók hozzásegítése ahhoz, hogy meglássák az összefüggéseket az egyháztörténet és a történelem között.</p> <p>Arra való rámutatás, hogy minden történelmi időben lehetőség van megélni az Istennel való kapcsolatot. Bátorítás arra, hogy a tanuló ugyanezt tegye a saját korában.</p> <p>Fogalmi tisztázások: egyházatyák, szerzetesrend, reformátorok.</p> <p>Arra való rámutatás, hogy a megyében, egyházmegyében milyen magyar reformátorok voltak.</p> <p>Magyar református identitásra nevelés.</p>	
Témák (Koncentrikus kör/téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Református keresztyénnek lenni	Augustinus és az egyházatyák	A tanuló: Alapvető ismereteket szerez az egyház kezdeteiről és a magyar keresztyén egyház születéséről.	<i>Történelem:</i> - A reformáció és a katolikus megújulás Európában, Magyarországon.
Református keresztyénnek lenni	István király: a magyar keresztyén egyház kezdetei	Saját szavaival képes értelmezni a szerzetesrend, egyházatyá, reformátor, magyar reformátor fogalmakat. Példát tud mondani ezekre.	- Az Erdélyi Fejedelemség aranykora Bethlen Gábor idején.
Református keresztyénnek lenni	Assisi Ferenc és a szerzetesrendek	Felismeri azt, hogy városában (megyéjében, egyházmegyéjében) milyen emlékek vannak a magyar reformáció korából. Ajánlott projekt: látogatás egy környékbeli emlékműnél.	- Habsburg-ellenes
Református keresztyénnek lenni	Az egyház megreformálásának az igénye (Luther, Kálvin)		
Református	Magyar reformátorok a	Ismeri a bibliás fejedelem	

keresztyénnek lenni	környezetünkben	és protestáns fejedelmek kifejezéseket. Példákat tud ezekre erre mondani.	harcok és vallási mozgalmak a XVII. században. Énekzene: Gregorián énekek, reformációi énekek, históriás énekek, stb.
Szabad órakeret	Látogatás egy környékbeli emlékműnél	Keresi az összefüggéseket és a kapcsolatokat a történelem és az egyház története között meglévő ismeretei alapján.	
Református keresztyénnek lenni	A bibliás fejedelmek	Képes értelmezni a magyar református fogalmát, szituációs játékok segítségével példákat tud mondani rá.	
Református keresztyénnek lenni	Protestáns fejedelmek		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Augustinus, egyházatya, István király, magyar keresztyén egyház, szerzetesrend, Assisi Ferenc, reformáció, Luther Márton, Kálvin János, magyar reformáció, magyar református	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		István Király, Kálvin János és a városában, megyéjében élt magyar reformátor személyének korosztályi szintű ismerete. A reformáció fogalmának és jelentőségének az ismerete. Ének	

Tematikai egység	Ünnepeljünk együtt! (Mivel a tematikai egység minden témája ehhez a koncentrikus körhöz tartozik, így nem kerül külön feltüntetésre)	Órakeret: 9 óra
Előzetes tudás	Ünnepekkel kapcsolatos élmények, tapasztalatok. Az úrvacsorához, mint gyülekezeti szokáshoz kapcsolódó élmények.	
A tematikai egység	Karácsonyhoz, húsvéthoz, pünkösdhöz	

<p>nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>kapcsolódó történetek megismertetése.</p> <p>A karácsonyi ünnepkör fogalmának és tartalmának megismertetése.</p> <p>A reformáció ünnepének megismertetése, történeti háttér felidézése.</p> <p>A „szüntelen reformáció” reformátori alapelv és jelentésének megismertetése. Ez által a szüntelen megújulásra való nevelés.</p> <p>Az ünnepi hangulat megalapozása. Istennel való ünneplésre nevelés.</p> <p>A páskavacsora, utolsó vacsora és az úrvacsora tartalmának és jelentőségének megismertetése, a köztük való kapcsolatra való rámutatás.</p> <p>Vágyakozás felébresztése az úrvacsorán való részvétel iránt.</p>	
<p>Témák (Koncentrikus kör/ téma)</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Reformáció ünnepe: az egyház megújulása, Luther és Kálvin</p>	<p>A tanuló:</p> <p>Ismeri a témakörhöz tartozó bibliai történeteket és alapvető kortörténeti hátterüket.</p>	
<p>Szabad órakeret: ünnepi készülődés a karácsonyra (1 óra)</p>	<p>Részt vesz az órai ünnepi készülődésekben és kreatív munkálatokban. Ajánlott projekt: a karácsonyi ünnepkör kreatív összefoglalása.</p>	
<p>Karácsonytól vízkeresztig, a karácsonyi ünnepkör (Jn 1,1-18)</p>	<p>Ismeri a reformáció emlékünnepét.</p>	
<p>Szabad órakeret: ünnepi készülődés a húsvétra (1 óra)</p>	<p>Ismeri a „szüntelen reformáció” alapelvet és saját szavaival képes értelmezni, példát mondani rá.</p>	
<p>A páskavacsora és az utolsó vacsora, úrvacsora (Mk 14,3-25)</p>	<p>Ismeri a páskavacsora, utolsó vacsora, úrvacsora fogalmát és a közöttük lévő összefüggést.</p>	
<p>Jézus megszólítja a gonosztevőt a kereszten (Lk 23,32-43)</p>	<p>A tanuló felismeri, hogy életünk utolsó pillanatáig sem késő Istenhez</p>	
<p>Jézus Krisztus feltámadása (Mt 28,1; Jn 20,26)</p> <p>Szabad órakeret: ünnepi</p>	<p>Életvitel: A tárgykészítés, modellezés, mint hobbi lehetőségeinek megismerése (ünnepeket megelőző barkácsolás).</p>	

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

készülődés a pünkösdre (1 óra)	fordulni.	
Az első gyülekezet (ApCsel 11,19-26; 2,42-47)	Saját szavaival össze tudja foglalni az első gyülekezet jellegzetességeit.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Karácsonyi ünnepkör, páskavacsora, utolsó vacsora, úrvacsora, első gyülekezet, reformáció emlékünnepe, semper reformanda (szüntelen reformáció)	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	A reformáció és az úrvacsora fogalmának és jelentőségének az ismerete. A karácsonyi ünnepkör fogalmának és a hozzá tartozó ünnepek ismerete. Kálvin János és Luther Márton személyének korosztályi szintű ismerete. Ének	

6. évfolyam

Összefoglalások, ellenőrzések óraszám: 10

Kerettanterv által betervezett óraszám: 55

Helyi sajátosságok óraszám: 7 óra (4 betervezve)

A minimum követelményeknek minden témánál része az az elvárás, hogy a tanuló vegyen részt a közös játékokban, feladatokban, beszélgetésekben és alkalmazkodjon azok szabályaihoz. Így külön nem kerül az egyes tematikai egységeknél feltüntetésre.

Tematikai egység	Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Órakeret: 25 óra
Előzetes tudás	Korábbi élmények a református gyülekezetéről és szokásrendszeréről. Tapasztalati élmények, előzetes tudás a hitről, hitért való harcokról. Korábbi történelmi ismeretek az egyháztörténeti részek kapcsán.	+ 4 óra összefoglalás számonkérés (egyháztörténeti részeknél)
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		

A tanév fő hittan témájára való ráhangolás és a tanév összegző lezárása.

A református egyházhoz és a református gyülekezetekhez való pozitív érzelmi kötődés kialakítása.

Önismereti fejlesztés a csoporthoz illő önismereti játékok segítségével.

Arra való rámutatás, hogy Isten konkrétan minket szólít meg Igéje (a teljes Szentírás által). A tanulók hívogatása és buzdítása arra, hogy naponként olvassák a Bibliát és keressék Isten életükre szóló üzenetét. Ennek a gyakoroltatása kreatív közös igemagyarázat révén.

A hitvallás és hitvalló életmód néhány példájának bemutatása a gályarabok és hitvalló ősünk élettörténeteinek kapcsán.

Arra való rámutatás, hogy a közösségben mindenkinek meg van a helye. A tanulók hozzásegítése egymás elfogadásához, pozitív, nyílt és elfogadó attitűd kialakításához.

Keresztyén felekezetek jellegzetességeinek megismertetése, és arra való rámutatás, hogy a keresztyén felekezetek tagjai testvéreink a hitben. Az ökumené fogalmának és lehetőségeinek megismertetése.

Imádságos lelkületre nevelés részeként az imádságos lelkület különböző példáinak a bemutatása (Szentírásból és történelemből). A „szüntelenül imádkozzatok”, „imádkozzál és dolgozzál” alapelvek és tartalmuk megismertetése.

A tanulók bátorítása az egyéni csendességre és fohászkodásra.

A diakónia fogalmának megismertetése, az MRE szeretetszolgálati területeinek bemutatása, a helyi egyházközségek szeretetszolgálatának feltérképezése.

Egy szeretetintézmény meglátogatása révén a tanulói tapasztalatok bővítése a szeretetszolgálat lehetőségeivel és az intézményben élőkkel kapcsolatban.

Az MRE legismertebb ifjúsági alkalmainak (Csillagpont, regionális alkalmak, stb.) bemutatása, hívogatás az ifjúsági csoportok látogatására. Vágyakozás felkeltése a gyülekezet ifjúsági csoportjába való tartozásra.

Arra való rámutatás, hogy Istennel való kapcsolatunk folyamatosan változik, ami a szüntelen megújulás része.

Példák keresése a saját iskolából korábban élt református személyek megismerése révén.

Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten utat mutat a mindennapokban	Ki vagyok én? (Bevezető óra)	A tanuló: felismeri annak a lehetőségét, hogy Isten nemcsak magához hívja az egyéneket, hanem bátorít és küld mások felé. Saját szavaival meg tudja	Magyar nyelv: Vélemény, vita, érv,
Isten szól hozzánk	Hogyan szól hozzám Isten a		

	Szentírásban? (2Tim 3,16)	fogalmazni, hogyan hívja őt Isten magához. Keresi annak a lehetőségeit, hogy őt hová és kikhez küldi Isten.	hozzászólás s képességének fejlesztése.
Isten utat mutat a mindennapokban	A hit válasz Isten vonzására	Részt vesz az önismereti játékokban.	
Isten közösséget formál	Kapcsolataink (család, barátok, csoportok)	A teljes Szentírást, mint Isten Igéjét érti.	Szóvegtetés (Bibliaolvasás, értelmezés)
Református keresztyénnek lenni	Hűség a hitben: Gályarabok, hitvalló ősaink	Tipikus megnyilvánulások alapján (köszöntés, szóhasználat) felismeri a keresztyén testvérfelkezeseket.	A szókincs változása: régi és új szavak, kifejezések gyűjtése a Biblia világából.
Református keresztyénnek lenni	A protestánsok küzdelmei (vallásszabadság, vallási egyenjogúság)	Ismeri az ökumené fogalmát és törekszik a testvéri attitűdre a testvérfelkezesekkel.	
Isten közösséget formál	Testvéreink a hitben: keresztyén felkezesek	Ismeri a gyülekezeti, egyházmegyei, egyházkerületi vagy az országos egyház által szervezett ifjúsági csoportokat és alkalmakat.	Vizuális
Református keresztyénnek lenni	Az ökumené jelentése és jelentősége	Ismeri a fohász és az egyéni csendesség lehetőségeit, törekszik ezek megélésére.	kultúra:
Református keresztyénnek lenni	Egy ökumenikus hittanóra	Ismeri az „Imádkozzál és dolgozzál!” alapelvet és törekszik ennek megfelelően élni.	Személyes véleményt kifejező elemző jellegű vizuális megjelenítés adott témában (pl. felnőtté válás, tolerancia, szorongás, stb.)
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A fohász és az egyéni csendesség (Jézus elcsendesedései: Mk 6,46. Imádság a Gecsemáné kertben)	Az egyháztörténeti példák révén megismeri annak a lehetőségét, hogy férfiként és nőként is lehet Istent szolgálni. Keresi annak a lehetőségeit, ő hogyan szolgálhatja Istent saját körülményei között.	
Isten szól hozzánk	Imádságos lelkület a Szentírásban (Nehémiás, Dániel, Pál apostol)	Képes értelmezni és saját szavaival példákat mondani a hitvalló életre az egyháztörténelemből.	Tört

Isten szól hozzánk	Szüntelen imádkozzatok! Szikszai György: Tanítások és imádságok		<i>énelem:</i> Népek egymásra hatása, együttélése.
Református keresztyénnek lenni	Imádkozzál és dolgozzál! A munka Isten által adott feladatunk		A nemzetiségek, felekezetek helyzete.
Református keresztyénnek lenni	A református egyház diakóniája (Jak 2,14-26)		(Kisebbség, többség.)
Református keresztyénnek lenni	Protestáns nők Isten szolgálatában: Lorántffy Zsuzsanna, Árva Bethlen Kata		<i>Életvitel:</i> Karrier és hivatás fogalma, ezek hatása családi szerepek, értékrend és munkamegosztás alakulása.
Református keresztyénnek lenni	Magyar protestánsok a magyar irodalomban		A családok eltérő helyzete, életszínvonal a XIX. század végén.
Református keresztyénnek lenni	Szüntelen reformáció: hogyan változunk a hitben?		
Református keresztyénnek lenni	Hitvalló elődeink (saját iskolából hitvalló elődök)		<i>Történelem:</i> A kommunizmus
Isten közösséget formál	Isten vonzásában: ifjúsági csoportok és találkozók		
Isten utat mutat a mindennapokban	Hogyan hív engem Isten? (évváró óra)		

			<p>a diktatúra a Szovjetunióban. A GULAG rendszere.</p> <p>Kultúra, művelődés a Horthy-korszakban.</p> <p>Gyermekek nevelése, oktatása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak		<p>Ökumené, diakónia, ifjúsági csoportok, magyar protestánsok, szüntelen reformáció, „Imádkozzál és dolgozzál!” Szikszai György, fohász, egyéni csendesség, keresztyén felekezetek, gályarabok, vallásküzdelmek</p>	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<p>Egy szabadon választott magyar református személyének az ismerete, a 17-19. század legalább két magyar protestáns alakjának, nevének és munkásságának az ismerete.</p> <p>Tudja a gályarabok történetét a saját szavaival megfogalmazni.</p> <p>2Tim 3,16 memoriter szintű ismerete.</p> <p>Fohász, ökumené, diakónia fogalmának korosztályi szintű ismerete.</p> <p>Ének</p>	

Tematikai egység	Isten hívása az Ószövetségben	Órakeret: 4 óra
Előzetes tudás	Korábbi ismeretek, élmények, tapasztalatok a	+ 1 óra összefoglalás, számonkérés

		kapcsolódó történetekről és személyekről. Tapasztalati élmények a hívásról, identitásról.	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>Az identitás fogalmának felhasználásával az Istenhez való tartozás fogalmának tisztázása.</p> <p>A témakörhöz tartozó történetek és személyek, valamint alapvető kortörténeti háttér megismertetése.</p> <p>Isten tanuló felé irányuló hívogatásának közvetítése.</p> <p>Arra való rámutatás, hogy a hit tudatos döntést jelent.</p> <p>Bátorítás arra, hogy tudatosan vállalja az Isten népéhez és a református egyházközséghez való tartozást, keresve annak a lehetőségét a mindennapokban.</p> <p>Rámutatás arra, hogy Isten hívása azt is jelenti, hogy feladatot bíz ránk. A tanuló nevelése arra, hogy minden életkorban keresse az Istentől kapott életfeladatait.</p> <p>A témakörhöz tartozó könyvek bibliai helyének megismertetése.</p>			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szabad órakeret	Identitás: mit jelent Istenhez tartozni? 1 óra	A tanuló: Ismeri a témakörhöz tartozó bibliai történeteket, alapvető kortörténeti háttérrel és a következő személyeket: Ruth, Ézsaiás, Jeremiás.	<i>Vizuális kultúra:</i> Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével.
Isten utat mutat a mindennapokban	Aki Isten népét választja (Ruth)	Ismeri a próféta fogalmát, tud bibliai példákat mondani erre.	
Bibliai történetek – Ószövetség	Ézsaiás próféta elhívása (Ézs 6)	Felismeri a kapcsolatot a között, hogy Isten hív és ezzel együtt feladatot bíz az elhívottra. Törekszik ezeknek a feladatoknak a felismerésére.	
Bibliai történetek – Ószövetség	Jeremiás próféta elhívása (Jer 1,1-10; 1,17-19)	Felismeri, hogy a hit tudatos döntést jelent.	<i>Életvitel:</i> A települési és a tágabb környezet gazdasági, foglalkoztatási,

		<p>Identitása fejlődik, felismeri, hogy az identitásának része az is, ha egy néphez, közösséghez tartozik.</p> <p>Képes megkeresni a Bibliában Ruth könyvét, Ézsaiás és Jeremiás próféta könyveit.</p>	<p>továbbtanulási lehetőségei. (Más városban lévő gyülekezetek)</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak		<p>Identitás, Ruth könyve, Ézsaiás, Jeremiás, próféta, elhívás</p>	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<p>Saját szavaival tudja megfogalmazni az elhívás fogalmát és tudjon a tanultak alapján példát mondani rá.</p> <p>Ének</p>	

Tematikai egység	Történetek	Jézus	Óra
	Krisztusról		keret: 13
Előzetes tudás	<p>A témakörhöz tartozó történetekkel kapcsolatos megelőző ismeretek, élmények.</p> <p>Tapasztalati élmények a következőkről: boldogság, kitartás, várakozás, elégedettség, gazdagság, szegénység, remény, reménytelenség, ítélkezés, elfogadás, kirekesztés.</p>		<p>óra</p> <p>+3</p> <p>óra</p> <p>összefoglalás és ellenőrzés</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>A témakörhöz tartozó bibliai történetek és alapvető kortörténeti háttérük megismertetése.</p> <p>Önismeret fejlesztése játékok, beszélgetések alapján az elégedettségről, saját magunkról, a boldogságról, reményről és reménytelenségről.</p> <p>A történetekhez tartozó korábbi tapasztalati élmények tudatosítása és a tanulók segítése abban, hogy mindezeket saját pozitív fejlődésük érdekében használják.</p> <p>A boldogmondások segítségével keresztyén értékrend közvetítése és a tanulók bátorítása, annak életükbe való adaptálására.</p>			

<p>Gazdasági nevelés, tudatos javakkal való élésre nevelés.</p> <p>Rámutatás arra, hogy igazi reménye annak van, aki Istenben bíz, és Rá hagyatkozik. A tanulók bátorítása arra, hogy minden helyzetben merjenek Istenben reménykedni.</p> <p>Erkölcsei ítélőképesség fejlesztése és ítélkezés, előítéletek helyett krisztusi elfogadásra nevelés.</p> <p>A krisztusi elfogadás fogalmának és sajátosságainak megismertetése.</p>			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus a boldog életről tanít (Mt 5,3-10)	A tanuló: Ismeri a témakörhöz tartozó bibliai történeteket és alapvető kortörténeti hátterüket.	Történelem: - Az első és második világháború. Béke, háború, hadviselés. (Boldogok, akik békét teremtenek... - Mt. 5,9a)
Isten utat mutat a mindennapokban	Boldog lehetek (Boldogmondások)	Önismerete fejlődik, saját szavaival meg tudja fogalmazni a következőket (példákat tud mondani rájuk)	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus a helyes sorrendről tanít (Lk 10,38-42)	boldognak lenni, ki vagyok én, ami elégedetté tesz, reménykedés és reménytelenség, ítélkező és előítéletes magatartás,	Gazdasági világválság az Egyesült Államokban és Európában (Mi tesz elégedetté? Hogyan bánjunk javainkkal – A bolond gazdag példázata).
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus önmagáról tanít (Jn 6,35. 51; 8,12; 10,7-15; 11,25; 14,6; 15,1-2)	krisztusi elfogadás.	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A tíz szűz példázata (Mt 25,1-13)	Szituációs játékok, beszélgetések által fölismeri, hogy milyen javai vannak, igyekszik ezekkel korosztályi szintjének megfelelően tudatosan élni.	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A bolond gazdag (Lk 12,16-21)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Mi tesz elégedetté? (A bolond gazdag, Lk 12,16-21)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Hogyan bánjunk a javainkkal?	Helyzettanulmányok, képelemzések révén keresi annak a lehetőségeit, hogyan tud segíteni azoknak, akiknek nála kevesebbük van.	Nemzetiszocializmus Németországban, Hitler a diktátor. A náci terjeszkedés
Isten utat mutat a mindennapokban	Nincs reménytelen helyzet (Jézus a tengeren jár,		

	Mt 14,22-33)		kezdetei Európában. (Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad... - Gal. 3,28 /Előítéletek és a krisztusi elfogadás/)
Bibliai történetek – Újszövetség 2	Jézus gyógyít: a kapernaumi százados szolgája (Lk 7,1-10)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Beszélgetés Jézussal: Nikodémus (Jn 2,23-3,21)		
Isten közösséget formál	Ítékezés és a krisztusi elfogadás (A házasságtörő nő, Jn 8,1-11)		
Isten közösséget formál	Előítéletek és a krisztusi elfogadás (Gal 3,28-29. Kornéliusz és Péter)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		boldogság, kitartás, várakozás, elégedettség, gazdagság, szegénység, remény, reménytelenség, ítékezés, krisztusi elfogadás, kirekesztés, példázat, boldogmondások, bolond gazdag példázata, javaink, házasságtörés, a tíz szűz példázata, Jézus „én vagyok” mondásai.	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		A bolond gazdag példázatának, a boldogmondásoknak, a tíz szűz példázatának, Kornéliusz és Péter történetének korosztályi szintű ismerete. Jézus „én vagyok” mondásai közül egy szabadon választott mondás memoriter szintű ismerete. Ének	

Tematikai egység	Élet az apostoli korban	Órakeret:
Előzetes tudás	Korábbi ismeretek élmények, tapasztalatok a kapcsolódó történetekről. Történelmi ismeretek Róma, a missziói utak, az első	6 óra + 2 óra összefoglalás és ellenőrzés

		keresztyének és a vértanúság kapcsán.	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>A témakörhöz kapcsolódó bibliai történetek és alapvető kortörténeti háttér megismertetése.</p> <p>Az első gyülekezetek és az apostoli kor fő jellegzetességeinek megismertetése.</p> <p>Pál apostol missziói útjainak megismertetése.</p> <p>A misszió fogalmi tisztázása és a vágyakozás felébresztése Isten Igéjének hirdetése iránt.</p> <p>A vértanúság fogalmának tisztázása és István vértanú példájának megismertetése.</p> <p>István vértanú történetén keresztül a hitvalló lelkültre való rámutatás.</p>			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szabadd órakeret	Az apostolok korának fő jellegzetességei (1 óra)	A tanuló: Képes saját szavaival értelmezni és röviden összefoglalni az apostoli kor jellegzetességeit, a vértanúság és a missziói utak fogalmát.	
Bibliai történetek – Újszövetség	Hűség a hitben: István vértanú (ApCsel 6,1-15)	Ismer néhány állomást Pál missziói útjairól és térképen képes megkeresni azokat.	<i>Történelem:</i> A gyarmatbirodalmak kialakulása. Misszió a gyarmatokon.
Bibliai történetek – Újszövetség	Pál apostol missziói útjai (ApCsel 14,8-18; 16,1-10; 19,1. 23-40)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Pál útja Rómába (ApCsel 27-28)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Apostoli kor, vértanúság, István, missziói utak, Róma, hajóút	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		Pál apostol és István vértanú személyének korosztályi szintű ismerete. Pál apostol missziói útjai közül legalább három állomás ismerete. Ének	

Tematikai egység	Ünnepeljünk együtt! (Mivel a tematika egység minden témája ehhez a koncentrikus körhöz tartozik, így nem kerül külön feltüntetésre)	Órakeret: 11 óra
Előzetes tudás	Ünnepekkel kapcsolatos élmények, tapasztalatok. Tapasztalati élmények, ismeretek a következőkkel kapcsolatban: környezetvédelem, gyász.	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>Karácsonyhoz, húsvéhoz, pünkösdhöz kapcsolódó történetek megismertetése.</p> <p>Ünnepi hangulat megalapozása, bátorítás az egyházi ünneplésbe való bekapcsolódásra.</p> <p>A „teremtés hete” fogalmának, tartalmának és jelentőségének megismertetése. A tanulók segítése, hogy keressék a kapcsolódási pontokat a „teremtés hetébe” való bekapcsolódáshoz.</p> <p>A gyással kapcsolatos tapasztalati élmények tudatosítása és lelkipozítói segítségnyújtás azok feloldásában.</p> <p>Gyászolók vasárnapjának megismertetése.</p> <p>Rámutatás arra, hogy Jézus Krisztus feltámadásával végső győzelmet szerzett a halál fölött.</p> <p>A keresztnak, mint győzelmi jelképnek a tudatosítása.</p> <p>A Szentlélek és pünkösd ünnepe közötti kapcsolat felmutatása.</p> <p>Húsvéti és pünkösdünnepkör megismertetése.</p>		
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A teremtés hete	A tanuló:	<i>Történel</i>
Megemlékezés gyászolók vasárnapján: református reménységünk (Jn 11,25)	Ismeri a témakörhöz tartozó bibliai történeteket és kortörténeti háttérüket.	<i>em:</i>
Ünnepi készülődés a karácsonyra (szabad órakeret, 1 óra)	Megismeri a teremtés csodálatos voltát és keresi annak a lehetőségeit hogyan lehet óvni és védeni a természetet. Ajánlott projekt: ismertető plakát készítése a teremtés hetére.	Népi történet a második világháborúban. Megemlékezés a Holokauszt áldozatairól.
Mária éneke (Lk 1,46-56)	Részt vesz az órai ünnepi készülődésekben és kreatív	A személyes
Jézus megkenetése		

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Betániában (Jn 12,1-8)	munkálatokban. Képes saját szavaival (korosztályi szintjén) értelmezni a következőket: teremtés hete, gyászosok vasárnapja, feltámadás, a Szentlélek munkája.	szabadság korlátozása a kommunista diktatúra idején, a mindennapi élet az ötvenes években. Hétköznapiak és ünnepek.
Jézus és Mária (Jn 20,11-18)		
Ünnepi készülődés a húsvétra (szabad órakeret, 1 óra)		
Jézus 7 szava a kereszten (Mt 27,46; Lk 23,34-43. 46; Jn 19,26-27)		
Ezékiel látomása a csontok feltámadásáról (Ez 37)		
A Szentlélek munkálkodik: Kornéliusz (ApCsel 10)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Teremtés hete, gyászosok vasárnapja, Jézus családja, Jézus 7 utolsó szava a kereszten, Ezékiel, látomás, Kornéliusz, Szentlélek, húsvéti ünnepkör, pünkösdi ünnepkör.	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	A húsvéti és pünkösdi ünnepkör fogalmi és tartalmi ismerete. Ének	

7. évfolyam

Összefoglalások, ellenőrzések óraszám: 9

Kerettanterv által betervezett óraszám: 55

Helyi sajátosságok óraszám: 8 óra (3 betervezve)

A minimum követelményeknek minden témánál része az az elvárás, hogy a tanuló vegyen részt a közös játékokban, feladatokban, beszélgetésekben és alkalmazkodjon azok szabályaihoz. Így külön nem kerül az egyes tematikai egységeknél feltüntetésre.

Tematikai egység	Ismerkedés a Bibliával és	a a	Órakeret:
-------------------------	----------------------------------	------------	------------------

	reformátussággal	19 óra
Előzetes tudás	Korábbi élmények a református gyülekezetek világáról, a Szentírásról és a Magyarországi Református Egyházzal.	+ 3 óra összegzés, számonkérés (az egyháztörténeti részek után)
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>A tanév fő hittan témájára való ráhangolás és a tanév összegző lezárása.</p> <p>A református egyházhoz és a református gyülekezetekhez való pozitív érzelmi kötődés kialakítása.</p> <p>Naponkénti Isten előtti elcsöndesedésre, a Biblia olvasására nevelés.</p> <p>Az MRE felépítésének és fő szolgálati területeinek bemutatása.</p> <p>A határainkon túli magyarság területeinek és alapvető sajátosságainak megismertetése.</p> <p>A református egység (határainkon innen és túl) megélésére nevelés.</p> <p>Az önkéntesség lehetőségeinek bemutatása és az önkéntes feladatok vállalására nevelés.</p> <p>Református férfiak és nők példáin keresztül annak a bemutatása, hogyan lehet saját képességeinket Isten ügyéért használni.</p>		
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten szól hozzánk	Isten naponta szól hozzám	<p><i>Gyülekezeti élet:</i></p> <p>Testvérgyülekezetek határainkon innen és túl.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>szövegértés, szövegelem</p>
Isten utat mutat a mindennapokban	Ki vagyok én? Egy nemzethez tartozom	
Református keresztyénnek lenni	Isten népéhez tartozom. A református egyház felépítése	
Református keresztyénnek lenni	Gyülekezetem élete és működése ma	
Református keresztyénnek	Reformátusok határainkon túl	
<p>A tanuló:</p> <p>Ismeri a következő fogalmakat, melyeket saját szavaival és példákkal képes értelmezni: misszió, önkéntesség, határainkon túli magyar reformátusság, példakép.</p> <p>Ismeri az MRE alapvető felépítését. Tudja, hogy melyik egyházmegyébe tartozik.</p> <p>Az MRE szolgálati területeinek megismerése során feltérképezi, hogy ő mely területekbe tud kapcsolódni egyéni képességei, lehetőségei alapján.</p>		

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

lenni		Önálló kutatómunka (vagy csoportmunka) keretén belül feltérképezi az anyagülekezetének életét és szolgálati területeit, melyet bemutat.	zés
Szabad órakeret 1 óra	Kapcsolataink más református iskolákkal		<i>Földrajz:</i>
Isten közösséget formál	Áldássá lenni: Önkéntesség a Magyar Református Egyházban	Ajánlott projekt: legalább 1 hétig igeolvasó napló vezetése egyénileg azokról a gondolatokról, melyek a napi igeolvasás során megfogalmazódtak a diákokban. Az naplóban összegyűjtött gondolatok megosztása az osztálytársakkal nem kötelező.	A Kárpát-medence magyarok által lakott területeinek meghatározása.
Református keresztyénnek lenni	Férfiak Isten szolgálatában: Kiss Ferenc, Ravasz László, Martin Luther King		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i>
Református keresztyénnek lenni	Nők Isten szolgálatában: Zsindelyné Tüdős Klára; példaképek a környezetünkben		A trianoni békediktátum, országvesztés.
Református keresztyénnek lenni	A MRE missziós tevékenysége		A határon túli magyarság sorsa a két világháború között.
Református keresztyénnek lenni	Misszionáriusok régen és ma; Molnár Mária		Kisebbség, nemzetiség.
Isten utat mutat a mindennapokban	Tovább Istennel (Évzáró óra)		<i>Infor</i>

			<i>matika:</i> Adatok gyűjtése interneten a kapcsolódó személyekről.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	MRE, egyházközösség, egyházmegye, egyházkerület, önkéntesség, példakép, misszió, misszionárius.		
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<p>Ravasz László vagy Kiss Ferenc személyének és munkásságának korosztályi szintű ismerete.</p> <p>A misszió fogalmának korosztályi szintű ismerete.</p> <p>Fel tud sorolni legalább két országot, ahol magyar református gyülekezetek vannak.</p> <p>Ének</p>		

Tematikai egység	Isten formáló kezében	Órakeret: 7 óra
Előzetes tudás	<p>Korábbi ismeretek, élmények, tapasztalatok a kapcsolódó történetekről.</p> <p>Tapasztalati élmények, ismeretek a következőkről: férfinak vagy nőnek lenni, lelkiismeret, szeretet, TV és hatásai, a számítógép és hatásai, Internet.</p>	+ 2 óra összefoglalás és ellenőrzés
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>A témakörhöz tartozó bibliai történetek, személyek és alapvető kortörténeti háttérük ismerete.</p> <p>Önismereti fejlesztés a következő területeken: férfiként és nőként a szolgálatban, a szeretet megélése az emberi kapcsolatokban.</p> <p>Etikus és tudatos számítógép és Internethasználatra nevelés.</p> <p>Tudatos médiahasználatra és médiakezelésre nevelés.</p>		

A lelkiismeret fogalmának életközponitú példák által történő tisztázása.			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten utat mutat a mindennapokban	Ki vagyok én? Férfi vagyok – nő vagyok (Bevezető óra)	A tanuló: Ismeri a témakörhöz kapcsolódó bibliai történeteket és alapvető kortörténeti hátterüket. Ismeri a lelkiismeret fogalmát, melyet képes a saját szavaival értelmezni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A média társadalmi szerepe, használata A média nyelve, a médiaszövegek értelmezése
Bibliai történetek – Ószövetség	Férfiként Isten ügyéért: (Gedeon, Bír 6-7)		
Bibliai történetek - Újszövetség	Nőként Isten ügyéért: Mária és Márta (Lk 10, 38-42)		
Isten utat mutat a mindennapokban	A szeretet arcai (1Kor 13)1	Bibliai alapokon példákat tud mondani arra, hogyan lehet a férfi és női mivoltát megélni az Isten ügyéért való munkálkodásban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a média hírei és a környezetben tapasztalt valóság összehasonlítása
Isten szól hozzánk	A lelkiismeret, mint tükör	Példákon keresztül meg tudja fogalmazni, hogy mit jelent a tudatos TV, média- és Internethasználat.	
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten formáló kezében: Jeremiás a fazekasnál (Jer 18,1-11)	Példákat tud mondani arra, hogyan jelenítheti meg keresztyén értékrendjét a virtuális világban is.	
Isten utat mutat a mindennapokban	Szemben a képernyővel (beszélgetés a média hatásairól)	Példákat tud mondani arra, hogyan nyilvánulhat meg a szeretet az emberi kapcsolatokban (pl. család, párkapcsolat, iskola)	A média, mint hatalmi ág. A nyilvánosság szerepe a közéletben.
Isten utat mutat a mindennapokban	A számítógép és az Internet világa	Önállóan meg tudja keresni a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket.	<i>Informatika:</i> A virtuális világ. <i>Vizuális</i>

			<i>kultúra:</i> Érzelmet kifejező magyarázó képek, rajzok (piktogram, smiley az Interneten).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	férfi, nő, nemi identitás, szolgálat, szeretet arca, szeretettípusok, szeretetnyelvek, fazekas, média hatásai, számítógép, virtuális világ, Internet, TV, nyomtatott sajtó		
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	Képes értelmezni és példákat mondani a média, a számítógép és az Internet pozitív és negatív hatásaira. 1Kor 13 memoriter szintű ismerete. Ének		

Tematikai egység	Történetek Krisztusról	Jézus	Órakeret: 20 óra
Előzetes tudás	A témakörhöz tartozó történetekkel kapcsolatos megelőző ismeretek, élmények. Tapasztalati élménye és ismeretek a következőkről: áldás, jövőkép, félelem, pályaválasztás, szenvedés, egyedüllét, elhagyatottság érzés, kitaszítottság.		+4 óra összefoglalás és ellenőrzés
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
A témakörhöz tartozó bibliai történetek, példázatok és alapvető kortörténeti háttérük megismertetése. Narratív interpretáció fejlesztése a példázatok közös értelmezése során. Önismeret fejlesztése a következő területeken: egyéni képességek, jövőkép, pályaválasztás, egyéni értékrend. A tudatos tanulói pályaválasztás segítése.			

<p>Testi és lelki tisztaságra nevelés.</p> <p>A bűnvallás és a bűnvalló imádság fogalmának tisztázása, az egyházi életben használt bűnvalló imádságok bemutatása.</p> <p>Annak a tudatosítása, hogy a hit tudatos és folyamatos döntést igényel.</p> <p>Erkölcsei ítélőképesség fejlesztése az élet értékének témakörében.</p>			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: só és világosság (Mt 5,13-16)	A tanuló: Ismeri a témakörhöz tartozó bibliai történeteket, példázatokat és alapvető kortörténeti hátterüket.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i>
Isten közösséget formál	Áldásnak lenni mások számára (Só és világosság)	Önállóan meg tudja keresni a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket.	Társadalmi szabályok.
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A talentumok példázata (Mt 25,14-30)	Saját szavaival képes értelmezni az órai közös munka során a példázatokat.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i>
Isten utat mutat a mindennapokban	Mennyit érek? (A talentumok példázata)	Részt vesz az önismereti egyéni és csoportmunkában, mely során összegyűjti a pályaválasztással kapcsolatos kérdéseit, vágyait, félelmeit, egyéni képességeit és lehetőségeit.	A tanult irodalmi alkotásokból ismert szereplők jellemábrázolása, pályaképek felvázolása.
Isten utat mutat a mindennapokban	Merre tovább? Jövőképek, pályaválasztás	Kiselőadás során bemutat egy általa szimpatikusnak talált pályaképet.	<i>Biológia:</i>
Isten utat mutat a mindennapokban	Pályaválasztás: református iskolák ma	Képes értelmezni a bűnvalló imádság fogalmát és ismeri az úrvacsorai bűnvalló imádságot.	Szépség, erő, egészség. A fogyatékkal élő emberek.
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus hív: a gazdag ifjú (Lk 18,18-27)	Képes példák révén, saját álláspontja mellett érvelve, a saját szavaival megfogalmazni a következőket	A fogamzástól az elmúlásig.
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: Búza és konkoly példázata (Mt 13,24-30. 36-43)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A szőlőmunkások példázata (Mt 20,1-16)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus gyógyít: A megszállott fiú		

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Újszövetség	meggyógyítása (Mk 9,14-29)	mit jelent az élet értéke egy nehéz élethelyzetben, tiszta élet.
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tisztaságot akar: A templom megtisztítása (Jn 2,13-24)	
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A bűnvalló imádság	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megszólít: a samáriai asszony (Jn 4,1-42)	
Isten utat mutat a mindennapokban	Egyedül a szenvedésben? (Gyógyítás a Bethesda tavánál, Jn 5,1-15)	
Isten utat mutat a mindennapokban	Az élet értékes (öngyilkosság, eutanázia, stb.)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		példázat, só és világosság, gazdag ifjú, gazdagság, búza és konkoly, talentum, szőlőmunkások, megszállott, pszichés betegségek, tisztaság, bűnvalló imádság, úrvacsorai bűnvalló imádság, samáriai, szenvedés, elhagyatottság, élet értéke, öngyilkosság, eutanázia, abortusz, pályaválasztás, jövőkép
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		A talentumok példázatának, a búza és a konkoly példázatának, valamint a gazdag ifjú történetének korosztályi szintű ismerete. A Mt 5,13-16 memoriter szintű ismerete. Az úrvacsorai bűnvalló imádság memoriter szintű ismerete. Ének

Tematikai egység	Ünnepeljünk együtt! (Mivel a tematika egység minden témája ehhez a koncentrikus	Órakeret: 10 óra + 1 óra
-------------------------	---	---------------------------------------

	körhöz tartozik, így nem kerül külön feltüntetésre)	összefoglalás és számonkérés
Előzetes tudás	<p>Ünnepekkel kapcsolatos élmények, tapasztalatok.</p> <p>Előzetes ismeretek az ünnepkörökről, adventről, feltámadásról.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <p>Karácsonyhoz, húsvéthoz, pünkösdhöz kapcsolódó történetek megismertetése.</p> <p>Az egyházi év ünnepköreinek és ünnepeinek, valamint azok tartalmának a megismertetése.</p> <p>A második advent fogalmának tisztázása, az első és második advent közötti összefüggésre való rámutatás.</p> <p>A feltámadással kapcsolatos keresztyén látásmód összegzése.</p> <p>A Szentlélekkel kapcsolatos keresztyén látásmód összegzése és a Szentlélek mindennapi életben való munkájára való rámutatás.</p>		
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az első és a második advent (Jel 22,6-21)	<p>A tanuló:</p> <p>Ismeri a témakörhöz tartozó bibliai történeteket és alapvető kortörténeti hátterüket.</p> <p>Részt vesz az órai ünnepi készülődésekben és kreatív munkálatokban. Ajánlott projekt: a karácsony, húsvét, pünkösd fő üzenetének ábrázolása montázs vagy plakát készítésével.</p> <p>Képes értelmezni az első és második advent fogalmát.</p> <p>Ismeri az egyházi év ünnepeit és ünnepköreit.</p> <p>Képes értelmezni a feltámadás fogalmát és annak tartalmát csoportmunka során, kreatív módon közvetíti.</p> <p>Önállóan meg tudja keresni a témakörhöz tartozó bibliai igehelyeket.</p>	<p><i>Hon- és népismeret:</i></p> <p>Magyar népszokások.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>Érzelmek kifejezése képzőművészeti alkotásokon (pl. Munkácsy Krisztus trilógiája).</p>
Szabad órakeret: ünnepi készülődés a karácsonyra (1 óra)		
Jézus Heródes előtt (Lk 23,6-12)		
Tanítás a feltámadásról (1Kor 15)		
Szabad órakeret: ünnepi készülődés a húsvétra (1 óra)		
Az egyházi év ünnepei		
Szabad órakeret: ünnepi készülődés a pünkösdre (1 óra)		
A Szentlélek munkálkodik: A Lélek gyümölcse (Gal 5,16-25)		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	első advent, második advent,	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	Gal 5,22-23 memoriter szintű ismerete. Az egyházi év ünnepeinek, ünnepeinek és azok tartalmának ismerete. Ének	

5. A tantárgyi értékelés formái, szempontjai

Az értékelés, minősítés a hatályos köznevelési törvénynek megfelelően első történik. 5-8. évfolyamon a hitoktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az érdemjegyekről az iskola a tanulót, és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíti.

A tanultak ellenőrzése és értékelése sokrétű módszertani skála alkalmazása révén történik. A számonkérés alapja a kerettantervben rögzített, és a tematikai egységeknél is szereplő, az adott év tananyagához tartozó minimális követelmények rendszere. Formáit tekintve az értékelésnek része:

Minden új témához kapcsolódóan egy megelőző felmérés a tanuló előzetes tudásáról. Mivel az iskolánk tanulócsoportjainak összetétele vegyes, ezért a hitoktatónak tekintettel kell lennie arra, hogy az osztály egy része egyházi óvodából érkezik, mások egyéb köznevelési intézményekben vagy az egyházközség területén részesültek hit- és erkölcsstan oktatásban és ezeknek megfelelő előképzettséggel rendelkeznek. Az osztályokban vannak olyan tanulók is, akik sem hit- és erkölcsstan oktatásban nem vettek részt, sem pedig gyülekezeti kötődésük nincs. Az aktuális témával való ismeretek előzetes felmérése során a hitoktatónak szem előtt kell ezt tartania.

A tanulói tevékenység megfigyelése az órán kifejtett, illetve a tanítási órán kívüli projektek elvégzése során.

Szóbeli értékelés a kérdésekre adott válaszok, összefüggő feleletek, referátumok, szóbeli beszámolók alapján.

Írásbeli munka értékelése írásbeli beszámolók, feladatlapok, témazárók, tesztek által.

Mindezek alapján az értékelés alapelvei:

A gyermek iránti tiszteletet az értékelés során is meg kell adni. Ennek a tiszteletnek a megnyilvánulása, hogy a katechéta figyelembe veszi a tanulók adott életkorhoz kapcsolódó

vélhető és tipikus valamint egyéni sajátosságait, speciális igényeit (pl. siket, látássérült, hallássérült, stb.).

Az értékelés során a katechéta törekszik a pozitív hangvétellű, nevelő jellegű, lehetőség szerint bátorító, biztató és fejlődést segítő megfogalmazásra és értékelésre, melynek célja, hogy a tanuló az adott területen, témakörön belül fejlődjön.

Az értékelés során a hitoktató objektivitásra törekszik, nem a tanuló személyes véleményét, hanem az elsajátított ismereteket, összefüggéseket, illetve a mérhető pontokat értékeli.

Függelék

A református hit- és erkölcsstan tantárgy esetében az iskola minden évben az MRE által elfogadott és jóváhagyott *Református hit- és erkölcsstan tankönyvjegyzék* könyveiből és tanulói segédleteiből választ a diákok számára.

A hittankönyvek és ajánlott segédletek hatályos jegyzéke a hit- és erkölcsstan helyi tanterv mellékleteként megtalálható.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Az 5-8. évfolyam magyar nyelv és irodalom tantárgy helyi tanterve a KPSZTI helyi tantervi ajánlása alapján készült.

Az 5–8. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása. A szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás. Az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és irodalmi kultúra fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása, a kritikus, problémamegoldó és a fogalmi gondolkodás fejlesztése.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy fontos célja, hogy a tanulók olyan önálló gondolkodású fiatalokká váljanak, akik erkölcsi kérdésekben képesek önálló ítéletalkotásra. A demokráciára nevelésben és a nemzeti öntudat kialakulásában is kitüntetett szerepet kapnak a magyar irodalom jelentős, nemzeti sorskérdéseket végiggondoló alkotásai. A magyar irodalmi kánon néhány alapművének megismerésével a tanuló a közös kultúrkinccs részesévé válhat, és ezáltal is növekedhet benne a nemzethez tartozás tudata és a hazaszeretet.

A családi élettel kapcsolatban a harmonikus együttélést, az egymás iránt felelősséggel tartozó magatartást tekintés követendőnek. Fontos szerepet kap a magyar nyelv és irodalom kerettantervben a környezet- és médiatudatos magatartás kialakítása, a manipuláció hatásmechanizmusainak megismerése, a manipulációval szembeni védekezés. A testi-lelki egészség, a jó önismeret az egész életre meghatározó jelentőségű, ezért ezeken a területeken is fontos szerepe van a magyar nyelv és irodalom tantárgynak.

Az anyanyelvi nevelés területén kiemelt feladat a diákok meglévő gyakorlati nyelvi tudására építve – a nyelvet használó nézőpontjából kiindulva – a nyelvnek mint működő, változó rendszernek az élményalapú megtapasztalása, megfigyeltetése. E tapasztalatokra építve válik lehetővé néhány alapvető rendszerszerűség bemutatása, összefüggésének felismerése, megnevezése.

A múlt és a jelen, a tanuló kisvilága és a nagyvilág irodalmi témái mellett jelen vannak a tantervben, illetve az iskola irodalomtanítási gyakorlatában a kortárs világ, a jelenkori élet, a mindannyiunkat körülvevő társadalom emberi problémáit feltáró művek is. Ezek révén a tanterv hangsúlyozott üzenetként fogalmazza meg, aminek mind nyilvánvalóbbá kell válnia a tanulók számára is: az irodalom nem statikus és a múltból itt maradt létező, hanem élő és organikus valóság.

Kulcskompetenciák

1. Anyanyelvi kommunikáció, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja az irodalmi és nem irodalmi szövegek, valamint a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak ismeretét.

A tanuló képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, összegyűjteni és a feladatnak megfelelően feldolgozni az információkat, illetve érveit szóban és írásban kifejezően megfogalmazni. A kooperatív tanulási formákban olyan képességekre is szert tesz, melyek kamatoztathatók az élet, a munka különböző területein: pl. *kezdeményezés, szervezés, együttműködés*.

A pozitív anyanyelvi kommunikáció attitűdje magában foglalja az esztétikai minőség tiszteletét, az igényt mások véleményének megismerésére, a törekvést a kritikus és építő jellegű párbeszédre.

A kulturált nyelvi magatartás, a színvonalas szövegértés, és szövegalkotás, valamint az ezekhez szükséges ismeretek megszerzése a magyar nyelvről a kiemelt fejlesztési feladatok között szerepelnek. A cél az, hogy a tananyagban előforduló különböző típusú szövegek és kommunikációs szituációk, valamint a nyelvtani ismeretanyag alkalmasak legyenek arra, hogy ezek feldolgozásának eredményeképpen a tanulók rendelkezzenek kreatív anyanyelvi kompetenciával. A vita- és véleménynyilvánítási, a szöveg-feldolgozási és szövegalkotási feladatok segítik a tanulókat abban, hogy képesek legyenek szóban és írásban is a különféle helyzetekben a színvonalas kommunikálásra, figyeljenek saját magukra és beszédpartnerükre, s a helyzetnek megfelelően alakítsák kommunikációjukat.

A könyvtárismeret és könyvtárhasználat, illetve a tananyag-feldolgozáshoz szükséges, folyamatosan az információs társadalom technológiáit (IKT) is felhasználva végzett információgyűjtés és feldolgozás következtében kialakul a tanulóknak az a képessége, hogy önállóan is képesek legyenek kiválasztani és feldolgozni a legkülönbélebb témákat.

A különböző szövegfajtáknak, stílusoknak, költői képeknek és más költői eszközöknek az ismerete elengedhetetlen a műalkotások elemzésének képességéhez.

2. Idegen nyelvi kommunikáció

Más népek kultúrájának, irodalmának, művészetének ismeretén keresztül motiválni az érdeklődés és a kíváncsiság attitűdjét, a kulturális különbség felismerésének és megértésének képességét.

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. A sikeres idegen nyelven való kommunikációhoz nagy segítséget adhat a magyar nyelv tan tantárgy. Egy idegen nyelv nyelvtani rendszerének, a jelek használhatóságának és az adott nyelv mondat- és szövegszerkesztési szabályainak, az idegen nyelv rétegezettségének felismeréséhez segítséget ad a nyelvtípusoknak, a nyelvek rétegződésének, a jelentés és a jelentésváltozás jelenségeinek, az eltérések okának, mibenlétének, a kommunikáció tényezőinek, illetve a

magyar nyelv grammatikájának és szövegszerkesztési szabályainak ismerete. A feladatok egy része az idegen nyelvi órákon végezhető el.

A folyamatos összehasonlítás az anyanyelv és a tanult idegen nyelv(ek) között segít a pozitív attitűd kialakításában, mely magában foglalja a kulturális különbségek felismerését és erre épülő tiszteletét, illetve a *kultúrák közötti kommunikáció* iránti érdeklődést is.

3. Digitális kompetencia

Az elektronikus adathordozók ismerete (IKT), szövegszerkesztési eljárások elsajátítása, a megszerzett információk kritikus felhasználásának képessége elengedhetetlen a munka világában való boldoguláshoz és az élethosszig tartó tanuláshoz. A digitális és hagyományos forrásokból nyert információk szelekciója, összehasonlítása, kritikus és kreatív felhasználása folyamatos gyakorlást és fejlesztést igényel, másképpen elképzelhetetlen a tanulók pozitív attitűdjének kialakítása, az internet és az interaktív média aktív és felelősségteljes használata.

4. Hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás módszereinek, a tantárgy speciális tanulási stratégiáinak az ismerete.

Ehhez szükséges a szövegértés és szövegalkotás képessége, az új ismeretek szintetizálása, beépítése, a motiváció fenntartása. Az irodalom terén is nagy hangsúlyt kap az *önértékelés*, a tanulási folyamatban a *kooperációra való képesség*.

5. Szociális és állampolgári kompetencia

A nemzeti és az európai identitás, a kultúrák közötti különbségek jelenségeinek ismerete. Képesség a különböző nézőpontok megértésére, érzékenység szűkebb és tágabb környezetünk problémáira.

A *pozitív attitűd* magában foglalja azokat a humanista értékeket, melyek az irodalmi tanulmányok során elsajátíthatók: érzékenység az emberi, társadalmi, nemzeti problémák iránt, a részvét, együttérzés kifejezése.

A közéleti szövegtípusok elemzésének és alkotásának képessége, az érvelés művészetének és technikájának elsajátítása lehetővé teszi a közéletműfajainak és megnyilatkozásformáinak tudatos, kreatív és kritikus megítélését és gyakorlását melynek igényét a feldolgozott szövegekkel, megvitatott témákkal lehet kialakítani a tanulóknál.

A kooperatív munkaformák segítik a tanulókat a különböző *nézőpontok* megértésében, az esetlegesen fellépő *konfliktusok* kezelésében, a félreértések tisztázásában és a sikeres *együttműködési* képesség kialakításában.

6. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A magyar és az egyetemes kulturális örökség személyes olvasmányélményeken és tapasztalatokon alapuló ismerete, a kulturális sokféleség elfogadása és megőrzése.

A műismeret, –elemzés, különböző megközelítési módok segítségével képes feltárni és megfogalmazni az irodalmi alkotásokban megjelenített az erkölcsi tartalmakat, esztétikai értékeket.

Pozitív attitűd a nyitottság, sokféleség iránt, törekvés a különböző ízlésítéletek megismerésére, az értékek közötti választásra.

Értékelés = a tanulói kompetenciák fejlődésének nyomon követése és visszajelzése

Fontos: a kulcsfogalmak és a tudásrendszer építéséhez szükséges összefüggések ismerete

A tanulási folyamatban végzett értékelés célja nem a lexikális ismeretanyag elsajátításának ellenőrzése, hanem az egyes kompetenciaterületekben jelentkező fejlődés segítése.

Folyamatos tájékoztatás a készségek, képességek fejlődéséről, a továbblépés lehetőségének egyénre szabott megmutatása

A tanuló személyiségében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése (pl. a tanuló adott témához való viszonyulása, a személyiségét jellemző érték- és attitűdváltozás)

Fontos a helyzetelemzés.

Követelmények összhangja a fejlettségi szinttel, a meglévő tudással; fokozatosság, ösztönző, nevelő hatás érvényesülése

Nyilvánosság / nyilvánvalóvá tenni az elvárásokat.

Tantárgyi bontás nélküli oktatás

A szövegértés-szövegalkotás kompetencia terület fejlesztését a magyar nyelv és irodalom műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatásával segítjük. Ez azt jelenti, hogy az eddig két tantárgyként kezelt magyar nyelv és magyar irodalom a 2009-2010. tanévtől kezdődően felmenő rendszerben egy + öt éven át egy tantárgyként (magyar) szerepel.

A tantárgyi bontás nélküli oktatás magával hozza az értékelésbeli változást is. Az eddig két tantárgyként tanított magyar nyelvet és irodalmat két érdemjeggyel értékeltük félévkor és év végén. A tantárgyi bontás nélküli műveltségterület értékelésekor egy érdemjegyet kapnak a tanulók, ami lefedi a szövegértés-szövegalkotás egészét, valamint ezen területek nyelvtani fókuszú részének értékelését is. Az érdemjegyet a tanulók a magyar tantárgyból kapják.

Az érdemjegy kialakításakor figyelembe vesszük a tanulók fejlődését. Ezt a tanév elején elkészült tantárgyi méréssel kezdjük, majd a felmérések segítségével fejlesztjük azokat a területeket, amelyeknél az szükséges.

Az eredményes ismeret elsajátítás és készségfejlesztés érdekében nagy hangsúlyt kap a gyakorlat, a konzultáció, az önálló tananyag-feldolgozás lehetősége, a feladatmegoldások különböző módszerekkel történő segítése.

Cél, hogy a tanulók a tevékenység központú tanítási-tanulási gyakorlatban következtetéseket vonjanak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazzák. Ennek során megfogalmazzák véleményüket, meg tudják vitatni gondolataikat, tudnak érvelni, véleményüket megvédeni.

A kooperatív technikák alkalmazásával fejlesztjük az empátiát, az egymásra figyelmet, az együttműködést, a toleranciát, az alkalmazkodó képességet, azaz a szociális kompetenciát, valamint a kommunikációs kompetenciát.

Az eddigi módszertani gyakorlatot kiegészítjük a kooperatív tanulással, a prezentációs technikákkal, valamint segítségként használjuk az infokommunikációs technológiát, mint eszközt és taneszközt.

5–6. évfolyam

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A tanulók hallott és írott szövegalkotási és szövegértési kompetenciának fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével. A nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

Az 5–6. évfolyamon a tanulók már jól olvasnak, viszonylag hosszabb szövegeket is rövid idő alatt meg tudnak ismerni. A helyi tanterv irodalomtanítási részének ez a szakasza úgy tekint erre a fejlesztési periódusra, mint amely már lehetőséget ad az irodalom jelenségének mélyebb megértésére. Nemcsak a kultúra hordozójának tekinti az irodalmat, és nemcsak a kommunikáció egyik változatának, hanem olyan tevékenységnek, amelyben egy-egy alkotón keresztül voltaképpen az emberiség a megszólaló, s a műalkotásban nem tesz mást ez a cselekvő alany, mint hogy önmaga számára fogalmazza meg legfőbb dilemmáit és az azokra adható lehetséges válaszokat. Ennek megfelelően a *János vitéz* és a *Toldi*, a mesék és a mondák, az első közösen megismert terjedelmesebb regények kapcsán ez a helyi tantervi rész a nagy emberi kérdésselvetésekkel való ismerkedés helyének is tekinti az irodalomórát. Ennek előfeltétele a tanterv, az iskola és a nevelő részéről, hogy vegye figyelembe a tanuló életkorából fakadó absztrakciós szintjét, és korlátozza önmagát és kérdésselvetéseit ennek

megfelelően. Ugyanennek másik előfeltétele a tanuló részéről, hogy legyen partner azoknak a képességeknek a kialakításában, amelyek az effajta irodalomértéshez elengedhetetlenek. Ennek megfelelően 5–6. évfolyamon számos képességszintet el kell érni. Beszédkészség szempontjából az 5–6. évfolyamon a tanuló beszéde fejlődjön tovább a megfelelő artikuláció, szókincs és nyelvhelyesség szempontjából. A hallott szövegről legyen képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Megszólalásaiban magyarórán és azon kívül is alkalmazkodjék a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez. Olvasás szempontjából legyen képes érzékelni a szövegek műfaji különbségeit. Legyen képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról. Szövegalkotás szempontjából legyen képes rövidebb szövegek alkotására, személyes és olvasmányélmények megfogalmazására. Tanulási képesség szempontjából jó, ha a tanuló képes különböző vázlatok felhasználására különböző témájú, műfajú szövegek megértésére, megfogalmazására. Szövegértés szempontjából szükséges a globális, információkereső, értelmező és reflektáló olvasás, továbbá tartalommondás; a cím és a szöveg kapcsolatának magyarázatása; a címadás. Irodalomismeret szempontjából a tanuló ebben a szakaszban megfigyeli a költői nyelv néhány sajátosságát, a műfajok némelyikét, a szerkezetiség némely megnyilvánulásait, a téma és hangulat változatait, a szereplő, az elbeszélő, a lírai én kérdésköreinek némely aspektusát, továbbá a tantervben számára előírt fogalmakat. Erkölcsi ítéloképesség szempontjából megismerkedik a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáival, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságával.

A két évfolyam legfontosabb fejlesztési célja a készségek szintre hozása, majd folyamatos fejlesztésük.

Magyar nyelv

5. évfolyam

Óraszám: 72/év

2/hét

Az éves óraszám felosztása

Téma kör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	6
2.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	4

3.	Írás, fogalmazás	6
4.	Helyesírás	10
5.	A szavak szerkezete és jelentése <i>Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása - 1 óra</i> <i>Olvasás, szövegértés -3 óra</i> <i>Írás, fogalmazás- 2 óra</i>	15 +6
6.	A nyelv szerkezete <i>Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása - 3 óra</i>	17 +3
	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	5

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	<p>Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre.</p> <p>Szóbeli szövegek megértése, reprodukálása, utasítások megfelelő követése, a kommunikációs partner szóbeli közlésének megértése.</p> <p>Az alapvető kommunikációs kapcsolatfelvételi formák ismerete és alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdés, kérés stb.</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A hallásértés fejlesztése (pl. dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel).</p> <p>A kommunikációs helyzetnek megfelelő helyes beszédlegzés, hangképzés, hangsúlyozás, tempó és szünnettartás kialakulásának segítése: pl. beszédgyakorlatokkal, dramatikus játékkal, hangos szövegmondással.</p> <p>Törekvés a különböző beszédhelyzetekben a jól formált, a kommunikációs célt közvetítő beszéd alkottatására. A kifejező</p>	
---	--	--

	<p>kommunikáció, a megfelelő szókincs alkalmaztatása személyes beszámolóban, történetmeséléskor, személyek jellemzésekor. A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a konfliktusok kezelése képességének fejlesztése.</p> <p>A kiejtés, a szöveg és a nem nyelvi jelek közötti összhang kialakulásának fejlesztése. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításán keresztül a nemzeti identitás erősítése.</p> <p>A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, ezen keresztül az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése.</p> <p>A kommunikációs folyamat alapvető tényezőinek tudatosítása.</p> <p>Kommunikációs (illem) szabályok tudatosítása.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A hallásértés fejlesztése analitikus és evaluációs gyakorlatokkal.</p> <p>Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása.</p> <p>Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz. A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása.</p> <p>Különböző, a kommunikációs célnak, a kommunikációs helyzet: tér, idő és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása szerepjátékkal, drámapedagógiai gyakorlatokkal.</p> <p>Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés.</p> <p>Férfiak és nők, felnőttek és gyermekek kommunikációja különbözőségeinek megfigyelése, kommunikációs (illem) szabályok (férfiak és nők, felnőttek és gyermekek, gyermekek és gyermekek) között.</p> <p>Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <p>A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció.</p> <p><i>Természetismeret:</i> Az ember értelmi képességének, érzelmi intelligenciájának alapvonásai; , az érzékszervek szerepe.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.</p>

<p>megfigyelése, értelmezése.</p> <p>A kommunikáció teljes folyamatának megfigyelése, a következtetések nyomán alaptényezőinek megnevezése egy-egy példa elemzésével.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, kommunikációs folyamat, tényező (adó, vevő, csatorna, kód, üzenet, kapcsolat); zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet).</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	<p>A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után. A tanult különböző típusú és műfajú szövegek felismerése és megértése. A szöveg információinak és gondolatainak az életkora szerint elvárható értelmezése és értékelése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A szövegfeldolgozás általános sémájának tudatosítása változó szövegeken.</p> <p>Az olvasási technika fejlesztése különféle folyamatos és nem folyamatos szövegeken többféle szövegértési eljárással. A szöveghez tartozó kép és szöveg közötti összefüggés felismertetése, egyszerűbb ábrák, grafikonok értelmeztetése.</p> <p>Az olvasási, a szövegértési hibák felismerésének fejlesztése, és a megfelelő javítási stratégia megismertetése, alkalmazásának elősegítése.</p> <p>A számítógépes szövegek olvasási sajátosságainak felismertetése.</p> <p>A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.</p> <p>A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése. (Médiatudatosság.)</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Különböző szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.</p>		<p><i>Matematika;</i> <i>Természetismeret:</i> szövegértés, a</p>

<p>Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken. Az ismert szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása stb.) alkalmazása, illetve újabb stratégiákkal való bővítése (szintézis, szelektív olvasás).</p> <p>Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különféle dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat, AV és online dokumentum), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban.</p> <p>A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása. A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása.</p> <p>Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.</p>	<p>feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggései.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Üzenet, szövegkép, betűrend, tartalomjegyzék.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Írás, fogalmazás</p>	<p>Órakeret 6 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>nyelvi</i> kompetenciák fejlesztése az írástechnikai téren: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb. Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend, a szöveg tagolása bekezdésekre. A tanult fogalmazási műfajokban való jártasság, szövegalkotás.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az írástechnika tempójának, esztétikai megjelenésének fejlesztése, javítása. Az önálló és a tanári segítséggel történő anyaggyűjtés módjainak fejlesztése.</p>	

	<p>Az ismert fogalmazási műfajokban történő változatos, kreatív szövegalkotás támogatása. Újabb szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése.</p> <p>Digitális kompetencia fejlesztése: néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.</p> <p>Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos ön- és társkorrekció.</p> <p>Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez.</p> <p>A vázlatkészítés szabályainak, fajtáinak megismerése; gyakorlatok a vázlat kifejtéséhez, kiegészítéséhez.</p> <p>Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése.</p> <p>Az írott és nyomtatott szöveg formájának üzenete.</p> <p>Az írásmű üzenetének, céljának, befogadjának megfelelő szókincs használata.</p> <p>Személyes élmények megfogalmazása különböző szövegtípusokban: mese, elbeszélés, leírás, levél.</p> <p>Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.</p> <p>Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, -nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.), a szöveg képeznek az írott üzeneten túli jelentése.</p> <p>A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.</p>	<p><i>Idegen nyelvek:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hősookról.</p> <p><i>Természetismeret:</i> anyaggyűjtés, vázlatkészítés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes kapcsolattartó műfajok; rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása,</p>

	formázása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, levél, e-mail, emotikon. Nem nyelvi jel (sorköz, betű, margó stb.).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A tanult főbb helyesírási szabályok felismerése, alkalmazása a szövegalkotásban, az írásbeli munkákban. A Magyar helyesírási szótár használata tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A leggyakrabban előforduló, a helyesírási alapelvekre épülő helyesírási szabályok megismertetése, tudatosítása, azok fokozatos önálló alkalmazásának fejlesztése az írott kommunikációban.</p> <p>A helyzetnek megfelelő, pontos helyesírás iránti igény kialakítása, a helyesírást segítő segédeszközök (helyesírási szabályzat, szótár stb.) önálló használatának kialakítása.</p> <p>A magyar helyesírás alapelveinek ismeretében az írott magyar nyelvi norma tudatosítása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés eleve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p> <p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p> <p>Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika: a tantárgyra jellemző fogalmak, digitális</i></p>

helyesírásra.	kifejezések helyesírása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), elválasztás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szavak szerkezete és jelentése	Órakeret 15+6 óra
Előzetes tudás	<p>A szavak szerkezeti elemzése egyszerűbb esetekben: szótó, toldalékok, összetett szavak tagjai.</p> <p>Az azonos alakú, többjelentésű és a rokon értelmű szavak megfelelő alkalmazása a beszélt és írott szövegalkotásban;</p> <p>közmondások, szólások jelentésének értelmezése, eredeti funkciójuk ismerete.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A szavak szerkezetének megfigyeltetése, a főbb szóelemek funkcióinak tapasztalati úton történő fölfedeztetése.</p> <p>A magyar nyelv szinonima-gazdagságának, a szójelentések rétegzettségének, sokszínű kifejezőképességének fölfedeztetése. Szókincsbővítés, annak megtapasztaltatása, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni.</p> <p>Néhány, mindennapi metafora jelentésszerkezetének játékos feladatokon keresztül történő megfigyeltetése. A magyar és valamely tanult, ismert idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóságok és különbözőségek fölfedeztetése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok: képző, jel, rag.</p> <p>Az ige és főnév szemantikája.</p> <p>Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban. A szavak jelentése és hangalakja közötti összefüggés megfigyelése.</p> <p>Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, szerkezetének, használati körének megfigyelése.</p> <p>A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szókincse, néhány állandósult szókapcsolata.</p>

<p>megfigyelése a beszélt és írott szövegekben játékos gyakorlatokkal.</p> <p>Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás, szójelentések csoportos és önálló feltárása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szótó, toldalék, képző, jel, rag; egyjelentésű szó, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes jelentés; hangutánzó szó, hangulatfestő szó, állandósult szókapcsolat, közmondás, szólás; beszélt nyelvi metafora.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv szerkezete	Órakeret 17+3 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A hangok, képzésük, kiejtésük, kapcsolódásuk.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában, mondatban és szövegben, megfelelő használatuk írott és beszélt szövegben.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Nyelvi tudatosság figyelemfejlesztéssel: a magyar nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek szintjének részletesebb vizsgálata. A magyar nyelv sajátosságának tudatosítása. (pl. hangrend és illeszkedés, agglutináló nyelvtípus.)</p> <p>A kiejtés és az írás összefüggése szabályszerűségeinek megismertetése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A magyar hangrendszer jellemezőinek tapasztalati úton történő megismerése. A hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata.</p> <p>A beszédhangok hasonlóságainak és különbségeinek felfedezése, a képzési módok megfigyelése.</p> <p>A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik: magánhangzók, mássalhangzók;</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete.</p> <p><i>Természetismeret:</i> az ember hangképző</p>

<p>magánhangzók: magas, mély; rövid, hosszú; mássalhangzók: zöngés, zöngétlen.</p> <p>Néhány, a magyar nyelvre jellemző hangkapcsolódási szabályszerűség: megfigyelésük kiejtésben, a beszédben és az írásban. A hangok kapcsolódási szabályszerűségei: hangrend, illeszkedés, teljes és részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés.</p> <p>A saját nyelvváltozatból ismert hangok eltérései a sztenderd változattól.</p>	<p>szervei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Magánhangzó, mássalhangzó; hangrend, illeszkedés, teljes hasonulás, részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés;</p>

Magyar irodalom

5. évfolyam

Óraszám: 72/év

2/hét

Az éves óraszám felosztása

Téma kör sorszáma	Témakör	Óra szám
1.	<p>Mesék <i>Szövegalkotás -1 óra</i></p>	<p>10 +1</p>
2.	<p>Petőfi Sándor: János vitéz <i>Szövegalkotás -3 óra</i></p>	<p>15+ 3</p>
2.	<p>Táj, szülőföld <i>Szövegalkotás -1 óra</i></p>	<p>5 +1</p>
3.	<p>A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei - bevezetés</p>	<p>5</p>
4.	<p>Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok</p>	<p>15</p>

5.	Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk – házi olvasmány	10
	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

Magyar irodalom

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mesék	Órakeret 10 +1 óra
Előzetes tudás	Népmesék, műmesék. Verses és prózai formájú mesék. A mese műfaji változatai. Mesehősök, meseformulák. Meseírók, mesegyűjtők (magyar és világirodalmi, valamint kortárs példákkal).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismerése, hogy a mesék segítenek alapvető magatartásformák, erkölcsi értékek megismerésében és értékelésében. Meseélmények, mesehősök, mesei fordulatok, mesei jellemzők felidézése, rendszerezése, kreatív gyakorlatok, mesemondás. Újabb mesék megismerése, a műfaji változatok tudatosítása. A befogadói képességek fejlesztése: a valóság és fikció különbségének belátása, mesék verses és prózai formáinak tudatosítása. A fogalmi gondolkodás fejlesztése a mesékkal kapcsolatos fogalmak alkalmazásával. Szóbeli kifejezésformák: történetmondás, cselekményismertetés, mesehősök bemutatása; művek, részletek előadása.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Mesék. Nép- és műmesék. Hazai nemzetiségek és más népek meséi. Verses és prózai formájú mesék. Meseregény(ek), meseregény-részletek.	A tanuló ismert műfajú művek olvasásával, értelmezésével illeszkedik az új nevelési-oktatási szakasz irodalmi/képességfejlesztési folyamatába (átismétel, felidéz); megismer műveket a	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történetekben a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése.

<p>Példák különféle műfaji változatokra (pl. tündér-varázsmese, valódi mese, hősmese, csalimese, láncmese, hazugságmese, tréfás mese).</p> <p>Állatmesék verses és prózai formában (egy téma több variánsa, pl. Aiszóposz, Phaedrus, La Fontaine klasszikus történetei és új átdolgozások).</p> <p><u>Magyar népmesék: A lapos vas, A megszámlálhatatlan sok juh</u></p> <p><u>Legendamese: Péter a szüreten, A bárány imája</u></p> <p><u>Hazug mese, Tréfás mese, Jakab és a zab,</u></p> <p><u>Műmesék: Lázár Ervin: A csodapatika</u></p> <p><u>W. Hauff: A Mese/ Mesék almanachja</u></p>	<p>magyar népmesék, műmesék, hazai nemzetiségek és más népek meséi köréből;</p> <p>tudatosítja a mese különféle műfaji változatainak, illetve egy-egy mű variánsainak létezését, a népmese és a műmese fogalmát;</p> <p>tudatosítja a valóság és mese (fikció) különbségét; egy-egy feldolgozás verses és prózai formáját;</p> <p>alkalmazni tudja a műfajjal kapcsolatos legfontosabb fogalmakat;</p> <p>képes cselekményismertetésre, hősbemutatásra;</p> <p>megtanul és előad művet/műrészletet.</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező beszéd, mesemondás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népmese, tündérmese, csalimese, állatmese (fabula), meseregény, mesealak, meseformula, meseszám; vers, ritmus, próza.</p> <p>Szövegalkotás: elbeszélés, leírás, meseírás adott elemek segítségével, rajzkészítés a szöveghez</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Petőfi Sándor: János vitéz</p>	<p>Órakeret 15 +3 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mesék; mesehős, kaland. Cselekmény, helyszínek, elbeszélés, párbeszéd, leírás. Verses epikai művek, verselés, rímelés.</p> <p>Petőfi néhány lírai alkotása (köztük: <i>Anyám tyúkjá, Füstbe ment</i></p>	

	<i>terv, Nemzeti dal).</i>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A <i>János vitéz</i> olvasása, részletes feldolgozása folyamatában felismer epikai jellemzőket, adott szempontokból elemzi és minősíti a művet (pl. tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő). Megismeri, megérti és képes jellemezni a szereplőket; együttműködik a mű poétikai, nyelvi sajátosságainak feltárásában. Szóbeli és írásbeli fogalmazási képessége különböző közlésformájú önálló gyakorlatok révén fejlődik. Képessé válik élménye, véleménye megosztására, magatartásformák megítélésére, azonosulásra erkölcsi értékekkel (pl. hűség, bátorság); memoriterek előadására.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>A János vitéz</i> cselekménye, szerkezete.</p> <p>A mű mesei elemei (cselekmény, hősök) – népies elbeszélő költemény/verses mese.</p> <p>Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés).</p> <p>A megjelenítés eszközei (az egységenkénti feldolgozás során néhány poétikai eszköz megismerése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, felsorolás, megszólítás, felkiáltás, kérdés).</p> <p>Verselési elemzések, ritmizálási gyakorlatok.</p>	<p>A tanuló ismeri az epikai műnem jellegét (tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő); elemzi és minősíti ezeket a viszonyokat, szempontokat a <i>János vitéz</i> részletes feldolgozása során;</p> <p>jellemzi a mű szereplőit;</p> <p>megismeri a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); megkezdi az ismerkedést a poétikai eszközökkel – a szóképek, alakzatok felismerése, megnevezése ettől kezdve folyamatos feladat;</p> <p>felismeri a versritmust;</p> <p>képes önálló szövegalkotási feladatok megoldására (különbéle közlésformák; nézőpontváltás stb.);</p> <p>képes saját véleményének megfogalmazására;</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok, segítő kapcsolatok, felnőtté válás, beavatás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmusérzék fejlesztése, ritmizálás.</p> <p><i>Vizuális kultúra;</i> mozgóképkultúra és médiaismeret: illusztrációk, a <i>János vitéz</i> rajzfilmen, hangoskönyvben.</p>

	alkalmas memoriterek előadására (szövegrészletek a műből).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Epika, elbeszélő költemény; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, párhuzam; ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es sorfajta, páros rím.</p> <p>Szövegalkotás: elbeszélés, leírás, önálló írás készítése adott elemekkel, már kész alkotáshoz rajzkészítés</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Táj, szülőföld	Órakeret 5+ 1 óra
Előzetes tudás	Lírai alkotások és a kapcsolódó fogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tájhoz, a szülőföldhöz való kötődés érzelmi igényének alakítása.</p> <p>Annak tudatosítása, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban; ezzel párhuzamosan annak megértetése, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik. Olvasói tapasztalatok megidézésével szövegek műfaji különbségének érzékeltetése.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Petőfi Sándor: <i>Az Alföld</i> (és más műve, pl. <i>Szülőföldemen, Úti levelek</i>).</p> <p>Epikai művek (részletek) és lírai alkotások magyar tájakról, városokról (pl. Ady, Kosztolányi, Szabó Lőrinc és mások művei), illetve vallomások a szülőföldről.</p> <p>A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p>	<p>A tanuló tudatosítja, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban;</p> <p>megismeri, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik;</p> <p>érezkeli a szövegek műfaji különbségét (mese – dokumentum; lírai mű – elbeszélés);</p>	<p><i>Természetismeret:</i> az olvasott művek topológiája.</p> <p><i>Hon és népismeret:</i> hazai táj; az én városom, falum.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, információgyűjtés tájakról, városokról.</p>

<p><u>Petőfi Sándor: Útirajzok - részletek</u></p> <p><u>Jókai: Az arany ember – A Vaskapu, A jég c. fejezetek</u></p> <p><u>Eötvös Károly: Balatoni utazás – részletek</u></p> <p><u>Szabó Zoltán: Szerelmes földrajz - részletek</u></p> <p><u>Kisfaludy Károly: Szülőföldem szép határa</u></p> <p><u>Szabó Lőrinc: Életrajzom?</u></p> <p><u>Nagy László: Balatonparton</u></p>	<p>megfigyeli a jellegzetes magyar tájak, városok megjelenítésének formáit;</p> <p>megismeri egy-egy jelentős alkotónak a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyulását (ez is fejleszti, alakítja a kötődés igényét);</p> <p>azonosítja a művekben megjelenített témát, motívumot, gondolatot, érzelmet, hangulatot;</p> <p>Petőfi Sándor: <i>Az Alföld</i> (elemzés és memoriter is).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tájéleíró költemény, úti levél, útleírás, téma, motívum.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei – bevezetés</p>	<p>Órakeret 5 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tájékozottság a lakóhely, az iskola környezetének néhány kulturális sajátosságáról.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése. Valamely kulturális, irodalmi, népi hagyomány, továbbá jelen, kortárs kulturális tény megismerése a lakóhely (tájegység/település/kerület) vagy az iskolája vonatkozásában. Önálló és/vagy csoportos gyűjtőmunka támogatása (internethasználattal is), felkészítés prezentáció bemutatására/értelmezésére.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A régió, lakóhely kultúrája, emlékhelyei/az iskola névadója.</p> <p>A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p>	<p>A tanuló megismer valamely kulturális, irodalmi, népi hagyományt lakóhelye (tájegység/település/kerület) vagy iskolája vonatkozásában (pl. felkeresnek egy irodalmi emlékhelyet, emléktáblát, szobrot);</p> <p>ismerkedik jelenének hagyományaival (pl. nemzetiségi irodalom, folklór, múzeum, színház), az ide kötődő/kapcsolódó szerző legalább egy irodalmi művével;</p> <p>gyűjtőmunkája eredményeképpen (internet-használattal is) az anyagból valamely prezentációt készít.</p>	<p><i>Hon és népismeret:</i> hazai táj, helytörténet, helyi hagyományok; az én városom, falum; hazai nemzetiségek kultúrája és hagyományai.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> folklór, képzőművészet, tárgykultúra, építészet a településen, a régióban.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hagyomány, emlékhely, irodalmi emlékhely.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok	Órakeret 15 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Olvasmányélmények; családról, anya-gyerek kapcsolatról szóló lírai alkotások, mesék, elbeszélések.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A harmonikus családi élet megtartó erejének felismerése, az értékes emberi kapcsolatok megbecsülése. Folyamatos fejlesztési cél az irodalmi művekben az emberi alaphelyzeteknek, az emberi kapcsolatok sokféleségének, a téma irodalmi megjelenésének megfigyelése, ideértve a témák változatait is. Archetipikus helyzetek felfedezése</p>	

	<p>bibliai, mitológiai történetekkel.</p> <p>Olvasói tapasztalatok, élmények előhívása, megidézése (szereplőinek tettei, érzelmei, gondolatai, a megjelenített emberi helyzetek szóbeli és írásbeli közlésekben.</p> <p>Felkészítés Arany János <i>Családi kör</i> című művének elemző bemutatására, szöveghű tolmácsolására.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Családi, baráti kapcsolatok sokfélesége az irodalmi művekben.</p> <p>A mitológiai és bibliai történetektől (pl. Daidalosz és Ikarosz, Gilgames és Enkidu; Jákob és Ézsau) a kortárs irodalomig, magyar és világirodalmi szemelvényekkel.</p> <p>Kisepikai (pl. Kosztolányi, Karinthy művei) és nagyepikai (teljes művek és részletek, pl. Mark Twain, Jules Verne, J. K. Rowling, E. Kästner), valamint lírai alkotásokban.</p> <p>Arany János: <i>Családi kör</i> – versértelmezés.</p> <p>A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p> <p><u>Örkény István: Nápolyi</u></p> <p><u>Babits Mihály: Ildikó</u></p> <p><u>Petri György: Nagymama</u></p> <p><u>Kosztolányi Dezső:</u></p>	<p>A tanuló az irodalmi művek segítségével is megfigyeli az emberi kapcsolatok sokféleségét, a téma irodalmi megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül;</p> <p>felfedez archetipikus helyzeteket bibliai, mitológiai történetekkel;</p> <p>felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat;</p> <p>részt vesz ajánlott olvasmányok közös feldolgozásában (pl. tér- és időviszonyok, cselekmény, szereplők, elbeszélői nézőpont, szerkezet);</p> <p>választhatja klasszikus és népszerű ifjúsági regények bemutatását (szemelvények vagy egyéni beszámolók, ajánlások); az érdeklődés felkeltésének céljából is (a mű hatása);</p> <p>gyakorolja a jegyzetelést, vázlatkészítést;</p> <p>képes Arany János <i>Családi kör</i> című művének elemző bemutatására (memoriter</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> ó- és újszövetségi történetek; ókori görög istenek, hősök.</p> <p><i>Ének-zene; vizuális kultúra:</i> mitológiai és biblikus témák a zenében, a képzőművészetben.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> család, barátság.</p>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

<p><u>Édesapám, Házi dolgozat</u></p> <p><u>Ch. Bronte: Jane Eyre – részlet</u></p> <p><u>O. Wilde: Az önző óriás és/vagy más mesék</u></p> <p><u>Ingrid Sjöstrand: Ami a szívedet nyomja - gyermekversek</u></p>	<p>is);</p> <p>képes véleménye szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasott szövegek szereplőinek tetteiről, érzelmeiről, gondolatairól, a megjelenített emberi helyzetekről, folyamatos fejlesztési célként.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Biblia, mitológiai történet, életkép, elbeszélés, novella, regény.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk – házi olvasmány</p>	<p>Órakeret</p> <p>10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Korábban olvasott gyermekregények, meseregények, ifjúsági regények.</p> <p>Epikus művek jellemzői: szerkezet, idő, helyszín, cselekmény, fordulat, szereplő; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A gyermekkori konfliktusok átélése, azonosulás a vállalható erkölcsi értékekkel. Az elmélyült olvasás, a hatékony, önálló szövegfeldolgozás támogatása, felkészülés <i>A Pál utcai fiúk</i> sok szempontú megközelítésére. A szóbeli és írásbeli szövegalkotási képesség továbbfejlesztése feladatok megoldásával, pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás.</p> <p>Dramatikus játék előadása.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Molnár Ferenc: <i>A Pál utcai fiúk</i> - sok szempontú megközelítés.</p> <p>Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi</p>	<p>A tanuló megismerkedik a házi olvasmányok megközelítési szempontjaival, lehetőségeivel;</p>	<p><i>Erkölcstan</i>: jó és rossz, bűn és erény, a lelkiismeret.</p>

<p>idő), cselekmény, szerkezet, szereplők/jellemek, kapcsolatok, konfliktusok. Elbeszélői nézőpont.</p> <p>A mű fontos témái (pl. barátság, közösség, önfeláldozás, gyerekek-felnőttek, hűség-árulás).</p>	<p>előzetesen felkészül a mű sok szempontú megközelítésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.);</p> <p>képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás;</p> <p>képes szövegrészlet megtanulására, esetleg jelenet, dialógus előadására, dramatikus játéokra.</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> elbeszélő szöveg egy-egy jelenetének dramatizált megjelenítése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, szerkezet, konfliktus, elbeszélői nézőpont.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Szövegalkotás</p>	<p>Órakeret 5 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A témakör anyaga az „Ajánlás az éves óraszám felosztására” bevezető táblázatban feltüntetett témakörök tananyagaiba integrálódott</p> <p>Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél; mindennapi tájékoztató szövegek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</p>	<p>Annak belátása, hogy a nyelvi igényesség az önbecsülésnek és mások tiszteletének kifejezője. A szövegalkotás készségszintjének folyamatos fejlesztése, önkorrekció, hibajavítás. Az olvasott irodalmi művekhez (is) kapcsolódóan az elbeszélés, a leírás, a jellemzés közlésformáinak gyakorlása, rövid érvelő szövegek készítése.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg, kreatív írások).</p>	<p>A tanuló képes szövegalkotási készségszintjének folyamatos fejlesztésére, hibáinak javítására;</p> <p>az elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak gyakorlására;</p> <p>rövid érvelő szövegek készítésére;</p> <p>néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.).</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>Természetismeret;</i> <i>Vizuális kultúra;</i> <i>Matematika: narratív szövegek, leírások, érvelő szövegek alkotása.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei az ötödik évfolyam végén</p>	<p>A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes rövidebb szóbeli üzenetek, rövidebb hallott történetek megértésére, összefoglalására, továbbadására.</p> <p>Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni.</p> <p>Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.</p> <p>Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).</p> <p>Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító</p>
---	--

<p>stratégiát találni, és azt alkalmazni.</p> <p>A közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.</p> <p>A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között.</p> <p>El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától.</p> <p>Felismeri a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos.</p> <p>Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől.</p> <p>El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket.</p> <p>Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (<i>János vitéz</i>, <i>A Pál utcai fiúk</i>), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény.</p> <p>Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat.</p> <p>Képes egyszerűbb meghatározást adni a következő fogalmakról: líra, epika, megszemélyesítés, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus.</p> <p>Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.</p> <p>Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.</p>
--

Magyar nyelv

6. évfolyam

Óraszám: 72/év

2/hét

Az éves óraszám felosztása

Téma kör sorszáma	Témakör	Óra szám
1.	Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	4
2.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	4
3.	Írás, fogalmazás	2
4.	Helyesírás	10
5.	A szavak szerkezete és jelentése	3
6.	A nyelv szerkezete Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása - 4 óra Olvasás, szövegértés - 10 óra Írás, fogalmazás - 10 óra	18+ 24
	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	<p>Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre.</p> <p>Szóbeli szövegek megértése, reprodukálása, utasítások megfelelő követése, a kommunikációs partner szóbeli közlésének megértése.</p> <p>Az alapvető kommunikációs kapcsolatfelvételi formák ismerete és alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdés, kérés stb.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A hallásértés fejlesztése (pl. dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel).</p> <p>A kommunikációs helyzetnek megfelelő helyes beszédlegzés, hangképzés, hangsúlyozás, tempó és szünettartás kialakulásának segítése: pl. beszédgyakorlatokkal, dramatikus játékkal, hangos szövegmondással.</p> <p>Törekvés a különböző beszédhelyzetekben a jól formált, a kommunikációs célt közvetítő beszéd alkottatására. A kifejező kommunikáció, a megfelelő szókincs alkalmaztatása személyes beszámolóban, történetmeséléskor, személyek jellemzésekor. A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a konfliktusok kezelése képességének fejlesztése.</p> <p>A kiejtés, a szöveg és a nem nyelvi jelek közötti összhang kialakulásának fejlesztése. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításán keresztül a nemzeti identitás erősítése.</p> <p>A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, ezen keresztül az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése.</p> <p>A kommunikációs folyamat alapvető tényezőinek tudatosítása.</p> <p>Kommunikációs (illem) szabályok tudatosítása.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A hallásértés fejlesztése analitikus és evaluációs gyakorlatokkal.</p> <p>Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása.</p> <p>Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz. A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása.</p> <p>Különböző, a kommunikációs célnak, a kommunikációs helyzet: tér, idő és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása szerepjáttékkal, drámapedagógiai gyakorlatokkal.</p> <p>Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés,</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció.</p> <p><i>Természetismeret:</i> Az ember értelmi képességének, érzelmi intelligenciájának alapvonásai; az</p>

<p>beszélgetés.</p> <p>Férfiak és nők, felnőttek és gyermekek kommunikációja különbözőségeinek megfigyelése, kommunikációs (illem) szabályok (férfiak és nők, felnőttek és gyermekek, gyermekek és gyermekek) között.</p> <p>Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <p>A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése.</p> <p>A kommunikáció teljes folyamatának megfigyelése, a következtetések nyomán alaptényezőinek megnevezése egy-egy példa elemzésével.</p>	<p>érzékszervek szerepe.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, kommunikációs folyamat, tényező (adó, vevő, csatorna, kód, üzenet, kapcsolat); zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet).</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés</p>	<p>Órakeret 4 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után. A tanult különböző típusú és műfajú szövegek felismerése és megértése. A szöveg információinak és gondolatainak az életkora szerint elvárható értelmezése és értékelése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szövegfeldolgozás általános sémájának tudatosítása változó szövegeken.</p> <p>Az olvasási technika fejlesztése különféle folyamatos és nem folyamatos szövegeken többféle szövegértési eljárással. A szöveghez tartozó kép és szöveg közötti összefüggés felismertetése, egyszerűbb ábrák, grafikonok értelmezése.</p> <p>Az olvasási, a szövegértési hibák felismerésének fejlesztése, és a megfelelő javítási stratégia megismertetése, alkalmazásának elősegítése.</p> <p>A számítógépes szövegek olvasási sajátosságainak felismertetése.</p> <p>A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.</p>	

	A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése. (Médiatudatosság.)	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	<p>Különbőféle szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.</p> <p>Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken. Az ismert szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása stb.) alkalmazása, illetve újabb stratégiákkal való bővítése (szintézis, szelektív olvasás).</p> <p>Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különböző dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat, AV és online dokumentum), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban.</p> <p>A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása. A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása.</p> <p>Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.</p>	<p><i>Matematika;</i> <i>Természetismeret:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggései.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Üzenet, szövegkép, betűrend, tartalomjegyzék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 2 óra
--	-------------------------	-----------------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>nyelvi</i> kompetenciák fejlesztése az írástechnikai téren: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb. Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása</p>	
	<p>. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend, a szöveg tagolása bekezdésekre. A tanult fogalmazási műfajokban való jártasság, szövegalkotás.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az írástechnika tempójának, esztétikai megjelenésének fejlesztése, javítása. Az önálló és a tanári segítséggel történő anyaggyűjtés módjainak fejlesztése.</p> <p>Az ismert fogalmazási műfajokban történő változatos, kreatív szövegalkotás támogatása. Újabb szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése.</p> <p>Jellemzés</p> <p>Digitális kompetencia fejlesztése: néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.</p> <p>Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos ön- és társkorrekció.</p> <p>Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez.</p> <p>A vázlatkészítés szabályainak, fajtáinak megismerése; gyakorlatok a vázlat kifejtéséhez, kiegészítéséhez.</p> <p>Az írásmű üzenetének, céljának, befogadjának megfelelő szókincs használata.</p> <p>Személyes élmények megfogalmazása különböző szövegtípusokban: jellemzés, levél.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről,</p>

<p>Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, -nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.), a szöveg képének az írott üzeneten túli jelentése.</p> <p>A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.</p>	<p>hősökről.</p> <p><i>Természetismeret:</i> anyaggyűjtés, vázlatkészítés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes kapcsolattartó műfajok; rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyaggyűjtés, vázlat, jellemzés, levél, Nem nyelvi jel (sorköz, betű, margó stb.).</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Helyesírás</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult főbb helyesírási szabályok felismerése, alkalmazása a szövegalkotásban, az írásbeli munkákban. A Magyar helyesírási szótár használata tanári segítséggel.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A leggyakrabban előforduló, a helyesírási alapelvekre épülő helyesírási szabályok fokozatos önálló alkalmazásának fejlesztése az írott kommunikációban. A szófajokhoz kapcsolódó legalapvetőbb és leggyakoribb helyesírási szabályok, normák megismertetése.</p>	

	<p>A helyzetnek megfelelő, pontos helyesírás iránti igény kialakítása, a helyesírást segítő segédeszközök (helyesírási szabályzat, szótár stb.) önálló használatának kialakítása.</p> <p>A magyar helyesírás alapelveinek ismeretében az írott magyar nyelvi norma tudatosítása.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p> <p>A szófajok és a tulajdonnév értelemtükrözőtető helyesírási alapjainak megismerése.</p> <p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p> <p>Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika: a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szavak szerkezete és jelentése	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	<p>A szavak szerkezeti elemzése egyszerűbb esetekben: szótő, toldalékok, közmondások, szólások jelentésének értelmezése, eredeti funkciójuk ismerete.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A magyar nyelv szinonima-gazdagságának, a szójelentések rétegzettségének, sokszínű kifejezőképességének fölfedeztetése. Szókincsbővítés, annak megtapasztaltatása, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni.</p> <p>A magyar és valamely tanult, ismert idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóságok és különbségek fölfedeztetése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A szavak szerkezete: szó, szótő, toldalékok: képző, jel, rag.</p> <p>Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, szerkezetének, használati körének megfigyelése.</p> <p>Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás, szójelentések csoportos és önálló feltárása.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szókincse, néhány állandósult szókapcsolata.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szótő, toldalék, képző, jel, rag, állandósult szókapcsolat, közmondás, szólás</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A nyelv szerkezete</p>	<p>Órakeret 18+24 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A már megismert szófajok felismerése és megnevezése jelentés alapján, toldalékos alakban (a toldalékok típusának felismerése és megnevezése), mondatban, szövegben, megfelelő használatuk a beszélt és az írott szövegben</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Nyelvi tudatosság figyelemfejlesztéssel: a magyar nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata. A magyar nyelv sajátosságának tudatosítása.</p> <p>Elemző képesség fejlesztése: hangkapcsolódási szabályszerűségek felismerése.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A szavak egy lehetséges osztályának, a szófajok legjellemzőbb csoportjainak áttekintése, szövegbeli és kommunikációs szerepük megfigyelése, alkalmazásuk a kommunikációban. A szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyelése, főbb jellemzőinek megnevezése.</p> <p>Az alapszófajok típusai, szerkezetük, szerepük a szövegalkotásban.</p> <p>Az ige szerkezete, az igekötők szerepe az ige folyamatosságának, az irányultságának kifejezésében; az ige aspektualitása.</p> <p>A főnevek kategóriái, a tulajdonnevek néhány tipikus fajtája, szerkezete.</p> <p>A névmások szövegszervező szerepének megfigyelése, alkalmazása a szövegalkotásban.</p> <p>A tanult alapszófajok leggyakoribb képzőinek és más toldalékainak megismerése, szóalkotási gyakorlatok.</p> <p>A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv szótani szerkezetével.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete.</p> <p><i>Természetismeret:</i> az ember hangképző szervei.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	alapszófaj (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmás, igenév).	

Magyar irodalom

6. évfolyam

Óraszám: 72/év

2/hét

Az éves óraszám felosztása

Téma kör	Témakör	Óra szám
----------	---------	----------

sorszama		
	Ballada <i>Szövegalkotás - 1 óra</i>	5+1
2.	Monda, rege <i>Szövegalkotás -1 óra</i>	5+1
2.	Arany János: Toldi <i>Szövegalkotás - 3 óra</i>	15+ 3
3.	Érzelmek, hangulatok, gondolatok	10
4.	Próbatételek, kalandok, hősök	15
5.	Gárdonyi Géza: Egri csillagok – házi olvasmány	10
6.	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ballada	Ór akeret 5+ 1 óra
Előzetes tudás	Verses kispikái alkotások; a népköltészet és műköltészet megkülönböztetése. Hangsúlyos verselés; rím.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A ballada műfaji jellemzőinek, sajátos szerkesztés- és előadásmódjának megismerése; magatartásformák, erkölcsi értékek elemzése. Memoriterek kifejező tolmácsolása, különböző előadásmódok megvitatása. Arany János: <i>A walesi bárdok</i> című balladájának értelmezése, a felvetett szempontok befogadásával, megértésével (szerkezet, műfaji jellemzők, magatartásformák).	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Egy népballada értelmezése és előadása (pl. <i>Kőműves Kelemen</i> vagy <i>Kádár Kata</i>).</p> <p>A műfaji sajátosságok megfigyelése, elemzése (szaggatottság, kihagyás, elhallgatás stb.).</p> <p>Arany János: <i>A walesi bárdok</i> – egy műballada értelmezése és előadása.</p> <p>Egyszólamú, egyenes vonalú (lineáris) szerkezet.</p> <p>Műfaji sajátosságok (pl. kihagyásosság) és művészi megoldások (pl. ismétlés, fokozás, szórendcsere/inverzió, versforma, zeneiség).</p> <p>Magatartásformák; bűn és bűnhődés, lélektaniség.</p> <p><u>Júlia szép leány (A mennybe vitt leány)</u></p> <p><u>Arany János: Rozgonyiné</u></p> <p><u>Vörösmarty Mihály: A buvár Kund</u></p>	<p>A tanuló megismeri a ballada műfaji jellemzőit, sajátos szerkesztés- és előadásmódját;</p> <p>tudja, hogy a népköltészeti alkotások többféle változatban létezhetnek;</p> <p>elő tud adni egy népballadát (memoriter);</p> <p>értelmezi Arany János <i>A walesi bárdok</i> című balladáját (memoriter);</p> <p>műismereti minimuma: egy népballada és egy Aranyballada.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> bűn, erény, lelkiismeret.</p> <p><i>Ének-zene:</i> népdal, népballada.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Időmértékes verselési rendszer, versláb, jambus, jambikus verselés, spondeus, félrím, belső rím, alliteráció, szórendcsere.</p> <p>A tanult irodalmi művekhez kapcsolódóan különféle műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, elbeszélés párbeszéddel, leírás, kreatív szövegek</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Monda, rege	Ór akeret 5+ 1 óra
Előzetes tudás	Mondák, legendák. Mitológiai történetek.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Annak belátása, hogy a múlt megismerése segíti a jelenben való eligazodást, önmagunk megismerését. Olvasmányélmények célirányos felidézése, következtetések megfogalmazása, korábbi és új szövegek megismerése alapján mondatípusok rendszerezése. A képzelet, a kreativitás, az íráskészség fejlesztése. A kritikai gondolkodás fejlesztése: a történeti forrás és a mondafeldolgozás különbségének beláttatása. Arany János <i>Rege a csodaszarvasról</i> című művének elemző bemutatása.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Magyar mondák, pl. őstörténeti mondák/eredetmondák, történeti mondák, helyi mondák (pl. <i>A fehér ló mondája</i>; vármondák, Lehel, Zotmund mondája).</p> <p>Arany János: <i>Rege a csodaszarvasról</i> – műértelmezés.</p> <p>A csodaszarvas-monda feldolgozása(i) és a történeti források.</p> <p><u>Magyar népmondák – A tők és a csikó, László herceg megmenti az elrabolt magyar lányt</u></p> <p><u>Az életmentő király (a Dubnici Krónika nyomán)</u></p> <p><u>Mátyást királlyá</u></p>	<p>A tanuló a már korábbról ismert művek olvasásával felidézi a műfaji sajátosságokat;</p> <p>felidéz népköltészeti műfajokat;</p> <p>megismer, rendszerez mondatípusokat;</p> <p>kreatív írásokat készít (pl. helyi monda, keletkezéstörténet);</p> <p>képes Arany János <i>Rege a csodaszarvasról</i> című művének elemző bemutatására (részletek, memoriter is), a mondai anyag és a művészi feldolgozás összevetésére.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> forrástípusok, forráselemzés; történetek és magyarázatok a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról.</p> <p><i>Ének-zene:</i> népdalok felidézése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> honfoglaláskori művészet.</p>

<p>választják (Benczédi Székely István Thuróczi János krónikája nyomán)</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Monda, rege, eredetmonda, felező 8-as ritmus. A tanult irodalmi művekhez kapcsolódóan különféle műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, elbeszélés párbeszéddel, leírás, kreatív szövegek</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Arany János: Toldi</p>		<p>Órakeret 15 +3 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Elbeszélő költemény, felező 12-es forma; Petőfi Sándor: <i>János vitéz</i>.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Magatartásformák (indulat, hirtelen harag) elutasítása, erkölcsi értékek (szeretet, helytállás) vállalása. A szövegközeli olvasás, a szövegértelmező, műértelmező képesség fejlesztése (tér- és időviszonyok, cselekmény, a szereplők kapcsolatai; magatartások értelmezése; lélekábrázolás). A szókincs, az esztétikai és erkölcsi érzék, az ítélőképesség fejlesztése.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>A <i>Toldi</i> cselekménye, szerkezete. Toldi Miklós helyzete, tettei, magatartása (értelmezés, jellemzés); kapcsolatai, konfliktusai (elemzés). Arany lélekábrázolása (családi kapcsolatok; bűn és megtisztulás).</p>	<p>A tanuló felismeri az elbeszélő költemény műfaját; elemzi a tér- és időviszonyokat; ismeri a cselekményt; jellemzi a szereplőket és minősíti kapcsolataikat a <i>Toldi</i> részletes feldolgozása során; alkalmazza a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses</p>	<p><i>Erkölcstan</i>: bűn és erény, lelkiismeret, megtisztulás. <i>Ének-zene</i>: ritmizálási gyakorlatok.</p>	

<p>A megjelenítés eszközei (az egységenkénti feldolgozás során a poétikai eszközök elemzése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, túlzás, felsorolás, részletezés, szótöismétlés).</p> <p>Verselési elemzések, ritmizálási gyakorlatok.</p>	<p>epika; elbeszélő költemény);</p> <p>felismeri a poétikai eszközöket (szóképek, alakzatok), a versritmust;</p> <p>képes önálló szövegalkotási feladatok megoldására (különbéle közlésformák; nézőpontváltás stb.);</p> <p>képes saját véleményének megfogalmazására;</p> <p>tud memoritereket előadni (szövegrészletek a műből).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Előhang, mottó, expozíció, kaland, allegória, epizód, késleltetés, körülírás, felező 12-es, sormetszet</p> <p>A tanult irodalmi művekhez kapcsolódóan különféle műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, elbeszélés párbeszéddel, leírás, kreatív szövegek.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Érzelmek, hangulatok, gondolatok</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Lírai alkotások jellemzői; költői nyelv, képek, alakzatok, zeneiség.</p> <p>Ismeretek József Attila, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor egy-egy alkotásáról (memoriterek is).</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Annak belátása, hogy az irodalmi művek olvasása gazdagítja érzelmi életünket. A befogadási képességek növelése különböző kifejezőmódú szövegek olvasásával, feldolgozásával. Jellemző motívumok, témák azonosítása. Képesség az epikai és lírai műnem megkülönböztetésére (az ábrázolás irányultsága alapján).</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Témák, motívumok lírai alkotásokban (pl. természet, évszakok, napszakok, szerelem).</p> <p>A lírai műnem sokszínűsége: változatos szerkezeti megoldások, képiség, zeneiség, hangnemek – eltérő alkotói magatartások.</p>	<p>A tanuló megkülönbözteti az epikai és lírai műnemet (az ábrázolás irányultsága alapján);</p> <p>felismeri a lírai műnemnek a líra alanyára vonatkoztatottságát (bármely líratípusban, pl. gondolat- vagy hangulatlíra);</p>	<p><i>Ének-zene:</i> megzenésített versek</p>

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szemelvények a magyar irodalom különféle műfajú alkotásaiból, pl. Csokonai Vitéz Mihály, József Attila, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor műveiből – értelmezések, poétikai és verstani gyakorlatok.</p> <p>A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p> <p><u>Balassi Bálint: Búcsúja hazájától, Hogy Júliára...</u></p> <p><u>Csokonai Vitéz Mihály: Keserédes</u></p> <p><u>Petőfi Sándor: Fa leszek</u></p> <p><u>József Attila: Rejtelmek</u></p> <p><u>Szabó Lőrinc: Tücsökzene – részletek</u></p> <p><u>Illyés Gyula: Anyánk</u></p> <p><u>Radnóti: Virágének</u></p>	<p>bővíti ismereteit a kifejezőmódokról;</p> <p>felismer jellemző témákat, motívumokat (pl. természet, évszakok, napszakok);</p> <p>felismeri a művészi stíluseszközöket és elemzi azok hatását.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Líra, lírai alany, téma, motívum, versforma, rímszerkezet.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Próbatételek, kalandok, hősök</p>	<p>Órakeret 15 óra</p>
---	---	--

Előzetes tudás	Hősies magatartásformák a korábbi olvasmányélményekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A „próbatétel, kaland, hősiesség” tematika alapján is emberi alaphelyzetek, irodalmi témák, formák felismerése, a tematika sok szempontú megközelítése (pl. jellemformálás, archetipikus helyzetek). Felkészítés a téma megjelenésének változatosságára; különböző korszakban írott, eltérő műfajú művek befogadására. A befogadói tapasztalatok, a szókincs, a poétikai ismeretek bővítése a <i>Lúdas Matyi</i> feldolgozása révén.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A hősies magatartás néhány példája, változata; a próbatételek, kalandok szerepe.</p> <p>A görög mitológiától és a <i>Bibliától</i> (pl. Héraklész, Odüsszeusz; Dávid és Góliát, Sámson) a klasszikus és a kortárs ifjúsági irodalomig (kis- és nagyepikai művek, művészletek; verses és prózai formák).</p> <p>Fazekas Mihály: <i>Lúdas Matyi</i> – műértelmezés.</p> <p>Szerkezet (a négy levonás kapcsolódása; ismétlés és fokozás); a konfliktusok jellege; népiesség és időmértékes forma.</p> <p><u>D. Defoe: Robinson – részlet</u></p> <p><u>A. Dumas: Monte Cristo grófja – részlet</u></p> <p><u>Dudovics Titusz hőstette – Nándorfehérvár ostroma</u></p>	<p>A tanuló megismer az irodalmi művek segítségével néhány példát a hősies magatartásra;</p> <p>megfigyeli, hogy a próbatételek, kalandok miként formálják a személyiséget, jellemet;</p> <p>a „próbatétel, kaland, hősiesség” tematika alapján is felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat; felismeri az emberi kapcsolatok sokféleségét és a téma megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül;</p> <p>felfedez archetipikus helyzeteket bibliai, mitológiai történetekkel;</p> <p>részt vesz ajánlott olvasmányok közös feldolgozásában (tér- és időviszonyok, cselekmény, szereplők, elbeszélői nézőpont, szerkezet stb. elemzésében);</p> <p>választhatja klasszikus és</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hősök, történetek, legendák elemzése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> hősök, próbatételek, kalandok képzőművészeti megjelenítése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> a próbatétel, kaland, hősiesség lehetséges összefüggései.</p>

<p>(magyar monda)</p> <p><u>A. Horowitz: Veszélyes iskola</u></p>	<p>népszerű ifjúsági regények bemutatását (szemelvények vagy egyéni beszámolók, ajánlások); az érdeklődés felkeltésének céljából is (a mű hatása);</p> <p>gyakorolja a jegyzetelést, vázlatkészítést;</p> <p>képes Fazekas Mihály <i>Lúdas Matyi</i> című művének elemző bemutatására, esetleg egyik levonásának dialogikus megjelenítésére;</p> <p>képes vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasott szövegek szereplőinek tetteiről, érzelmeiről, gondolatairól, a megjelenített emberi helyzetekről, folyamatos fejlesztési célként.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Próbatétel, kaland (cselekményszervező), ismétlődő motívum, vándortéma, daktilus, spondeus, kötött verssor, hexameter.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Gárdonyi Géza: <i>Egri csillagok</i> – házi olvasmány</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Korábban olvasott regények, ifjúsági regények.</p> <p>Epikus művek jellemzői: szerkezet, idő, helyszín, cselekmény, fordulat, szereplő; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Alapvető erkölcsi értékekkel való azonosulás (szerelem, hazaszeretet, hűség, helytállás), az emberi magatartások megítélése és értékelése. A házi olvasmányok korábban megismert megközelítési lehetőségeinek felidézése, alkalmazása. Felkészítés a mű sok szempontú befogadására, értelmezésére; az olvasottak önálló dokumentálására (pl. motívumok azonosítása, jegyzetelés, vázlat). Kreativitás fejlesztése szövegalkotási gyakorlatokkal.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Gárdonyi Géza: <i>Egri csillagok</i> – sok szempontú megközelítés.</p> <p>Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet; a szereplők csoportjai, kapcsolataik; konfliktusok.</p> <p>Elbeszélői nézőpont, jellemábrázolás, ábrázolásmód.</p> <p>Bornemissza Gergely életútja.</p> <p>A mű fontos témái (történelem, hősiesség, barátság, szerelem, árulás stb.) és motívumai (pl. hold, csillag, gyűrű).</p>	<p>A tanuló alkalmazza a házi olvasmányok korábban megismert megközelítési lehetőségeit;</p> <p>előzetesen felkészül a mű sok szempontú értelmezésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.);</p> <p>képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. leírás, jellemzés, elbeszélés nézőpontváltással, levél, kreatív írás;</p> <p>képes szövegrészlet megtanulására, esetleg jelenet, dialógus előadására, dramatikus játéokra.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> adott történetekben a valós és fiktív elemek megkülönböztetése.</p> <p><i>Informatika:</i> egynyelvű szótárak (pl. jelképszótár, szimbólumszótár) használata.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a regényhez kapcsolódó topológia.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Történelmi regény, ifjúsági regény, kalandregény; téma, motívum.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás		Ór akeret 5 óra
Előzetes tudás	A témakör anyaga az „ Ajánlás az éves óraszám felosztására ” bevezető táblázatban feltüntetett témakörök tananyagaiba integrálódott Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél; mindennapi tájékoztató szövegek.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A kommunikációs képességek fejlesztése; az önismeret, a nyelvi kultúra növelése. Elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak folyamatos gyakorlása, rövid érvelő szövegek készítése. A kapcsolattartás digitális műfajainak alkalmazása.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél). Érvelő szövegek. Kreatív írások.	A tanuló képes az elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak folyamatos gyakorlására; rövid érvelő szövegek készítésére; néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.); saját hibáinak felismerésére, javítására, igényli ezek kiküszöbölését gyakorlással, feladatmegoldással, és törekszik készség szintjének folyamatos fejlesztésére.	<i>Történelem,</i> <i>társadalmi és</i> <i>állampolgári</i> <i>ismeretek;</i> <i>Természetismeret;</i> <i>Matematika; Vizuális</i> <i>kultúra: narratív</i> <i>szövegek, leírások,</i> <i>érvelő szövegek</i> <i>alkotása.</i> <i>Informatika: a</i> <i>digitális írásbeliség</i> <i>kapcsolattartó</i> <i>műfajainak ismerete.</i>	
Kulcsfog almak/ fogalmak	Írásbeli kapcsolattartás, elbeszélésfajták, érv, nézőpont, érvelés.		

<p>A fejlesztés várt eredményei a hatodik évfolyam végén</p>	<p>A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekváтан alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes rövidebb szóbeli üzenetek, rövidebb hallott történetek megértésére, összefoglalására, továbbadására.</p> <p>Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.</p> <p>Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).</p> <p>Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.</p> <p>A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekszik alkalmazni is.</p> <p>Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között.</p> <p>Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes.</p> <p>Fel tud sorolni három-négy művet Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról.</p> <p>Képes értelmezni <i>A walesi bárdok</i>ban rejlő üzenetet, és meg tudja világítani 5–6 mondatban az <i>Egri csillagok</i> történelmi háttérét.</p> <p>Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (<i>Toldi, Egri csillagok</i>).</p> <p>Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat.</p> <p>Képes egyszerűbb meghatározást adni a következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus.</p> <p>Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.</p>
---	--

	Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.
--	---

7–8. évfolyam

A 7–8. évfolyamon – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése (azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése) történik. Az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje szintén nagy jelentőséget kap, mint pl. a digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül. Fontos feladat a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegépítő eljárásokkal. Mire eljutottak a tanulók a 7–8. évfolyamig, addigra már megismertek terjedelmesebb regényekkel. Az olvasás és írás, a szövegértés és szövegalkotás ekkorra már több kell, hogy legyen számukra merő technikai gyakorlatnál vagy egyszerű kódoló – dekódoló eljárásnál. Érteniük kell, hogy az irodalom olyan üzenet, amelyet elődeink és a rendkívüli képességekkel megáldott művészek örökítettek ránk, s amely üzenetnek a megfejtése és életünkbe építése a mi dolgunk. Ekkorra már szerencsés, ha a tanulók jól értik: a pragmatikus tudáselemek túl az embernek szüksége van egy transzpragmatikus, ünnepnapi tudásra is, amiben elsősorban a művészetek adhatnak eligazítást. Ahhoz, hogy az irodalommal ebben a másfajta jelentésében is képesek legyenek szembesülni, ehhez több előfeltételnek is teljesülnie kell. Előfeltétele ennek a tanterv, az iskola és a nevelő részéről, hogy vegye figyelembe a tanuló sajátos serdülőkori viszonyát a tanulmányokhoz, a mély lelki kérdéseket érintő kommunikációhoz és a tekintélyhez, és csakis ezt a kritikus és sebezhető kamaszt jól ismerve fogalmazza meg célkitűzéseit. Ugyanennek másik előfeltétele a tanuló részéről, hogy legyen partner azoknak a képességeknek a kialakításában, amelyek az effajta irodalomértéshez elengedhetetlenek. Ennek megfelelően 7–8. évfolyamon számos képességszintet el kell érni. Beszédkészség szempontjából a 7–8. évfolyamon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem érvelni is képes, és a beszéd társsal empatikusan együtt tud működni. Nemcsak a beszédhelyzethez alkalmazkodik, hanem különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni. Tanulási képesség szempontjából már nemcsak használni képes a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítés különféle eljárásaira. Szövegértés szempontjából már nemcsak értelmezésre, hanem formai-stilisztikai elemzésre is képes, továbbá a zenei és ritmikai eszközök típusainak azonosítására. Irodalomismeret szempontjából már nemcsak a lírai és az elbeszélő szerkezetek

kulcsfogalmait ismeri, hanem érti a formai jegyek jelentésteremtő szerepét is, továbbá megismerkedik a drámával, a befogadóval, a hatással, a beszédhelyzettel, a jellemzés módjaival és a tantervben számára előírt további fogalmakkal. Erkölcsi ítélőképesség szempontjából már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés kontextuális összefüggéseit, kulturális, történeti, közösségi, családi, egyéni beágyazottságát. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit, a történetalakítás és elbeszélés mozgóképi eszközeit.

Magyar nyelvtan

7. évfolyam

Óraszám: 72/év

2/hét

Az éves óraszám elosztása

Téma kör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	6
2.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	4
3.	Írás, fogalmazás	4
4.	Helyesírás	8
5.	A nyelv szerkezete és jelentése <i>Olvasás, szövegértés - 1 óra</i> <i>Írás, fogalmazás - 1 óra</i>	40+4
	Összefoglalás, ismétlés, gyakorlás	6

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 6 óra
-----------------------------------	--	----------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>A beszéd zenei eszközei: dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet; beszédhelyzet; nem nyelvi kifejezőeszközök: arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső megjelenés.</p> <p>A kommunikáció folyamata, tényezői: adó, vevő, csatorna, kód, kapcsolat, valamint a különféle beszédhelyzetekben való részvétel formái.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a kulturált véleménynyilvánítás, vitázás alapelveinek tudatosítása, a konfliktuskezelés képességének fejlesztése.</p> <p>Különféle iskolai közéleti és kisközösségi beszédhelyzetek sémái, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs, nyelvi viselkedés gyakoroltatása. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításával a nyelvi, nemzeti identitás erősítése.</p> <p>A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás.</p> <p>A különféle mindennapi megnyilatkozások, üzeneteinek dekódolása.</p> <p>Az érvelés alapjainak megismerése. Részvétel beszélgetésben, vitában, a saját álláspont előadása, megvédése, esetleges korrigálása a témának, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kifejezőmóddal.</p> <p>Reagálás mások véleményére kisközösségi (iskolai, családi, baráti) helyzetekben.</p> <p>A közéleti kommunikáció iskolai helyzetei és műfajai: megbeszélés, vita, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használata.</p>	<p><i>Minden tantárgy:</i> felszólalás, kiselőadás, (ünnepi) beszéd, részvétel beszélgetésben, vitában.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép kapcsolata a vizuális médiumokban.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező szövegmondás dramatikus játéokban.</p>

	<i>Ének-zene:</i> beszédhang, énekhang, beszédtempó, ritmus.
Kulcsfog almak/ fogalmak	Vélemény, vita, érv; megbeszélés, kiselőadás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés	Ó rakeret 4 óra
Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák (intenzív és extenzív olvasás) megismerttetése.</p> <p>A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése.</p> <p>A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismerttetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben.</p> <p>Kritikai gondolkodás fejlesztése: az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából. A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése.</p> <p>A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismerttetése, a nehézségek tudatosítása.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák, olvasási formák megismerése (intenzív és extenzív olvasás), azok gyakorlatban történő alkalmazása.</p> <p>A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.</p>	<i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának

<p>A különféle szövegfeldolgozási módok (szó szerinti, kritikai, kreatív olvasás) használata elektronikus és nyomtatott, folyamatos és nem folyamatos szövegeken.</p> <p>Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedése, értelmezése.</p> <p>Adatkeresés technikái (szelektív olvasás, átfutás).</p> <p>Az internetes adatkeresés, szöveghálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.</p> <p>Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái.</p> <p>Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.</p>	<p>tantárgyi sajátosságai.</p> <p><i>Informatika:</i> keresési ismeretek alkalmazása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Adatkeresés, szótár, folyamatos szöveg, nem folyamatos szöveg, szövegfeldolgozás.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Írás, fogalmazás</p>	<p>Órakeret 4 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Adatgyűjtés, jegyzet- és vázlatkészítés különböző technikákkal. Megadott témához, problémához való célzott anyaggyűjtés (pl. adatok, példák, érvek) a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával.</p> <p>A tanult műfajokban történő önálló szövegalkotás. A fogalmazás folyamatközpontúságának alkalmazása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>írástechnikai</i> kompetenciák fejlesztése: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb.</p> <p>Többféle jegyzetelési technika, forma elsajátíttatása, a célnak megfelelő kiválasztása, alkalmazása tanári segítséggel.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Forrásjegyzék önálló elkészítése.</p> <p>A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.</p> <p>Különböző nézőpontú és műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, jellemzés, vélemény.</p>		<p><i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jegyzet, vélemény, elektronikus szöveg, komment, önéletrajz.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) ismerete, alkalmazásuk a szövegalkotás folyamatában; önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi tudatosság növelése: a normakövető és a normától eltérő helyesírás értelemtükröző szerepének értelmezése. Szövegértelmezési képességek fejlesztése: a mondatfajták, a mondat szerkezeti típusainak írásjelhasználata; a szöveg központosításának, leggyakoribb szabályainak megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A helyesírás értelemtükröző szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban.</p> <p>Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai.</p>		<p><i>Informatika:</i> a helyesírási ellenőrző programok.</p> <p><i>Vizuális</i></p>

	<i>kultúra</i> : tipográfiai ismeretek – esztétikus és célszerű íráskép.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Központozás, írásjel (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv szerkezete és jelentése	Órakeret 40+4 óra
Előzetes tudás	Szótő, toldalék: képző, jel, rag, összetett szók; alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek: főnévi, melléknévi, határozószói igenév. Mondatfajták típusai, használatuk.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat- és szövegépítő eljárásokkal. A mondatfajták közlési szándékának felismertetése a beszélt és írott nyelvben, alkalmazásuk a mindennapi kommunikációban. A mondat szó szerinti és pragmatikai jelentésének felismertetése, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése. A viszonyzó és mondatszók funkcionális szerepének megismertetése. A modalitásnak (a mondatfajtáknak) megfelelő akusztikai eszközök tudatosítása.	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete, mondatfajták, szövegszervező ereje. Mondatátalakítási gyakorlatok a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban.	<i>Vizuális kultúra</i> : vizuális kommunikáció, a vizuális közlések

<p>Szószerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés.</p> <p>A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonzások és mondatalkotók.</p> <p>A szószerkezettípusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk.</p> <p>A fő mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek tanulmányozása.</p> <p>Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.</p>	<p>felépítése.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szóalkotása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat.</p> <p>Egyszerű mondat; tagolt és tagolatlan mondat; minimális és bővített mondat.</p> <p>Mondatrész, alany, állítmány, jelző (minőség, birtokos, mennyiség), határozó (idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot).</p> <p>Szószerkezet, mellérendelő és alárendelő szószerkezet.</p> <p>Viszonzó, névelő, kötőszó, névutó, partikula, segédige, igekötő.</p> <p>Mondatalkotó, indulatszó, módosítószó.</p>

Magyar irodalom

7. évfolyam

Óraszám: 72/év

2/hét

Az éves óraszám felosztása

Téma sorszám	Témakör	Óra szám
1.	Kisepikai alkotások (pl. kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota)	10
2.	Nagyepikai alkotás (regényelemzés)	8

3.	Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal, epigramma)	22
4.	Egy korstílus – a romantika	6
5.	Nagyepikai alkotás – egy Jókai – regény és a romantikus stílus	8
6.	Drámai műfajok (egy komédia)	8
7.	A média kifejezőeszközei (1) Történet és elbeszélés mozgóképen	3
	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kisepikai alkotások (pl. kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota)	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Epikai műnem. Verses és prózaepika (néhány, már tanult műfajjal). Mese, monda, mitológiai történet, bibliai elbeszélés. Cselekmény, idő, helyszínek, fordulat, szereplő; szerkezet; elbeszélés, párbeszéd, leírás; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érzelmi tartalmak felismerésének (pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála), az erkölcsi választások értelmezésének és véleményezésének fejlesztése. Az irodalmi élmény befogadásának és megosztásának fejlesztése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az egyes kisepikai műfajok sajátosságai (pl. tér-, időviszonyok, előreutalás, késleltetés, nézőpont, szerkesztésmód, szereplők,	A tanuló kisepikai alkotásokban azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat;	<i>Erkölcstan:</i> nemzedékek, család, felnőttek, gyerekek kapcsolatai.

<p>hangnem, téma, motívumok).</p> <p>Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán és más magyar elbeszélők alkotásai.</p> <p><u>Szent Margit legendája</u></p> <p><u>Szent László király csodatételei</u></p> <p><u>Mikszáth Kálmán: A néhai bárány, Timár Zsófi özvegysege</u></p> <p><u>Kosztolányi Dezső: A kulcs</u></p> <p><u>Krúdy Gyula: A fehér hajú fiú</u></p> <p><u>G.Maupassant: Simon apja</u></p>	<p>érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést;</p> <p>azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket;</p> <p>felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;</p> <p>műelemzések nyomán rögzíti az egyes műfajok sajátosságait;</p> <p>azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. család, iskola, gyerekek és felnőttek, próbatételek;</p> <p>képes az irodalmi élmény megosztására;</p> <p>képes érzelmi tartalmak felismerésére, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére, pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála;</p> <p>memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására.</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i></p> <p>érzelmi tartalmak kifejezése drámajátékban, szerepjátékban.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Kisepika, mese, monda, legenda, anekdota, novella, elbeszélés, kisregény, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nagyepikai alkotás – regényelemzés</p>	<p>Órakeret</p> <p>8 óra</p>
---	--	--

<p>Előzetes tudás</p>	<p>Regényelemzések a megelőző évfolyamokból (házi és egyéni olvasmányok, ifjúsági regények).</p> <p>Nagyepikai művek jellemzői: szerkezet, idő- és térviszonyok, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; szereplők rendszere; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Annak felismerése és tudatosítása, hogy az elemző-értelmező olvasás elmélyíti az élmény- és tapasztalatszerzést, hogy az irodalomolvasás érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények forrása.</p> <p>Epikai alkotások elemző, értelmező képességének fejlesztése. Nagyepikai alkotás(ok)ban az idő- és térviszonyok azonosítása, elemzése; az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérés érzékeltetése; az előreutalások, késleltetések szerepét azonosító szövegértelmező képességek fejlesztése. A műelemzések alapján műfaji, poétikai, tematikai, erkölcsi következtetések megfogalmazásának képessége.</p> <p>Az irodalmi élmény megosztása, önálló olvasmányválasztás indoklása, olvasmányainak ajánlása.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Mikszáth Kálmán: <i>Szent Péter esernyője</i> – sok szempontú megközelítés.</p> <p>Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, anekdotikusság.</p> <p>A szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással).</p> <p>Elemzések, értelmezések és kreatív írások.</p> <p>Ajánlott és/vagy egyéni olvasmányok, pl. Jules Verne, Mark Twain, Dickens és mások műveiből; a klasszikus és kortárs, magyar és világirodalmi ifjúsági irodalomból – műbemutatók,</p>	<p>A tanuló nagyepikai alkotás(ok)ban azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat;</p> <p>érezkeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést;</p> <p>azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket;</p> <p>felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;</p> <p>a műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat;</p> <p>azonosítja az irodalom nagy témáit (pl. család, gyerekek és felnőttek, próbatételek, szerelem);</p>	<p><i>Informatika:</i> források önálló feltárása és felhasználása.</p> <p><i>Földrajz:</i> az olvasott művek topológiája.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> erkölcsi dilemmák.</p>

<p>értelmezések, ajánlások (a házi olvasmányok megközelítési szempontjainak alkalmazása, önálló állásfoglalással).</p> <p><u>K. May: az Ezüst-tó kincse, Winnetou</u></p> <p><u>J. Verne: Kétévi vakáció</u></p> <p><u>A. Marshall: Én is versenyt futok a széllel</u></p> <p><u>A Horowitz: A Sólyom gyémántja vagy a szerző más regénye, L. Lowry: Az emlékek őre, Stephem Chbosky: Egy különc srác feljegyzései</u></p>	<p>képes az irodalmi élmény megosztására;</p> <p>képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére;</p> <p>memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására;</p> <p>képes annak felismerésére és tudatosítására, hogy az elemző-értelmező olvasás elmélyíti az élmény- és tapasztalatszerzést;</p> <p>képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására;</p> <p>alkalmas az önálló olvasmányválasztás indoklására.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Nagyepika, szerkezet, időviszony, térviszony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal, epigramma)</p>	<p>Órakeret 22 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Lírai műnem. Népköltészet, műköltészet. Dal, tájleíró költemény, életkép.</p> <p>Verselési rendszerek. Hangsúlyos verselés (ütem, felező 8-as, felező 12-es.) Időmértékes verselés, versláb. Rím, rímelhelyezkedés, páros rím, félrím, alliteráció. Szóképek: hasonlat, megszemélyesítés, metafora.</p> <p>Alakzatok: ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-</p>	<p>Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok)</p>	

fejlesztési céljai	felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján. A ritmusérzék, a belső hallás fejlesztése. Szövegértési és szövegelemző képességek fejlesztése: alakzatok, képek azonosítása, a jelentésteremtő szerep elemzése, a kompozíció meghatározó elemeinek értelmezése, érzelmi tartalmak megértése. Szövegelemzések, értelmezések sok szempontú megközelítésben. A szöveghű, kifejező szövegmondás fejlesztése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Alkotások műfaji szempontokból a magyar irodalom különféle korszakaiból, pl. Ady Endre, Arany János, Csokonai Vitéz Mihály (<i>A Reményhez</i>), Janus Pannonius (<i>Pannónia dicsérete</i>), József Attila, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor műveiből és kortárs magyar lírai alkotásokból.</p> <p>Tematikus, motivikus kapcsolódások felismerése – a műválasztás felőlel alapvető lírai témákat (pl. természet, évszakok és napszakok, szülőföld, haza, család, szerelem, öntudat, költősors, költészet/ars poetica).</p> <p>Nemzeti himnuszunk, ódáink – Kölcsey: <i>Hymnus</i>; Vörösmarty: <i>Szózat</i>; Petőfi: <i>Nemzeti dal</i> – műértelmezések, sok szempontú elemzések (pl. vershelyzet, szerkezet, műfaji változat, poétikai megoldások, versforma).</p> <p><u>Csokonai Vitéz Mihály:</u> <u>Tartózkodó kérelem</u></p>	<p>A tanuló</p> <p>felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19-20. századi alkotások);</p> <p>felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát;</p> <p>azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat;</p> <p>azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat;</p> <p>azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben;</p> <p>megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása);</p> <p>felismer érzelmi</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmusok, ritmusfajták azonosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a kompozíció szerepe a festészetben, építészetben.</p>

<p><u>Petőfi Sándor: Az alföld –</u> <u>Ady Endre: A magyar Ugaron;</u></p> <p><u>Petőfi Sándor: Minek</u> <u>nevezzelek, - Juhász Gyula:</u> <u>Milyen volt...;</u></p> <p><u>Petőfi Sándor: a XIX.</u> <u>század költői – Orbán Ottó: A</u> <u>XX. század költői – Finta Éva: A</u> <u>XIX. század költői</u></p>	<p>tartalmakat;</p> <p>sok szempontú megközelítésben elemez, értelmez különféle műfajú lírai alkotásokat és meg is tanul néhányat (pl. elégia/Csokonai Vitéz Mihály: <i>A Reményhez</i>; epigramma/Janus Pannonius: <i>Pannónia dicsérete</i>);</p> <p>sok szempontú megközelítésben értelmezi, elemzi nemzeti himnuszunkat, ódáinkat (Kölcsey: <i>Hymnus</i>; Vörösmarty: <i>Szózat</i>; Petőfi: <i>Nemzeti dal</i>; memoriterek is).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma; verselési rendszer, rímes időmértékes verselés, rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, trochaikus verselés, daktilus, kötött verssor, hexameter, pentameter, disztichon; rím, rímelhelyezkedés; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Egy korstílus – a romantika</p>	<p>Órakeret 6 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Petőfi Sándor néhány műve. Jellemző műfajok a 19. sz. első feléből.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az irodalmi művek megismerése során a múlt értékes törekvéseinek megbecsülése, azonosulás a máig ható értékekkel.</p> <p>Ismerkedés egy korstílussal, korstílus és mű/vek összefüggéseivel. Romantikus jegyek, vonások azonosítása, megnevezése, művészeti kapcsolódások feltárása. Képesség az önálló ismeretszerzésre, digitális források használatával.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Egy korstílus – a romantika.</p> <p>Egy-két szemelvény a korszak jellemző alapvetéseiről, törekvéseiről (pl. szabadság az irodalomban; új, jellegzetes műfajok; kevertség, töredékesség; romantika és népiesség).</p> <p>Szemelvények Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi korstílusra jellemző, különféle műfajú, tematikájú alkotásaiból (pl. Kölcsey: <i>Huszt</i>; Vörösmarty: <i>Ábránd</i>; Petőfi: <i>Egy gondolat bánt engemet...</i>).</p> <p><u>Vörösmarty Mihály: Ábránd – Radnóti Miklós: Két karodban</u></p> <p><u>Vörösmarty Mihály: A Guttenberg-albuma</u></p> <p><u>Petőfi Sándor: Megy a juhász a száron – Lackfi János: Megy Béla bá Trabanton</u></p> <p><u>Petőfi Sándor: Füstbement terv – Vörös István: A füstbement nyelv</u></p>	<p>A tanuló ismerkedik egy korstílussal, a korstílus és egy-egy mű közötti összefüggéssel;</p> <p>ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. folyóiratok, színházi élet, irodalmi kapcsolatok);</p> <p>megismeri a korszakolás nehézségeit; a romantika háttérét, esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, hangnemeit; a stílus formajegyeit;</p> <p>ismerkedik romantika és népiesség, romantika és reformkor összefüggésével;</p> <p>jellemző műveken felismeri a legjellemzőbb romantikus jegyeket, vonásokat;</p> <p>felismer zenei és képzőművészeti vonatkozásokat, kapcsolódásokat;</p> <p>az önálló ismeretszerzés többféle módszerével (pl. internet, elektronikus könyvtár) is gyűjt információkat.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> romantikus festmények, épületek, viseletek.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a zenei romantika.</p> <p><i>Informatika:</i> önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Műfaji fogalmak (pl. óda, epigramma, rapszódia); romantikus ellentétezés, romantikus képalkotás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nagyepikai alkotás – egy Jókai-regény és a romantikus korstílus (regényelemzés)</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Regényelemzések (házi és egyéni olvasmányok). A romantikus korstílus.</p> <p>Nagyepikai művek jellemzői: szerkezet, idő- és térvizonyok, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; szereplők rendszere; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Fogékonyság a tematikai és erkölcsi megközelítésre, értékek azonosítására, megvitatására, a szereplők erkölcsi dilemmáinak, döntéseinek mérlegelésére.</p> <p>Komplex képességfejlesztés: egy Jókai-regény sok szempontú megközelítése, elemzése (pl. idő- és térvizonyok, előreutalások, késleltetések, elbeszélői nézőpont, stílusjellemzők).</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Nagyepikai alkotás (regényelemzés) - sok szempontú megközelítés.</p> <p>Jókai Mór: <i>A kőszívű ember fiai</i> (vagy esetleg egy másik regénye, pl. <i>Az új földesúr</i> vagy <i>A jövő század regénye</i>) – sok szempontú megközelítés.</p> <p>Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet.</p> <p>Hősök, magatartásformák, erkölcsi választások – a szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással).</p> <p>Regényműfaji változat (pl. heroikus regény, irányregény,</p>	<p>A tanuló egy Jókai-regényben</p> <p>azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat, az előreutalásokat, késleltetéseket, epizódokat; a szereplők kapcsolatait, a cselekmény elemeit;</p> <p>felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;</p> <p>műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat és romantikus epika jellemzőit;</p> <p>azonosítja a műben megjelenő tematikát (pl. család, szerelem, hősiesség, hazafiság, önfeláldozás);</p> <p>képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére;</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a történelmi regény eseményei és a történelem.</p> <p><i>Földrajz:</i> az olvasott Jókai-regény topológiája.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Jókai-regények filmes adaptációi.</p>

<p>utópia stb.).</p> <p>A romantika megjelenési formái (pl. szerkezet, cselekményfordulatok, jellemek, hangnem, előadásmód).</p> <p>Elemzések, értelmezések és kreatív írások.</p> <p>Toposzok: bosszú, hősiesség, anya, út</p> <p>Motívumok: barátság, farkas, helyettes halál, nevek, levél stb.</p>	<p>erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére;</p> <p>alkalmas a megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezésére;</p> <p>alkalmas az irodalmi élmény megosztására; beszámoló, ajánlás készítésére, különféle vélemények összevetésére;</p> <p>képes memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására;</p> <p>képes annak felismerésére és tudatosítására, hogy az elemző-értelmező olvasás elmélyíti az élmény- és tapasztalatszerzést.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Romantikus regény; regényműfaji változat, pl. heroikus regény; romantikus hős, jellem, ábrázolásmód.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Drámai műfajok (egy komédia)</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Dramatikus játék, dialógus, szerepjáték, dráma, színház.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Drámai mű/vek közös és önálló olvasása, befogadása, feldolgozása; a műnem jellemzőinek (pl. szerkezet, jellem, szituáció, nyelv) feltárása. Képesség az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságok és eltérések azonosítására. A műben megjelenített konfliktusok, döntések felismerése és mérlegelése. A komikum mint műfajformáló minőség felismerése, formáinak megkülönböztetése. Részvétel megjelenítésben (drámajátékban), színházi előadás megbeszélésében.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Drámai műfajok - egy komédia sok szempontú megközelítése</p> <p>Molière: <i>Fösvény</i> (esetleg pl. <i>Képzelt beteg</i>) vagy Shakespeare egy vígjátéka vagy Szigligeti: <i>Liliomfi</i> vagy Goldoni: <i>Két úr szolgája</i>.</p> <p>Tér- és időviszonyok, szereplők rendszere, alapszituáció, cselekmény, konfliktusok.</p> <p>Drámai szerkezet.</p> <p>A komikum megjelenési formái (pl. helyzet- és jellemkomikum).</p> <p>Komikus jellem, jellemtípus.</p> <p><u>W. Shakespeare: A makrancos hölgy</u></p>	<p>A tanuló</p> <p>megismeri a drámai műnem legfontosabb jellemzőit, a komédia műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel;</p> <p>képes az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságok és eltérések azonosítására;</p> <p>a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjének felismerésére;</p> <p>a komikum mint műfajformáló minőség felismerésére, formáinak megkülönböztetésére;</p> <p>egy jellemtípus azonosítására;</p> <p>képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére;</p> <p>alkalmas részlet megtanulására, esetleg jelenet előadására az olvasott drámai műből, valamint egy látott jelenet (színházi előadás vagy felvétele) értelmezésére.</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> dráma és színház, a színházi megjelenítés, szituáció, jellem, díszlet, színpadi szövegmondás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Dráma, komédia, dialógus, konfliktus, alapszituáció, helyzetkomikum, jellemkomikum, típus, jellemtípus.</p>	

Tematikai	A média kifejezőeszközei (1)	Ó
-----------	------------------------------	---

egység/ Fejlesztési cél	Történet és elbeszélés a mozgóképen	rakeret 3 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Megfigyeli és azonosítja a különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és idő-, illetve konfliktusviszonylatokat.</p> <p>Képsorozattal meg tud jeleníteni valamely egyszerű cselekményt.</p> <p>Érti a rövid, egy szálon futó, történetet bemutató művekben az ok-okozati viszonyokat, azonosítja a történet idejét és helyszínét a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét.</p> <p>Dramatikus szövegek és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Annak felismerése, hogy a média nyújtotta lehetőségek közti választás erkölcsi-esztétikai felelősséget is jelent.</p> <p>Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése.</p> <p>A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Helyszín- és időviszonylatok, illetve jellemek és konfliktusviszonylatok felismerése, megfigyelése a médiaszövegekben (pl. rádióműsorban, riportban).</p> <p>Átélt, elképzelt vagy hallott esemény mozgóképi megjelenítésének megtervezése az életkornak megfelelő szinten (pl. story-board, animáció, interjú alkalmazásával).</p> <p>A beállítás (snitt; a kamera által rögzített folyamatos tér és idő), a jelenet (nagyobb tér és/vagy időugrások által határolt szerkezeti egység), a fordulat és epizód fogalmának magyarázata.</p> <p>A korosztálynak megfelelő mozgóképi szövegeken a cselekmény- és történetszervezés, valamint az elbeszélés (narráció) megfigyelése és tudatosítása, és mindezzel összefüggésben konkrét szövegek elemzése során az expozíció, bonyodalom, lezárás már ismert fogalmainak alkalmazása.</p> <p>Egyszerűbb médiaszövegek létrehozásával (pl. interjú,</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> idő- és térbeli változások megjelenítése képsorozatokkal.</p> <p><i>Dráma-tánc:</i> az alapvető fogalmak (történet, cselekmény, szándék, feszültség, konfliktus, fordulópont stb.) ismerete és alkalmazása a saját játékok értékelő</p>

újságcikk, közösségi portálra készülő adatlap, önportré) a képzelőerő, kifejezőképesség fejlesztése.		megbeszélése során.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jellem, hős, konfliktus, cselekmény, történet, elbeszélés, narráció, expozíció, bonyodalom, lezárás, beállítás, jelenet, epizód, fordulat.	

<p>A fejlesztés várt eredményei a hetedik évfolyam végén</p>	<p>A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.</p> <p>Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empaticusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.</p> <p>Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.</p> <p>Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.</p> <p>Ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket</p> <p>A helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában.</p> <p>Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni</p> <p>A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19–20. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat.</p> <p>Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatokat,</p>
---	--

	<p>cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.</p> <p>Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, szimbólum, komédia, dialógus, monológ. Képes néhány egyszerűbb meghatározás közül kiválasztani azt, amely a következő fogalmak valamelyikéhez illik: fordulat, helyzetkomikum, jellemkomikum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat.</p> <p>Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.</p>
--	--

Magyar nyelv

8. évfolyam

Óraszám: 72/év

2/hét

Az éves óraszám felosztása

Téma sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	7
2.	Olvasás, szövegértés	2
3.	Írás, fogalmazás	2
4.	Helyesírás	9
5.	<p style="text-align: center;">A nyelv szerkezete és jelentése</p> <p style="text-align: center;"><i>Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása</i></p> <p style="text-align: center;">-2 óra</p> <p style="text-align: center;"><i>Olvasás, szövegértés - 3 óra</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Írás, fogalmazás - 2 óra</i></p>	28+7
6.	<p style="text-align: center;">A nyelv állandósága és változása</p> <p style="text-align: center;"><i>Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása</i></p>	7+2

	-1óra <i>Olvasás, szövegértés -1 óra</i>	
	Összefoglalás, gyakorlás. ismétlés	8

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Ó rakeret 7 óra
Előzetes tudás	<p>A beszéd zenei eszközei: dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet; beszédhelyzet; nem nyelvi kifejezőeszközök: arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső megjelenés.</p> <p>A kommunikáció folyamata, tényezői: adó, vevő, csatorna, kód, kapcsolat, valamint a különféle beszédhelyzetekben való részvétel formái.</p>	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a kulturált véleménynyilvánítás, vitázás alapelveinek tudatosítása, a konfliktuskezelés képességének fejlesztése.</p> <p>Különféle iskolai közéleti és kisközösségi beszédhelyzetek sémái, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs, nyelvi viselkedés gyakoroltatása. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításával a nyelvi, nemzeti identitás erősítése.</p> <p>A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése.</p> <p>A tömegkommunikáció formáinak, céljának, működési módjainak és hatásának, valamint néhány gyakoribb műfajának megismertetése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás.</p> <p>A különféle mindennapi megnyilatkozások, valamint a tömegkommunikáció üzeneteinek dekódolása.</p>		<p><i>Minden tantárgy:</i> felszólalás, kiselőadás, (ünnepi) beszéd, részvétel beszélgetésben, vitában.</p>

<p>Az érvelés alapjainak megismerése. Részvétel beszélgetésben, vitában, a saját álláspont előadása, megvédése, esetleges korrigálása a témának, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kifejezésmóddal.</p> <p>Reagálás mások véleményére kisközösségi (iskolai, családi, baráti) helyzetekben.</p> <p>A közéleti kommunikáció iskolai helyzetei és műfajai: megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókinés használata.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép kapcsolata a vizuális médiumokban.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező szövegmondás dramatikus játékokban.</p> <p><i>Ének-zene:</i> beszédhang, énekhang, beszédtempó, ritmus.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>hozzászólás, felszólalás, köszöntő, ünnepi beszéd. Tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet. Sajtműfaj (hír, tudósítás, interjú).</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, szövegértés</p>	<p>Órakeret 2 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák (intenzív és extenzív olvasás) megismertetése.</p> <p>A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése.</p> <p>A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben.</p> <p>Kritikai gondolkodás fejlesztése: az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából. A tömegkommunikációs szövegekben rejlő</p>	

	<p>manipulációk felismerésének képességének fejlesztése.</p> <p>A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.</p>
--	--

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák, olvasási formák megismerése (intenzív és extenzív olvasás), azok gyakorlatban történő alkalmazása.</p> <p>A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.</p> <p>A különféle szövegfeldolgozási módok (szó szerinti, kritikai, kreatív olvasás) használata elektronikus és nyomtatott, folyamatos és nem folyamatos szövegeken.</p> <p>Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedése, értelmezése.</p> <p>Adatkeresés technikái (szelektív olvasás, átfutás).</p> <p>Az internetes adatkeresés, szöveghálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.</p> <p>A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, kritikai következtetés levonása.</p> <p>Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái.</p> <p>Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.</p>	<p><i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai.</p> <p><i>Informatika:</i> keresési ismeretek alkalmazása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 2 óra
Előzetes	Adatgyűjtés, jegyzet- és vázlatkészítés különböző technikákkal. Megadott témához, problémához való célzott anyaggyűjtés (pl. adatok,	

tudás	<p>példák, érvek) a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával.</p> <p>A tanult műfajokban történő önálló szövegalkotás. A fogalmazás folyamatközpontúságának alkalmazása.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>írástechnikai</i> kompetenciák fejlesztése: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfaj jellemzőinek megismertetése, a műfaji sajátosságoknak megfelelő szövegalkotás.</p> <p>Többféle jegyzetelési technika, forma elsajátíttatása, a célnak megfelelő kiválasztása, alkalmazása tanári segítséggel.</p> <p>A bemutatkozás írásos formáinak megismerése, írása.</p> <p>A nyilvános felületeken történő önbemutató etikai kérdéseinek, következményeinek elemző megismerése, megvitatása.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Kapcsolódási pontok	
<p>A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Az idézés pontos jelölése.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (hír, interjú, riport, tudósítás).</p> <p>A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.</p> <p>Különböző nézőpontú és műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, jellemzés, vélemény.</p> <p>Az írásban történő bemutatkozás szabályai a papíralapú és az online felületen (önéletrajz, blogbejegyzés, internetes közösségi portál).</p>	<p><i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Blog; önéletrajz.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Ór akeret 9 óra
Előzetes tudás	Alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) ismerete, alkalmazásuk a szövegalkotás folyamatában; önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>A nyelvi tudatosság növelése: a normakövető és a normától eltérő helyesírás értelemtükröző szerepének értelmezése.</p> <p>Szövegértelmezési képességek fejlesztése: a mondatfajták, a mondat szerkezeti típusainak írásjelhasználata; a szöveg központosításának, a párbeszéd és az idézetek leggyakoribb szabályainak megismertetése.</p> <p>A nyelvtani ismeretek alapján megismert összetett szavak helyesírása, az értelemtükröző rendszer megismertetése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A helyesírás értelemtükröző szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban.</p> <p>Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai.</p> <p>A párbeszéd és az idézetek (egyenes, szabad függő, függő) írásmódja.</p> <p>Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályainak megismerése, alkalmazása.</p>		<p><i>Informatika:</i> a helyesírási ellenőrző programok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tipográfiai ismeretek – esztétikus és célszerű íráskép.</p>
Kulcsfog almak/ fogalmak	<p>Központosítás, írásjel (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel).</p> <p>Egyenes, szabad függő, függő idézet.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv szerkezete és jelentése	Ór akeret 28+7 óra
---	---------------------------------	--------------------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szótő, toldalék: képző, jel, rag, összetett szók; alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek: főnévi, melléknévi, határozószói igenév.</p> <p>Mondatfajták típusai, használatuk.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat- és szövegépítő eljárásokkal.</p> <p>A szóalkotási módok megismertetése.</p>	
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p style="text-align: center;">Kapcsolódási pontok</p>
<p>A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete, mondatfajták, szövegszervező ereje.</p> <p>Mondatátalakítási gyakorlatok a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban.</p> <p>A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés és játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel.</p> <p>Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció, a vizuális közlések felépítése.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szóalkotása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Összetett mondat; alárendelő és mellérendelő mondat.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p style="text-align: center;">A nyelv állandósága és változása</p>	<p style="text-align: center;">Órakeret 7+2 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A nyelv változó jelenség. Szótárhasználat, szókincsünk változásai.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A mai és korábbi nyelvállapot különbségének felismertetése.</p> <p>A nyelvi tudatosság fejlesztése: a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése, értelmezése különböző régi és mai szövegeken.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző régi és mai szövegeken. A nyelvi változás bizonyítékainak értelmezése különböző korokból származó írott szövegeken és irodalmi példákon.</p> <p>Nyelvhasználatunk, a környezetünkben lévő nyelvváltozatok néhány jellemzőjének megfigyelése, megnevezése.</p> <p>A Magyarországon élő nemzetiségek nyelve, nyelvhasználat.</p> <p>A szókincs változása: régi és új szavak, kifejezések gyűjtése, összehasonlítása.</p> <p>A magyar nyelv eredete (finnugor rokonság), helye a nyelvek között. Nyelvünk agglutináló (ragasztó) jellegének bizonyítékai példákkal.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a magyarság történetének kezdetei.</p> <p><i>Ének-zene:</i> régi és új stílusú népdalok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Nyelvváltozat, nyelvcsalád, uráli nyelvcsalád.</p>	

Magyar irodalom

8. évfolyam

Óraszám: 72/év

2/hét

Az éves óraszám felosztása

Téma kör sorszám	Témakör	Óra szám
1.	Kisepikai alkotások - prózai és verses, pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, komikus eposz,	13

	ballada	
2.	Nagyepikai alkotás (regényelemzés)	8
3.	Lírai és átmeneti műfajok - óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, hangulatlíra, gondolati líra	17
4.	Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)	6
5.	Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből – magyar vagy világirodalom, regényelemzés	7
6.	Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia	7
7.	A média kifejezőeszközei (2) A mozgóképi és az írott sajtó szövegeinek rendszerezése	3
8.	A média társadalmi szerepe, használata A média nyelve, a médiaszövegek értelmezése	4
	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kisepikai alkotások - prózai és verses, pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, komikus eposz, ballada	Ó rakeret 13 óra
Előzetes tudás	Verses és prózaepika (néhány, már tanult műfajjal). Mese, monda, mitológiai történet, bibliai elbeszélés, novella, kisregény, anekdota, ballada. Cselekmény, idő, helyszínek, fordulat, szereplő; szerkezet; elbeszélés, párbeszéd, leírás; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tematikus kapcsolódások, alapvető élethelyzetek, érzelmi tartalmak felismerése, erkölcsi választások értelmezése, és véleményezése (pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála).	

	Kisepikai művek műelemzéseinek eljárásainak alkalmazása, a műelemzések alapján következtetések, általánosan érvényes megállapítások megfogalmazása. Szövegtudás megosztása kifejező előadással.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Kisepikai alkotások - prózai és verses műfajok.</p> <p>Novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, egyperces novella, komikus eposz, ballada - műfaji rendszerezés.</p> <p>Tematikus kapcsolódások, archetipikus helyzetek felismerése (pl. gyerekkor-felnőttkor, szegénység-gazdagság, bűn-bűnhődés, házastársi kapcsolatok, hűség, kitartás, beavatás).</p> <p>Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Mikszáth Kálmán, Örkény István műveiből, valamint választható:</p> <p>Petőfi Sándor: <i>A helység kalapácsa</i> – a komikus eposz műfaji sajátosságai, illetve Arany János egy balladája (pl. <i>Zách Klára; Szondi két apródja</i>).</p> <p>Karinthy Frigyes: <i>Tanár úr kérem</i> (részletek) – házi olvasmány.</p> <p>A karcolatgyűjtemény szerkezete; pár-novellák</p>	<p>A tanuló műelemzések során rögzíti az egyes műfajok sajátosságait is;</p> <p>felismeri az epikus közlésformát, valamint a verses és a prózaforma műfajmegkötő vagy műfaj-független szerepét;</p> <p>alkalmazza a művek már ismert értelmezési szempontjait (elemzi az idő- és térvizonyokat, szerkezeti megoldásokat, előreutalásokat, késleltetéseket);</p> <p>felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;</p> <p>azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. család, iskola, gyerekek és felnőttek, szegénység;</p> <p>a kisepikai műfajok rendszerezésével (eredet, forma, műfaji jellemzők) összefoglalja, átismétli a négy év során megszerzett ismereteit;</p> <p>képes az irodalmi élmény megosztására;</p> <p>képes érzelmi tartalmak felismerésére, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére, pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom,</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> témák, tematikus kapcsolódások a festészetben.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> beavatás; bűn, bűnhődés, lelkiismeret.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező szövegmondás, élménymegosztás.</p>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

<p>összevetése.</p> <p><u>Kosztolányi Dezső:</u> <u>Omlette a Woburn</u></p> <p><u>Móricz Zsigmond: Hét krajcár</u></p> <p><u>Karinthy Frigyes:</u> <u>Találkozás egy fiatalemberrel</u></p> <p><u>Mikszáth Kálmán: Péri lányok szép hajáról</u></p> <p><u>Örkény István: Fiaink</u></p>	<p>hála stb.;</p> <p>memoriterek (verses és prózaepikai szövegrészletek) előadására.</p>	
<p>Kulcsfog almak/ fogalmak</p>	<p>Kisepika, anekdota, novella, egyperces novella, komikus eposz, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nagyepikai alkotás - regényelemzés</p>	<p>Ór akeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Regények, regényműfaj-változatok. Regényelemzések. Nagyepikai alkotások közlésformái.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>Az emberismeret, az önismeret fejlesztése: képesség a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére, megbeszélésére, véleményezésére.</p> <p>Nagyepikai alkotások elolvasása, több szempontú megközelítése, feldolgozása, a narráció sajátosságainak megbeszélése, megvitatása. Az irodalmi nagy témáinak felismerése, azonosítása pl. szülő és gyerek, gyerekek és felnőttek, iskola és nevelés; beavatás, próbatételek, szerelem. Az emberismeret, az önismeret fejlesztése: képesség a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Nagyepikai alkotás – egy regény sok szempontú megközelítése.</p> <p>Pl. Tamási Áron: <i>Ábel a rengetegben</i> vagy Szabó Magda: <i>Abigél</i> vagy Móricz Zsigmond: <i>Légy jó mindhalálig</i> (vagy egy másik regénye, pl. <i>Pillangó, Árvácska</i>) vagy Gárdonyi Géza: <i>A láthatatlan ember</i> vagy egy kortárs magyar vagy világirodalmi alkotás.</p> <p>Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód.</p> <p>Hősök, tettek, magatartásformák – a szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással).</p> <p>Regényműfaji változat (pl. fejlődésregény, történelmi regény, példázatos regény).</p> <p>Elemzések, értelmezések és kreatív írások.</p>	<p>A tanuló nagyepikai alkotás(ok)ban</p> <p>azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat, a narráció sajátosságait (az elbeszélés és a történet időrendje, előreutalások, késleltetések); a műfaji változatot;</p> <p>felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;</p> <p>azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. szülő és gyerek, gyerekek és felnőttek, iskola és nevelés; beavatás, próbatételek, szerelem.</p> <p>A tanuló</p> <p>képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére;</p> <p>felidézi és rendszerezi az olvasott, feldolgozott regényeket (összefoglalás);</p> <p>képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására;</p> <p>alkalmas az önálló olvasmányválasztás indoklására;</p> <p>memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> nagyepikai alkotások társadalomképe.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> hősök, tettek, magatartásformák értelmezése.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> nagyepikai alkotások filmes feldolgozásai és hatásuk.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód; fejlődésregény, humor, példázat / parabola, történelmi regény.
--------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok - óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Lírai műnem. Dal, óda, himnusz, elégia, epigramma. Poétikai és verstani alapfogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Annak felismerése, hogy líra különböző műfajai az emberi érzelmek, erkölcsi döntések átélésének és a velük való azonosulás lehetőségét teremtik meg.</p> <p>Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok) felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján. A ritmusérzék, a belső hallás fejlesztése. Szövegértési és szövegelemző képességek fejlesztése: alakzatok, képek azonosítása, a jelentésteremtő szerep elemzése, a kompozíció meghatározó elemeinek értelmezése, az érzelmi intelligencia, az empátia fejlesztése, az érzelmi tartalmak megértése révén. Szövegelemzések, értelmezések sok szempontú megközelítésben. A szövegű, kifejező szövegmondás fejlesztése.</p> <p>Képesség a reklám, a popzene új szóbeli költészetének értelmezésére, közműveltségi helyének, szerepének megértésére.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok, pl. óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra - műfaji rendszerezés.</p> <p>Tematikus, motivikus kapcsolódások felismerése (a</p>	<p>A tanuló</p> <p>elemzi az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján, értelmezi néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát;</p> <p>azonosítja a művek</p>	<p><i>Ének-zene:</i></p> <p>dallam- és ritmusvariációk; énekelt versek, ritmushatások; a rockzene néhány jellemzője.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i></p>

<p>műválasztás felölel alapvető lírai témákat, pl. természet, évszakok és napszakok, szülőföld, haza, család, szerelem, háború, szabadság, öntudat, költősors, költészet / ars poetica).</p> <p>Verstani, poétikai fogalmak rendszerezése.</p> <p>Szemelvények Ady Endre, Arany János, Csokonai Vitéz Mihály, Janus Pannonius, József Attila, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós (<i>Nem tudhatom</i>), Szabó Lőrinc, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor műveiből és kortárs magyar lírai alkotásokból.</p> <p>Szemelvények a reklám és a popzene új szóbeli költészetéből.</p> <p>A fogalmi háló a választott művekhez kapcsolódik.</p> <p><u>Arany János: A rab golya</u></p> <p><u>Ady Endre: Párisban járt az Ősz</u></p> <p><u>Babits Mihály: Messze, messze...</u></p> <p><u>Juhász Gyula: Tápai lagzi</u></p> <p><u>Zelk Zoltán: Hajnali vendég</u></p> <p><u>Pilinszky János: Francia fogoly</u></p>	<p>tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat;</p> <p>elemzi a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat;</p> <p>elemzi a képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben;</p> <p>elemzi a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása);</p> <p>elemzi a művekből feltáruló érzelmi tartalmakat;</p> <p>sok szempontú megközelítésben elemmez, értelmez különféle műfajú lírai alkotásokat és meg is tanul néhányat (Ady Endre, József Attila, Kosztolányi Dezső, Weöres Sándor egy-egy művét, Radnóti Miklós <i>Nem tudhatom</i> című alkotását és kortárs magyar szerzők néhány költeményét);</p> <p>rendszerezi műfajelméleti, verstani, poétikai ismereteit (ismétléssel is);</p> <p>ismerkedik a reklám és a popzene új szóbeli költészetével, illetve ennek helyével, szerepével, hatásával a közműveltségben.</p>	<p>kifejező szövegmondás.</p> <p><i>Társadalomismeret; mozgóképkultúra és médiaismeret: a reklámeszközök és hatásuk.</i></p>
---	--	--

<p><u>Adamis Anna: Ha a csend beszélni tudna</u></p> <p><u>Cseh Tamás: Csönded vagyok, Budapest</u></p>		
<p>Kulcsfog almak/ fogalmak</p>	<p>Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma, ekloga, verselési rendszer, rímes és rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, trochaikus verselés, daktilus, kötött verssor, hexameter, pentameter, disztichon, rím, rímelhelyezkedés, alliteráció; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, figura etymologica, inverzió.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)</p>	<p>Ór akeret 6 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A romantika mint az utolsó egységes korstílus. Ady, Kosztolányi (vagy más, korszakbeli szerző) egy-két műve.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>Annak megértése, hogy egy korszak sokféle módon vet fel erkölcsi és esztétikai kérdéseket, és sokféle műformában és hangnemben felelhet a problémákra.</p> <p>Megismerkedés egy korszak irodalmi életével és stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével. A stíluselemzési képességek fejlesztése. Az önálló ismeretszerzés, könyvtárhasználat és forráskezelés támogatása. A regionális és helyi kötődések elmélyítése a korszak irodalmi, művészeti, kulturális emlékeinek, emlékhelyeinek azonosításával.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség).</p>	<p>A tanuló megismerkedik egy korszak stílusirányzataival – pl.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismertek: a korstílusok</i></p>

<p>Az impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió stílus- és formajegyei.</p> <p>Jellemző művek, ábrázolásmódok pl. Ady, Babits, Juhász Gyula, Tóth Árpád műveiből.</p> <p><u>Tóth Árpád: Körúti hajnal</u></p> <p><u>Juhász Gyula: Magyar táj, magyar ecsettel</u></p> <p><u>Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom, az iskolában, Őszi reggeli</u></p> <p><u>Ady Endre: Jó Csönd-herceg előtt, A magyar Ugaron, A Tisza-parton – ASzajna partján</u></p>	<p>impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével;</p> <p>ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. a <i>Nyugat</i> szerepe, hatása; irodalmi kapcsolatok);</p> <p>megismeri a korszakolás nehézségeit;</p> <p>az irányzatok főbb esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, stílus- és formajegyeit (szimbólum-használat és szimbolizmus megkülönböztetésével);</p> <p>jellemző műveken felismeri az irányzatok jellegzetességeit, főbb vonásait;</p> <p>az önálló ismeretszerzés többféle módszerével (pl. internet, elektronikus könyvtár stb.) is gyűjt információkat;</p> <p>keres a korszakhoz regionális és helyi kulturális kötődéseket (bármely művészeti ágból, pl. festészet, szobrászat, építészet is).</p>	<p>művelődéstörténeti, életmódbeli vonatkozásai.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> stílusirányzatok a 20. század elején.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, szinesztézia, allegória, szimbólum, összetett költői kép.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből - magyar vagy világirodalom, regényelemzés</p>	<p>Órakeret 7 óra</p>
---	---	---

<p>Előzetes tudás</p>	<p>Regényelemzések (legalább 5–6, korábban közösen, részletesen értelmezett nagyepikai alkotás tapasztalatai). Témák, hősök, műfaji változatok.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szociális képességek, az önismeret, az empátia, az erkölcsi tudatosság fejlesztése. Műmegközelítési, műelemzési eljárások alkalmazása, a személyes irodalmi élmények megosztása, olvasmányválasztás önálló indoklása. Megbeszélésekben a tetszés- vagy véleménynyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak alkalmazása, az eltérő ízlésítéletek különbözőségének megértése. A szórakoztató irodalom, a populáris irodalom egyes alkotásainak, különféle filmes feldolgozásoknak esztétikai szempontú, kritikus értékelése.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből – egy magyar vagy világirodalmi regény sok szempontú megközelítése.</p> <p>A népszerű irodalom műfajai (pl. ifjúsági, bűnügyi, fantasztikus regény, kalandregény, sci-fi), megoldásai, hatása; hangnemei (pl. humoros regény), formái (pl. naplóregény, levélregény).</p> <p>Pl. Golding: <i>A Legyek Ura</i> / Salinger: <i>Zabhegyező</i> / Rejtő Jenő egy műve / Verne egy műve / egy klasszikus bűnügyi regény.</p> <p>A fogalmi háló a választott művekhez kapcsolódik.</p> <p><u>Karinthy Ferenc:</u> <u>Budapesti ős</u></p> <p><u>Rejtő Jenő:</u> <u>Piszkos Fred,</u></p>	<p>A tanuló tudja alkalmazni a művek megközelítésének (korábban gyakorolt) lehetőségeit;</p> <p>képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására;</p> <p>alkalmas az önálló olvasmányválasztás indoklására;</p> <p>képes memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására;</p> <p>tud tájékozódni erkölcsi kérdésekben, és ezt igényli is; megérti az igazság és nézőpont, a személyes és a közösségi igazság konfliktusát;</p> <p>képes az önálló műbefogadás mind teljesebb élményére, a hatás feldolgozására (csoportos beszélgetésben való részvétellel és egyéni szövegalkotással egyaránt);</p> <p>képes a tetszés- vagy</p>	<p><i>Társadalomismeret:</i> a bűnügyi regények társadalomképe.</p> <p><i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> a populáris kultúra műfajai, jellemzői.</p> <p><i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> filmtípusok, műsортípusok (pl. sci-fi; krimi).</p>

<p><u>a kapitány</u></p> <p><u>Ken Kesey: Száll a kakukk fészkére</u></p> <p><u>Arthur Conan Doyle: A sátán kutyája</u></p> <p><u>Agatha Christie: Tíz kicsi néger</u></p>	<p>véleménynyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak alkalmazására, az eltérő ízlésítéletek különbözőségének megértésére;</p> <p>képes a szórakoztató irodalom, a populáris irodalom egyes alkotásainak, különféle filmes feldolgozásoknak esztétikai szempontú, kritikus értékelésére.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népszerű irodalom, bűnügyi történet, kalandregény, fantasztikus regény, tudományos-fantasztikus irodalom, humoros hangnem.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia</p>	<p>Órakeret 7 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A drámai műnem, drámai szerkezet, drámai jellem, jellemtípusok.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A drámában megjelenített konfliktusok, erkölcsi választások mérlegelése és értékelése, azonosulás a műben megjelenített pozitív értékekkel, magatartásokkal.</p> <p>Drámai mű/vek közös és önálló olvasása, befogadása, feldolgozása; a műnem jellemzőinek (pl. szerkezet, jellem, szituáció, nyelv) feltárása. Képesség drámai hősök jellemzésére, kapcsolataik, konfliktusaik elemzésére. A tragikum/komikum mint műfajformáló minőség megértése, műbeli megjelenési formáinak felismerése. Különböző dramaturgiai formák kipróbálása révén (pl. helyzetgyakorlat, stílusgyakorlat, dramaturgiai improvizáció) az empátikus készségek fejlesztése.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia sok szempontú megközelítése.</p> <p>Shakespeare: <i>Romeo és Júlia</i> (vagy egy Shakespeare-komédia vagy Gogol: <i>A revizor</i>).</p> <p>Tér- és időviszonyok, szereplők rendszere, alapszituáció, cselekmény, konfliktusok. Drámai szerkezet.</p> <p>A meghatározó minőség szerepe (tragikus/komikus cselekmény; tragikus/komikus hős).</p> <p>Hősök (egyéni és tipikus vonások).</p> <p>Tragikus bukás, értékvesztés/komikus lelepleződés.</p> <p>W. Shakespeare: <u>Vízkereszt, vagy amit akartok/</u> <u>Szentivánéji álom</u></p> <p>Moliére: <u>Képzelt beteg</u></p>	<p>A tanuló felismeri és elemzi a drámai műnem főbb jellemzőit, a választott alkotás műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel;</p> <p>elemzi a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjét;</p> <p>felismeri a tragikumot/komikumot mint műfajformáló minőséget, elemzi a műbeli megjelenési formáit;</p> <p>tudja jellemezni a drámai hősöket, elemezni kapcsolataikat, konfliktusaikat;</p> <p>képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére;</p> <p>tud elemezni és értelmezni egy látott jelenetet (színházi előadás vagy felvétele);</p> <p>alkalmas egy szövegrészlet megtulására, jelenet előadására az olvasott drámai műből vagy annak alapján;</p> <p>különbéle dramatikus formák kipróbálása révén (pl. helyzetgyakorlat, stílusgyakorlat, dramatikus improvizáció) fejlődik empatikus készsége.</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> dráma és színház; a tragikus, a komikus minőség megjelenítése; színházi előadás elemzése, értékelése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> tragikus/komikus történet, cselekmény; érték, értékvesztéség.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Dráma, komédia, tragédia, komikum, tragikum, dialógus, konfliktus, alapszituáció, drámai nyelv, drámai jellem.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A média kifejezőeszközei (2) A mozgóképi és az írott sajtó szövegeinek rendszerzése	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az egyes médiumokban megjelenő médiaszövegek közötti különbségek érzékelése, médiaszövegek fikciós vagy dokumentum jellegének megfigyelése.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Annak belátása, a mozgóképi és írott szövegek közti választás erkölcsi-esztétikai mérlegelést és értékelést igényel. Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése. A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzése. A tudatos szövegválasztás képességének fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Annak tudatosítása és próbája, hogy noha a mozgóképi szövegeknek nincs minden szövegre alkalmazható osztályozása, a filmek értelmezését, elemzését segíti a rendszerzés néhány alapszemponjtja (a valóságanyag természete, dokumentumfilm-fikció; az alkotói szándék és nézői elvárás – műfajfilm, szerzői film).</p> <p>A szerzői és a műfajfilm néhány meghatározó jellemzőjének meghatározása (a nézők számára ismerős témák, szériaszerű filmalkotások, könnyen befogadható ábrázolási konvenciók, illetve a személyesebb, a szerzővel azonosítható eredeti formanyelv használata).</p> <p>A meghatározó sajtóműfajok felismerése, alapvető jellemzőik tudatosítása (tudósítás, riport, publicisztika, kritika).</p>		<p><i>Ének-zene:</i> zenei stílusok, műfajok ismerete - dal, kánon, kórusmű, szimfónia, más hangszeres és zenekari művek, opera.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> alapvető táncműfajok, táncstílusok és kísérőzenéjük azonosítása, mozgás- vagy mozgásszínházi formák megkülönböztetése</p>
		<p><i>Vizuális kultúra:</i> Képzőművészeti ágak, az építészet, a</p>

	design főbb jellemzőinek ismerete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dokumentum, fikció, műfaji, western, sci-fi, melodráma, burleszk, thriller; szerzői, ábrázolási konvenció; tudósítás, riport, kritika, publicisztika.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A média társadalmi szerepe, használata A média nyelve, a médiaszövegek értelmezése	Ó rakeret 4 óra
Előzetes tudás	<p>A médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak.</p> <p>A médiaszövegek elemi szövegalkotó kódjainak, kifejező eszközeinek ismerete. A metafora és a metonímia felismerése, alkalmazása.</p> <p>A hírműfajhoz kapcsolódó meghatározó tevékenységek (pl. újságíró, fotóriporter) ismerete.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Annak belátása, hogy a média nagyfokú társadalmi szerepet játszik; a szerep megítéléséhez elvi-erkölcsi alapon nyugvó mérlegelés szükséges.</p> <p>A média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepének, működési módjának tisztázása.</p> <p>Alapszintű, a média művelődéstörténetére vonatkozó tájékozottság megszerzése, a naiv fogyasztói szemlélet átértékelése.</p> <p>Önálló és kritikus attitűd kialakítása, a kritikai médiatudatosság fejlesztése.</p> <p>A résztvevő és aktív állampolgári szerep elsajátítása, kritikai képességek fejlesztése.</p>	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Annak felismerése, hogy a médiaszövegek megformálásához („írásához”) és megértéséhez („olvasásához”) az	<i>Történelem, társadalmi és</i>

<p>adott médiumra vonatkozó nyelvismeretre van szükség, és a tömegkommunikáció médiumai más- és más jelrendszert, kódokat használnak írott, szimbolikus –, például egy képen látható tárgy – és technikai –, például a kameramozgás – kódokat).</p> <p>Annak tudatosítása, hogy a technikai úton rögzített képeket (is) alkalmazó kommunikáció sajátossága, hogy a képeken, mozgóképeken látható formáknak, motívumoknak nincs pontosan meghatározott értelme – a jelentés nagymértékben függ a befogadótól.</p> <p>A mágikus gondolkodás fogalmának vizsgálata, meghatározása (a tárgyak képének azonosítása az ábrázolttal, a kép és a valóság öntudatlan azonosítása).</p> <p>Annak felismerése, hogy míg a művek esetében a befogadó a szerző által megjelenített cselekményvilág eseményeiből maga konstruálja a történetet, a média direkt értelmezési kereteket kínál a fogyasztónak a közrebocsátott történetjavaslatok értelmezésére.</p> <p>Kérdések és állítások megfogalmazása a mediatizált kommunikáció egyirányú és/vagy interaktív jellegével kapcsolatban.</p> <p>Annak megismerése és aktuális médiaesemények feldolgozásával tudatosítása, miért és hogyan érvényesül a médiában a sztereotíp megfogalmazás kényszere, milyen veszélyekkel járhat mindez.</p> <p>A nemeknek, foglalkozásoknak, életmódmintáknak, kisebbségeknek a tapasztalati valóságtól eltérő megjelenítésének felismerése a médiában, annak tudatosítása, hogy a mediaszövegek a közösség kulturális képviselői (reprezentánsai).</p> <p>A sztereotípiák és a reprezentáció fogalmának meghatározása, annak érzékelése, miért problematikus hogy a világ nem olyan módon jelenik meg a médiában, mint a tapasztalati valóságban.</p> <p>Élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. hírműsorok, talk-showk, reality-showk, életmód magazinok, közösségi portálok alapján az azonosságok és az eltérések megfigyelése, megbeszélése).</p> <p>Azonos események eltérő megfogalmazásainak összevetése,</p>	<p><i>állampolgári ismeretek:</i> a médiumok hírei és a környezetben tapasztalt valóság összehasonlítása.</p> <p><i>Informatika:</i> algoritmus kódolása a számítógép számára egyszerű programozási nyelven.</p>
---	--

<p>ésszerű indoklás az egyszerűbb reprezentációk különbözőségeire (érdekek, nézőpontok, politikai és gazdasági érintettség), illetve műfaji, nyelvi különbségek feltárása a hírműsorokban, hírportálokon, napisajtóban).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szimbolikus kód, technikai kód, mágikus gondolkodás, értelmezési keret, egyirányú kommunikáció, interaktív kommunikáció, sztereotípiák, reprezentáció.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a nyolcadik évfolyam végén</p>	<p>A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.</p> <p>Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátikusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.</p> <p>Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.</p> <p>Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.</p> <p>Ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.</p> <p>A helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában.</p> <p>Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.</p> <p>A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19–20. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat.</p>
---	---

	<p>Azonosít képeket, alakzatokat, szókinszbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagossá elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélőmód eltérését.</p> <p>Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.</p> <p>Képes művek, műrészletek szöveghű felidőzésére.</p> <p>Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szakmunkákból, a témától függően statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból.</p> <p>Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.</p>
--	---

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

Bármely tankönyv választható, amely a helyi tanterv témabeosztásának megfelel.

Alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a tematikai egységek feldolgozására, támogassa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egymást követő tankönyvekben épüljön egymásra az ismeretanyag. Az irodalmi és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen.

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

5–8. évfolyam

Az ember és társadalom műveltségi terület a tanulók társadalmi környezetben való eligazodásához, szocializációjához nyújt segítséget. Ennek középpontjában hagyományosan a *történelem* mint múltismeret áll, mely a társadalom közös emlékezeteként az emberi azonosságtudat egyik alapja. Ez az identitástudat sokrétű, a legszűkebb helyi közösségektől, a haza és a nemzet legnagyobb kohéziós erőt jelentő összefogó erején át, az európai kontinens közösségei által az emberiség egészéhez való tartozás érzéséig terjed. Kölcsönös függésünk megértése meghatározó jelentőségű, amely világtörténelmi látásmódot követel, és a különböző – főleg európai – kultúrák, de leginkább határainkon inneni és túli nemzeti értékeink megbecsülését jelenti.

A történelem tanításának és tanulásának a célja olyan, hazánk és az emberiség múltjával kapcsolatos műveltség és képességek elsajátíttatása és elsajátítása, amely közös kommunikációs alapot szolgáltatva biztosítja egymás kölcsönös elfogadását a szűkebb és tágabb közösségek számára. Fontos a történelmi folyamatok megértetése és megértése is, olyan történelmi tudat kialakítását megalapozva, amelynek révén egyrészt beláthatóvá válik, hogy a jelen a múlt történéseinek a következménye is; másrészt viszont az, hogy mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára. A történelem tanulásának tehát nem pusztán az a célja, hogy megismerjük múltunkat, hanem az is, hogy jobban tudjunk tájékozódni a jelenben.

A múlt felidézésének igénye és az ehhez szükséges képességek fejlesztése csak akkor lehet eredményes, ha – figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait – élményszerű a tanítás. Az általános iskolai történelemtanításnak éppen ezért a múltat szemléletesen megjelenítő történettanításon kell alapulnia. A történetek a múlt színes, sodró valóságának, a valaha volt élet lehető lényegi teljességének képszerű felidézését jelentik. Segítik átélni a tanulóknak a történeti valóságot, vagyis a segítségükkel juttathatjuk el tanulóinkat a történelmi elemzésig, a megfelelő következtetések, általánosítások segítségével a tudományosan megalapozott történelmi ismeretek rendszeréhez.

Mivel az 5–6. évfolyamos tanulók gondolkodása konkrét, ezért esetükben a múlt képszerű megjelenítése különös jelentőségű. Ennek érdekében a történetek megjelenítésén alapuló és tevékenység-központú feldolgozás a történelemtanítás alapelve, melynek eszközei között fontos szerepet játszik a jeles történelmi személyiségek bemutatása, valamint az egyes korok embereinek mindennapjait bemutató életmódtörténet. A 7–8. évfolyamos tanulók gondolkodása már inkább elvont-fogalmi szintű, amely képes a múlt valóságát az általánosítás egy magasabb szintjén, sokoldalúbb történelmi összefüggésekbe ágyazva feldolgozni. A történelem képszerű megjelenítését jelentő történettanításra itt is szükség van, mely azonban

már komolyabb elemzéssel társul, mivel ezek a tanulók képesek a történelem megismerésének, a jelenségek elemzésének magasabb szintjére is.

A tananyag tevékenység-központú feldolgozása a kompetencia elvű képzés folyamatában a fejlesztési feladatok révén valósul meg. A tananyag elsajátítása elsősorban tanulói tevékenységgel lehetséges, a tevékenységek elvégzésére irányuló képességek fejlesztése pedig különböző típusú feladatok révén történik. A történelem megismeréséhez az ember és társadalom műveltségi terület egészére is érvényes fejlesztési területek – az ismeretszerzés és tanulás, a kritikai gondolkodás, a kommunikáció, valamint az időben és térben való tájékozódás – járulnak hozzá a legsajátosabb módon. Fontos, hogy a tanulók – az élethosszig való tanulás igényének megfelelően – képessé váljanak ismereteket meríteni szűkebb környezetükből, történetekből, könyvekből, képekből, tömegkommunikációs eszközökből, a világhálóról, statisztikai adatokból, grafikonokból, diagramokból, tárgyi és szöveges forrásokból és más ismerethordozókból. Az is lényeges, hogy az ezekből szerzett ismereteket egyre önállóbban és kritikusabban értelmezzék, s tudjanak belőlük következtetéseket levonni.

A tantervi táblázatok fejlesztési követelmények oszlopában a fejlesztési feladatokra lehet példákat találni. Az elvárás az, hogy egy kétéves ciklus során a megfelelő évfolyamokhoz kötött fejlesztési feladatok mindegyike legalább egyszer megjelenjen. A szaktanár döntheti el, hogy melyik témánál melyik fejlesztési feladatot, vagy feladatokat, milyen konkrét formában dolgozza fel. A táblázatok témák rovatában dőlt betűvel jelöltük a tájékoztató jellegű, csupán javasolt ismétlődő és hosszsmetszeti témákat, a fejlesztési követelmények példaként szolgáló feladatait, valamint a kapcsolódási pontok ajánlott anyagait.

A *társadalmi és állampolgári ismeretek* témakörei a társadalmi gyakorlatra összpontosító szocializációs célú tartalmi egységek, amelyek komplex módon reagálnak a diákokat közvetlenül érintő társadalmi jelenségekre. Problémafelvetésük és szóhasználatuk olyan tudományterületekre épül, mint a szociológia, a szociálpszichológia, a politológia, a jogtudomány, a közgazdaságtan és a média tudománya. Az e témakörökben megjelenő ismeretek fontos szerepet játszanak a társadalom múltjára és jelenére vonatkozó tudás összekapcsolásában. Egyúttal alapokat kínálnak annak megértéséhez, hogy miként működik a társadalom, az állam és a gazdaság, amelyben saját maguk és családjuk mindennapi élete zajlik.

Nem mindegy tehát, hogy a tanulók találkoznak-e ezekkel a kérdésekkel iskolai tanulmányaik során, vagy sem. Mint ahogy az sem mellékes, hogy az iskola ösztönzi-e őket az aktív, cselekvő állampolgárként való életre, vagy az őket körülvevő világ társadalmi, közéleti és gazdasági problémáival akkor találkoznak először, amikor azokat már nekik maguknak kell megoldaniuk. A társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek témaköreinek feldolgozása – cselekvési minták bemutatásával, szituációs gyakorlatok szervezésével, tapasztalatszerzési lehetőségek megteremtésével és bizonyos gyakorlatias készségek fejlesztésével – sokat tehet azért, hogy a fiatalok ne álljanak majd védtelenül e helyzetekben.

A történelem, illetve a társadalmi és állampolgári ismeretek témaköreikhez tetszés szerint, több helyen is hozzá kapcsolhatók a *médiaismeret tartalmi*, melyeket úgy érdemes beépíteni a helyi tantervbe, hogy azok egyszerre segítsék az adott tartalom jobb megértését, valamint az általános iskolai médiaoktatás fejlesztési céljainak megvalósulását. A kerettantervben megjelenő média tartalmak közvetlenül beépíthetők a történelem 7–8. évfolyam anyagába, de különálló egységként is feldolgozhatók.

Évfolyam	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam		Összes
Tantárgy	eti	ves	eti	ves	eti	ves	eti	ves	
Történelem	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	88 óra

KULCSKOMPETENCIÁK

Anyanyelvi kommunikáció

Mind szóban, mind írásban otthon kell lennie a tanulónak az anyanyelvi kommunikációban, hiszen a legfontosabb fogalmak, gondolatok, tények, források csak így mélyülhetnek el. A történelem tantárgy igényli a magyarázatot, a vitát, a véleménynyilvánítást, nemkülönben az olvasást, vázlatkészítést, dolgozatok, előadások lejegyzetelését.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az európai történelem tanítása, a források megjelölése műfajából eredően a latin nyelvre támaszkodik. Minden évfolyamon előfordulnak olyan szavak, fogalmak, amelyek az idegen nyelv alapjainak ismeretét feltételezik.

Matematikai kompetencia

Alapkövetelmény az idő fogalmának megértése, az idő számítása. Ehhez a matematikai gondolkodás elengedhetetlen. Hasonlóképpen szükséges ez a kompetencia

például egy földterület kiszámításához, az oszlop- és kördiagramok megrajzolásához, továbbá a táblázatok kitöltéséhez, értelmezéséhez.

Természettudományok és azok alkalmazásának kompetenciája

A történelem, továbbá a hon- és népismeret egészén végighúzódik a természeti jelenségeknek,

a természeti világ alkotóelemeinek hatása és kölcsönhatása. A történelem választ ad arra, hogy az emberi tevékenység az évezredek során miképpen változtatta meg a természetet, a világot. A történelem tárgya lehet az is, hogy a tudomány, a technológiai módszerek, a találmányok alkalmazása hogyan köti össze a társadalmi és természeti folyamatokat.

Digitális kompetencia

Információs társadalmunkban a digitális technológiák alkalmazása az ember és társadalom műveltségi terület hatékonyabb megértéséhez, tanulásához is nélkülözhetetlenek.

Hatékony, önálló tanulás

A tanuló legyen képes a kitartó, önálló tanulásra, rohanó világunkban legyen képes gazdálkodni idejével, energiájával. Tudja az új ismereteket megérteni, feldolgozni, s eddigi ismereti mellé beépíteni. A hatékonyság, önállóság segítse a problémamegoldást, a konfliktusok kezelését, az új tanulási lehetőségek felkutatását.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális, azaz személyes, valamint a személyek közötti, továbbá az emberek kulturális igényei és életszínvonalára mentén történő közösségi beilleszkedés, a harmonikus életvitel mind

része annak, hogy az egyén hogyan tud érvényesülni az egyre színesebbé, változatosabbá váló

társadalmunkban. A történelmet az egyének és a csoportok tevékenysége viszi előre, s a demokráciát az állampolgárok egymáshoz való viszonya alakítja, fejleszti.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tudás, a kreativitás, a kockázatvállalás, az újítás korunkban egyre nagyobb hangsúlyt kap. Azok a speciális ismeretek, képességek, amelyek kialakítják a tanulóknál a vállalkozói tevékenységet, a tanulás folyamatában kiemelt hangsúlyt kapnak. Ebben a folyamatban a gazdasági ismeretek elsajátítása a felnövekvő nemzedék életének alapjait jelenthetik. A történelem erre a kompetenciára is választ ad.

Esztétikai – művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A történelem, a társadalmi ismeretek, az azokban történő elmélyedés lehetőséget teremt arra,

hogy az óriási mennyiségű információözből a tanuló kiválassza az értékeset, az esztétikusabbat, a művészeti értéket magába rejtő információkat. A történelem a maga eszközeivel – például a korstílusok megismertetésével – a tradíciókat képes rendszerbe

foglalni, s ez által az esztétikai-művészeti értékeket, mint alapvető kompetenciát elsajátíttatni a tanulókkal.

Tankönyvkiválasztás elve: Bármely kiadó tankönyve, amely tartalmazza az adott tananyag tartalmát

5–6. évfolyam

Az általános iskolai *történelemtanítás* első két éve bevezet a történelem tanulásába. Olyan alapvető fejlesztési területek, nevelési célok állnak a középpontban, mint a nemzeti öntudat kialakítása, fejlesztése, a hazafias nevelés, az állampolgárságra és demokráciára nevelés megalapozása, valamint a tanulás tanítása. A kulcskompetenciák közül a szociális és állampolgári kompetencia, valamint a hatékony és önálló tanulás kiemelt jelentőségű. Fontos szempont az adott szakaszban a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási értékeinek a megismertetése, továbbá, hogy a tanulók bepillantást nyerjenek a történelmi múltat feldolgozó történész munkájába. Ajánlott a múzeumok, közgyűjtemények látogatása, rendeltetésük, szerepük megismertetése. Ez szolgálja a tantárgy vonzóvá tételével annak hitelességét is.

A rendszeres történelemtanítás az első két évben a történetek feldolgozásán, a jeles történelmi személyiségek és az adott korok mindennapjainak a bemutatásán alapul, kiemelten tárgyalva a magyar történelmi múlt sorsfordulóit. Ennek keretében fontos arra figyelni, hogy a magyarságot a múlttól szóló, a közösség többsége által ismert mondák, történetek, valamint a közös nyelv és hagyomány tartják össze. Arra is figyelemmel kell lenni, hogy a múlt megismerésével alakul ki az egyes ember történelmi látásmódja, a nemzedékek közös történetei pedig a nemzeti öntudat fejlesztését eredményezhetik. Ez a két év alapozza meg a tanulók időben és térben való tájékozódását. Mindezeknek a megvalósítása csak tevékenységközpontú tanítással, változatos fejlesztési feladatok beiktatásával lehetséges. Törekedni kell a történelemtanítás élményszerűségére is, hogy a távoli korokat, az ott élő emberek világát életközeli tudjuk feldolgozni. A feldolgozás során támaszkodni kell a korosztály élénk, alkotó fantáziájára is. Fontos, hogy figyelembe vegyük az 5–6. osztályos tanulók jellemzően konkrét gondolkodását, amely a múlt képszerű megjelenítését igényli. Építenünk kell az alsó tagozatos történelmi tárgyú olvasmányok élményanyagára is.

5. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év
2 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakör	Óra szám
1	Az emberiség őskora Egyiptom és az ókori Kelet kultúrája	12 óra
2	Az ókori görögök és rómaiak világa	23 óra
3	Az egyház születése, a keresztény ókor	10 óra
4	A középkori Európa világa	14 óra
5	A magyarság történetének kezdetei	9 óra
	Év végi összefoglalás	4 óra

Tematikai egység	Az emberiség őskora. Egyiptom és az ókori Kelet kultúrája.	Ór akeret 12 óra
Előzetes tudás	Alsó tagozatos olvasmányok az őskori emberről. A negatív számok használata a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság), a számok helye a számegyenesen. Az idő mérése. Alsó tagozatos olvasmányok a Bibliából.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az emberi munka és a környezethez való alkalmazkodás jelentőségének megismerése. A különböző emberi közösségek (család, törzs stb.) szerepének tudatosulása. Ismeretek szerzése az őskorról és az ókori Keletről szóló történetekből, tankönyvi olvasmányokból és képekről. Az időszámítás technikájának és jelentőségének megértése. A történelmi térképek sajátosságai, megismerésük a földrajzi térképekhez viszonyítva. A kritikai gondolkodás fejlesztése a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése révén a régi korokról szóló történetekben. A szóbeli kifejezőmód fejlesztése történetek mesélésével. Az állam különböző társadalomszervező funkcióinak (munka megszervezése, védelem stb.) felismerése. Annak belátása, hogy az emberi civilizációt	

	százezrek munkája teremtette meg, valamint a múlt emlékei, maradványai megóvásra érdemesek.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Rejtőzködő múlt, a régészek munkája. Az őskor kulturális emlékei.</p> <p>Képek az őskori ember életéből. Varázslók és varázslatok.</p> <p>Zsákmányoló emberből termelő ember lesz.</p> <p>Az első letelepült közösségek: falvak és városok.</p> <p>Az idősámítás. A történelem nagy korszakai.</p> <p>Az ókori Mezopotámia.</p> <p>Az ókori Egyiptom. Piramisok titkai.</p> <p>A Biblia. Történetek az Ószövetségből.</p> <p>Bibliai tájak, az ókori Izrael.</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Tankönyvi szövegek tanulmányozása. (Pl. a régészet szerepe a múlt megismerésében.)</p> <p>Képek, képsorok megfigyelése. (Pl. az emberek őskori tevékenységei leletek és rekonstrukciós rajzok alapján.)</p> <p>Információk rendezése. (Pl. őskori történetek olvasása alapján.)</p> <p>A hallott és olvasott elbeszélő szövegek tartalmának elemzése. (Pl. őskori történetek meghallgatása, olvasása alapján.)</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Valós és fiktív elemek megkülönböztetése</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Ismertető az őskori szerszámokról, eszközökről; a művészet kezdeteiről. (Pl. a barlangrajzok és őskori szobrok alapján.)</p> <p>A nagy folyamok szerepének érzékeltetése a földművelés kialakulásában. (Pl. az öntözéses földművelés és a kereskedelem kialakulásának okai, következményei.)</p> <p>Az ókori kulturális örökség számbavétele írásban és szóban. (Pl. a piramisok, a kínai</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondák, mitológiai történetek.</p> <p>Bibliai történetek (pl. teremtéstörténet és a vízözön története a Bibliában).</p> <p><i>Erkölcstan:</i> alapvető erkölcsi értékek.</p> <p><i>Természetismeret:</i> Tájékozódás a térképen, égtájak, földrészek, alapvető térképészeti jelölések. Az állatok háziásítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Barlangrajzok, őskori szobrok, ősművészet (pl. Stonehenge, altamirai barlangrajz).</p> <p>Egyiptomi és mezopotámiai sírtípusok és templomok (pl. Kheopsz fáraó piramisa, Zikkurat toronytemploma, a karnaki Amon templom), szobrok az ókori Egyiptomból (pl. Írnok szobor, Nofretete</p>

<p>Világvallások és alapvető tanításaik.</p> <p>Ókori keleti örökségünk Mezopotámia, Egyiptom, India, Kína területéről.</p> <p>Az írásbeliség kezdete.</p>	<p><i>nagy fal; az írásfajták.)</i></p> <p><i>Tájékozódás időben és térben:</i></p> <p>Az időszámítás kialakulásának oka és jelentősége. (Pl. időszalagok készítése.)</p>	<p><i>fejszobra), ókori keleti falfestmények vagy domborművek (pl. Fáraó vadászatán – thébai falfestmény).</i></p>
<p><i>Értelmező kulcsfogalom</i></p>	<p>Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték.</p>	
<p><i>Tartalmi kulcsfogalom</i></p>	<p>Életmód, kultúra, vallás, kereskedelem, város, állam, egyeduralom, gazdaság, társadalom, kultúra, vallás, többistenhit, egyistenhit.</p>	
<p><i>Fogalmak, adatok</i></p>	<p><i>Fogalmak:</i> őskor, régészet, szerszámkészítés, homo sapiens, Krisztus előtt, Krisztus után, évtized, évszázad, évezred, emberöltő, kőkor (pattintott, csiszolt), bronzkor, vaskor, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor, ókor, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, betűírás, múmia, Biblia, Ószövetség.</p> <p><i>Személyek:</i> Gilgames, Kheopsz, Ádám, Éva, Ábrahám, Noé, Mózes, Dávid, Salamon.</p> <p><i>Topográfia:</i> Afrika, Európa, Ázsia, ókori Kelet, Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Izrael, Jeruzsálem.</p> <p><i>Évszámok:</i> 200 ezer éve (homo sapiens), 40 ezer éve (barlang festmények), 12 ezer éve (mezőgazdaság kialakulása), 10 ezer éve (az első városok), Kr. e. 4000 (az írás megjelenése). Kr. e. 3000 körül (az Egyiptomi Birodalom egyesítése).</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>Az ókori görögök és rómaiak világa.</p>	<p>Órakeret 23 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Olvasmányok, filmek ókori görög és római mitikus és valós eseményekről, személyekről.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az ókori görögséget a közös nyelv, vallás, történetek-mondák és az olimpiai játékok kapcsolták össze. Az athéniak a perzsák elleni harcokban nemcsak a földjüket, városukat védték, hanem a szabadságukat is. Az ókori rómaiak nagykiterjedésű birodalmat hoztak létre, mely hazánk területére is kiterjedt, így fontos a pannóniai római örökség kulturális emlékeinek védelme, megbecsülése. Az ókor hőseinek közösségükért tett bátor, önfeláldozó magatartásának értékelése. A történelem szereplőit, a hőseit a közösség érdekében tett cselekedeteik alapján értékelhetjük. Képi és szöveges információk gyűjtése és összevetése ókori görög-római témákból. A korabeli régészeti emlékek megfigyeltetése. Lelet és rekonstrukció összevetése. A megismert történelmi fogalmak helyes alkalmazása. Egyszerű írásos források megértése és feldolgozása tanári segítséggel. Történelmi események időrendbe állítása, elhelyezésük az időszalagon.</p>	
<p>Témák</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Történetek a krétoi és a görög mondakörből.</p> <p>A trójai háború hősei.</p> <p>Az ókori görögök vallása.</p> <p>Az ókori olimpiák világa</p> <p>Hétköznapiak az ókori Athénban.</p> <p>Spárta a katonaállam.</p> <p>Történetek és hősök a görög-perzsa háborúk korából.</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információk gyűjtése a görög világról. <i>(Pl. az életmód jellegzetességei.)</i></p> <p>Információk gyűjtése a görög-római világban lezajlott jelentősebb háborúkról képek és történelmi térképek segítségével. <i>(Pl. a görög-perzsa háborúk, a pun háborúk.)</i></p> <p>Történetek és képek gyűjtése az ókori római világból. <i>(Pl. Romulus és Remus mondája; olvasmányok feldolgozása Róma fénykoráról.)</i></p> <p>Képszerű ismeretek gyűjtése az antik építészetéről. <i>(Pl. a görög és római építészet hasonlóságainak és különbségeinek összevetése.)</i></p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Mese, monda, mítosz. <i>(Pl. ismert görög mondák Prométheuszról, Odüsszeuszról, Daidalosz és Ikaroszról.)</i></p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> néhány példa a görög/latin szavak átvételére a tanult idegen nyelvben.</p> <p><i>Matematika:</i> Euklidész, Pitagorasz, a római számok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> A vallási közösség és vallási intézmény. A nagy világvallások</p>

<p>Az athéni demokrácia virágkora.</p> <p>Művészek és művészetek, tudósok és tudomány az ókori görög világban.</p> <p>Történetek Nagy Sándorról.</p> <p>Mondák Róma alapításának és a királyságának korából.</p> <p>Az ókori rómaiak vallása.</p> <p>Római-pun háborúk és hadvezérek.</p> <p>Köztársasági Róma nagy alakjai.</p> <p>Julius Caesar és a római hadsereg.</p> <p>Augustus átformálja Rómát és a birodalmat</p> <p>Híres és hírhedt római császárok.</p> <p>Római gladiátorok és</p>	<p>Valóság és fikció szétválasztása egy-két görög mondában. (Pl. a trójai faló története.)</p> <p>Mondák forráskritikai elemzése. (Pl. a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése a szabin nők elrablásáról szóló történetben.)</p> <p>A hódító Róma történelmi szerepe. (Pl. a római hódítások pozitív és negatív következményei.)</p> <p>Lelet és rekonstrukció összevetése. (Pl. Colosseum, diadalív stb.)</p> <p>Kommunikáció:</p> <p>A görög világ főbb jellegzetességeinek bemutatása. (Pl. néhány monda szóbeli felidézése.)</p> <p>Szituációs játék. (Pl. az athéni demokrácia működése.)</p> <p>Rendszerező tábla készítése (pl. az ókori Hellászról és a Római Birodalomról).</p> <p>Tájékozódás időben és térben:</p> <p>Az itáliai-félsziget elhelyezkedése, jellegzetességei. A Római Birodalom terjeszkedése. (Pl. a második pun háború nyomán követése történelmi térképen; a Római Birodalom helye Európa mai térképén.)</p>	<p>világképe és erkölcsi tanításai.</p> <p><i>Természetismeret:</i> A félsziget fogalma, jellegzetességei a gazdasági életben. A Balkán-félsziget és az Itáliai félsziget Európa térképén. A vulkánok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> ókori épületek maradványai (pl. az athéni Akropolisz, a római Colosseum); a görög és római emberábrázolás, portrészobrászat; korakeresztény és bizánci templomok.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Részletek népszerű játékfilmekből. (Pl. Wolfgang Petersen: Trója; Oliver Stone: Nagy Sándor; William Wyler: Ben Hur; Ridley Scott: Gladiátor; Franco Zeffirelli: Jézus élete.)</p>
---	--	--

<p>rabszolgák világa.</p> <p>Tudósok és művészek a birodalomban.</p> <p>Pannónia provincia.</p>	<p>Az időszámítás technikájának gyakorlása. <i>(Pl. a főbb görög és római események ábrázolása párhuzamos időszalagon.)</i></p>	
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, jelentőség.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoportok, életmód, városállam (polisz), politika, gazdaság, termelés, állam, birodalom, egyeduralom, népuralom (demokrácia), királyság.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> mítosz, olimpia, népgyűlés, Akropolisz, rabszolga, SPQR, patrícius, plebsz, szenátus, konzul, diktátor, légión, rabszolga, provincia.</p> <p><i>Személyek:</i> Zeusz, Homérosz, Miltiádész, Leonídész, Periklész, Pheidiasz, Romulus, Rémus, Scipio, Hannibál, Marius, Sulla, Spartacus, Crassus, Pompeius, Julius Caesar, Brutus, Augustus, Marcus Aurelius.</p> <p><i>Topográfia:</i> Balkán-félsziget, Olümposz, Athén, Spárta, Perzsa Birodalom, Olimpia, Marathón, Thermopülé, Itáliai-félsziget, Róma, Karthágó, Szicília, Gallia, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum.</p> <p><i>Évszámok:</i> Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpia játékok), Kr. e. 490 (a marathóni csata), Kr. e. V. század közepe (Athén fénykora). Kr. e. 753. (Róma alapítása), Kr. e. 510. (Róma köztársaság), Kr. e. 44 (Julius Caesar meggyilkolása), Kr. e. 27. (Róma császárság).</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p><i>Az egyház születése, a keresztény ókor</i></p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Olvasmányok, filmek a keresztény ókor nagy személyiségeiről és eseményekről. Iskolában és a templomban szerzett újszövetségi ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-</p>	<p>Az egyházalapító Jézus Krisztus fellépését követően kibontakozó csendes vallási forradalom időszakát nevezzük keresztény</p>	

<p>fejlesztési céljai</p>	<p>ókornak. Ez a kor az új vallás gyors térhódításának, a vértanúk és hitvallók bátor önfeláldozásának, a kereszténység győzelmének ideje. A Római Birodalom államvallásává lett kereszténység ekkor alakította ki egyházi szervezetét, véglegesítette hitelveit és egységesítette liturgiáját, majd nagy lendülettel fogott hozzá a birodalomba érkező pogány népek térítésének és civilizálásának. A keresztény ókor igazi hősei a mártírok voltak, akik hitükért, közösségükért életüket adták. Példájuk máig ható nevelő erő. „<i>Vértanúk vére, keresztények magvetése</i>” tartja az ősi szólás. Képi és szöveges információk gyűjtése a korszakról. A korabeli régészeti emlékek megfigyeltetése. Lelet és rekonstrukció összevetése. A megismert történelmi fogalmak helyes alkalmazása. Egyszerű írásos források megértése és feldolgozása tanári segítséggel. Történelmi események időrendbe állítása, elhelyezésük az időszalagon.</p>	
<p>Témák</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Újszövetségi történetek az egyházalapító Jézus Krisztusról.</p> <p><i>Szent Péter apostol az első pápa.</i></p> <p><i>Szent Pál a pogány világ apostola.</i></p> <p>Keresztény vértanúság kora.</p> <p><i>A keresztény Római Birodalom.</i></p> <p>Ókeresztény emlékek Rómában és Pannóniában.</p> <p>Ókeresztény szimbólumok és jelentésük.</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információk gyűjtése a korai kereszténység terjedéséről térképek segítségével,</p> <p>Információk gyűjtése a korai keresztények életéről (Pl. az <i>apostolfejedelmek Rómában, a katakombák világa.</i>)</p> <p>Információk gyűjtése a Római Birodalomban lezajlott jelentősebb keresztényüldözésekről (Pl. a <i>Néró- vagy a Diogletianus- féle keresztényüldözés.</i>)</p> <p>Történetek az ősegyház világából. (Pl. az <i>Apostolok cselekedetei alapján.</i>)</p> <p>Képszerű ismeretek és régészeti adatok gyűjtése az apostolfejedelmek római sírjairól (Pl. a <i>Szent Péter bazilika, a Falakon kívüli Szent Pál bazilika.</i>)</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>A kereszténység hatása a</p>	<p><i>Hittam:</i></p> <p><i>Egyháztörténelem.</i></p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A legendák (Pl. <i>közismert szentek élete.</i>)</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> néhány példa a görög/latin szavak átvételére az egyházi liturgiában. (Pl. <i>Khrisztosz = felkent, eucharisztia = oltáriszentség, alba = fehér miseruha, stb.</i>)</p> <p><i>Matematika:</i> a római számok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> A kereszténység alapvető erkölcsi tanításai. (Pl. <i>a tízparancsolat, a</i></p>

<p>Keresztény emlékhelyek: <i>templomok, kápolnák, stb. lakóhelyünkön. /Helytörténeti séta/.</i></p> <p>Népvándorlás: barbárok Európában.</p> <p>A Nyugat Római Birodalom bukása.</p>	<p>Római Birodalomra. (Pl. a kereszténység felvételének pozitív következményei.)</p> <p>Lelet és rekonstrukció összevetése. (Pl. Első keresztény bazilikák, az ereklyék világa, stb.)</p> <p>Kommunikáció:</p> <p>A keresztény hit főbb jellemzőinek bemutatása. (Pl. az apostoli hitvallás alapján.)</p> <p>Szituációs játék. (Pl. Szent Péter és Szent Pál apostolok életének nyomán.)</p> <p>Tájékozódás időben és térben:</p> <p>A kereszténység elterjedése. (Pl. Szent Pál apostol térítő útjai nyomon követése történelmi térképen; az ókori keresztény területek helye Európa mai térképén.)</p> <p>Az időszámítás technikájának gyakorlása. (Pl. a kereszténységgel kapcsolatos főbb évszámok megjelenítése időszalagon.)</p>	<p>gyökérbűnök, a szentlélek ajándékai.)</p> <p>Vizuális kultúra: ókeresztény épületek maradványai (pl. Katakombák, a Bilincses Szent Péter templom, Colosseum mint a keresztény mártíromság színhelye.); az ókeresztény mozaikok, és szimbólumok..</p> <p>Mozgóképkultúra és médiaismeret: Részletek népszerű játékfilmekből. William Wyler: <i>Ben Hur</i>; Franco Zeffirelli: <i>Jézus élete.</i>)</p>
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Kereszténység, mártír, pápa, pátriárka, püspök, diakónus, Vatikán, Laterán, zsinat, ediktum.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Keresztény társadalom, keresztény életmód, keresztény császárság, keresztény vallás, vallásüldözés.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p>Fogalmak: legenda, ereklye, eretnek, szent, népvándorlás, Újszövetség.</p> <p>Személyek: Jézus Krisztus, Szent Péter, Szent Pál, Szent István, Szent András, Szent Jakab, Szent Ilona, Nagy Konstantin császár, Theodosius császár</p> <p>Topográfia: Róma, Milánó, Nicea, Konstantinápoly, Júdea,</p>	

	<p>Názáret, Betlehem.</p> <p>Évszámok: a milánói ediktum (313), niceai zsinat (325), Konstantinápoly alapítása (330), kereszténység hivatalos vallás (380), a Római Birodalom kettészakadása (395), a Nyugat Római Birodalom bukása (476).</p>
--	--

Tematikai egység	A középkori Európa világa.	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Olvasmányok – mesék legendák, valós történetek –, filmek a középkor világából/világáról: királyok, lovagok, polgárok, parasztok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A különböző népek vallása, kulturális, társadalmi és gazdasági tevékenysége kölcsönösen hat egymásra. A közösségeket a munka tartja fenn, a gazdasági fejlődés szempontjából pedig fontos az egyéni érdekelttség. A társadalmi életet a szellemi és anyagi viszonyok együttesen határozzák meg. A korszak meghatározó vallási és szellemi irányzatainak (egyházi és világi szerzetesség, lovagi kultúra, kereszties mozgalmak, humanizmus stb.) máig mutató hatásuk van.</p> <p>A keresztény Európa, a nyugati és a keleti egyház kialakulása. A középkori keresztény államok megjelenése jelentőségének a felismerése. A középkori Európa mint a mai Európa elődjének bemutatása.</p> <p>A középkori Európára jellemző főbb vallások megkülönböztetése főbb jellegzetességeik alapján. A középkori ember életének többoldalú és kritikus szemléletű megismerése. Történetek elmondásával a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>A latin és görög szertartású kereszténység. A Bizánci Birodalom.</i></p> <p><i>A kelta, a germán és a szláv népek megtérése. Az Egyházi Állam születése.</i></p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>A középkori élet színtereinek, főbb jellemzőinek megismerése. (Pl. lovagi vár, szerzetesi kolostor, városi katedrális felépítésének, az egyes részek funkciójának számba vétele képek alapján.)</p>	<p><i>Hittan:</i> Szentek legendái. Egyháztörténet.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> középkori témájú mesék, mondák a királyokról,</p>

<p>Nagy Károly keresztény frank birodalma.</p> <p>A középkori keresztény egyház felépítése. Világi papok és szerzetesek.</p> <p>Szent életű rendalapítók és közösségeik. Az „Isten békéje” és a fegyveres harc joga</p> <p>Az uradalmak. A jobbágyság és a földesurak élete.</p> <p>A hűbéri lánc. Lovagi életmód, lovagi erények. Európa az első ezredfordulón.</p> <p>Az iszlám vallás megjelenése és alapvető tanításai. Az iszlám hódítása és a keresztény világ.</p> <p>A keresztes hadjáratok kora. A távolsági kereskedelem vízen és szárazföldön.</p> <p>Szentföldi keresztény államok és lovagrendek.</p> <p>A középkori városok. A céhek feladatai és működésük.</p>	<p>Ismeretek gyűjtése az érett középkorról. (Pl. a lovagrendek címereinek, jelképeinek összevetése, a reneszánsz stílus jegyeinek megfigyelése festmények, szobrok és épületek képeinek segítségével.)</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Társadalmi csoportok jellegzetességeinek felismerése, összevetése. (Pl. a szerzetesrendek legfontosabb jellegzetességeinek ismerete; társadalmi csoportok [szerzetesek, lovagok] közös jellemzői.)</p> <p>A középkori városok jellegzetességeinek számbavétele, magyarázata, az életmód jellemzői. (Pl. képek és térképek segítségével megértetni, miért az adott helyen alakultak ki a középkori városok.)</p> <p>Kérdések megfogalmazása egyszerű írásos források alapján. (Pl. a könyvnyomtatás elterjedésének jelentősége a kultúrában.)</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>A középkori életmód ismertetése szóban vagy játékos formákban. (Pl. apródból lovag – a lovaggá válás folyamatának megbeszélése dramatizált formában)</p> <p>Események, történések dramatikus megjelenítése. (Pl. hűbéri eskü, lovaggá avatás.)</p>	<p>lovagokról, földesurakról.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> a híresebb középkori városok nevének helyes kiejtése a tanult nyelven.</p> <p><i>Matematika:</i> az „arab” számok eredete.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A középkori építészet, a román és a gótikus stílus jellemzői; középkori freskók, táblaképek, üvegablakok és oltárszobrok. Reneszánsz paloták.</p> <p>A reneszánsz nagy mesterei.</p> <p><i>Ének-zene:</i> gregorián énekek, a reneszánsz zene.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> érdekességek a testedzés történetéből – a parasztok sportjai, lovagi játékok.</p> <p><i>Mozgókép- és médiaismeret:</i> Részletek népszerű játékekből (pl. Mel</p>
---	--	---

<p>Középkori katedrálisok. A romanika és a gótika.</p> <p><i>A középkori iskola. A kódexek világa és a könyvnyomtatás.</i></p> <p>Nagy középkori járványok.</p> <p>A reneszánsz és a humanizmus.</p> <p><i>Világi és egyházi címerek a középkorban.</i></p>	<p><i>Tájékozódás időben és térben:</i></p> <p>A középkori birodalmak térképen való elhelyezése. (Pl. a Frank Birodalom, a Bizánci Császárság.)</p> <p>Az időszak használatának, valamint a tanult évszámokkal való számítás gyakorlása. (Pl. a tanult események elhelyezése az időszalagon.)</p>	<p><i>Gibson: A rettenthetetlen; Luc Besson: Jeanne d’Arc. Ridley Scott: Mennyei királyság.)</i></p> <p><i>Dráma és tánc:</i> Shakespeare 1-2 műve (pl. Rómeó és Júlia, Szentivánéji álom).</p>
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoportok, életmód, város, falu, gazdaság, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, politika, állam, államforma, királyság, császárság, egyeduralom, birodalom, vallás, vallásüldözés, kultúra, <i>Apostoli Szentszék, pápai állam.</i></p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, vár, jobbágy, robot, majorság, iszlám, <i>esperes, plébános, káplán, apát, szerzetes, eretnek, kolostor, monostor, kódex, lovag, lovagrend, középkori város, céh, járvány, távolsági kereskedelem, könyvnyomtatás. római katolikus egyház, görögkeleti (ortodox) egyház, kolostori, káptalani és plébániai iskola, címerpajzs, sisakdísz, sisaktakaró, pajzstartó, jelmondat, tiara, mitra, pallium.</i></p> <p><i>Személyek:</i> Nagy Károly, Mohamed, Szent Benedek, <i>Szent Márton, Szent Bernát, Szent Ferenc, Szent Domonkos, Joann Gutenberg.</i></p> <p><i>Topográfia:</i> Bizánci Császárság, Frank Birodalom, Mekka, Arab Birodalom, <i>Egyházi Állam, Német-Római Császárság. Jeruzsálemi Királyság, Monte Cassino, Szombathely.</i></p> <p><i>Évszámok:</i> 529 (<i>Monte Cassino, az első bencés alapítás</i>), 622 (Mohamed „futása”), 639 (<i>Jeruzsálem arab kézbe kerül</i>), 756 (<i>Kis Pipin adománya, az Egyházi Állam születése</i>), 800 (Nagy Károly császár), 1096</p>	

(az első kereszties hajárat kezdete), 1099 (Jeruzsálem visszafoglalása), 1217-1218 magyar kereszties hadjárat, XV. század (könyvnyomatás).
--

Tematikai egység	A magyarság történetének kezdetei.	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Magyar népmesék, hazai nemzetiségek és más népek meséi, mesefajták; mondák, regék, legendák. Alsó tagozatos olvasmányok a hun-magyar mondakörből, a vérszerződésről, a honfoglalásról, Szent Istvánról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az országalapítók és -építők (uralkodók és a közemberek) munkájának és emlékének megbecsülése, a közösségi összefogás, áldozatkészség és helytállás erejének felismerése a haza építésében és védelmében. Hazánk európai keresztény államközösségbe való sikeres beilleszkedésének az értékelése, a keresztény értékrend máig ható elemeinek és azok jelentőségének elfogadása. Az utókor a korszak szereplőit a közösség érdekében tett cselekedeteik alapján értékeli.</p> <p>A magyarság múltjának megismerése, feldolgozása, a tények és a vitatott kérdések (eredet, rokonság stb.) együttes feltárásával is. Mondák és valóság közötti kapcsolatok és ellentmondások felismertetése. A kritikai gondolkodás fejlesztése különböző források feldolgozása és ütköztetése révén.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Mondák, krónikák és történetek a magyarság eredetéről és vándorlásáról.</p> <p>A magyar nyelv finn-ugor eredete. Nyelvrokonaink.</p> <p>Nomád életmód a sztyeppén.</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>A magyar őstörténetre vonatkozó ismeretek szerzése különböző típusú forrásokból. (Pl. a rovásírásos ABC megismerése.)</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Forrásütköztetés a honfoglaló magyarok életmódjára vonatkozó ismeretek megbeszélése során (Pl. az ősi</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A hun-magyar mondakör. Részletek magyar szentek legendáiból.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a Kárpát-medence tájegységei, gazdaságföldrajzi jellegzetességeik.</p>

<p>Uráltól a Kárpát medencéig.</p> <p>Az ősi magyar társadalom, hitvilág és harcmódor.</p> <p>Honfoglalás és letelepedés a Kárpát-medencében.</p> <p>A kalandozó hadjáratok.</p> <p>Amiről a nyelvünk mesél.</p> <p>Honfoglalás kori emlékek lakóhelyünkön. /Múzeumlátogatás/</p>	<p><i>magyar hitvilág és az új vallás összehasonlítása.)</i></p> <p>Kommunikáció:</p> <p>Beszámolók, kiselőadások tartása. <i>(Pl. Csaba királyfi, a vérszerződés, a fehér ló mondája.)</i></p> <p>Rekonstrukciós rajzok elemzése. <i>(Pl. az ősi magyar öltözködés, lakhely, szerszámok és fegyverek.)</i></p> <p>Tájékozódás időben és térben:</p> <p>Történelmi mozgások megragadása. <i>(Pl. a honfoglalás útvonalai.)</i></p>	<p>Ének-zene: a magyar népzene régi rétegű és új stílusú népdalai, a népi tánczene.</p> <p>Vizuális kultúra: Festmények, szobrok és filmek a magyar mondavilágról, a vérszerződésről, a honfoglalásról és az államalapításról. Népvándorlás kori tárgyak. A román stílus hazai emlékei.</p> <p>Mozgóképkultúra és médiaismeret: részletek népszerű játékfilmekből. <i>(Pl. Koltay Gábor: Honfoglalás;)</i></p>
---	--	---

<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, történelmi forrás, tény és bizonyíték, értelmezés, történelmi nézőpont.</p>
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, gazdaság, termelés, politika, államszervezet, törvény, adó, keresztény vallás, vallásüldözés, kultúra.</p>
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak: hun, finnugor, félnomád életmód, törzs, nemzetség, nagycsalád, fejedelem, táltos, honfoglalás, kalandozás,</i></p> <p><i>Személyek: Attila, Álmos, Árpád.</i></p> <p><i>Topográfia: Urál, Levédia, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Erdély.</i></p>

Évszámok: IX. század (Etelköz), 895–900 (a honfoglalás),
--

A továbbhaladás feltételei:

Az ókori, középkori egyetemes és magyar kultúrkincs élményszerű megismerésével az egyetemes emberi értékek elfogadása, a családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez, *vallási közösséghez* való tartozás élményének személyes megélése.

A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. a munka értékteremtő ereje) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok azonosítása.

A korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása.

A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását.

Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közző, a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli.

Tudja, hogy az egyes népeket vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. Ismerje fel, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat.

Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják.

Tudja, hogy az emberi munka nyomán elinduló termelés biztosítja az emberi közösségek létfenntartását. Ismerje fel a társadalmi munkamegosztás jelentőségét, amely az áruterelés és pénzgazdálkodás, illetve a városiasodás kialakulásához vezet.

Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.

Tudja, hogy az eredettörténetek, a közös szokások és mondák erősítik a közösség összetartozását, egyben a nemzeti öntudat kialakulásának alapjául szolgálnak.

Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során.

Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.

Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket.

Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.

Legyen képes emberi magatartásformák értelmezésre, információk rendezésére és értelmezésére, vizuális vázlatok készítésére.

Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet.

Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.

Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját.

Legyen képes egyszerű térképeket másolni, alaprajzot készíteni. Legyen képes helyeket megkeresni, megmutatni térképen, néhány kiemelt jelenség topográfiai helyét megjelölni vaktérképen, valamint távolságot becsülni és számítani történelmi térképen.

Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.

6. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év
2 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakör	Óras zám
1	<i>Az Árpádok kora</i>	8 óra
2	<i>A Magyar Királyság virágkora</i>	13 óra
3	<i>A világ és Európa a kora újkorban</i>	13 óra

4	<i>Magyarország a kora újkorban</i>	17 óra
5	<i>A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon</i>	19 óra
	<i>Év eleji és év végi ismétlés</i>	2 óra

Tematikai egység	Az Árpádok kora	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Magyar népmesék, hazai nemzetiségek és más népek meséi, mesefajták; mondák, regék, legendák. Alsó tagozatos olvasmányok a hun-magyar mondakörből a letelepedésről, Szent Istvánról és az államalapításról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az országalapítók és -építők (uralkodók és a közemberek) munkájának és emlékének megbecsülése, a közösségi összefogás, áldozatkészség és helytállás erejének felismerése a haza építésében és védelmében.</p> <p>Hazánk európai keresztény államközösségbe való sikeres beilleszkedésének az értékelése, a keresztény értékrend máig ható elemeinek és azok jelentőségének elfogadása. Az utókor a korszak szereplőit a közösség érdekében tett cselekedeteik alapján értékeli.</p> <p>A magyarság múltjának megismerése, feldolgozása, a tények és a vitatott kérdések (eredet, rokonság stb.) együttes feltárásával is. Mondák és valóság közötti kapcsolatok és ellentmondások felismertetése. A kritikai gondolkodás fejlesztése különböző források feldolgozása és ütköztetése révén.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Géza fejedelem és a magyar nép megtérése. Szent István király és a	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> A keresztény magyar állam születésére vonatkozó ismeretek szerzése különböző típusú	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Részletek magyar szentek legendáiból. Katona

<p>keresztény magyar állam megalapítása.</p> <p>Szent László és Könyves Kálmán a keresztény magyar állam megerősítői.</p> <p><i>Virágzó szerzetesi élet a középkori Magyarországon.</i></p> <p>A tatárjárás és az ország újjáépítése. Az utolsó Árpádok.</p> <p><i>A magyar címer kialakulása.</i></p> <p>A Magyar Szent Korona és a koronázási jelvények.</p> <p><i>Magyar szentek, szent magyarok.</i></p>	<p>forrásokból. (Pl. a koronázási ékszerek történetének megismerése.)</p> <p>Történetek megismerése és feldolgozása. (Pl. Szent István és Szent László legendáiból.)</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Forrásütköztetés a honfoglaló magyarok életmódjára vonatkozó ismeretek megbeszélése során (Pl. az ősi magyar hitvilág és az új keresztény vallás összehasonlítása.)</p> <p>Történelmi személyiség jellemzése (pl. Szent István király Intelmeinek rövid részletei alapján).</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Rekonstrukciós rajzok elemzése. (Pl. a középkori magyar öltözködés, lakhely, szerszámok és fegyverek.)</p> <p><i>Tájékozódás időben és térben:</i></p> <p>Történelmi mozgások megragadása. (Pl. Julianus barát keleti vándorlásának útvonalai.)</p> <p>Kronológiai adatok rendezése. (Pl. a jelentősebb Árpád-házi uralkodók elhelyezése az időszakon.)</p>	<p>József: Bánk bán.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a Kárpát-medence tájegységei, gazdaságföldrajzi jellegzetességeik.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a magyar népzene régi rétegű és új stílusú népdalai, a népi tánczene.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Festmények, szobrok és filmek a magyar kereszténység felvételéről, az államalapításról. Középkori tárgyak. A román stílus hazai emlékei.</p> <p><i>Mozgóképku</i> <i>ltúra és médiaismeret:</i> részletek népszerű játékfilmekből. (Pl. Koltay Gábor: István, a király.)</p>
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, történelmi forrás, tény és bizonyíték, értelmezés, történelmi nézőpont.</p>	

Tartalmi kulcsfogalom	Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, gazdaság, termelés, politika, <i>keresztény magyar állam</i> , királyság, államszervezet, törvény, adó, keresztény vallás, vallásüldözés, kultúra.
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> Vármegye, tized, ispán, tatár, kun, <i>pálos rend</i>, <i>egyházmegye</i>, <i>főegyházmegye</i>, <i>Szent Korona</i>, <i>Szent Jobb</i>.</p> <p><i>Személyek:</i> Szent István, I. András, I. Béla, Szent Gellért, Szent László, IV. Béla, <i>Szent Erzsébet</i>, <i>Szent Kinga</i>, <i>Szent Margit</i>, <i>Boldog Özséb</i>, <i>Szent Piroška</i>.</p> <p><i>Topográfia:</i> Kárpát-medence, Erdély, <i>Pannonhalma</i>, Esztergom, <i>Kalocsa</i>, <i>Veszprém</i>, Székesfehérvár, Buda, Muhi.</p> <p><i>Évszámok:</i> 996 (<i>első magyar bencés alapítás</i>, <i>Pannonhalma</i>), 997–(1000)–1038 (Szent István uralkodása), 1077 (Szent László trónra lépése), 1235-1236, 1238 (<i>Julianus barát útjai</i>), 1241–1242 (a tatárjárás), 1262 (<i>a magyar pálos rend megalakulása</i>), 1301 (az Árpád-ház kihalása).</p>

Tematikai egység	A Magyar Királyság virágkora		Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Mesék, mondák és valós történetek az <i>Anjoukról</i> és Hunyadiakról. A nándorfehérvári győzelem és a török háborúk hősei.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A királyokat vagy uralkodókat a történetekben megismert személyes tulajdonságok és a kor kihívásaira adott (a társadalom életére hatást gyakorolt) válaszaik eredményessége, illetve önfeláldozó, <i>a közjavát szolgáló</i> magatartásuk alapján őrzi meg a történelmi emlékezet.</p> <p>A törökellenes harcok máig ható példája. Az összefogás jelentősége, hiányának katasztrófája. A történelmi személyiség szerepének, jelentőségének felismerése, személyek, csoportok tetteinek megindokolása. Történetek mesei és valóságos elemeinek megkülönböztetése. Képi és írásos források szövegének megértése, értelmezése.</p>		
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

<p>A királyi hatalom megerősítése I. Károly idején.</p> <p>Nagy Lajos, a lovagkirály. Jelentősebb hadjáratai és főbb törvényei.</p> <p>A középkori magyar egyházszerkezet kiépülése.</p> <p>Luxemburgi Zsigmond a király és császár. Az új magyar főváros: Buda.</p> <p>Az első török és huszita háborúk.</p> <p>Hunyadi János török és huszita ellenes harcai.</p> <p>A nándorfehérvári diadal.</p> <p>Hunyadi Mátyás uralkodása, cseh és török háborúi.</p> <p>Hunyadi Mátyás reneszánsz udvara és könyvtára.</p> <p>Élet-halál harc a törökkel a Jagelló királyok idején.</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információk szerzése, rendszerezése és értelmezése szöveges és képi forrásokból. (Pl. I. Károly politikai és gazdasági intézkedése írásos és képi források felhasználásával.)</p> <p>Történeti események feldolgozása mai szövegek és rövid korabeli források alapján. (Pl. a nándorfehérvári győzelem.)</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Lelet és rekonstrukció összevetése. (Pl. egy vár makettje és romjai.)</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Tanulói kiselőadások tartása. (Pl. Élet a középkori Budán.)</p> <p>Uralkodók és politikájuk jellemzése. (Pl. a lovagkirály külső és belső tulajdonságai.)</p> <p><i>Tájékozódás időben és térben:</i></p> <p>Szinkronisztikus vázlat készítése (pl. a XIV-XV. századi egyetemes és magyar történelmi eseményeiről).</p> <p>Történelmi mozgások megragadása. (Pl. Hunyadi János támadó hadjáratainak útvonalai.)</p> <p>Kronológiai adatok rendezése. (Pl. A török háborúk eseményeinek elhelyezése</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Mondák az Anjou királyokról és Luxemburgi Zsigmondról. Népmesék és mondák Mátyás királyról. Arany János: Toldi.</p> <p>Arany János balladái.</p> <p><i>Ének-zene:</i></p> <p>Reneszánsz zene Mátyás király udvarából.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A gótikus és a reneszánsz stílus építészeti emlékei Magyarországon.</p> <p>A középkori Buda műemlékei. Mátyás visegrádi palotája. Nagy Lajos király diósgyőri vára. A Képes Krónika és Mátyás reneszánsz Corvinái.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i></p> <p>Jankovics Marcel: Magyar népmesék sorozat.</p>
--	---	---

<p>A Mohácsi vereség.</p> <p><i>A magyar egyház honvédő szerepe.</i></p> <p>Két király Magyarországon. Buda eleste.</p>	<p><i>időszalagon.)</i></p>	
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, történelmi forrás, tény és bizonyíték, értelmezés, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, város, gazdaság, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, törvény, királyság, vallás, kultúra, <i>honvédelem</i>, „<i>Magyarország a kereszténység védőpajzsa</i>”.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> aranyforint, nádor, nemes, ősiség és kilenced törvénye, kormányzó, végvár.</p> <p><i>Személyek:</i> I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, <i>Kapisztrán Szent János</i>, <i>Beriszló Péter veszprémi püspök</i>, <i>II. Lajos</i>, <i>Tomori Pál kalocsai érsek</i>, Hunyadi Mátyás, I. Szulejmán.</p> <p><i>Topográfia:</i> <i>Nikápoly</i>, <i>Várna</i>, <i>Rigómező</i>, Nándorfehérvár, Visegrád, Diósgyőr, Mohács,.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1308 (I. Károly), <i>1453 (Konstantinápoly eleste)</i>, 1456 (Nándorfehérvár), 1458-1490 (Hunyadi Mátyás uralkodása), 1526 (a mohácsi vereség).</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>A világ és Európa a kora újkorban</p>	<p>Órakeret 13 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Olvasmányok a földrajzi felfedezésekről, elsősorban Kolumbuszról, valamint a felfedezések előtti Amerikáról. Ismeretek a protestáns vallásokról és <i>a katolikus megújulásról</i>. Olvasmány vagy filmélmények <i>a korszak nagy szentjeiről</i>, nagy</p>	

	uralkodóiról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az emberi alkotótevékenység, kezdeményezőképeség (tudományos felfedezések és technikai találmányok stb.) a gazdasági fejlődés meghatározó elemei. A felfedezők, újítók töretlen hite, szilárd akarata és kitartása záloga a sikerességnek. A fejlettebb népek, államok erőfölényük birtokában leigázhatják, gyarmatosítják a fejletlenebbeket. Az államok közötti és társadalmon belüli konfliktusok nem egyszer forradalomhoz vagy háborúhoz vezetnek, melyek jelentős emberáldozatokkal járnak.</p> <p>A földrajzi felfedezések jelentőségének és hatásának felismerése az európai és amerikai életmódra. A XVI-XVII. századi <i>vallási megújulási mozgalmak</i> okainak és jelentőségének megértése. Élményszerű ismeretek szerzése a kora újkori „fényes udvarokról”. Információkat gyűjtése, képi és szöveges források együttes kezelése, a történelmi és földrajzi atlasz együttes használata. Párhuzamok keresése megismert történelmi élethelyzetek, események és mai életünk között.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A nagy földrajzi felfedezések okai, céljai és eredményei.</p> <p>A világkereskedelem kialakulása.</p> <p>Hódítók és meghódítottak.</p> <p>A felfedezések hatása az európaiak és amerikai őslakók életre.</p> <p>A reformáció.</p> <p>A katolikus megújulás kezdete.</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információk szerzése és rendszerezése tanári elbeszélés, tankönyvi szövegek és képek alapján. (Pl. a Kolumbusz előtti Európán kívüli világról.)</p> <p>Következtetések levonása a feldolgozott információkból. (Pl. a reformáció okai vagy a katolikus megújulás főbb újításai korabeli források alapján.)</p> <p>Írásos vagy rajzos vázlat elemzése. (Pl. a királyi önkényuralom és az alkotmányos királyság jellemzői.)</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Különbségek azonosítása egy-egy történelmi jelenség kapcsán (pl. a felfedezések</p>	<p><i>Hittam:</i></p> <p><i>Egyháztörténet.</i></p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A barokk templomok külső-belső arculata.</p> <p>A barokk stílus jellegzetességei. A versailles-i palota és a barokk Róma legnagyobb mesterei.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a barokk és a klasszikus zene néhány mestere.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> részletek népszerű játékfilmekből (pl.</p>

<p>Reform-pápák és új szerzetesi közösségek a megújulás szolgálatában.</p> <p>Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában.</p> <p>A francia Napkirály udvara.</p> <p>Nagy Péter és az Orosz Birodalom születése.</p> <p>A felvilágosodás kora. Nagy felvilágosult gondolkodók.</p> <p>Új eszmék támadása. A jezsuita rend eltörlése.</p> <p>Az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi harca. Az Egyesült Államok létrejötte.</p> <p>Az új amerikai köztársaság politikai rendszere.</p>	<p><i>okainak és céljai)</i></p> <p>Kommunikáció:</p> <p>Beszámolók készítése. (Pl. egy felfedező útja.)</p> <p>Saját vélemény megfogalmazása (pl. a katolikus megújulás fontosságáról).</p> <p>Összehasonlító táblázatok készítése (pl. a katolikus és protestáns vallások különbségeiről).</p> <p>Tájékozódás időben és térben:</p> <p>A korszak néhány kiemelt eseményének elhelyezése az időszalagon.</p> <p>Néhány kiemelt esemény megjelölése kontúrtérképen. (Pl. a felfedező utak és az első gyarmatok.)</p>	<p>Ridley Scott: A Paradicsom meghódítása; Eric Till: Luther;</p> <p>Roland Joffé: A missió;</p> <p>Luigi Magni: Legyetek jók, ha tudtok;</p> <p>Dráma és tánc: Molière 1-2 műve (pl. Tudós nők, Kényeskedők).</p>
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, értelmezés, jelentőség.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, város, gazdaság, termelés, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gyarmatosítás, politika, állam, államszervezet, alkotmányos királyság, köztársaság, parlamentarizmus, birodalom, vallás, vallásüldözés.</p>	
<p>Fogalma</p>	<p>Fogalmak: újkor, felfedező, gyarmat, manufaktúra, reformáció,</p>	

k, adatok	<p>protestáns, jezsuita, katolikus megújulás, felvilágosodás, alkotmány, jezsuiták, piaristák.</p> <p><i>Személyek:</i> Kolumbusz, Luther, Kálvin, Cromwell, XIV. Lajos, Morus Szent Tamás, Loyolai Szent Ignác, Kalazanci Szent József.</p> <p><i>Topográfia:</i> Amerika, Versailles, London, Trdent (Trento).</p> <p><i>Évszámok:</i> 1492 (Kolumbusz), 1517 (Luther fellépése), 1545–1563 (Tridenti Zsinat).</p>
------------------	--

Tematikai egység	Magyarország a kora újkorban	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Magyarország felemelkedése és jelentős európai hatalommá válása. A törökellenes küzdelmek kezdetei. A Hunyadiak kora. Hazánk a XV. század végén, XVI. század elején. A török előretörés. A mohácsi vereség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nemzeti öntudat erősítése a hódítókkal szembeni védekezés, a hősi önfeláldozás példáin keresztül. A közösségek széthúzása gyengíti a társadalom védekező képességét a hódítással szemben, az összefogás és az egységes fellépés azonban még egy vereség esetén is a behódolás helyett kiegyezést eredményezhet.</p> <p>A török terjeszkedés megállítása jelentőségének belátása hazánk és Európa szempontjából. Annak érzékelése, hogy két nagyhatalom közötti helyzetünk fokozott terhet rótt a társadalom minden rétegére. A vallási és politikai megosztottság következményeinek megértése. Annak észrevétele, hogy az egyeduralmi törekvések saját céljával ellentétes hatást válthatnak ki. <i>A reformáció magyarországi okai és a magyar katolikus megújulás.</i> Az igény felkeltése múzeumok, várak felkeresésére határokon innen és túl.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>A reformáció okai és következményei Magyarországon.</i></p> <p>Három részre szakadt ország élete. Katolikusság helyzete Erdélyben és a</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információgyűjtés, rendszerezés a tankönyvből és olvasókönyvekből (<i>pl. a végvári katonák életéről</i>).</p>	<p><i>Hittam:</i></p> <p><i>Egyháztörténet.</i></p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Gárdonyi Géza: Egri csillagok. Arany János: Szondi</p>

<p>hódoltságban.</p> <p>Végvári harcok – végvári hősök. A nagy várháborúk kora.</p> <p>Oláh Miklós és a magyar katolikus megújulás kezdetei.</p> <p>Az Erdélyi Fejedelemség aranykora Báthory István és Bethlen Gábor idején.</p> <p>Pázmány Péter és a magyar katolikus megújulás virágkora.</p> <p>Magyar katolikus arisztokrácia a megújulás szolgálatában.</p> <p>Magyarország török alóli felszabadítása.</p> <p>XI. Ince pápa szerepe az ország felszabadításában.</p> <p>A Rákóczi-szabadságharc.</p> <p>A katolikus II. Rákóczi Ferenc fejedelem hite.</p> <p>Az ország újjáépítése és benépesítése III. Károly</p>	<p>Életmódtörténeti ismeretek gyűjtése. (Pl. a kor jellegzetes magyar, német és török ruházzkodása. A végvári hősök címerei).</p> <p>Kritikai gondolkodás: A három országrész jellegzetességeinek összevetése.</p> <p>A személyiség szerepe a történelemben: (Pl. Pázmány Péter, Báthory István, Zrínyi Miklós, Esterházy Miklós, II. Rákóczi Ferenc élete, pályaképe.)</p> <p>Kommunikáció: Kiselőadás tartása a reformáció hatásairól, a katolikus megújulás eredményeiről (Pl. kulturális hatásuk elemzése.)</p> <p>Tájékozódás időben és térben:</p> <p>Történelmi térkép elemzése. (Pl. információk gyűjtése a három részre szakadt ország térképének segítségével.)</p> <p>Történelmi mozgások megragadása. (Pl. A felszabadító hadjáratainak útvonalai.)</p>	<p>két apródja. Arany János balladáit.</p> <p>Ének-zene: Népdalok a török korból, kuruc dalok. A barokk zene. A tárogató.</p> <p>Vizuális kultúra: Jelentősebb barokk műemlékek Magyarországon.</p> <p>Az erdélyi építészet jellegzetességei.</p> <p>A török hódoltság műemlékei: mecsetek és fürdők.</p> <p>Mozgókép kultúra és médiaismeret: Részletek népszerű játékfilmekből. (Pl. Várkonyi Zoltán: Egri csillagok.</p> <p>Bán Frigyes: Rákóczi hadnagya.</p>
--	---	---

<p>korában.</p> <p><i>Az egyházi szervezet helyreállítása az egykori hódoltságban.</i></p> <p><i>Kiemelkedő jelentőségű főpapok az újjáépítésben.</i></p> <p>Mária Terézia uralkodása és intézkedései.</p> <p>A felvilágosult II. József császár és rendeletei. A pápa és a császár ellentéte.</p>		
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, tény és bizonyíték, értelmezés, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, nemzetiség, népességfogyás, életmód, város, gazdaság, termelés, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, államszervezet, rendelet, birodalom, vallás, vallásüldözés.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> végvár, hódoltság, szultán, szpáhi, janicsár, kuruc, labanc, hajdú, úrbér, jobbágyrendelet, zsellér, betelepítés, <i>kassai vértanúk</i></p> <p><i>Személyek:</i> Dobó István, Bocskai István, <i>Báthory István</i>, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós, II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, <i>Pázmány Péter</i>, <i>Esterházy Miklós</i>, <i>Esterházy Pál</i>, <i>Koháry István</i>, <i>XI. Ince</i>, <i>Padányi Bíró Márton</i>, <i>Esterházy Károly</i>, <i>Migazzi Kristóf</i>.</p> <p><i>Topográfia:</i> Pozsony, Bécs, Erdélyi Fejedelemség, Eger, Gyulafehérvár, Debrecen.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1541 (Buda török kézen), 1552 (a „nagy várháborúk éve”), 1616 (Pázmány esztergomi érsekségének kelte), 1686 (Buda visszavívása), 1703–1711 (a Rákóczi-szabadságharc), 1740–1780 (Mária Terézia).</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon</p>	<p>Órakeret 19 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Ismeretek olvasmányok és filmek alapján a francia forradalomról és Napóleonnól. A gőz szerepe az első ipari forradalomban. Olvasmányok Széchenyiről, a Lánchídról és Kossuthról. Alsó tagozatos olvasmányok az 1848–49-es forradalomról és szabadságharcról.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A polgárosodással párhuzamosan az egyenlőség, szabadság, testvériség eszméinek együttese nagy társadalmi mozgósító erővel hat. A jelentős társadalmi és gazdasági átalakulásoknak egyaránt vannak győztesei és vesztesei, e folyamat vizsgálata feltárhatja a személyes és közösségi sors közötti összefüggéseket. Az utókor nézőpontjából az válik történelmi személyiséggé, hőssé vagy mártírrá, aki a személyes érdekei elé a közösség hosszú távú érdekeit helyezi.</p> <p>A középkori államok és a polgári nemzetállamok közti különbség megértetése. A polgári nemzetállammá válás békés és erőszakos útjainak értékelése. A reformkor, a forradalom és a szabadságharc tanításának során hazafiságra nevelés. A korszak nagy történelmi személyiségei példamutató életének és munkásságának megismerése és értékelése. A reformkor legjelentősebb eredményeinek megismerése, és ezek jelentőségének értékelése a korábbi magyarországi és az európai viszonyok tükrében. A történelmi forrásokon túl más tárgyak ismereteinek, információinak felhasználása. Következtetések levonása történelmi térképek segítségével.</p>	

<p>Témák</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A francia polgári forradalom és vívmányai.</p> <p>A jakobinus terror. A forradalom felfalja saját gyermekeit.</p> <p><i>Az üldözött katolikus</i></p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Ismeretszerzés tanári elbeszélés és vázlatrajz alapján. (<i>Pl. II. József felvilágosult intézkedései, a jakobinus diktatúra eltörli, Napoleon visszaállítja a francia egyházat, Széchenyi és Kossuth reformkori tevékenysége.</i>)</p> <p>Következtetések levonása rövid közjogi forrásrészletekből.</p>	<p><i>Hittan:</i></p> <p>Egyháztörténet.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>Csokonai, Kölcsey, Vörösmarty és Petőfi versei. Jókai Mór: A kőszívű ember fiai.</p>

<p><i>egyház a francia forradalom idején.</i></p> <p>Bonaparte Napóleon felemelkedése és bukása.</p> <p><i>Bonaparte Napóleon visszaállítja a francia katolikus egyházat.</i></p> <p>A napóleoni kor nagy csatái és hadvezérei.</p> <p>Az ipari forradalom első feltalálói és találmányai.</p> <p><i>Katolikus egyház a Szent Szövetség korában.</i></p> <p>Széchenyi István fellépése, a reformkor kezdete.</p> <p>A reformkori rendi országgyűlések fő kérdései.</p> <p>Kossuth Lajos programja és szerepe a reformkorban.</p> <p><i>Magyar egyház a 19. század első felében. Az egyház és a reformtörekvések.</i></p> <p>Az 1848. március 15-i</p>	<p><i>(Pl. az USA függetlenségi nyilatkozata, az Emberi és polgári jogok nyilatkozatából, II. József türelmi rendeletéből, az 1848. évi áprilisi törvényekből, a márciusi ifjak 12 pontjából.)</i></p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p><i>Változások és hatásaik nyomon követése. (Pl. az angol gyarmati politika és hatása az USA függetlenségi törekvésekre, a katolikus egyház helyzetének változása a felvilágosodás, a francia forradalom, a napóleoni korszak és a szent szövetségi korszak idején, az 1848-as pesti forradalom hatása az utolsó rendi országgyűlés munkájára, a szabadságharc bukásának következményei.)</i></p> <p><i>Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása. (Pl. Robespierre zsarnok vagy forradalmár? Napóleon a francia egyház szabadságának visszaállítója, vagy a pápák fogságba vetője? Kossuth Lajos a „magyarok Mózes”, vagy az ország háborúba taszítója?)</i></p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p><i>Tanulói kiselőadás jelentős történelmi személyiség életéről. (Pl. George Washingtonról, VI. és VII. Pius pápákról, Bonaparte Napóleonnól, Széchenyi Ferencről és Istvánról, Wesselényi Miklósról, Erdős Imréről.)</i></p> <p><i>Saját vélemény</i></p>	<p><i>Természetismeret: az iparfejlődés környezeti hatásai.</i></p> <p><i>Ének-zene:</i></p> <p><i>Marseillaise, a nagy romantika mesterei.</i></p> <p><i>Erkel: Himnusz, Egressy Béni: Szózat, 1848-as dalok.</i></p> <p><i>Vizuális kultúra: a kort bemutató történeti festmények.</i></p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret: részletek népszerű játékokból (pl. Andrzej Wajda: Danton; Várkonyi Zoltán: A kőszívű ember fiai; Bereményi Géza: A Hídember).</i></p>
--	--	---

<p>pesti forradalom.</p> <p>Az 1848. évi áprilisi törvények. A törvények és a katolikus egyház.</p> <p>Az első független magyar minisztérium és tevékenysége.</p> <p>A szabadságharc kezdete. Az őszi és téli hadjárat hősei.</p> <p>Az 1849-es tavaszi hadjárat nagy csatái és hősei.</p> <p>Az orosz beavatkozás és a szabadságharc leverése. A megtorlás.</p> <p>Egyháziak részvétele a szabadságharcban. A megtorlás egyházi áldozatai.</p>	<p>megfogalmazása (pl. a felvilágosodás fontosságáról, a felvilágosodás ellentmondásairól, árnyoldalairól, II. József intézkedéseinek helyességéről, a szerzetesrendek felosztatásáról, a francia forradalmi terrorról, a francia forradalmi ateizmusról, a forradalom egyházellenességéről).</p> <p><i>Tájékozódás időben és térben:</i></p> <p>Jelentős események egymásra hatásának vizsgálata. (Pl. a francia forradalom hatása a francia katolicizmusra, a pesti forradalom hatása a pozsonyi rendi országgyűlés történéseire.)</p> <p>Történelmi térkép elemzése. (Pl. információk gyűjtése a reformkori Magyarországot bemutató térkép segítségével.)</p> <p>Történelmi mozgások megragadása. (Pl. Az 1848/49-es szabadságharc hadjáratainak útvonalai.)</p>	
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, értelmezés, jelentőség, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, forradalom, felemelkedés, lesüllyedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, gazdaság, termelés, erőforrás, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, királyság, köztársaság, államszervezet, hatalmi ág, parlamentarizmus, közigazgatás, nemzet, vallás, vallásüldözés.</p>	

<p>Fogalmai, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> népfelség elve, jakobinus, <i>racionalizmus, ateizmus, konkordátum, polgári nemzet, ipari forradalom, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, rendi országgyűlés, alsótábla, felsőtábla, reformkor, közteherviselés, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, jobbágyszabadítás, honvédség, trónfosztás.</i></p> <p><i>Személyek:</i> XVI. Lajos, VI. Pius pápa, Robespierre, Napóleon, VII. Pius pápa, Watt, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Jellasics, Görgei Artúr, Bem József., <i>Mednyánszky Cézár, Kreith Béla, Erdősi Imre.</i></p> <p><i>Topográfia:</i> Waterloo, Debrecen, Isaszeg, Világos, Arad.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1773 (<i>jezsuita rend eltörlése</i>), 1780-1790 (II. József), 1781 (<i>szerzetesrendek eltörlése</i>), 1776 (USA Függetlenségi nyilatkozat), 1789 (a francia forradalom kezdete), 1801 (<i>a francia katolikus egyház visszaállítása</i>), 1815 (a waterlooi csata, Szent Szövetség), 1830 (a Hittel megjelenése, a reformkor kezdete), 1832–1836 (reformországgyűlés), 1848. március 15. (forradalom Pest-Budán), 1849. április 14. (a Függetlenségi nyilatkozat), 1849. október 6. (az aradi vértanúk kivégzése).</p>
--------------------------------	--

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>Az ókori, középkori és koraujkori egyetemes és magyar kultúrkinccs élményszerű megismerésével az egyetemes emberi értékek elfogadása, a családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez, <i>vallási közösséghez</i> való tartozás élményének személyes megélése.</p> <p>A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. a munka értékteremtő ereje) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok azonosítása.</p> <p>A korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása.</p> <p>A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását.</p> <p>Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közjó, a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli.</p> <p>Tudja, hogy az egyes népeket vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. Ismerje fel, hogy a vallási előírások,</p>
--	--

	<p>valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat.</p> <p>Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják.</p> <p>Tudja, hogy az emberi munka nyomán elinduló termelés biztosítja az emberi közösségek létfenntartását. Ismerje fel a társadalmi munkamegosztás jelentőségét, amely az árutermelés és pénzgazdálkodás, illetve a városiasodás kialakulásához vezet.</p> <p>Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.</p> <p>Tudja, hogy az eredettörténetek, a közös szokások és mondák erősítik a közösség összetartozását, egyben a nemzeti öntudat kialakulásának alapjául szolgálnak.</p> <p>Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során.</p> <p>Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.</p> <p>Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket.</p> <p>Legyen képes a tanuló történelmi ismeretét meríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.</p> <p>Legyen képes emberi magatartásformák értelmezésre, információk rendezésére és értelmezésére, vizuális vázlatok készítésére.</p> <p>Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet.</p> <p>Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.</p> <p>Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját.</p> <p>Legyen képes egyszerű térképeket másolni, alaprajzot készíteni. Legyen képes helyeket megkeresni, megmutatni térképen, néhány kiemelt jelenség topográfiai helyét megjelölni vaktérképen, valamint távolságot</p>
--	--

	becsülni és számítani történelmi térképen. Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.
--	--

A továbbhaladás feltételei:

A koraújkori egyetemes és magyar kultúrkincs élményszerű megismerésével az egyetemes emberi értékek elfogadása, a családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez, *vallási közösséghez* való tartozás élményének személyes megélése.

A korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása.

A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását.

Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közjó, a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli.

Ismerje fel, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat.

Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják.

Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.

Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során.

Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket.

Legyen képes a tanuló történelmi ismeretét meríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.

Legyen képes emberi magatartásformák értelmezésre, információk rendezésére és értelmezésére, vizuális vázlatok készítésére.

Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet.

Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.

Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját.

Legyen képes egyszerű térképeket másolni, alaprajzot készíteni. Legyen képes helyeket megkeresni, megmutatni térképen, néhány kiemelt jelenség topográfiai helyét megjelölni vaktérképen, valamint távolságot becsülni és számítani történelmi térképen.

Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.

7–8. évfolyam

Az alapfokú oktatást záró két osztály *történelemtanításában* már lehetőség van a múltat a korábbinál összetettebben, teljesebben, az általánosítás magasabb szintjét megragadva, sokoldalúbb összefüggésekbe ágyazva bemutatni. Az ebben a képzési szakaszban belépő *társadalmi és állampolgári ismeretek* a történelemmel együtt a korábbiaknál nagyobb lehetőséget kínálnak az állampolgárságra, demokráciára nevelésre. A nemzeti azonosságtudatra és a hazafiságra nevelés követelménye pedig Trianon utáni történelmünkben a határon túli magyarság sorsát nemzetünk múltjának és jelenének részeként kívánja tárgyalni. Fontos az európai integráció és a globalizáció folyamatának összeegyeztetése az egészséges nemzeti azonosságtudat kialakításával és ápolásával. A kulcskompetenciák közül a szociális és állampolgári kompetencia készíti elő tanulóinkat a közügyekben való részvételre. Ez elsősorban a társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek keretében valósul meg. Tárgyunkon keresztül is elérendő fontos cél a hatékony, önálló tanulás és a történelmi ismeretek önálló elsajátítása képességének mind magasabb szintre emelése is.

A 7–8. évfolyamon a tanulók már elvont fogalmi gondolkodásra is képessé válnak. Az alsóbb évfolyamokra jellemző, a múltat megjelenítő történettanításnál ez már jobban közelít a történelemezés irányába. Mindez nem jelenti azonban azt, hogy a képszerűség elvét és igényét teljességgel sutba dobjuk, de mindenképpen törekednünk kell arra, hogy a tanulókkal a történelem elemzésének alapvető módszereit elsajátíttassuk. A két osztály anyaga az elmúlt másfél évszázad történelmét dolgozza fel. A társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretekkel együtt egyrészt felkészíti tanítványainkat arra, hogy megértsék saját korukat, másrészt, hogy a jelenben felmerülő kérdésekre főként a közelmúlt történelmében keressenek és kapjanak válaszokat. Legalább ennyire fontos azonban az is, hogy a demokrácia értékeinek bemutatásával felkészítsük őket a felelős állampolgári létre és a demokratikus közéletben való tudatos részvételre.

A társadalmi és állampolgári ismeretek – mint szocializációs hatású témaköröket átfogó tartalmi terület – természetesen módon kapcsolódik a NAT-ban megfogalmazott valamennyi általános fejlesztési feladathoz. Ez a lehetősége abból fakad, hogy a jelenben való eligazodásra igyekszik felkészíteni a tanulókat. Olyan tartalmakat visz be az oktatásba,

amelyek a hétköznapokban közvetlenül hasznosítható tudást eredményeznek. Olyan készségek fejlesztését célozza, amelyek – miként az összes kulcskompetencia – széles körben hasznosíthatók az iskolán kívüli életben is. A témakörök feldolgozása hozzájárul a *szociális és állampolgári*, valamint a *kezdeményezőkéesség és vállalkozási kompetencia* fejlesztéséhez. Az általános nevelési célok közül jelentős mértékben segíti az állampolgárságra és demokráciára való nevelést, a másokért való felelősségvállalás és az önkéntesség gondolatának elmélyülését a tanulóknál, a gazdasági és a pénzügyi nevelést, valamint kisebb mértékben a pályaorientációt is.

Az általános iskola utolsó évfolyamán megjelenő *társadalmi és állampolgári ismeretek* témakörei a társadalomtudományi oktatás lezárását jelentik az iskolatípuson belül. A témakörök a történelmi tudásra építve foglalják össze, és a diákok saját életére vonatkoztatják a korábban megismert társadalmi, gazdasági és politikai fogalmakat, illetve viszonyrendszereket. E témák feldolgozása ugyanakkor előkészítés is a továbblépésre, hiszen ez az év fordulópontot jelent a tanulók többségének életében. 14 éves kortól felgyorsul a szocializáció. Egyre fontosabbá válik az állampolgári jogok és kötelességek ismerete, valamint tudatos gyakorlása, a gazdaság működésének átlátása, a vállalkozói szemlélet kialakulása, valamint a bonyolult társadalmi viszonyok reális értelmezése. A fiatalok egyre aktívabb önálló fogyasztókká válnak, ezért fontos, hogy e téren is a tudatosság jellemezze döntéseiket. A tantervben szereplő jelenismereti témakörök elő kívánják segíteni a fiatalok társadalmi beilleszkedését, egyéni érvényesülését és közösségi felelősségvállalását. Olyan képességek megerősödését kívánják támogatni, amelyek birtokában a tanulók el tudnak igazodni számukra ismeretlen helyzetekben, megoldásokat tudnak keresni azokra a problémákra, amelyekkel szembesülnek, képesek a lehetőségeik mérlegelésére, dönteni tudnak, valamint az általános emberi és polgári normáknak megfelelő módon viselkednek.

Ebben az életszakaszban lesznek a tanulók között olyanok, akik közvetlenül vagy tanulási irányuk megválasztásával elindulnak a munka világa felé. Számukra külön is fontos lehet mindaz, amivel e témakörök feldolgozása hozzá tud járulni a pályaválasztásról, valamint a gazdasági és a pénzügyi kérdésekről való reális gondolkodás megalapozásához.

A XX. századi történelem, de a társadalmi és állampolgári ismeretek témakörei is számos izgalmas lehetőséget kínálnak a *médiamodul* egységeinek beépítésére. Ezek az egységek a tanulási folyamat bármely pontján tetszés szerint elhelyezhetők, ahol támogatják az adott korszak jobb megértését – hozzájárulva egyúttal a médiaismeret sajátos fejlesztési céljainak a megvalósulásához is.

7. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év
2 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakör	Óraszám
1	<i>A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei</i>	11 óra
2	<i>Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon</i>	13 óra
3	<i>A nagyhatalmak versengése és az első világháború</i>	11 óra
4	<i>Európa és a világ a két háború között</i>	12 óra
5	<i>Magyarország a két világháború között</i>	15 óra
6	<i>Médiakörnyezet, a média funkciói, a nyilvánosság</i>	3 óra
7	<i>A médiamodellek és intézmények</i>	3 óra
8	<i>A média társadalmi szerepe, használata – Reklám és hír a hagyományos és az új médiában</i>	2 óra
	Év eleji és év végi ismétlés	2 óra

Tematikai egység	A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei	Óra keret 11 óra
Előzetes tudás	Jelentős események és történelmi személyiségek felidézése a középkori és az újkori Európa történetéből. Amerika felfedezése, Kolumbusz és tengerésztársainak élete. Találmányok, ipari fejlődés. Az 1848–1849-es magyar forradalom és szabadságharc eseményei.	
A tematikai egység nevelési-	A nemzeti öntudat és a hazafiság megjelenésének jellemzői. A nemzetépítés mint a közösségteremtés új formájának felismerése. A	

fejlesztési céljai	<p>nemzetállamiság társadalmi összetartó elemeinek tudatosítása.</p> <p>A középkor és az újkor egy-egy részterületének összehasonlítása, a XIX. századi Európa és Észak-Amerika történelme közös vonásainak megállapítása. Annak bemutatása, hogy a középkori és az újkori vezető államok közül néhány a XIX. században és ma is vezető szerepet tölt be a politikai és gazdasági életben. <i>A katolikus egyház helyzete az új viszonyok között.</i> A tudományos és technikai fejlődés bemutatása, pozitív és negatív oldalának megismerése. A változások lényegének megértése és értelmezése, saját vélemény kifejtése, alátámasztása önálló kutatómunkával. Az egyes események nyomán követése és értelmezése térképen, bizonyos tények, adatok felkutatása.</p>
---------------------------	--

Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Polgárháború az Amerikai Egyesült Államokban.</p> <p>Indián háborúk az amerikai vadnyugaton.</p> <p>Magyarok részvétele az amerikai polgárháborúban és a vadnyugat meghódításában.</p> <p>Az osztrák – piemonti háború. Az egységes Olaszország megszületése.</p> <p>IX. Pius pápa és a „római kérdés”.</p> <p>Az osztrák – porosz, a francia-porosz háborúk és a</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információk gyűjtése lexikonokból, az internetről vagy könyvtári kutatással. <i>(Pl. a közlekedés fejlődése a lovas kocsitól az autóig, a monarchia népei és vallásai)</i></p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Magyarázat az egységes államok kialakulásának történelmi okaira. <i>(Pl. az Egyesült Államok megszületése.)</i></p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Beszámoló készítése valamilyen témáról. <i>(Pl. a korszak nagy egyházi alakjai, magyar tudósai, feltalálói.)</i></p> <p><i>Tájékozódás időben és</i></p>	<p><i>Hittan:</i></p> <p>Egyháztörténet.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a XIX-XX. század fordulójának stílusirányzatai.</p> <p><i>Ének-zene:</i> Liszt zenéje. A kort idéző híres operarészletek.</p> <p><i>Fizika:</i> Korabeli felfedezések, újítások, találmányok <i>(pl. autó, izzó, telefon).</i> Ezek működésének elvei.</p>

<p>német egység létrejötte.</p> <p>A párizsi kommün, és az első vörös terror.</p> <p>Magyarok részvétele az olasz és német egység mozgalmakban.</p> <p>Az ipari forradalom második szakaszának feltalálói és találmányai.</p> <p><i>XIII. Leó pápa és a Rerum novarum enciklika hatása.</i></p> <p>Szövetségi rendszerek és katonai tömbök kialakulása.</p>	<p><i>térben:</i></p> <p>A tanult földrajzi helyeknek térképen történő megkeresése.</p> <p>Vaktérkép (<i>pl. a dualista kori egyházmegyék berajzolása, a központi hatalmak és az antant országok berajzolásához</i>).</p>	
<p>Értelme ző kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció.</p>	
<p>Tartal mi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, identitás, nemzet, nemzetiség, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, életmód, gazdaság, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ágak, egyeduralom, önkényuralom, királyság, császárság, köztársaság, parlamentarizmus, demokrácia, közigazgatás, birodalom.</p>	
<p>Fogalm ak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, tömegkultúra, „keleti kérdés”, „római kérdés”.</p> <p><i>Személyek:</i> I. Vilmos császár, Garibaldi, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx, <i>XIII. Leó pápa</i>.</p> <p><i>Topográfia:</i> Olaszország, Németország, Egyesült Államok.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1859 (csata Solferinónál), 1861-1865 (polgárháború az</p>	

Egyesült Államokban), 1866 (csata Königratz-nél), 1870 (az olasz egység létrejötte), 1871 (a német egység létrejötte), 1870 (Tévedhetetlenségi dogma), 1891 (Rerum novarum enciklika)

Tematikai egység	Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon	Óra keret 13 óra
Előzetes tudás	A forradalom és a szabadságharc történetének ismerete. A magyar polgári átalakulás elhelyezése időben és térben, a XIX. századi Európa viszonyai közepette. Egységes nemzetállamok létrejötte. A vonatkozó térképek ismerete. Iskolai megemlékezések: az aradi vértanúk emléknapja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az uralkodói önkény, a zsarnoki intézkedések felismerése, hátrányainak tudatosítása. A nemzetek közötti szembenállás feloldásaként, a kölcsönös engedményeken alapuló megegyezés (kiegyezés) jelentőségének felismertetése, elfogadása. A békés építő munka eredményeink megismertetése, értékeinek megbecsülése.</p> <p>A XIX. század második fele magyar történelmének csomópontjainak, lényegi gazdasági és társadalmi folyamatainak, néhány főbb történésének megismertetése. Annak megértése, hogy az adott lehetőségek minél teljesebb körű kihasználása európai összehasonlításban is jelentős előrelépést hozott. A kor szemlélése a korábbi magyarországi fejlődés ütemével, illetve a korabeli európai viszonyokkal szinkronba állítva. A kor egy-egy jeles politikusának, személyisége munkásságának értékelése.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Magyarország az önkényuralom éveiben. Az osztrák konkordátum hatása a magyar egyház életére.</p> <p>Deák Ferenc és az osztrák-magyar</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Az adatok oszlop- és kördiagramokban történő feldolgozása. (Pl. a korszak gazdasági fejlődésének jellemzői.)</p> <p>Ismeretszerzés írásos és képi forrásokból. (Pl. tájékozódás Budapest XIX. századi történelmi</p>	<p><i>Hittan:</i></p> <p>Egyháztörténet.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Arany János: A walesi bárdok.</p> <p>Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk.</p>

<p>kiegyezés.</p> <p>Az új dualista állam.</p> <p><i>A kiegyezés korának egyházi kérdései.</i></p> <p>Magyarország gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődése.</p> <p><i>Kultúrharc az egyházpolitikai törvények körül.</i></p> <p>A szocialista munkásmozgalom kialakulása.</p> <p><i>A Katolikus Néppárt és a keresztényszocialista mozgalom megszületése.</i></p> <p>Budapest világvárossá válik.</p> <p><i>Út az egyházi élet megújulása felé.</i></p> <p>Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei. A</p>	<p>emlékeiről.)</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Érvek és ellenérvek gyűjtése a kiegyezésről. (Pl. <i>vita arról, hogy ez a lépés az ország megmentésének vagy elárulásának tekinthető-e.</i>)</p> <p>Beszámoló a milleniumi eseményekről a kor fény- és árnyoldalait is bemutatva.</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>A dualista rendszer államszerkezeti ábrájának elkészítése, és magyarázata.</p> <p>A kiegyezésben főszerepet játszó személyiség portréjának bemutatása (pl. <i>Deák Ferenc, Eötvös József, Ferenc József</i>).</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i></p> <p>Földrajzi, néprajzi (pl. <i>honismereti</i>) és történelmi térképek összevetése.</p> <p>Budapest fejlődésének nyomon követése (pl. <i>korabeli és mai térkép alapján</i>).</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> A magyar történeti festészet példái.</p> <p>A századforduló magyar építészeti emlékei és legismertebb festői.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a családok eltérő helyzete, életszínvonala a XIX. század végén.</p>
--	--	---

<p>nemzetiségek helyzete.</p> <p>Helytörténeti séta: A dualizmus korának építészeti emlékei lakóhelyeden.</p>		
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, jelentőség.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrások, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, önkényuralom, hatalmi ág, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom, vallás.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, agrárország, emigráció, amnesztia, <i>keresztényszocialista mozgalom, Katolikus Népszövetség.</i></p> <p><i>Személyek:</i> Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József, Tisza Kálmán, Kandó Kálmán, Bánki Donát, <i>Kolping Adolf, Zichy Nándor, Esterházy Móric, Prohászka Ottokár, Giesswein Sándor, Bangha Béla.</i></p> <p><i>Topográfia:</i> Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1867 (a kiegyezés), 1894 <i>egyházpolitikai törvények</i>). 1896 (a millenniumi ünnepek).</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>A nagyhatalmak versengése és az első világháború</p>	<p>Órakeret 11 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A XIX. századról szóló olvasmányok, filmek, képek. A nemzetállamok kialakulása Európában, mely folyamat konfliktushoz vezet.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési</p>	<p>A jogos és jogtalan háború, a honvédelem és hódítás közötti különbségtétel tudatosítása. Az emberi élet értékének felismerése, a háború pusztításainak elutasítása, a hősi halottak emlékének ápolása, a</p>	

<p>céljai</p>	<p>békés életviszonyok jelentőségének megértetése, elfogadása.</p> <p>Az első világháborúhoz vezető történelmi folyamatok és szövetségek megismerése. Önálló gyűjtő- és kutatómunkával a témával kapcsolatban ismeretek szerzése. Önálló tájékozódás, a katonai események nyomon követése a térképen. Annak tudatosítása, hogy Európa történelmének addigi legvéresebb időszak az első világháború volt.</p>	
<p>Témák</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Gyarmatbirodalmak és katonai tömbök kialakulása.</p> <p>Az első világháború kirobbanásának okai.</p> <p>A sarajevói merénylet. A háború kirobbantása.</p> <p>Mozgó háborúból állóháború. Tömegek és gépek háborúja.</p> <p>Magyar katonák az első világháború különféle harcterein.</p> <p>A háború következményei. Oroszországban, Lenin és a bolsevikok hatalomra kerülése.</p> <p>Polgárháború és kommunista terror a</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Jegyzetek készítése Európa nagyhatalmainak vezetőiről. (Pl. II. Vilmos, Ferenc József, II. Miklós).</p> <p>Ismeretszerzés a XIX. század végi nagyhatalmakról az internetről.</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Érvek gyűjtése (pl. a háború törvényszerű kitörése, illetve annak elkerülhetősége mellett).</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Grafikonok, táblázatok elemzése, készítése az első világháború legfontosabb adatairól.</p> <p>Vita. (Pl. A politikusok szerepe és felelőssége az első világháború kirobbantásában.)</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i></p> <p>A történelmi tér időbeli változásai. (Pl. a határok</p>	<p><i>Hittan:</i></p> <p>Egyháztörténet.</p> <p><i>Földrajz:</i> Európa, és benne a Balkán helye a mai földrajzi térképeken.</p> <p><i>Kémia:</i> vegyi fegyverek.</p> <p><i>Ének-zene:</i></p> <p>katonanóták archív felvételekről.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>filmek, korabeli fotók, albumok a Magyar évszázadok című tévésorozatból.</p> <p><i>Informatika:</i></p> <p>adatok gyűjtése történelmi eseményekről és személyekről az interneten.</p>

<p>Oroszországban.</p> <p><i>Az örmény holokauszt. XV. Benedek pápa béketörekvései a háború alatt.</i></p> <p>Az Egyesült Államok belépése és az antant győzelme a világháborúban.</p> <p>Helytörténeti séta:</p> <p>I. világháborús magyar katonasírok meglátogatása a helyi temetőben.</p>	<p><i>újrarajzolása a háború után)</i></p> <p>Vaktérképek készítése. (<i>Pl. frontvonalak berajzolása.</i>)</p> <p>Az események ábrázolása időszalagon.</p>	
<p>Értelm ező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, jelentőség, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartal mi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági teljesítmény, politika, állam, államforma, államszervezet, birodalom, szuverenitás, háború, hadsereg.</p>	
<p>Fogal mak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> mozgóháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, hátország, kétfrontos háború.</p> <p><i>Személyek:</i> II. Vilmos, Lenin, Wilson, II. Miklós, XV. Benedek.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szerbia, Szarajevó, Pétervár, Oroszország.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború), 1917 (az oroszországi forradalom és a bolsevik hatalomátvétel).</p>	

<p>Tematikai</p>	<p>Európa és a világ a két háború között</p>	<p>Ó rakeret</p>
-------------------------	---	-----------------------------

egység	12 óra	
Előzetes tudás	A XIX. század nagyhatalmainak ellentétei, a gyarmatosítás alakulása az előző évfolyam tanulmányai alapján. Az első világháború nagy csatái, új fegyverei, és a világegés következményei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A háborút lezáró béke nem a résztvevők bűnei és érdemei alapján köttetik meg, hanem a győztesek érdekeinek megfelelően. A háború és a válságok következményeként a szélsőséges politikai erők befolyásának növekedése és hatalomra jutásuk lehetőségének felismertetése, a modern diktatórikus rendszerek jellemzőinek azonosítása, elítélése.</p> <p>Az első világháború utáni rendezés és következményei megismerése. A területi változások térképen történő nyomon követése. A történelmi összefüggések megértése, egyszerűbb források elemzése.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A Párizs környéki békek. Európa új arca.</p> <p>Bolsevik lázadások Németországban. A lengyel – orosz háború.</p> <p>Sztálin és a kommunista diktatúra a Szovjetunióban.</p> <p>Mussolini és a fasiszta diktatúra Olaszországban.</p> <p>A lateráni szerződés. A Vatikán Állam létrejötte.</p> <p>A nagy gazdasági világválság az Egyesült Államokban és</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Ismeretek szerzése a békekötés dokumentumaiból (pl. <i>új országhatárok</i>).</p> <p>Statisztikák összevetése (pl. <i>az európai nagyhatalmak és gyarmataik területük, népességük, ásványkincseik alapján</i>).</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Feltevések megfogalmazása a számunkra igazságtalan békéről.</p> <p>Az első világháború utáni békek történelmi következményei, és az abból eredő újabb konfliktusok felismerése.</p> <p>Többféleképpen értelmezhető szövegek és képi dokumentumok elemzése.</p>	<p><i>Hittan:</i></p> <p>Egyháztörténet.</p> <p><i>Földrajz:</i> Kelet- és Közép-Európa térképe.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>Dokumentum- és játékfilmek, fotók, albumok. Játékfilmek (pl. <i>Chaplin: Modern idők, A diktátor</i>), rajzfilmek (pl. <i>Miki egér</i>), Walt Disney stúdiója, George Orwell: <i>Állatfarm</i></p> <p>Építészek (pl. <i>W. Gropius, F. L. Wright, Le Corbusier</i>), szobrászok (pl. <i>H. Moore</i>) és festők (pl. <i>H. Matisse, P. Picasso, M. Duchamp, M. Chagall, S. Dali</i>).</p>

<p>Európában.</p> <p>Hitler és a nemzetiszocialista Németország.</p> <p>A spanyol polgárháború.</p> <p>Keresztényüldözés a Spanyol Köztársaságban.</p> <p>Zsidó- és keresztényüldözés a náci Németországban.</p> <p>A náci terjeszkedés Európában.</p>	<p>Kommunikáció:</p> <p>A gazdasági világválság magyarázata, összehasonlítása napjaink gazdasági folyamataival.</p> <p>Diagramok készítése (pl. termelési és munkanélküliség adatokból).</p> <p>Tájékozódás térben és időben:</p> <p>Az események és az évszámok elhelyezése a térképen.</p>	<p>Ének-zene:</p> <p>neoklasszicizmus (pl. Stravinsky: <i>Purcinella</i>).</p>
<p>Értelm ező kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, ok és következmény, interpretáció, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartal mi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, gazdasági válság, politika, állam, államforma, államszervezet, egyeduralom, demokrácia, parlamentarizmus, diktatúra, közigazgatás, birodalom, szuverenitás.</p>	
<p>Fogal mak, adatok</p>	<p>Fogalmak: békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, gazdasági válság.</p> <p>Személyek: Clemenceau, Sztálin, Roosevelt, Mussolini, Hitler, XI. Pius pápa, Franco.</p> <p>Topográfia: Szovjetunió, New York.</p> <p>Évszámok: 1918. november 11. (az első világháború vége), 1922 (Marcia su Roma, a Szovjetunió megalakulása), 1929 (<i>lateráni szerződés, Vatikán Állam megalakulása</i>), 1929-1933 (a nagy gazdasági világválság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése), 1937 („Égető aggodalommal” és az „Ateista kommunizmusról” kezdetű enciklikák).</p>	

Tematikai egység	Magyarország a két világháború között	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A dualizmus korának Magyarországa. Korábbi olvasmányok a trianoni békediktátumról és a trianoni Magyarországról. Iskolai megemlékezések: a nemzeti összetartozás napja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nemzeti önvédelem és az önfeladás közötti különbség azonosítása, valamint a politikai kalandorság jellemzőinek és következményeinek felismerése. A trianoni békediktátum és országvesztés igazságtalan kegyetlenségének tudatosítása, nemzeti sorstragédiaként való empatikus megélése. Annak tudatosítása, hogy egy-egy nemzet érdekérvényesítése legtöbbször egy másik nemzet kárára történik, így a vesztes fél ezt nem egyszer végzetes katasztrófaként éli meg. <i>A trianoni béke egyházkormányzati következményeinek, a keresztény nemzeti gondolat megszületésének, az új katolikus reneszánsz bemutatása.</i></p> <p>Az ismeretek, információk, érvek, ellenérvek egymással szembe- és egymás mellé állításával önálló vélemény alkotása az adott korszakról. Ezek alapján a korszak és szereplői kétarcúságának kiegyensúlyozott értékelése, ismerve azok eredményeit, de nem elhallgatva bűneit sem. Annak felismerése, hogy a két háború közötti magyar politikát a trianoni döntésre választ adó revízió jellemezte. A Trianont követő területi változások, majd a revíziók időleges eredményeinek bemutatása.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az őszirózsás forradalom és következménye.</p> <p>Tanácsköztársaság kikiáltása. Vörös terror Magyarországon.</p> <p>Egyidejű</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információk gyűjtése, grafikonokból, táblázatokból, szöveges forrásokból (<i>pl. a Magyarországra nehezedő háború utáni terhekről</i>).</p> <p>Korabeli képi információforrások feldolgozása (<i>pl. plakátok, képeslapok, újságillusztrációk</i>).</p> <p>A kor helyi és lakóhely környéki</p>	<p><i>Hittan:</i></p> <p>Egyháztörténet.</p> <p><i>Földrajz:</i></p> <p>történelmi térképen az ország határainak változása, a Vix-jegyzék által kijelölt terület.</p> <p><i>Biológia-</i></p>

<p>háború Csehszlovákiával és Romániával.</p> <p><i>A magyarországi forradalmak vallásellenessége.</i></p> <p>Horthy Miklós és a Nemzeti Hadsereg. A Magyar Királyság visszaállítása.</p> <p>A trianoni béke. A béke egyház kormányzati következményei.</p> <p>A Horthy korszak jellegzetességei. Az állam és az egyházak szoros együttműködése.</p> <p>A bethleni konszolidáció.</p> <p><i>Katolikus újjászületés Magyarországon.</i></p> <p>A nagy gazdasági világ válság hatása Magyarországon.</p> <p><i>Hivatásrendiség, az egyház fokozott</i></p>	<p>építészeti emlékeinek felkeresése.</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i> Az 1918–1920 közötti folyamatok értelmezése.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> Saját vélemények megfogalmazása történelmi helyzetekről (pl. a király nélküli Magyar Királyságról).</p> <p>Fogalmazás készítése (pl. a népiskolai törvényről).</p> <p>Információk gyűjtése, elemzése, érvek, ellenérvek felsorakoztatása (pl. a trianoni békediktátummal kapcsolatban).</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i> A revízió határmódosításainak nyomon követése, térképek és táblázatok segítségével.</p>	<p><i>egészségtan:</i> a C- vitamin, Szent-Györgyi Albert felfedezése.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a Kodály-módszer, Bartók Béla zeneszerzői jelentősége.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Aba-Novák Vilmos: Hősök kapujának freskói Szegeden, Derkovits Gyula: Dózsa-sorozata.</p>
--	--	---

<p><i>társadalmi szerepvállalása.</i></p> <p>Kultúra, tudomány, művelődés.</p> <p><i>A korszak meghatározó politikusai, nagy katolikus egyéniségei és alkotói.</i></p> <p>A határon túli magyarság elnyomása.</p> <p>A magyar revíziós politika első sikerei.</p>		
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, identitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, életmód, város, nemzet, nemzetiség.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> öszirózsás forradalom, tanácsköztársaság, vörös terror, fehérterror, kormányzó, numerus clausus, konszolidáció, revízió, népiskolai törvény, zsidótörvény, <i>nuncius</i>, „keresztény nemzeti” eszme, <i>Actio Catholica</i>, hivatásrendiség, EMSZO, KALOT KALÁSZ, népfőiskola.</p> <p><i>Személyek:</i> Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál, <i>Glattfelder Gyula</i>, <i>Kerkai Jenő</i>, <i>Schütz Antal</i>, <i>Szekfű Gyula</i>, <i>Babits Mihály</i>, <i>Sík Sándor</i>, <i>Tóth Tihamér</i>, <i>Bangha Béla</i>, <i>Molnár C. Pál</i>, <i>Aba-Novák Vilmos</i>.</p> <p><i>Topográfia:</i> Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1918. október 30–31. (az öszirózsás forradalom), 1918.</p>	

<p>november 16. (a népköztársaság kikiáltása), 1919. március 21. (a Tanácsköztársaság kikiáltása), 1920. június 4. (Trianon), 1920. március 1. (Horthy kormányzó), 1930 (Szent Imre-év) és 1938 (Szent István-év és a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus), 1938 (az első bécsi döntés), 1939 (Kárpátalja), 1940 (második bécsi döntés).</p>
--

Tematikai egység	Médiakörnyezet, a média funkciói, a nyilvánosság	Óra keret 3 óra
Előzetes tudás	Személyes és közvetett kommunikáció megkülönböztetése. Minden médiumra kiterjedő, személyes médiahasználati tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepének, működési módjának tisztázása, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a kritikai médiatudatosság fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A média. Az internet, a televízió, a videojáték (mozi, rádió, újság) szerepének meghatározása. A média használata a mindennapokban.</p> <p>A különféle médiatartalmak értelmezése, a média funkcióinak (megőrkítés, tájékoztatás, vélemények befolyásolása, jövedelemszerzés, szórakoztatás, gyönyörködtetés, önkifejezés) azonosítása.</p> <p>A nyilvánosság jelentésének és jelentőségének meghatározása, szerepének tisztázása az egyes korokban és társadalmakban.</p>		<p><i>Informatika:</i> Tájékozódás néhány online szolgáltatás céljáról lehetőségéről.</p> <p>Az internet kommunikációs szolgáltatásai (MSN, Skype, VoIP, chat, blog).</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Média, tömegkommunikáció, médiahasználat, funkció, médiaszöveg. nyilvánosság.	

Tematikai egység	A médiamodellek és intézmények.	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A médiakörnyezet szereplőinek azonosítása: a fogyasztók/felhasználók és a médiatartalom-előállítók. Információk saját környezet médiahasználati szokásairól.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértetése, hogy miért jelenik meg a média közönsége kettős szerepben: mint vásárló és mint áru. A résztvevő és aktív állampolgári szerep elsajátítása, kritikai képességek fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A média verseny. A médiapiac az olvasóért, nézőért, felhasználóért folyó verseny szereplői, jellemzői és eszközei.</p> <p>A fontosabb médiamodellek (közszolgálati, kereskedelmi, közösségi média) és jellemzői, valamint azok megkülönböztetése.</p> <p>A médiaintézmények célközönségei (életkor, nem, végzettség, kulturális és egzisztenciális héttér, érdeklődés). A közösségi hálózatok funkciói, jellemzői.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a beszélő és az elbeszélő szerep, a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözősége, a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérései.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közszolgálati média, kereskedelmi média, közösségi média.	

Tematikai egység	A média társadalmi szerepe, használata – Reklám és hír a hagyományos és az új médiában	Órakeret 2 óra
Előzetes	A kereskedelmi kommunikáció (reklám) megjelenési helyeinek,	

tudás	alapformáinak ismerete. A hírgyártáshoz kapcsolódó meghatározó tevékenységek (pl. újságíró, fotóriporter) ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A „naiv fogyasztói” szemlélet átértékelése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a kritikai médiatudatosság fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A reklámok a hirdetés és a médiaipar jellemzői. A hírgyártás folyamatának, szereplőinek azonosítása. A hír, a kommentár és a hírérték fogalmának meghatározása. A pártatlanság és korlátai.		<i>Vizuális kultúra:</i> reklámhordozó felületek gyűjtése, csoportosítása, olvasása, értelmezése a reklámkészítő szándéka és kifejezőmódja közötti összefüggés alapján.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hír, kommentár, hírérték, hírverseny, pártatlanság, hírportál, közösségi oldal.	

A továbbhaladás feltételei:

Az újkori és modernkori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.

A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok (pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása, megítélése.

Az új- és modernkorban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése.

A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását, fejlődését.

Ismerje a XIX.-XX. század nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit.

Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait az államalapítástól kezdve, napjainkig. Legyen képes e hosszú történelmi folyamat meghatározó szereplőinek azonosítására és egy-egy korszak főbb kérdéseinek felismerésére.

Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.

Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel ötmillió magyar került kisebbségi sorba. Jelenleg közel hárommillió magyar nemzetiségű él a szomszédos államokban, akik szintén a magyar nemzet tagjainak tekintendők.

Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és napjainkból.

Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.

Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.

Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.

Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet.

Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni. Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit.

Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.

Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.

8. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év
2 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakör	Óraszám
1	<i>A második világháború</i>	12 óra
2	<i>Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ</i>	7 óra
3	<i>Magyarország a világháborús vereségtől a forradalom leveréséig.</i>	8 óra
4	<i>A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása</i>	6 óra
5	<i>A Kádár-korszak jellemzői</i>	8 óra
6	<i>Az egységesülő Európa</i>	6 óra
7	<i>Demokratikus viszonyok megteremtése Magyarországon</i>	5 óra
8	<i>Társadalmi szabályok</i>	3 óra
9	<i>Állampolgári ismeretek</i>	5 óra
0. 1	<i>Pénzügyi és gazdasági kultúra</i>	5 óra
1. 1	<i>Háztartás és családi gazdálkodás</i>	5 óra
	<i>Év eleji és év végi ismétlés</i>	2 óra

Tematikai egység	A második világháború	Óra keret 12 óra
Előzetes tudás	Az újabb háborúhoz vezető út. Események, társadalmi és kulturális törekvések, gazdasági törekvések a XX. század első felében. Iskolai megemlékezések: a holokauszt emléknapja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A társadalmi kirekesztés különböző formáinak felismertetése, az ún. fajelmélet és szörnyű következményeinek elutasítása. A hátszágot sem kímélő háborús pusztítások tudatosítása. A frontkatonák és a civil lakosság személyes sorsán keresztül a háború kegyetlenségének és a hősi helytállás kettősségének felismertetése. <i>Az egyház embermentő tevékenységének bemutatása.</i> Az emberiség legnagyobb háborúja fontosabb eseményeinek megismerése, és önálló vélemény alkotása azokról. A korszak tanulmányozása során a társadalmi igazságosság iránti igény, az emberi jogok és a demokratikus intézményrendszerek tiszteletének fejlesztése, valamint a béke megőrzése fontosságának belátása. Azoknak az az okoknak a tudatosítása, amelyek a pusztító háborúhoz vezettek, és melynek része a népirtás és a holokauszt. Az iskolán kívül szerzett ismeretek (pl. filmek) is felhasználásával önálló tudásbővítés, ehhez önálló kutatómunkát is végezve. A háború fontosabb történései időrendjének ismerete, térképen az egyidejűleg több fronton (földrészén) is zajló események nyomon követése. Tájékozottság szerzése a háború fontosabb szereplőiről, megfelelően értékelve, adott esetben elítélve a tevékenységüket.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Németország és a Szovjetunió kirobbantja a második világháborút.</p> <p><i>XII. Pius pápa politikája a második világháború idején.</i></p> <p>Német támadás Nyugat</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Írásos források, eredeti fotók és dokumentumfilmek feldolgozása (pl. a háború kirobbanásával kapcsolatban).</p> <p>Önálló ismeretszerzés, majd beszámoló filmek alapján (pl. <i>Csatorna, A halál ötven órája, A bunker</i>).</p> <p>Diagramok készítése, értelmezése (pl. a háborús erőviszonyok ábrázolása).</p> <p>Haditechnikai eszközök megismerése.</p>	<p><i>Hittan:</i></p> <p>Egyháztörténet.</p> <p><i>Földrajz:</i></p> <p>Németország és a Szovjetunió területváltozásai történelmi térképen. Európa 1939–1941 közötti történelmi térképe.</p> <p><i>Magyar nyelv</i></p>

<p>Európában, Szovjet agresszió a Baltikumban és Kelet Európában.</p> <p>A Szovjetunió német megtámadása. A szövetséges koalíciók létrejötte.</p> <p>Magyarország háborúba sodródása.</p> <p>A világháború és a magyar katolikus egyház.</p> <p>Fordulat a világháború menetében. A sztálingrádi csata.</p> <p>A 2. magyar hadsereg véres csatái a Donnál. A kurszki csata. Magyarország német megszállása.</p> <p>A varsói felkelés. Románia átállása. A nyilas hatalomátvétel Magyarországon.</p> <p>Az alföldi és dunántúli páncélos csaták. Budapest ostroma.</p>	<p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Magyarázat arra, hogy hazánkat földrajzi helyzete és revíziós politikája hogyan sodorta bele a háborúba.</p> <p>Vita, elemzések, kiselőadások tartása a Horthy-korszak revíziós politikájával kapcsolatban.</p> <p>Háborús háttérintézmények (pl. <i>hátország, hírszerzés, koncentrációs tábor, GULAG</i>) összehasonlítása.</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Fegyverek, katonai eszközök és felszerelések bemutatása (pl. <i>repülő, harckocsik, gépfegyverek, öltözetek</i>).</p> <p>Kiselőadások tartása, olvasmányok, filmek, elbeszélések alapján.</p> <p>Érvek, ellenérvek egy-egy vitára okot adó eseményről. (Pl. <i>Pearl Harbor megtámadása; a partraszállás.</i>)</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i></p> <p>A főbb háborús események időrendbe állítása térségenként, frontonként.</p> <p>Térképek elemzése, a folyamatok összefüggéseinek megértése, távolságok, területek becslése.</p> <p>Egyszerű stratégiai térképek és csatatérképek készítése.</p>	<p><i>és irodalom:</i> Radnóti Miklós: Nem tudhatom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> eredeti fotók, háborús albumok.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> dokumentumfilmek (pl. <i>a második világháború nagy csatái</i>), játékfilmek (pl. <i>Andrzej Wajda: Katyń; Michael Bay: Pearl Harbor – Égi háború; Joseph Vilsmaier: Sztálingrád; Andrzej Wajda: Csatorna; Ken Annikin: A leghosszabb nap; A halál ötven órája; Rob Green: A bunker</i>).</p>
---	---	---

<p>Az európai holokauszt, a magyar zsidóság pusztulása.</p> <p><i>A magyar egyház embermentő tevékenysége. A zsidómentés katolikus vértanúi.</i></p> <p>A második front megnyitása, a világháború végé.</p> <p>A jaltai és a potsdami konferencia.</p>		
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, interpretáció, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, népességfogyás, migráció, életmód, gazdaság, termelés, erőforrás, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, államszervezet, diktatúra, birodalom, emberi jog, polgárjog, vallásüldözés.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, gettó, deportálás, partizán.</p> <p><i>Személyek:</i> Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, XII. Pius, Boldog Bernhard Lichtenberg, Serédi Jusztinián, Angelo Rotta, Slachta Margit, Ervin Gábor, Boldog Salkaházi Sára, Kálló Feren, Apor Vilmos, Szent Edith Stein.</p> <p><i>Topográfia:</i> Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Potsdam, Berlin, Jalta, Hiroshima.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. október 15-16.</p>	

	(Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétele), 1945. április (a háború vége Magyarországon), 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja).
--	---

Tematikai egység	Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése.	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A világháborúk története. A hírek egyre gyorsabb terjedésének történetisége, a napi aktuális események figyelése, az egyre szaporodó információk befogadása. Élmények, információk merítése a XX. századdal kapcsolatban más tantárgyakból, műveltségterületekből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nukleáris háború lehetőségének elítélése. Az európai kontinens természetellenes megosztottságának felismerése, ennek személyes sorsokon keresztül való átélése. A demokratikus és diktatórikus társadalmi rendszerek közötti különbségek tudatosítása az emberi szabadságjogok biztosítása terén. A demokrácia mint a közös döntés intézményrendszerének az emberi jogokat leginkább biztosító formájának bemutatása.</p> <p>Annak felismerése, hogy a közelmúlt eseményei nagyban meghatározzák napjaink történéseit. Önálló tájékozódás és véleményalkotás az adott kor fordulópontjairól. Különböző történelmi korok összevetése, összefüggések megállapítása céljából. Érvelés egyes történelmi folyamatok (pl. globalizáció) kérdésében. Akár egymásnak ellentmondó források értékelése, értelmezése a történelmi hitelesség szempontjából.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az 1947-es párizsi békeszerződések. A kétpólusú világ kialakulása.</p> <p><i>A szovjet típusú európai diktatúrák egyházpolitikája.</i></p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információk rendszerezése és értelmezése (pl. az USA és a SZU vetélkedéséről).</p> <p>Információk szerzése a családok, gyermekek, nők helyzetéről a kettéosztott világban (pl. Európa nyugati és keleti felében és Észak-Amerikában).</p>	<p><i>Földrajz:</i></p> <p>kisebb államok és nagyhatalmak gazdasági, területi méreteinek összevetése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A korszak</p>

<p>A kettéosztott Európa. A NATO és a Varsói Szerződés születése.</p> <p>A két világrendszer korai fegyveres konfliktusai. A koreai háború és a kubai rakétaválság.</p> <p>Izrael állam megalakulása és az arab-izraeli háborúk.</p> <p>A palesztin terrorizmus születése.</p> <p>A vietnami háború.</p>	<p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Kérdések megfogalmazása különféle eseményekhez kapcsolódóan.</p> <p>Egymásnak ellentmondó a források gyűjtése, elemzése és ütköztetése.</p> <p>Érvek gyűjtése azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a globalizáció összehozza vagy eltávolítja-e az egyes embereket egymástól.</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Önálló gyűjtőmunkán alapuló beszámoló (pl. a távírótól a mobiltelefonig címmel).</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i></p> <p>A NATO országok és a Varsói Szerződés tagállamainak azonosítása a térképen.</p>	<p>jellemző képzőművészeti alkotások. Köztéri szobrok. Modern építészet.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i></p> <p>játékfilmek (pl. Dror Zahavi: <i>Légihíd – Csak az ég volt szabad</i>).</p> <p><i>Ének-zene:</i></p> <p>Penderecki: Hirosima emlékezete; Britten, Ligeti György.</p>
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, társadalmi mobilitás, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom.</p> <p><i>Személyek:</i> Truman, Marshall, Hruscsov, <i>Boldog Romzsa Tódor,</i></p>	

<p><i>Boldog Scheffler Jánosi, Boldog Bogdánffy Szilárd.</i></p> <p><i>Topográfia:</i> Szovjetunió, NSZK, NDK, Kína, Észak- és Dél-Korea, Észak- és Dél-Vietnam, Kuba, Közel-Kelet.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin űrrepülése, a berlini fal felhúzása).</p>

Tematikai egység	Magyarország a világháborús vereségtől a forradalom leveréséig.	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A bolsevikok hatalomra kerülése Oroszországban. Tanácsköztársaság Magyarországon. A kommunista és szocialista eszmék. A második világháború következményei hazánkban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Magyarország szovjet mintára történő erőszakos átalakítása, a kommunista diktatúra elítélése. Az 1956-ban az idegen elnyomás és zsarnokság ellen föllázadt emberek, közösségek bátorságának, feladatvállalásának, adott esetekben hősiességének értékelése, a hazafiságra nevelés és a nemzeti öntudat megerősítése érdekében. A szabadságharc hősei és áldozatai sorsának átélése, a szolidaritás érzésének felkeltése.</p> <p>Annak felismerése, hogy a XX. században a két totalitárius diktatúra miképpen és milyen áldozatok árán alakította a világ és benne Magyarország sorsát. A kommunista diktatúrák embertelenségének, az ebből fakadó elnyomás, az alacsony életszínvonal jellegzetességeinek, a vasfüggöny mögötti bezártság megismerése. Ismeretek merítése az akkor élt emberek visszaemlékezéseiből, valamint múzeumi anyagokból is. Véleményét megfogalmazása, annak képviselete vitában.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Demokratikus kísérlet a szovjet megszállta Magyarországon.</p> <p>Rákosi</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Információk, adatok, tények gyűjtése, értelmezése. <i>(Pl. a korszak tanúinak meghallgatása, jegyzetek készítése.).</i></p> <p>Az 1956-os események nyomon</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról, Tamás Lajos: Piros a vér a pesti utcán, Márai Sándor: Mennyből az</p>

<p>Mátyás kommunista diktatúrája.</p> <p>A személyes szabadság korlátozása, az élet minden területén.</p> <p>A magyar katolikus egyház a kommunista diktatúra idején.</p> <p>Az 1956-os magyar forradalom kitörése.</p> <p>A forradalom és szabadságharc hősei.</p>	<p>követése több szálon. Adatgyűjtés, fotók, filmek, a Terror Háza Múzeum meglátogatása. Vitafórum a visszaemlékezésekről.</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Történelmi személyiségek (pl. <i>Rákosi és társai</i>) jellemzése.</p> <p>A felszámolt polgári életforma és az új életkörülményeinek összehasonlítása.</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Saját vélemény megfogalmazása a Rákosi-diktatúráról.</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i></p> <p>A magyar internálótáborok helyének megkeresése Magyarország térképén (pl. <i>Recsk, Hortobágy</i>).</p> <p>Az 1956. október 23. és november 4. közötti események kronológiai sorrendbe állítása.</p> <p>Magyarország vaktérképén az 1956-ban hazánkra törő szovjet csapatok útvonalának bejelölése.</p>	<p>angyal.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az ötvenes évek építészet. Az első lakótelepek. A korszak jellemző képzőművészeti alkotásai.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> játékfilmek (pl. <i>Bacsó Péter: A tanú; Goda Krisztina: Szabadság, szerelem</i>).</p>
<p>Értelm ező kulcsfogalom</p>	<p>Ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartal mi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség;</p> <p>gazdaság, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, közigazgatás, szuverenitás, demokrácia, diktatúra, emberi jog, állampolgári jog, vallásüldözés, vallásszabadság.</p>	
<p>Fogalm ak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> népbíróságok, internálás, pártállam, padlássöprés, kitelepítések, kollektivizálás, szövetkezet, <i>Katolikus Szülők Vallásos Szövetsége, Állami Egyháziügyi Hivatal,</i></p>	

	<p><i>Személyek:</i> Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Rajk László, <i>Pálinkás (Pallavichini) Antal, Mindszenty József, Nagy Imre, Boldog Apor Vilmos, Boldog Meszlényi Zoltán, Lénárd Ödön.</i></p> <p><i>Topográfia:</i> Debrecen, Recsk, Hortobágy.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1945. november (választások Magyarországon), 1946 (A második köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke). 1946 (<i>katolikus egyesületek betiltása</i>), 1948 (<i>egyházi iskolák államosítása, Mindszenty József letartóztatása</i>), 1950 (<i>az állam és egyház közötti megállapodás megkötése, szerzetesrendek betiltása</i>), 1951 (<i>Allami Egyházügyi Hivatal létrehozása</i>). 1956. október 23. (forradalom kitörése), 1956. november 4. (a forradalom leverésének kezdete), 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése).</p>
--	---

Tematika i egység	A két vilárendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása.	Ór akeret 6 óra
Előzetes tudás	A háború után kialakuló két vilárendszer, a hidegháború időszakának kezdete. Integrációs törekvések a politikai és gazdasági életben, új katonai szövetségek létrehozása. A háború után a nemzetek közötti összefogásnak egyre nagyobb a szerepe.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>A kommunista államberendezkedés fejlődésképtelenségének felismertetése, a bukás körülményeinek és következményeinek tudatosítása.</p> <p>A két vilárendszer vetélkedése lényegének és főbb történéseinek megismerése. A szovjet típusú országokban végbemenő rendszerváltozás lényegi elemeinek felismerése.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A gazdaság két útja: piacgazdaság és tervgazdaság.	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Adatok, képek gyűjtése a fegyverkezési és ürprogramról.</p> <p>Információk gyűjtése a nagyhatalmak politikai és gazdasági helyzetéről. Hasonlóságok és különbségek</p>	<p><i>Földrajz:</i> Közép-és Kelet-Európa országhatárainak változása.</p> <p style="text-align: right;"><i>Mozgóképkultúra</i></p>
Az életmód		

<p>változása, a populáris kultúra kialakulása és terjedése a világban.</p> <p>Tudományos és technikai forradalom. Fegyverkezési verseny és űrprogram.</p> <p>Az enyhülés kezdetei.</p> <p>Az európai szovjet típusú rendszer összeomlása.</p> <p>A rendszerváltó Közép-Kelet-Európa. Németország egyesülése.</p> <p>A Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása.</p>	<p>felismerése, megfogalmazása.</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Problémák felismerése, a szocialista gazdaság egyre jobban megmutatkozó gyengeségeinek elemzése (pl. a tervutasításos rendszer).</p> <p>Érvek, ellenérvek gyűjtése a két rendszer (kapitalizmus és szocializmus) működésének értékeléséhez. Vitafórum rendezése.</p> <p>A lényeg kiemelése, a kulcselemek megértetése grafikonok és képek alapján.</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>A szocialista és a kapitalista rendszer bemutatása szóban, kiselőadás tartása a szocializmusról források, olvasmányok alapján.</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i></p> <p>Történelmi térkép és mai földrajzi térkép együttes használata. (Pl. Közép- és kelet-európai országok földrajzi helyzetének meghatározása.)</p>	<p>és médiaismeret: a XX. század második felének filmművészete. (Pl. <i>Florian Henckel von Donnersmarck: A mások élete.</i>)</p> <p><i>Informatika:</i></p> <p>adatok gyűjtése interneten jeles történelmi személyekről (pl. Gorbacsov, Szaharov, II. János Pál, Reagan), eseményekről (pl. a berlini fal lebontása).</p> <p><i>Ének-zene:</i> John Cage. Emerson – Lake – Palmer: Egy kiállítás képei. John Williams: Filmzenék (pl. <i>Csillagok háborúja, Harry Potter</i>).</p>
<p>Értelm ező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartal mi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság,</p>	

	államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás, vallásüldözés.
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> olajrobbanás, atomkatasztrófa.</p> <p><i>Személyek:</i> Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, id. Bush, II. János Pál.</p> <p><i>Topográfia:</i> Ukrajna, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Prága, Csernobil.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO bombázása).</p>

Tematikai egység	A Kádár-korszak jellemzői	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A kétpólusú világ megszűnése, az európai szovjet típusú rendszerek összeomlása. A Szovjetunió, a szovjet típusú rendszer története 1917–1990/1991 között.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az 1956-ot követő kegyetlen megtorlás elítélése, a társadalom és a hatalom közötti kompromisszum eredményének és kártékonyságának tudatosítása.</p> <p>Önálló vélemény alkotása a XX. század közép-kelet-európai népeinek történetéről. Hazánk útjának megismerése a forradalom utáni megtorlástól a kádári időszak, a „legvidámabb barakk” főbb eseményein keresztül a rendszerváltozásig. Mind plasztikusabb kép kialakítása erről az ellentmondásos korról. Vélemény képviselése vitában.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A forradalom	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i>	<i>Vizuális kultúra:</i>

<p>utáni kádári megtorlás időszak.</p> <p>A kádári konszolidáció.</p> <p>Élet a „legvidámabb barakkban”.</p> <p>A pártállam csődje.</p> <p>A kádári diktatúra egyházpolitikája.</p> <p>A rendszer megváltoztatása kezdetei.</p>	<p>Önálló információgyűjtés a kádári diktatúra éveiről. <i>(Pl. az 1956-os forradalom hőseinek elítélése; a szövetkezetek létrehozása.)</i></p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Történelmi folyamat elemzése <i>(pl. Magyarország útja a kommunizmustól szocializmus bukásáig).</i></p> <p>Érvek gyűjtése ugyanazon korszak egyik, illetve másik történelmi szereplője mellett, illetve ellen.</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Beszélgetés a Kádár-rendszer élő tanúival.</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i></p> <p>Gazdasági, társadalmi, kulturális különbségek a magyar és a korabeli nyugat-európai társadalmak között.</p>	<p>Dokumentum- és játékfilmek, a Mementó Szoborpark. Makovecz Imre építésze, Erdélyi Miklós művésze.</p>
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás.</p>	

Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> konszolidáció, népfelkelés, puha diktatúra, amnesztia, háztáji, pártállam.</p> <p><i>Személyek:</i> Kádár János.</p> <p><i>Topográfia:</i> Bős-Nagymaros.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1957 (a munkásörség és a KISZ megalakulása), 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1964 (a vatikáni részleges megállapodás megkötése). 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1989 (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése, a harmadik köztársaság kikiáltása).</p>
-------------------------	---

Tematikai egység	Az egységesülő Európa.	Óra keret 6 óra
Előzetes tudás	A XX. század utolsó harmadának legfontosabb technikai újításai. A nyugat-európai integráció kezdetei. A szovjet tömb felbomlása. Politikai fordulat a rendszerváltó kelet-európai államokban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A globalizációs folyamatok előnyeinek és hátrányainak mérlegelése. A történelmi-társadalmi kérdések, folyamatok megítélése a demokratikus értékek jegyében.</p> <p>Az összefüggések belátása a globalizáció és a rendszerváltozás között. A kisebbségek iránti megértés, a demokratikus és a környezettudatos gondolkodás kialakítása, fejlesztése. Az egységes Európa kialakulása folyamatának megismerése, felkészülés segítése a közéletben való tudatos részvételre.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az Európai Unió létrejötte és működése. Az Európai Unió keresztény gyökerei.	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>A személyes tapasztalatokra alapozott információk gyűjtése (pl. a televízió, a mobiltelefon, az internet) előnyeiről és hátrányairól.</p>	<p><i>Földrajz:</i> az Európai Unió kibővülése és jelenlegi működése.</p> <p><i>Biológia-</i></p>

<p>A II. Vatikáni Zsinat és a keresztény egységmozgalom.</p> <p>Az állam és az egyház szétválasztása.</p> <p>A kereszténység hozzájárulása a modern Európa arculatának formálásához.</p> <p>A globális világ előnyei és hátrányai.</p> <p>Modern világunkat alakító keresztények.</p>	<p>Kritikai gondolkodás: Környezeti- és atomkatasztrófák értékelése egy mai tizenéves.</p> <p>Kommunikáció: Önálló vélemény megfogalmazása a szűkebb és tágabb környezetünket befolyásoló tényezőkről.</p> <p>Tájékozódás térben és időben: A rendszerváltás (rendszerváltozás) ütemének összehasonlítása a volt szocialista országokban.</p>	<p>egészségtan: az ökológiai változások figyelemmel kísérése a XXI. század elején.</p> <p>Mozgóképkultúra és médiaismeret: a XXI. század első évtizedének filmművészete.</p> <p>Erkölcstan: az ember szerepe, helye a gyorsan változó világban.</p>
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Történelmi idő, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás, vallásüldözés.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p>Személyek: Robert Schuman, Konrad Adenauer, Boldog XXIII. János pápa, VI. Pál pápa, Boldog II. János Pál pápa, Kalkuttai Boldog Teréz, Ronald Reagan, Bójte Csaba.</p> <p>Fogalmak: Kereszténydemokrácia, II. Vatikáni Zsinat, ökumené, Katolikus – Zsidó – Kapcsolatok Nemzetközi Bizottsága, terrorizmus, migráció, integráció.</p>	

	<p>Évszámok: 1962-1965 (II. Vatikáni Zsinat), 1992 (Európai Unió megalakulása),</p> <p>2001. szeptember 11. (terrortámadások az Egyesült Államokban).</p>
--	---

Tematikai egység	Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	Óra keret 5 óra
Előzetes tudás	A Kádár-korszak legfontosabb általános jellemzői. Az egypártrendszer működésének alapelvei. A pártállam csődjének okai és jelei a Kádár-korszak utolsó éveiben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A demokratikus átalakulás jelentőségének felismertetése, az ezt tagadó álláspontok kritikája, a következmények differenciált értékelése. A demokratikus döntéshozatal kétarcúságának tudatosítása.</p> <p>Bepillantás a rendszerváltozást követő évek történéseibe is. A demokratikus intézményrendszer működése fontosságának, illetve a haza iránt érzett elkötelezettség erősítése. A jövőendő közéleti szerepekre történő sokoldalú felkészülés segítése.</p>	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A demokratikus jogállam megteremtése.</p> <p>Magyarország csatlakozása a NATO-hoz és az Európai Unióhoz.</p> <p>A gazdasági élet és a jogi intézményrendszer a mai Magyarországon.</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>Ismerkedés a jogállamiság intézményrendszerével. Következtetések levonása, majd azok rendszerezése. A napi közéletből vett példák felsorakoztatása.</p> <p>Tapasztalatok gyűjtése a családban, a szűkebb és tágabb környezetben, az iskola mindennapi életéből.</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>A határon túl élő magyarok sorsának megismerése, a valós és</p>	<p><i>Földrajz:</i> a Kárpát-medence magyarok által lakott területeinek meghatározása, vaktérképre rajzolása.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a családok életszínvonalának változása a rendszerváltást követően.</p>

<p>A magyarországi nemzetiségek és etnikai kisebbségek.</p> <p>A cigány (roma) népesség helyzete.</p> <p>A határon túli magyarság sorsa a rendszerváltozást követően.</p>	<p>fiktív elemek megkülönböztetése.</p> <p>Történetek, élő tanúk visszaemlékezései, azok meghallgatása. <i>(Pl. a rendszerváltás korának aktív szereplői és tanúi.)</i></p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Saját vélemény kialakítása a rendszerváltás éveinek dilemmáiról és eseményeiről.</p> <p>A médiumok hírei és a környezetben tapasztalt valóság összehasonlítása.</p> <p><i>Tájékozódás térben és időben:</i></p> <p>Az erdélyi, kárpátaljai, felvidéki és délvidéki magyarok életviszonyainak összehasonlítása egymással és a hazai viszonyokkal.</p> <p>Jelentősebb határon túli magyarlakta települések bejelölése vaktérképre.</p>	
<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>Változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p>	
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer.</p>	

	<p><i>Személyek:</i> Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.</p> <p><i>Topográfia:</i> Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland).</p> <p><i>Évszámok:</i> 1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).</p>
--	---

Tematikai egység	Társadalmi szabályok	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az emberi együttélésre vonatkozó hétköznapi és iskolai szabályok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A legfontosabb együttélési szabályok jellemzőinek tudatosítása.</p> <p>Különbéle típusú társadalmi szabályok értelmezése, a közös és az eltérő vonások felismertetése. Annak beláttatása, hogy minden közösséget a résztvevők által elfogadott írott és íratlan szabályok hoznak létre és tartanak fenn. A saját életre vonatkozó szabályok azonosítása.</p>	

Témák	Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
<p>Szokás, hagyomány, illem, erkölcs. A jogi szabályozás sajátosságai.</p> <p>Jogok és köteleességek.</p> <p>Az alapvető emberi jogok. A gyermekek jogai, diákjogok.</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>A médiából vett példák azonosítása az alapvető emberi jogok érvényesülése, illetve megsértése témakörében.</p> <p>Társadalmi egyenlőtlenségek és egyenlőségek azonosítása történelmi példák alapján.</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Személyes tapasztalatok és</p>	<p><i>Hon- és népismeret:</i> magyar népszokások.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> az élővilággal szembeni kötelességeink, és az állatok jogai.</p> <p><i>Erkölcstan:</i></p>

<p>Egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban. Tapasztalatszerzés: valamilyen hivatalos ügy elintézésében.</p>	<p>korábban tanult ismeretek kapcsolása a szokás, a hagyomány, az illem, az erkölcs és a jog fogalmához.</p> <p>Különböző társadalmi szabályok összehasonlítása és tipizálása.</p> <p>Jogok és kötelezettségek egymáshoz kapcsolása a közösségi életben.</p> <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>Érvelés valamilyen diákjog érvényesítésének szükségessége mellett.</p>	<p>Szabadság és korlátozottság. Színesedő társadalmak. A társadalmi együttélés közös normái.</p>
<p><i>Kulcsfogalmak</i></p>	<p>Társadalom, norma, szabály, jog, kötelesség.</p>	
<p><i>Fogalmak</i></p>	<p>Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, alapvető emberi jog, gyermeki jog, hivatal, egyenlőség, társadalmi különbség, társadalmi egyenlőtlenség.</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>Állampolgári alapismeretek</p>		<p>Órakeret 5 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A politikai ideológiák és struktúrák történelmileg kialakult alaptípusainak ismerete.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az állampolgári felelősség kialakítása. A köz- és egyéni érdek összeegyeztethetőségének problémái. Napjaink legjellemzőbb politikai rendszereinek megismertetése, és az ezzel kapcsolatban korábban tanultak fogalmi rendszerezése.</p> <p>A modern politikai rendszer működési mechanizmusának nagy vonalakban való áttekintése. Az önálló véleményalkotás gyakoroltatása egy-egy konkrét politikai jelenséggel kapcsolatban.</p>		
<p>Témák</p>	<p>Fejlesztési feladatok</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Államformák (királyság, köztársaság).</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p>	<p><i>Erkölcstan:</i> Tágabb otthonunk - Európa. A média</p>	

<p>Politikai rendszerek (demokrácia, diktatúra).</p> <p>A demokratikus állam működésének alapelvei (hatalommegosztás, hatalomgyakorlás és társadalmi kontroll).</p> <p>Állampolgári jogok és kötelességek.</p> <p>Magyarország politikai intézményei (államszervezet és társadalmi érdekképviseletek).</p> <p>A média, mint hatalmi ág.</p> <p>A nyilvánosság szerepe a közéletben.</p> <p>Tapasztalatszerzés : részvétel a diákönkormányzat munkájában.</p>	<p>Az államformákra és politikai rendszerekre vonatkozó történelmi ismeretek bemutatása szóban vagy írásban.</p> <p>A magyarországi törvényalkotás folyamatának megértése.</p> <p>A nyilvánosság politikai szerepének igazolása a médiából vett példák segítségével.</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Vita az állampolgári jogok és kötelességek viszonyáról, ezek magyarországi érvényesüléséről.</p> <p>A média és a politikai hatalom viszonyának elemzése konkrét példák alapján.</p>	<p>és a valóság.</p>
<p><i>Kulcsfogalmak</i></p>	<p>Állam, politikai rendszer, államforma, királyság, köztársaság, hatalom, intézmény, szervezet, kormányzás, demokrácia, diktatúra, államszervezet, hatalommegosztás.</p>	
<p><i>Fogalmak</i></p>	<p>Hatalmi ág, érdekképviselet, állampolgári jogok, állampolgári kötelességek, közjó, politikai intézmény, média, közélet, nyilvánosság.</p>	

Tematikai egység	Pénzügyi és gazdasági kultúra		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A munka világával kapcsolatos ismeretek és személyes tapasztalatok. Kamatszámítás.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tudatos tervezés és a személyes felelősségvállalás hangsúlyozása. Néhány gazdasági-pénzügyi alapfogalom megismertetése.</p> <p>A gazdaságról való gondolkodás megalapozása és formálása a gazdasági szereplők azonosításán és a saját gazdasági szerepe tudatosításán keresztül.</p> <p>A gazdaságra vonatkozó korábbi ismeretek rendszerezése.</p>		
Témák	Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok	
<p>A gazdaság legfontosabb szereplői, és kapcsolatuk a piacgazdaságban (háztartások, vállalatok, állam, külföld, piac, pénzügyi közvetítők).</p> <p>A pénz funkciói és formái (érme, bankjegy, pénzhelyettesítők, bankkártyák). Az infláció.</p> <p>Pénzintézetek és tevékenységük (betétgyűjtés, hitelezés, kamat, tőke, árfolyam).</p> <p>Egy diák lehetséges gazdasági szerepei (munka, fogyasztás, gazdálkodás a zsebpénzzel).</p>	<p><i>Ismeretszerzés, tanulás:</i></p> <p>A piacgazdaság modelljének megalkotása, a szereplők és a piacok közötti kapcsolatrendszer megértése.</p> <p>Kiselőadások tartása a pénztörténet főbb korszakairól.</p> <p>Egy külföldi osztálykirándulás költségvetésének elkészítése – a valuták közötti váltás gyakorlásával együtt.</p> <p><i>Kritikai gondolkodás:</i></p> <p>Gazdasági-pénzügyi döntések szimulálása néhány feltételezett gazdasági változás tükrében.</p> <p>Nyert, illetve feláldozott haszon mérlegelése néhány gazdasági döntésben.</p>	<p><i>Földrajz:</i> A gazdaság ágazatai. A magyar gazdaság főbb működési területei.</p> <p>A piac működésének alapelvei. A pénz szerepe a gazdaságban. Nemzeti és közös valuták. Árfolyam, valutaváltás.</p> <p><i>Matematika:</i> kamatszámítás.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> korszerű pénzkezelés.</p>	

Tapasztalatszerzés: internetes tájékozódás árfolyamokról és befektetési lehetőségekről.		
<i>Kulcsfogalmak</i>	Munka, gazdaság, piac, pénz, termelés, fogyasztás.	
<i>Fogalmak</i>	Piacgazdaság, háztartás, vállalat, belföld, külföld, pénzügyi intézet, pénzügyi közvetítő, bankjegy, pénzhelyettesítő, költségvetés, bevétel, kiadás, egyenleg, megtakarítás, betét, hitelfelvétel, kamat, árfolyam, infláció.	

Tematikai egység	Háztartás és családi gazdálkodás	Ór akeret 5 óra
Előzetes tudás	Személyes tapasztalatok a családi – háztartási gazdálkodással kapcsolatban. Kamatszámítás.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Egyéni felelősség, kezdeményezőképeség és az alkotó munka szerepének tudatos felismertetése. A pénzkezelés alapvető fogalmainak megértetése a családi gazdálkodás legfontosabb kérdéseire kapcsolódóan.	
Témák	Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
Családi bevételek: munkával szerzett jövedelmek, nem munkával szerzett jövedelmek (társadalmi juttatások, tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyeremény, vagyon). Családi kiadások: létszükségleti kiadások (élelem, ruházkodás, lakás, közüzemi szolgáltatások), egyéb kiadások (oktatási-kulturális, szabadidős)	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> A családi és a személyes szükségletek, illetve vágyak számbavétele. Ezek rangsorolása és szimulációs gyakorlat keretében való összevetése a reális lehetőségekkel. Különböző élethelyzetekhez kapcsolódó családi költségvetések tervezése. Számításokkal alátámasztott választás minimum két banki megtakarítási lehetőség	<i>Földrajz:</i> Egy termék árát befolyásoló tényezők. Kiadás és bevétel. Különböző fizetési módok. A fogyasztási szokások változásai. <i>Matematika:</i> diagramok, táblázatok, grafikonok – adatleolvasás, készítés, értelmezés. Kamatos

<p>és rekreációs kiadások).</p> <p>Takarékosság a háztartások fogyasztásában és vásárlásában (energiahasználat, beruházás, tudatos vásárlás, hulladékkezelés és újrahasznosítás).</p> <p>Családi pénzkezelési technikák (megtakarítás és befektetés, hiány és hitel, bankszámlák, bankkártyák és banki műveletek).</p> <p>Tapasztalatszerzés: látogatás egy pénzintézetben, a lakossági folyószámlákhoz kapcsolódó banki tevékenységek megismerése.</p>	<p>közül.</p> <p>A háztartási megtakarítási lehetőségek azonosításának gyakorlása szituációs játék keretében.</p> <p>Lakossági folyószámla adatainak értelmezése. A családi bevételek és kiadások szerkezetének grafikus ábrázolása.</p>	<p>kamat, befektetés és hitel.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> A háztartás és a közszolgáltatások. Hulladékgyűjtés.</p>
<p><i>Kulcsfogalmak</i></p>	<p>Család, szükséglet, munka, tulajdon, jövedelem.</p>	
<p><i>Fogalmak</i></p>	<p>Háztartás, költségvetés, bevétel, kiadás, társadalmi juttatás, tulajdonból származó jövedelem, örökség, nyereség, vagyon, létszükségleti kiadás, nem létszükségleti kiadás, beruházás, egyenleg, megtakarítás, befektetés, hitel, kamat, bank, bankszámla, bankkártya, banki művelet, lakossági folyószámla.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>Az újkori és modernkori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.</p> <p>A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok</p>
--	---

<p>(pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása, megítélése.</p> <p>Az új- és modernkorban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése.</p> <p>A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását, fejlődését.</p> <p>Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tudjon példát mondani ellentétes értékelésre.</p> <p>Ismerje a XIX.-XX. század nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit.</p> <p>Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait az államalapítástól kezdve, napjainkig. Legyen képes e hosszú történelmi folyamat meghatározó szereplőinek azonosítására és egy-egy korszak főbb kérdéseinek felismerésére.</p> <p>Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.</p> <p>Tudja, hogy az egyes népek és államok a korszakban eltérő társadalmi, gazdasági és vallási körülmények között éltek, de a modernkor beköszöntével a köztük lévő kapcsolatok széleskörű rendszere épült ki.</p> <p>Tudja, hogy Európához köthető a modern demokratikus viszonyokat megalapozó szellemi mozgalmak és dokumentumok.</p> <p>Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel ötmillió magyar került kisebbségi sorba. Jelenleg közel hárommillió magyar nemzetiségű él a szomszédos államokban, akik szintén a magyar nemzet tagjainak tekintendők.</p> <p>Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.</p> <p>Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és</p>

	<p>napjainkból.</p> <p>Ismerje fel a tanuló a hazánkat és a világot fenyegető globális veszélyeket, betegségeket, terrorizmust, munkanélküliséget.</p> <p>Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.</p> <p>Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani.</p> <p>Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.</p> <p>Legyen képes a tanuló történelmi ismeretét meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.</p> <p>Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényeges kiemelőt jegyzetet.</p> <p>Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni. Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit.</p> <p>Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.</p> <p>Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.</p> <p>Legyen képes példák segítségével értelmezni az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat, valamint a társadalmi szolidaritás különböző formáit.</p> <p>Legyen képes példák segítségével bemutatni a legfontosabb állampolgári jogokat és kötelességeket, tudja értelmezni ezek egymáshoz való viszonyát.</p> <p>Legyen képes a gazdasági és pénzügyi terület fontosabb szereplőit azonosítani, illetve egyszerű családi költségvetést készíteni, és mérlegelni a háztartáson belüli megtakarítási lehetőségeket.</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei:

Ismerje a XX. század nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit.

Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.

Tudja, hogy az egyes népek és államok a korszakban eltérő társadalmi, gazdasági és vallási körülmények között éltek, de a modernkor beköszöntével a köztük lévő kapcsolatok széleskörű rendszere épült ki.

Tudja, hogy Európához köthetők a modern demokratikus viszonyokat megalapozó szellemi mozgalmak és dokumentumok.

Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel ötmillió magyar került kisebbségi sorba. Jelenleg közel hárommillió magyar nemzetiségű él a szomszédos államokban, akik szintén a magyar nemzet tagjainak tekintendők.

Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.

Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és napjainkból.

Ismerje fel a tanuló a hazánkat és a világot fenyegető globális veszélyeket, betegségeket, terrorizmust, munkanélküliséget.

Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.

Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani.

Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.

Legyen képes a tanuló történelmi ismeretét meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.

Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet.

Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni. Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit.

Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.

Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.

Legyen képes példák segítségével értelmezni az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat, valamint a társadalmi szolidaritás különböző formáit.

Legyen képes példák segítségével bemutatni a legfontosabb állampolgári jogokat és kötelességeket, tudja értelmezni ezek egymáshoz való viszonyát.

Legyen képes a gazdasági és pénzügyi terület fontosabb szereplőit azonosítani, illetve egyszerű családi költségvetést készíteni, és mérlegelni a háztartáson belüli megtakarítási lehetőségeket.

HON- ÉS NÉPISMERET

A hon- és népismeret tartalmazza népünk kulturális örökségére leginkább jellemző sajátosságokat, nemzeti kultúránk nagy múltú elemeit, a magyar néphagyományt. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, velük való azonosuláshoz vezetnek. Segíti az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudat kialakítását. Megalapozza és áthatja a különböző műveltségi területeket. Rendszerezett ismeretanyagként pedig lehetőséget teremt a magyar népi kultúra értékein keresztül a saját és a különböző kultúrák, a környezet értékeit megbecsülő és védő magatartás, illetve a szociális érzékenység kialakítására.

A tanulók felfedezik, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal és segít nekik eligazodni a jelenben. Felismerik, hogy az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatait a legegyszerűbb, és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszok tárháza. Megértik a tanulók, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltséghez is szükséges.

A tantárgy megalapozza a tanulók nemzeti önismeretét, nemzettudatát, a tevékeny hazaszeretetét. Tudatosítja a tanulóknál, hogy először minden népnek a saját hagyományát, nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután másokét is, a nemzetiségek, a szomszéd- és rokonnépek, a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, a köztük lévő kölcsönhatást is megérthesse. Ösztönöz a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, a még emlékezetből felidézhető, vagy a még élő néphagyományok gyűjtésére. Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, a hagyományörzést, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülését. Értékrendjével hozzájárul a tanulók értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai neveléséhez, a természettel való harmonikus kapcsolatuk kialakításához és a társadalomba való beilleszkedésükhöz.

A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon- és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával –, minél több lehetőséget kell teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére. Törekedni kell a tanulók cselekvő és alkotó részvételére a tanulás során, hogy az érzékelésen, észlelésen, élményeken keresztül jussanak el az elvontabb ismeretekig, az összefüggések meglátásáig.

5. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év

1 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakör	Óraszám
1	Az én világom I. A 19–20. század fordulóján jellemző hagyományos paraszti életmód.	2 óra
2	Az én világom II. A 19–20. század fordulóján jellemző hagyományos paraszti életmód.	2 óra
3	Találkozás a múlttal I. A paraszti ház és háztartás, a ház népe. Népi mesterségek.	6 óra
4	Találkozás a múlttal II. A hétköznapiak rendje (táplálkozás, ruházat, életvitel).	6 óra
5	Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink eredete és szokásrendje. Jeles napok, ünnepi szokások a paraszti életrendjében. Társas munkák, közösségi alkalmak.	12 óra
6	Magyarok a történelmi és a mai Magyarország területén. Néprajzi tájak, tájegységek és etnikai csoportok hon- és népismereti, néprajzi jellemzői a Kárpát-medencében és Moldvában. A hazánkban élő nemzetiségek és etnikai kisebbség.	6 óra
	Év végi összefoglalás	2 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az én világom I. A 19–20. század fordulóján jellemző hagyományos paraszti életmód	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Alsó tagozatos olvasmányok a családról.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A legszűkebb közösséghez, a családhoz, a lokális közösséghez való tartozás érzésének kialakulása, értékének tudatosítása. A megszerzett ismeretekkel a néhány emberöltővel korábbi időszakról alkotott kép tágitása, ezzel az időfogalom fejlesztése.
---	---

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p style="text-align: center;">Családunk története, családfa. Szomszédság, rokonság. Rokoni viszonyok, elnevezések.</p> <p style="text-align: center;">Nagyszüleink, dédszüleink világa falun és városban.</p> <p style="text-align: center;">Nagyszüleink, dédszüleink világának erkölcsi normái.</p> <p style="text-align: center;">A harmonikusan működő családi minták.</p>	<p style="text-align: center;">Családfa készítése a rokoni viszonyok, elnevezések alkalmazásával.</p> <p style="text-align: center;">Családi történetek gyűjtése, mesélése a nagyszülők, dédszülők gyermekkorából, életmódjuk jellemző elemeinek kiemelése (gazdálkodó életmód – ipari munka).</p> <p style="text-align: center;">A megismert családi történetek megosztása – az önkéntesség betartásával – az osztályközösséggel.</p> <p style="text-align: center;">A hagyományos paraszti vagy városi családmodell működésében az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás meghatározó szerepének felismerése.</p> <p style="text-align: center;">A felmenő családtagok, rokonsághoz tartozó személyek életének időbeni behatárolása.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely, időszámítás</p> <p style="text-align: center;"><i>Erkölcstan:</i> Család, otthon. Egyén és közösség.</p> <p style="text-align: center;"><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> A családi élet színtere, a családi otthon; különböző lakókörnyezetek jellemzői.</p> <p style="text-align: center;">Rokonsági és generációs kapcsolatok a családban.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p style="text-align: center;">Családfa, rokonsági fok (felmenő ág: apa/anya, nagypapa/nagymama, dédapa/dédanya, lemenő ág: gyermek, unoka, dédunoka, oldalág: testvér/báty, öcs, nővér, hűg, unokatestvér, nagybácsi, nagynéni (ány), házassági rokonság (műrokonság).</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az én világom II. A 19–20. század fordulóján jellemző hagyományos paraszti életmód	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Az én világom. Családismeret, családtörténet.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:	A lokális ismeretek tudatosításával a szülőföld szeretetének, a helyi értékek megbecsülésének erősítése. A helyi társadalom tagoltságáról, a közösség sokszínűségéről és az ebben rejlő gazdagságról szemléletes kép kialakítása. Az időbeli tájékozódás fejlesztése a helyi nevezetességek időbeli elhelyezésével.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az én városom, falum. Községi jelképeink (címer, zászló, védőszent, stb.) A lakóhely és régió természeti adottságai, helytörténete, néphagyományai.</p> <p>A település társadalmi rétegződése (etnikum, felekezet, foglalkozás, életkor, vagyoni helyzet). A lakóhelyhez köthető neves személyiségek, nevezetes épületek, intézmények.</p>	<p>A helyi hagyományok megismerése, feldolgozása különböző tevékenységekkel.</p> <p>Az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza megbecsüléséhez vezető egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása (pl. a közvetlen környezet értékeinek feltárása, az emlékhelyek gondozása.)</p> <p>A lakóhely nevezetes épületeinek, a régió jeles szülőtteinek történelmi korszakokhoz kötése.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Falvak és városok.</p> <p>Szegények és gazdagok világa.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> lakókörnyezetek és életmódbeli jellemzők (nagyvárosi, városi, falusi települések, természeti, épített és emberi környezet).</p> <p><i>Természetismeret:</i> Személyes tér. A földrajzi tér: közvetlen környezet, lakóhely, környező táj, haza.</p> <p><i>Erkölcstan:</i></p>

		Szegények és gazdagok. A vallás funkciói. Vallási közösségek és vallási intézmények.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Helytörténet, természeti környezet, neves személy, helyi hagyomány, település, régió.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Találkozás a múlttal I. A paraszti ház és háztartás, a ház népe. Népi mesterségek	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Családtörténet, településtörténet.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:	A hagyományos paraszti életmód fontosabb elemeiben a természeti tényezők meghatározó szerepe, a környezeti feltételekhez való alkalmazkodás felismertetése. A különböző mesterségek megismerése során a szakmák megbecsülésének kialakítása.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A lakóház történeti fejlődése. Jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház.</p> <p>A házak külső jellegzetességei: falazat, tetőszerkezet, tetőformák.</p> <p>A konyha, az ételkészítés és eszközei. Kenyérsütés, gabonaételek, burgonyaételek, vajkészítés, hurkatöltés. Konyhai cserépedények: a főzés, sütés, tálalás,</p>	<p>Az életmód és a háztípusok történeti változásainak megismerése képi és egyéb információk alapján, mindezek összefüggésének felismerése.</p> <p>A természeti körülmények, a rendelkezésre álló építési anyagok és a különböző háztípusok kialakulása közötti összefüggések felfedezése.</p> <p>A konyhai cserépedények funkció szerinti rendszerezése; a legfontosabb ételek</p>	<p><i>Természetismeret:</i> Településtípusok (tanya, falu, város), jellemző képük, a hozzájuk kötődő tevékenységek.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességei, népművészete.</p>

<p>élelmiszertárolás edényei.</p> <p>Fazekasmesterség.</p> <p>Sarkos és párhuzamos elrendezésű szobák.</p> <p>Munkasarok – szentsarok.</p> <p>Tároló bútorok, ülóbútorok, asztal, ágy.</p> <p>Bútorművesség.</p> <p>Munkamegosztás a családon belül. Férfi és női munkák, a gyerekek feladatai.</p> <p>Napi, heti és éves munkarend.</p> <p>Gyermekjátékok, a belenevelődés folyamata.</p> <p>Az iskola régen és ma.</p> <p>A felnőttek életét utánzó játékok, eszközös, ügyességi játékok, sportjellegű játékok.</p>	<p>alapanyagainak, elkészítési módjának, eszközkészletének megfeleltetése.</p> <p>A berendezési tárgyak funkcióváltozásainak nyomon követése konkrét példák alapján.</p> <p>Az évszázaddal korábbi idők családon belüli, korosztályok és nemek szerinti munkamegosztásának összehasonlítása a mai korrallal.</p> <p>Népi játékok élményszerű elsajátítása.</p> <p>Az oktatás körülményeinek, módjának időben történt változásairól ismeretek szerzése képi és rövid szöveges információforrások alapján.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> A családi gazdálkodás, takarékoság. Családi munkamegosztás. Ét elkészítési folyamatok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> gyermekjátékok, népi játékok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> népi gyermekdalok, népi gyermekjátékok.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> gyermekek nevelése és oktatása régen.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház, falazat, tetőtartó szerkezet, tetőformák, konyhai cserépedény, munkasarok, szentsarok, munkamegosztás, belenevelődés, utánzó játék, eszközös játék, sportjellegű játék.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Találkozás a múlttal II.</p> <p>A hétköznapiak rendje (táplálkozás, ruházat, életvitel)</p>	<p>Órakeret</p> <p>6 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A paraszti ház és háztartás, a ház népe. Népi mesterségek.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</p>	<p>A gazdálkodó élet főbb területeinek megismerése során a rendelkezésre álló természeti javak ésszerű felhasználása előnyeinek, az önellátás fontosságának belátása. A közösen végzett munka előnyeinek, közösségerősítő hatásának felismertetése.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A hétköznapok rendje.</p> <p>A gazdálkodó ember legfontosabb munkái.</p> <p>Gabonamunkák: szántás, vetés, aratás. A gabonamunkákhoz kapcsolódó szokások.</p> <p>Állattartás: a szilaj-, a félszilaj- és a kezesstartás.</p> <p>A pásztorok ünnepei.</p> <p>Kendermunkák.</p> <p>Fonóbeli munkák és játékok.</p> <p>Hétköznapi és ünnepi viselet. Hétköznapi vászonruhák, a női és a férfi viselet darabjai. Gyermekviselet. Néprajzi tájak eltérő ünnepi viselete.</p> <p>Táplálkozás.</p> <p>Hagyományos paraszti ételek.</p> <p>Napi és heti étrend.</p> <p>Téli és nyári étrend.</p>	<p>Az állattartási módokban a honfoglalás előtti életmód elemeinek, illetve az életmódváltással bekövetkező változások következményeinek felismerése képi és szöveges, illetve egyéb (pl. tárgyi) források – feldolgozása, rendszerezése alapján.</p> <p>A hétköznapi vászonviselet elemeinek összehasonlítása a gyerekek ruházatával képek alapján. A hasonlóságok és a különbségek megfogalmazása.</p> <p>A jellegzetes táji ünnepi viseletek megismerése során a magyar népviseletek sokszínűségének felfedezése. A közösséghez tartozás külső kifejezésformájának észrevétele. Az egykori és a mai megjelenési formák jelentéstartalmának feltárása konkrét példák alapján.</p> <p>Az önellátó életvitel meghatározó elemeiben a természettel kialakított harmonikus kapcsolat előnyeinek észrevétele.</p> <p>A hagyományos paraszti táplálkozás jellemzőinek és a gyerekek étkezési szokásainak összevetése. A szembetűnő</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Nők és férfiak életmódja.</p> <p>Öltözködés, divat.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagok tulajdonságai, anyagok feldolgozása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> szokások, normák szerepe, jelentősége.</p>

	különbségek és a tovább élő táplálkozási szokások megfogalmazása, tapasztalatok megosztása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szántás, vetés, aratás, szilaj- és félszilaj állattartási mód, fonás, szövés, fonó, ing, gatyka, pendely, szoknya, kötény, ünnepi viselet, böjtös nap, téli étrend, nyári étrend.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink eredete és szokásrendje. Jeles napok, ünnepi szokások a paraszti élet rendjében. Társas munkák, közösségi alkalmak	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az alsó tagozaton (énekeket, magyar nyelv és irodalom, környezetismeret órák), valamint a különböző műveltségi területeken előforduló hon- és népismereti tartalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A jeles napi, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák (pl. szüret, kukoricafosztás) és más közösségi alkalmak (pl. vásár, búcsú) hagyományainak és jelentőségének felismertetése a paraszti élet rendjében. A hétköznapi és ünnepek váltakozásának, ritmusának felismerése, az ünnepek jelentőségének tudatosítása az egyén és a közösség életében.</p> <p>egy-egy ünnepkör, jeles nap köszöntő vagy színjátékszerű szokásainak, valamint a társas munkákhoz, közösségi alkalmakhoz kapcsolódó szokások élményszerű, tevékenységközpontú, hagyományhű elsajátítása, különös tekintettel a helyi hagyományokra; a lakóhelyhez, a tájhoz való kötődés erősítése.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Jeles napok, ünnepi szokások a paraszti élet rendjében. A jeles napok,	A jeles napok, ünnepi szokások jelentőségének, közösséget megtartó	<i>Erkölcstan:</i> vallási népszokások.

<p>ünnepi szokások fogalma, szerepe, általános jellemzői.</p> <p>Előkészületek (advent, nagyböjt), munkatilalmak, jellegzetes ételek, népviselet, köszöntő és színjátékszerű szokások.</p> <p>Karácsonyi ünnepkör.</p> <p>Advent, az adventhez tartozó jeles napok, szokások (pl. Miklós és Luca napja, Ádám-Éva napja, karácsonyi kántálás, betlehemezés).</p> <p>Karácsony napjától vízkeresztig, pl. névnapköszöntés, regölés, aprószentek napi vesszőzés, szilveszteri, újévi szokások, újévi köszöntők, vízkereszt, vízszentelés, háromkirályjárás, házszentelés.</p> <p>Farsang, farsangi szokások. Farsangi ételek, bálók, szokások. Farsangi köszöntők és maszkos alakoskodások.</p> <p>Iskolába toborzó szokások: Balázs- és Gergelyjárás.</p> <p>Nagyböjt és a húsvéti ünnepkör jeles napjai és szokásai. Nagyböjti játékok,</p>	<p>szerepének, valamint az ünnepi előkészületek fontosságának felismerése a paraszti élet rendjében a konkrét szokások, ünnepek tevékenységeinek megismerése, elsajátítása során különböző (néprajzi) forrásanyagok segítségével, pl. eredeti hangzóanyag meghallgatása, filmek, fotók, ábrák megtekintése a különböző népszokásokról.</p> <p>Az ünnepi szokások jellemzőinek megkülönböztetése a hétköznapiak rendjétől.</p> <p>A legfontosabb állandó és változó időpontú ünnepek felismerése.</p> <p>A különböző jeles napokhoz, ünnepi szokásokhoz kapcsolódó – néprajzi és pedagógiai szempontok alapján kiválasztott – köszöntő és színjátékszerű szokások élményszerű, hagyományhű módon történő elsajátítása, eljátszása. A szokás kellékeinek elkészítése.</p> <p>A kalendáriumi szokásokhoz kapcsolódó tevékenységek végzése: termés- (pl. lucabúza ültetés), férj- (pl. András napi böjtölés), időjárásjóslás (pl. hagymakalendárium); jeles napok, ünnepi szokások tárgyai (pl. hímestojás készítése).</p> <p>Régi fényképek gyűjtése, rajzok készítése kalendáriumi szokásokról,</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> ismerkedés a táncillemmel, a naptári ünnepekhez kapcsolódó (helyi) népszokásokkal.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a magyar népzene régi rétegű és új stílusú népdaljai, a népi tánczene.</p> <p><i>Mozgókép- és médiaismeret:</i> Részletek népszerű játékfilmből. (Pl. Jókai Mór–Várkonyi Zoltán: Egy magyar nábob – pütkösdikirályválasztás.)</p>
--	---	--

<p>virágvasárnapi kiszehajtás és villózás, a nagyhét jeles napjai.</p> <p>Húsvéti szokások, pl. húsvétvasárnapi zöldágjárás, húsvéti locsolkodás, hímestojás készítés, fehérvasárnapi komatálküldés.</p> <p>Májusfaállítás, pünkösdi szokások.</p> <p>Pünkösdkirályválasztás, pünkösdlés, pünkösdkirályné-járás.</p> <p>A nyári napforduló ünnepe.</p> <p>Szent Iván napi szokások, énekek. Gazdasági ünnepek, társas munkák.</p> <p>Az őszi jeles napokhoz, munkaalkalmakhoz kapcsolódó szokások (pl. szüret, fonó, fonóbeli játékok, tollfosztó, kukoricafosztó), közösségi alkalmak (pl. vásár, pásztorünnepek).</p> <p>Az emberi élet fordulói.</p> <p>A gyermek születése – hiedelmek és szokások.</p> <p>Keresztelő.</p> <p>Gyermekkor.</p>	<p>társas munkákról, közösségi alkalmakról.</p> <p>Szóbeli, írásbeli élménybeszámolók hagyományos és új (helyi) közösségi, ünnepi alkalmakról.</p> <p>Annak felismerése, hogyan igyekezett a hagyományos faluközösségben harmonikus kapcsolat kialakítására az ember a természettel, a faluközösség tagjaival; hogyan igazította a gazdasági munkákat az évszakok váltakozásához.</p> <p>A természetismeret, az időjárási megfigyelések, a népi időjárás jóslások szerepének felismerése a gazdasági évben.</p> <p>Az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó szokások néhány jellegzetességének összehasonlítása a mai korral, pl. olvasmányok, olvasmányrészletek segítségével.</p> <p>Annak tudatosulása, hogyan segítette a hagyományos faluközösség az egyént az emberi élet fordulójánál.</p> <p>Egy-egy megismert népszokás tájegységhez, etnikai csoporthoz történő kötése.</p>	
--	--	--

<p>Leány-, legényélet. Esküvő, a lakodalom néhány jellegzetessége.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ünnep, jeles nap, böjt, advent, karácsonyi ünnepkör, karácsonyi kántálás, betlehemezés, bölcöske, regölés, névnapi köszöntés, aprószentek napi vesszőzés, újévi köszöntők, háromkirályjárás, farsangi köszöntők, iskolába toborzó szokások, böjti játékok, kiszehajtás, villőzés, húsvét, zöldágjárás, komatálküldés, májusfaállítás, pünkösödölés, pünkösdi királynéjárás, nyári és téli napforduló, társasmunka, kaláka, aratás, szüret, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó, vásár, pásztorünnep, keresztelő, leány-, legényélet, lakodalom.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Magyarok a történelmi és a mai Magyarország területén. Néprajzi tájak, tájegységek és etnikai csoportok hon- és népismereti, néprajzi jellemzői a Kárpát-medencében és Moldvában. A hazánkban élő nemzetiségek és etnikai kisebbség</p>	<p>Ór akeret 6 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Hon- és népismeret előző témái.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>A magyar néphagyomány sokszínűségének és közös vonásainak megismerése a tájegységek, etnikai csoportok hon- és népismereti, néprajzi jellemzőinek bemutatásával. A saját közösség megismerése által az identitástudat, a kötődések erősítése. A földrajzi környezet, a történelmi és a gazdasági tényezők hatásának felismerése a néphagyományok alakulására, konkrét táji példákon keresztül.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A magyar nyelvterület</p>	<p>A határon túli magyarok</p>	<p><i>Természetism</i></p>

<p>néprajzi tájai, tájegységei, etnikai csoportjai.</p> <p>Dunántúl;</p> <p>Észak- Magyarország;</p> <p>Alföld;</p> <p>A nagytájakhoz tartozó határon túli tájak (pl. Burgenland, Muravidék, Zoboralja, Mátyusföld, Bácska, Bánát, Kárpátalja).</p> <p>Erdély és Moldva.</p> <p>Jellegzetes hon- és népismereti, néprajzi jellemzőik.</p> <p>Példák az anyagi kultúra és a folklór köréből.</p> <p>Magyarországon élő nemzeti kisebbségek és vallási hagyományaik.</p>	<p>lakta területek, illetve a magyar nyelvterület nagy néprajzi tájának azonosítása térképen.</p> <p>A magyar nyelvterületen élő etnikai csoportok (pl. palóc, matyó, kun, székely) megnevezése.</p> <p>A Magyarországon élő nemzeti kisebbségek (pl. német, szlovák, szerb, horvát, szlovén, román, roma) megnevezése.</p> <p>A természeti adottságok, éghajlati viszonyok életmódra, népi építészetre gyakorolt hatásának felismerése.</p> <p>Képek gyűjtése a megismert tájakra jellemző viseletekről, népi építészetről, népművészetről, hagyományokról.</p> <p>Tájékozódás a nagy tájegységek területéhez köthető világörökségekről, magyar szellemi kulturális örökségekről, nemzeti parkokról.</p>	<p><i>eret:</i> A Kárpát-medence és hazánk nagytájai.</p> <p>A népi kultúra értékei, népszokások.</p> <p>A kulturális élet földrajzi alapjai (nyelvek, vallások).</p> <p>A magyarsághoz kötődő világörökségi helyszínek.</p> <p>A magyarság által lakott, országhatáron túli területek, tájak közös és egyedi földrajzi vonásai.</p> <p>Nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességei, viselete és kézműves tevékenységei.</p>
<p>Szülőföld.</p> <p>A természeti környezet meghatározó szerepe, hatása a gazdálkodásra, a településszerkezetre, az építkezés módjára.</p>	<p>A tanuló saját szülőföldjének megismerése meglévő helytörténeti irodalom feldolgozásával, gyűjtésekkel.</p> <p>A kistáj beillesztése a korábban megismert megfelelő nagytájba. (Nagyvárosok iskoláinak tanulói választhatják a városhoz közeli táj</p>	<p><i>Természetism</i> <i>eret:</i></p> <p>Személyes tér. A földrajzi tér: közvetlen környezet, lakóhely, környező táj, haza.</p>

<p>A táj jellegzetes népviselete, kézműipari tevékenysége.</p> <p>Népszokások, népdalok, a népköltészet fennmaradt alkotásai (mesék, mondák).</p>	<p>feldolgozását.)</p> <p>Helyi kutatások igénybevétele a történeti múlt feltárásához.</p> <p>Önálló gyűjtőtevékenység alkalmazása az ismeretszerzés folyamatában.</p> <p>A természeti környezet befolyásoló hatásának felismerése a mesterséges környezet kialakításában.</p> <p>Megismert helyi népszokások, népdalok, mesék, mondák közösség előtti bemutatása.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességei, viselete és kézműves tevékenységei.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>népdalok, népmesék, mondák.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Etnikai csoport, nemzeti kisebbség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, a nemzeti összetartozás napja.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanulók megismerik lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit. A tanulási folyamatban kialakul az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudatuk.</p> <p>Általános képet kapnak a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeiről, a család felépítéséről, a családon belüli munkamegosztásról. A megszerzett ismeretek birtokában képesek lesznek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.</p> <p>Felfedezik a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösségmegtartó szerepüket a paraszti élet rendjében. Élményszerűen, hagyományhű módon elsajátítják egy-egy jeles nap, ünnepkör köszöntő vagy színjátékszerű szokását, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.</p> <p>Megismerik a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit. Világossá válik a</p>
--	--

	tanulók számára, hogyan függ össze egy táj természeti adottsága a gazdasági tevékenységekkel, a népi építészettel, hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel.
--	--

A továbbhaladás feltételei:

A tanuló vegyen részt a néphagyományok megismerésében, például sajátítson el egy-egy tájegységre jellemző népszokást, népi játékot, népdalt, népköltészeti alkotást. Ismerjen néhány kézműves tevékenységet, végezzen honismereti, néprajzi gyűjtőmunkát. Válasszon a televízió műsorkínálatából vagy a könyvtár, videotéka stb. kínálatából néprajzi tárgyú filmeket, fotókat, könyveket. Fogalmazza meg tapasztalatait, megfigyeléseit, ismerje a vidék nyelvének, népi kultúrájának néhány jellegzetes kifejeését. Ismereteit tudja más tárgyakban tanultakhoz kapcsolni pl. történelem, irodalom, rajz és vizuális kultúra, ének-zene.

ANGOL NYELV

Bevezetés

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A mindennapi nyelvhasználatban – ezért a nyelvtanulásban is –, fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, ill. a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet, és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és foratókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Fel kell ismerniük, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szönek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák azt. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos

pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra. Ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint hogy újabb nyelveket sajátítsanak el.

A NAT bizonyos képzési szakaszokra meghatározza a minden tanuló számára kötelező minimumszinteket, emellett kitér az emelt szintű képzésben részesülő tanulókkal szemben támasztott követelményekre is. A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust. A NAT által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

	1-4. évfolyam, minimumszint	8. évfolyam, minimumszint	12. évfolyam, minimumszint
Első idegen nyelv	KER-szintben nem mérhető	A2	B1
Második idegen nyelv	–	–	A2

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg. Ez alól az alsó tagozat kivétel, mert a 4. évfolyamon kezdődik a kötelező idegennyelv-oktatás, a 4. évfolyamon pedig a kerettanterv nem jelöl KER-szintben megadható elérendő célt.

	1-4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
--	--------------------------	------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------------

Első idegen nyelv	KER-szintben nem mérhető	A1	A2	B1 mínusz	B1
Második idegen nyelv	-	-	-	A1	A2

Az idegen nyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit; ezek: a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák azonban nem mechanikusan, hanem a tanulók életkori sajátosságainak tükrében értelmezve kerültek be a kerettantervbe.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az idegen nyelv tanulásába és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismeretei, sőt az idegen nyelv tanulása segíthet abban, hogy az anyanyelv használata tudatosabbá váljon.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Míg korábban csak az írott és a hallott szöveg megértésének fejlesztését támogatta az internet, ma már számos lehetőség kínálkozik a produktív nyelvhasználatra is. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról való beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére.

A nyelvtanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelvtanulók ismereteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek tanulási folyamatba történő bekapcsolása. A nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

A táblázatokban megjelenő *fejlesztési egységek* (a hallott szöveg értése, szóbeli interakció, összefüggő beszéd, az olvasott szöveg értése és az íráskészség) a valóságban nem különíthetők el egymástól. A hatékony nyelvtanítás feltétele, hogy a különböző készségek

fejlesztése mindig integráltan történjen, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben előfordulnak. Ezért nem szerepelnek óraszámok a fejlesztési egységek mellett.

Az 1-8. évfolyamokra vonatkozó ajánlott témakörök egyes elemei újra és újra megjelennek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, így bővüljenek, mélyüljenek. A kerettanterv az általános iskolában minden fejlesztési szakaszban új témaköröket is javasol a tanulók életkorához, szükségleteihez alkalmazkodva.

Külön táblázat tartalmazza az ajánlott témaköröket, amelyben a más tantárgyakkal való kapcsolódási pontok is megtalálhatók. A tanulócsoporthoz más tantárgyakat tanító tanárokkal való együttműködés elevebbé, aktuálisabbá és érdekesebbé teszi a nyelvtanulást, mert lehetőséget nyújt a témák, témakörök természetes, életszerű összekapcsolására.

A táblázatok *Fejlesztési célok* rovata a nyelvtanítás aktuális életkori szakaszra vonatkozó, az adott kompetenciával kapcsolatos fejlesztés céljait tartalmazza. A *fejlesztés tartalma* elnevezésű rész olyan tevékenységeket ismertet, amelyek segítségével az adott nyelvi fejlesztés megvalósítható. A nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák szervesen beépültek a tartalomba.

A kerettanterv az 1- 4. évfolyam, majd később a kétéves fejlesztési ciklusok végén a fejlesztési egységek céljaiból és tartalmából kiindulva határozza meg a *fejlesztés várható eredményét*, kapcsolódva a szakasz végére előírt KER-szinthez (kivéve az 1- 4. évfolyamot, amelynek kimenete KER-szintben nem határozható meg).

5. évfolyam

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább négy év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömeit. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók az 5. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1.1 szintet.

**ÁLTALÁNOS TANTERVŰ ÓRATERV
AZ ÖTÖDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG**

Évfolyam	5	6	7	8

Heti óraszám	3	3	3	3
Éves óraszám	108	108	108	108
KER szint	A	A	A	A
	1.1	1.2	2.1	2.2

Éves óraszám: 108 óra/év

Heti óraszám: 3 óra/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Az iskola	25
2.	A család, barátok	24
3.	Lakóhelyünk, otthonunk	24
4.	Szabadidő	24
5.	Szabadon felhasználható: Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.)	11

	<p>és/vagy</p> <p>Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p> <p>Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában</p>	
	Összesen:	108

Témakörök és kapcsolódási pontok

5. évfolyam	
Témakör	Kapcsolódási pontok
<p>1. ISKOLA</p> <p>Iskolánk, tantárgyaink</p> <p>Földünk népei, országai</p> <p>Idő, időzónák</p> <p>Sportok, hobbik</p>	<p>Iskolánk szokásai, tantárgyi rendszerünk</p> <p>Nemzetek zászlói</p> <p>Földrajzi ismeretek</p> <p>Testnevelés</p> <p>Hittan:</p> <p>a napi imádságok, Tízparancsolat, adatok gyűjtése az iskola névadójáról, történetéről, katolikus jelképeink.</p> <p>Hitoktatás.</p>
<p>2.CSALÁD, BARÁTOK</p> <p>Család, szórakozás</p> <p>Filmek, zene, gyűjtemények</p> <p>Állatok, barátok</p>	<p>Erkölcstan:</p> <p>Ének-zene, zenei ismeretek</p> <p>Biológia</p> <p>Természetismeret</p> <p>Hittan:</p> <p>anyák, családok, foglalkozások, állatok a Bibliában, egyházi ünnepeink, az elesett emberek segítése, Jézus az otthonunkban.</p> <p><i>A Trapp család.</i></p>
<p>3.SZABADIDŐ</p>	<p>Életvitel, technika:</p>

<p>Szórakozás, mozi, zene Falusi és városi élet Szabadidő eltöltése</p>	<p>Irodalmi műfajok Vizuális kultúra Természetismeret Hittan: keresztény jellegű képeslapok vagy bibliai témájú képek gyűjtése, rajzok, festmények vagy más művészeti jellegű tárgyak készítése (pl. színes fonálból könyvjelző készítése). Iskolai műsorok összeállítása: <i>Templomi koncert.</i></p>
<p>4.LAKÓHELYÜNK, OTTHONUNK Lakás, város, lakóhelytípusok Költözködés Nagyvárosok: London, Washington</p>	<p>Földrajz Országismeret Tájékozódás a térképen Hittan: A lakóhely részlete: a templom, a templom berendezésének megnevezése. Természeti jelenségek: Az eső. A szivárvány. A szél.</p>

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése;
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés követése; az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasítások megértése;
A fejlesztés tartalma	
A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a	

közös munka megszervezése, eszközhasználat).

Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).

A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.

Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva;</p> <p>egyszerű kérdések feltevése ismert témákról, illetve válaszadás egyszerű nyelvi eszközökkel a hozzá intézett kérdésekre;</p> <p>rövid beszélgetés folytatása ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.</p> <p>Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p>	

Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, egyszerű szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen, tanári segítséggel; egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről;
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.</p> <p>Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert nevek, szavak és mondatok felismerése és megértése; a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértése;

A fejlesztés tartalma
<p>Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése.</p> <p>Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása).</p> <p>Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.</p> <p>Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása.</p> <p>Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menetrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyyszerű információ szerzése.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.</p>

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása;</p> <p>Megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegek alkotása;</p> <p>írásbeli válaszadás személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása.</p> <p>Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése).</p> <p>Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail).</p> <p>Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A1.1 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló kis segítséggel megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, a jól ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközökkel, jól begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.</p> <p>Felkészülés után elmond rövid szövegeket.</p> <p>Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét.</p> <p>Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.</p>
--	--

Kommunikációs eszközök A1.1		
<i>1.A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	<i>Kezdeményezés és válasz</i>	
<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
<i>Köszönés</i>	<i>Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Gratulációk, jókívánások és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday!</i>
<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	
2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK. Allright. I think he's wrong / right.</i>
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? When are the guests coming? Can you tell me where...?</i>	<i>Yes, I am. At 6 pm. In the town centre.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she? Am I right?</i>	<i>I have no idea Sure.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen? Could you...? May I/ Might I ...?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid, you can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Would you like a sandwich? Shall I get you a sandwich? Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
<i>Visszakérdezés, ismétlés kérés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>	
<i>Nem értés, betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Sorry, I don't understand. Can you spell it for me? It spells ...</i>	

Fogalomkörök A1.1

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
<i>Cselekvés, történet, létezés kifejezése</i>	<i>Jelenidejűség</i>	<i>'be' Affirmative & negative</i>	<i>I am happy. I'm from Hungary, I'm not English.</i>
		<i>Present Simple</i>	<i>My brother rides his by every day.</i>
		<i>Imperative</i>	<i>Go and see!</i>
		<i>'-ing' form</i>	<i>I like swimming.</i>

		Verb 'have got'	I have got a/an... I do/play ...
Birtoklás kifejezése		'have got' 'have got' in questions	I have got coins and badges. Have you got a ...? Yes/ No.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog This is Pubert. His mother is Morticia
		Possessive case Genitive 's	My brother's name is Pubert.
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	This / that Prepositions of place in, on, under, opposite, next to, between, behind in front of There is/there are ... This is/these are ...	This is your place, that is mine.... This is my bedroom. There is a big TV set on the right....
		Directions	Turn left. Turn right.
Időbeli viszonyok	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, It's eight.
		Prepositions of time On, in, at	On Saturdays I go swimming..

	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often? Adverbs of frequency Always, usually, often, sometimes, never</i>	<i>I always play football in the park after school.</i>
<i>Mennyiségi viszonyok</i>		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>These / those</i>	<i>These are my mugs.</i>
		<i>Cardinal numbers 1-30</i>	
		<i>Ordinal numbers with dates</i>	<i>When is your birthday? Seventh of October.</i>
<i>Minőségi viszonyok</i>		<i>Question forms What colour ...? What nationality...? Where are you from? How old ...?</i>	<i>Are you English? How old is your brother?</i>
<i>Modalitás</i>		<i>Can (ability) Can't Let's ...</i>	<i>Can you sing well? We can't have a party. Let's go to the disco then!</i>

<i>Logikai viszonyok</i>		<i>Linking words</i> <i>And , but, or</i> <i>First, then</i> <i>Why? Because</i>	<i>A like apples but not oranges.</i> <i>First turn right, then left.</i> <i>Why do you eat apples. Because I like them.</i>
<i>Szövegösszerakó eszközök</i>		<i>Articles:</i> <i>a, an, the</i> <i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i> <i>Demonstrative pronouns</i>	<i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i> <i>This, that, these, those</i>

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

önértékelés

tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)

szóbeli értékelés;

írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;

minősítő-szelektáló (szummatív)

összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

A tankönyv alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a témakörök és fogalomkörök feldolgozására, ölelje fel az adott témaköröket, biztosítsa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egyes egymást követő tankönyvekben spirálisan jelenjen meg az egyes ismeretanyag, így támogatva a magasabb szinten történő elsajátítást és rögzítést. A szövegfeldolgozás és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen. Fontos, hogy rendelkezésre álljonak a tankönyvekhez kapcsolódó osztálytermi hanganyagok, interaktív feladatok, kiadói feladatbank, tesztek is.

6. évfolyam

A 6. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább öt év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömet. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A 6. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja az, hogy a tanulók változatlanul kedvet érezzenek a nyelvtanulás iránt, és örömeiket leljék a nyelvvel való foglalkozásban, valamint hogy ébren maradjon kíváncsiságuk az idegen nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk iránt, nyitottak maradjanak az új ismeretek, tapasztalatok befogadására.

A nyelvvel való ismerkedés területén a korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a beszédalkotás fejlesztése, de ebben az életkorban fokozatosan felzárkózik melléjük az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulók a fejlettségi szintjüknek megfelelő, változatos, érdekes és értelmes, kihívást jelentő tevékenységek során sajátítsák el az idegen nyelvet. A témakörök részben ugyanazok, mint az előző fejlesztési szakaszban, de bővülnek és mélyülnek, azzal párhuzamosan, ahogy a tanulók érdeklődése alakul, igényeik, szükségleteik változnak. További témák is feldolgozásra kerülnek, amelyek összhangban állnak a NAT-ban szereplő más műveltségi területek, tantárgyak tartalmaival. A „Témakörök” táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol megvalósítható a tantárgyakon átívelő – akár közös projektek keretében történő – tanulás.

A 6. osztályban jelentősen bővül a tanulók szókinccse. A nyelvtani szerkezeteket továbbra is kontextusba ágyazva sajátítják el, de fokozatosan felébred az érdeklődésük a célnyelv szabályrendszere és az anyanyelvükhöz hasonló, illetve attól eltérő nyelvi jelenségek iránt. Örömeiket lelik a szabályszerűségek felfedezésében, de a szabályok ismerete csak csekély mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Ebben a szakaszban is fontos célkitűzés, hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban történjen a fejlesztési szakaszra vonatkozó nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. Fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony eszköze.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1.2 szintet.

**ÁLTALÁNOS TANTERVŰ ÓRATERV
AZ ÖTÖDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG**

évf.	5.	6.	7.	8.
heti óraszám	3	3	3	3
éves óraszám	1 08	1 08	1 08	1 08
KER szint	A 1.1	A 1.2	A 2.1	A 2.2

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Éves óraszám: 108/év

Heti óraszám: 3 óra/hét

T émakör sorszám	Témakör	óraszám
1.	Étkezés, ételek	24
2.	Ünnepek	24
3.	Utazás, pihenés	24
4.	Természet	25
5.	Szabadon felhasználható: Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	11
	Összesen:	108

Témakör és kapcsolódási pontok

6. évfolyam	
Témakör	Kapcsolódási pontok

<p>1. Étkezés, ételek Gyorsétterem Egészséges ételek és italok Különlegességek Étkezési szokások</p>	<p>Technika: Életvitel és gyakorlat Egészséges életmód Egészséges és egészségtelen Ételek Hittan: helyszínek a Bibliában, étkezési szokások nálunk és más országokban, ételreceptek (karácsonyra, böjti napokra), viselkedés az étkezésnél, helyes és helytelen táplálkozás.Étkezés előtti és utáni ima (ének formájában is)</p>
<p>2. Ünnepek Halloween Hálaadás Anyák napja</p>	<p>Országismeret Ünnepeink és más népek ünnepeinek összehasonlítása Hittan: egyházi ünnepeink Idézet: „Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhez meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha.” (Jn 6:35) a Bibliában található ételek megnevezése, keresztény ünnepkörök, ünnepek megnevezése, ünnepi ételeink, étkezés előtti és utáni ima (ének formájában is)</p>
<p>3. Utazás, pihenés Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei. Hittan: közlekedési eszközök a Bibliában</p>
<p>4. Természet Kontinensek, tájegységek.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> élőlények a ház körül, az állatok életmódjának főbb jellemzői, szoba- vagy kerti növények gondozása, érdekes növények; a Föld szépsége, egyedisége: a Kárpát-medence és hazánk nagytájai, növénytakarója és élővilága. <i>Matematika:</i> halmazok. Hittan: helyszínek a Bibliában</p>

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd folytatása, minta alapján egyszerű szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdések, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozások megértése;.
A fejlesztés tartalma	
<p>A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témákról; rövid, egyszerű szövegek közös előadása; az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).</p> <p>Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).</p> <p>Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata; a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal; munkájának bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín</p>	

változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése; az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzése; a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez; érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.
A fejlesztés tartalma	
Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás). Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák). <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése; részvétel írásbeli nyelvi játékokban; a meglévő szókincs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt

	érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.
A fejlesztés tartalma	
Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető). Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása. Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek). Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A1.2 szintű nyelvtudás: A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket. Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál. Felkészülés után elmond rövid szövegeket. Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát. Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.
---	---

Kommunikációs eszközök A1.2	
<i>1 A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>	
	<i>Kezdeményezés és válasz</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
<i>Köszönés</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Bemutakozás, bemutatás</i>	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon.</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
<i>Gratulációk, jókívánások és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.</i>
<i>Telefon felvétele</i>	<i>Oxford, five oh two double one.</i>	<i>Hello, this is Ms Brown speaking.</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	
<i>Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök</i>		
<i>Véleménykérés, és arra reagálás</i>	<i>What do you think? How do you like it? Is it OK if I ... ?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>You are right. You are wrong. That's right. No way. Are you kidding? Are you sure?</i>	
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK. All right. I think he's wrong/right.</i>
<i>Tetszés, nem tetszés</i>	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. Yuk! / Yummy! He looks nice.</i>
<i>Akarat, kívánság</i>	<i>Would you like a biscuit? Why don't you ... ?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
<i>Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök</i>		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? How can I get to ...? Can you tell me where ...? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. Go along ... At 6 p.m.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she? Am I right?</i>	<i>I have no idea. Sure.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen? Could you ...? May I ...? Might I ...?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Are you free on Tuesday? Do you want to go to the cinema? Would you like to go ...? How about going ...? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Would you like to have a sandwich? Can I get you a sandwich? Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
<i>Megértés biztosítása</i>	<i>Did you say the castle?</i>	
<i>Visszakérdezés, ismétléskérés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>	
<i>Nem értés, betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Sorry, what does that mean?</i>	

Fogalomkörök A1.2

<i>Fogalomkörök</i>		<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezései</i>	
<i>Cselekvés, történes, létezés kifejezése</i>			
	<i>Jelenidejűség</i>	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>
		<i>Present Progressive</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.</i>
	<i>Múltidejűség</i>	<i>Past Simple</i> <i>Past Progressive</i> <i>Could</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i> <i>What were you doing yesterday afternoon?</i> <i>I could swim when I was four.</i>
	<i>Jövőidejűség</i>	<i>Going to</i> <i>Will</i> <i>Offers</i> <i>Infinitive</i> <i>Present Progressive</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i> <i>It will rain in the afternoon.</i> <i>Shall I get you something to drink?</i> <i>We are to go home early today.</i> <i>I am meeting my friend at the cinema tonight.</i>
<i>Birtoklás kifejezése</i>		<i>Present forms of have</i>	<i>I have five friends at school.</i>
		<i>Possessive Pronouns.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother</i> <i>Whose?</i>

Térbeli viszonyok	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i> <i>Prepositions of movement</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i> <i>Up, down, back & forth, along, towards, away</i>
Időbeli viszonyok			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	<i>Időpont</i>	<i>When?</i> <i>What time?</i> <i>What's the time?</i>	<i>Now,</i> <i>Yesterday, last week, two years ago,</i> <i>Tomorrow, next week</i> <i>In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday</i> <i>It's eight. It's quarter to eight.</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals</i> <i>Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls,</i> <i>Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>
		<i>Countable nouns</i> <i>Uncountable nouns</i> <i>Some, any, no</i>	<i>How many CDs have you got?</i> <i>I've got a lot of/few CDs.</i> <i>How much money have you got?</i> <i>I've got a lot of / little money.</i> <i>I've got no money.</i>

<p>Minőségi viszonyok</p>		<p><i>Comparative and superlative of short adjectives</i></p> <p><i>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i></p>	<p><i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.</i></p> <p><i>Good/bad (better, worse)</i></p> <p><i>What's it like? What colour is it?</i></p>
<p>Modalitás</p>		<p><i>Can (ability)</i></p>	<p><i>I can swim.</i></p>
<p>Logikai viszonyok</p>		<p><i>Linking words</i></p> <p><i>Must / mustn't</i></p> <p><i>Have to</i></p>	<p><i>And/or/but/because</i></p> <p><i>You must visit me soon.</i></p> <p><i>You have to keep the rules.</i></p>
<p>Szövegösszetartó eszközök</p>		<p><i>Articles</i></p> <p><i>Some+plural noun</i></p> <p><i>any+plural noun</i></p> <p><i>Some +singular noun</i></p> <p><i>Any +singular noun</i></p> <p><i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i></p> <p><i>Demonstrative pronouns</i></p> <p><i>Indefinite pronouns</i></p>	<p><i>A, an, the</i></p> <p><i>There are some pencils in the bag.</i></p> <p><i>Have you got any sisters?</i></p> <p><i>I haven't got any matchboxes.</i></p> <p><i>There's some water in the vase.</i></p> <p><i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i></p> <p><i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p> <p><i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i></p>

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 6. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet méréskor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

önértékelés

tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)

szóbeli értékelés;

írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;

minősítő-szelektáló (szummatív)

összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

A tankönyv alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a témakörök és fogalomkörök feldolgozására, ölelje fel az adott témaköröket, biztosítsa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egyes egymást követő tankönyvekben spirálisan jelenjen meg az egyes ismeretanyag, így támogatva a magasabb szinten történő elsajátítást és rögzítést. A szövegfeldolgozás és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen. Fontos, hogy rendelkezésre álljonak a tankönyvekhez kapcsolódó osztálytermi hanganyagok, interaktív feladatok, kiadói feladatbank, tesztek is.

7. évfolyam

A 7. évfolyamon idegen nyelvet tanuló diákok A1.2 szintű nyelvtudással lépnek be a további nyelvtanulási folyamatba. Ez a Közös európai referenciakeret (KER) megfogalmazásában azt jelenti, hogy „alapszintű” és ezen belül „minimumszintű” nyelvismerettel rendelkeznek. Az előző fejlesztési szakaszokban, elsősorban osztálytermi

keretek között, már számos olyan helyzetben kipróbálták magukat, amelyekben bizonyos feladatok megoldásához elengedhetetlenül szükségük volt a nyelvismeretre. Tisztában vannak azzal, hogy személyes boldogulásuk egyik fontos feltétele a használható nyelvtudás. Megismerkedtek különféle hallott és olvasott célnyelvi szövegekkel, fejlődött a beszédképességük, és megtanulták, hogyan tudják az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani és egyszerű formában az önkifejezés eszközeként használni. A feldolgozott tartalmak révén bepillantottak egy idegen kultúrába, és lehetőségük nyílt azt összevetni a magyarral. A nyelvtanulás során kapott pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

**ÁLTALÁNOS TANTERVŰ ÓRATERV
AZ ÖTÖDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG**

Évf.	5.	6.	7.	8.
heti óraszám	3	3	3	3
éves óraszám	108	08 1	08 1	08 1
KER szint	A1.1	1.2 A	2.1 A	2.2 A

Éves óraszám: 108/év, 3 óra/hét

Témakörök a 7. évfolyam számára

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Az én világom / Otthon	2 4
2.	Fantázia és valóság	2 4
3.	Város, bevásárlás	2 4

4.	Tudomány és technika	5	2
5.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p>Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.)</p> <p style="text-align: center;">és/vagy</p> <p>Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p style="text-align: center;">és/vagy</p> <p>Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában</p>	1	1
	Összesen:	08	1

Témakör és kapcsolódási pontok

7. évfolyam	
Témakör	Kapcsolódási pontok
<p>1. Az én világom. Otthon</p> <p>Környezetvédelem, természet</p> <p>Szórakozás, sport, egészség</p>	<p>Vizuális kultúra</p> <p>Rajz</p> <p>Testnevelés</p> <p>Környezettudatosság:</p> <p>Iskolai faültetés; 'A víz napja' program; Szemégyűjtés a környékünkön</p> <p>Erkölcstan: Kiemelkedő sportteljesítmények;</p> <p>Kedvenc sportágaink;</p> <p>Hittan:</p> <p>híres sportolók a Bibliában</p>
<p>2. Fantázia és valóság</p>	<p>Történelem</p>

Fantasztikus történetek; Földünk titkai	Irodalom Rajz Sport Fizika: UFO-k magyarázata; Földrajz: Bermuda háromszög Babonák, hiedelmek, népszokások Hittan: csodák a Bibliában
3.Modern kommunikáció Sms-írás, telefonhasználat; Jelnyelv, múltbeli titkosírás; Más népek szokásai	Erkölcstan: mindennapi kapcsolattartás szereteteinkkel; A fogyatékkal élők segítése; Történelem: az írás és a titkosírás funkciói; Más nemzetek kulturális szokásai; A számítógép szerepe a modern kommunikációban Hittan: kommunikációs eszközök a Bibliában
4. Tudomány, technika A tudomány világa; Környezetszennyezés – Környezetvédelem; Természeti katasztrófák	Biológia: a víz az élet forrása; A víz, mint szórakozás, sportok, közlekedés, utazás közege; Történelem: roncsok a múltból; a vizek szennyezése; Földrajz: áradások, viharok;

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-	Az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások megértése; az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdések és kijelentések

fejlesztési céljai	megértése; a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavak, szó- és beszédfordulatok felismerése, és ezekből következtetés a szövegek témájára, tartalmára;
A fejlesztés tartalma	
<p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan;</p> <p>a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban kommunikáció ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; kérdésfeltevés kiszámítható, mindennapi helyzetekben.
A fejlesztés tartalma	
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése, egyre bővülő szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Egyszerű, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi</p>	

eszközökkel.

Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.

Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségein, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, de egyre bővülő szókincs, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggő beszéd saját magáról és közvetlen környezetéről; munkája bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; rövid, egyszerű történetek mesélése; egyszerű állítások, összehasonlítás, magyarázat, indoklás megfogalmazása;

A fejlesztés tartalma

Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.

Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.

Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).

A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.

Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról szóló rövid szövegek megértése; az alapvető információk megtalálása az egyszerű, hétköznapi szövegekben; az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegének megértése, a szövegekből az alapvető információk kiszűrése;
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témákról).</p> <p>Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menutrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).</p> <p>Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menutrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatok írása a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközként történő használata egyszerű interakciókban; gondolatok kifejezése egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban.

A fejlesztés tartalma
<p>Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rap írás).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képalírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén</p>	<p>A 2.1 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűr néhány konkrét információt. Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, részt vesz rövid beszélgetésekben.</p> <p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Megért ismert nyelvi eszközökkel ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.</p>
---	--

Kommunikációs eszközök A2.1

<i>Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<p><i>How do you do?</i></p> <p><i>Good morning.</i></p> <p><i>Hello Tom.</i></p> <p><i>Hello, how are you?</i></p> <p><i>Hi!</i></p>	<p><i>How do you do?</i></p> <p><i>Good morning.</i></p> <p><i>Hello Mary.</i></p> <p><i>Very well, thank you. And how about you?</i></p> <p><i>Hi!</i></p>
Elköszönés	<p><i>Goodbye.</i></p> <p><i>Bye-bye!</i></p> <p><i>Good night.</i></p> <p><i>Take care.</i></p> <p><i>See you! See you later!</i></p>	<p><i>Goodbye.</i></p> <p><i>Bye!</i></p> <p><i>Good night.</i></p> <p><i>Thanks. Bye!</i></p> <p><i>Bye!</i></p>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Köszönet és arra reagálás	<p><i>Thanks.</i></p> <p><i>Thank you very much.</i></p> <p><i>Thanks a lot.</i></p> <p><i>It's very kind of you.</i></p>	<p><i>Not at all.</i></p> <p><i>You are welcome.</i></p> <p><i>No problem.</i></p> <p><i>n't mention it.</i></p>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<p><i>I am sorry. I am very sorry.</i></p> <p><i>I beg your pardon</i></p>	<p><i>That's all right.</i></p> <p><i>It doesn't matter. Never mind.</i></p>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<p><i>How are you (feeling) today?</i></p> <p><i>What's the matter?</i></p> <p><i>What's wrong with you?</i></p>	<p><i>Fine. OK. All right. Much better thanks.</i></p> <p><i>Not very well I'm afraid.</i></p>
Telefon felvétele	<p><i>Chichester, five oh two double one eight.</i></p>	<p><i>Hello, this is Mary Brown speaking.</i></p>
Megszólítás személyes levélben	<p><i>Dear John,</i></p>	
Elbúcsúzás személyes levélben	<p><i>Best wishes,</i></p> <p><i>Love (from),</i></p>	
<i>Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök</i>		
Öröm, sajnálkozás, bánat	<p><i>Are you happy about that?</i></p> <p><i>That's great!</i></p> <p><i>What a pity!</i></p>	<p><i>Great!</i></p> <p><i>I'm so glad /very happy.</i></p> <p><i>I'm glad to hear that.</i></p> <p><i>I'm so pleased that...</i></p>
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	<p><i>What do you think of...?</i></p> <p><i>Are you pleased with...?</i></p> <p><i>Are you happy with...?</i></p> <p><i>Are you satisfied with...?</i></p>	<p><i>That's fine/nice/not bad.</i></p> <p><i>That was fine/good/ nice</i></p> <p><i>I'm quite satisfied with...</i></p> <p><i>I'm quite happy with...</i></p> <p><i>I'm quite pleased with...</i></p> <p> </p> <p><i>It's not good enough.</i></p> <p><i>That wasn't very good.</i></p>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Csodálkozás	<i>Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.</i>	<i>How come? Is he? What a surprise!</i>
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	<i>You are right. You are wrong I guess you are right..</i>	
Egyetértés, egyet nem értés	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? Is it all right if I ...?</i>	<i>OK / I disagree. All right. I think he's wrong/right. No problem.</i>
Tetszés, nem tetszés	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. He looks nice.</i>
Akarat, kívánság:	<i>Would you like a biscuit?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
Képesség	<i>Can you speak French? Are you able to ride a horse?</i>	<i>I can understand French. I am unable to ride a horse.</i>
Ígéret	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>
Szándék, kívánság	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.</i>
Dicséret, kritika	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
Információkérés, -adás	<i>Are you all right? When are the guests coming? Where can I find a hotel?</i>	<i>Yes, I am. At 6 p.m. In the town centre.</i>
Tudás, nemtudás	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea.</i>
Egymást követő események leírása	<i>What happened? What happened after that?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>
Bizonyosság, bizonytalanság	<i>Do you think they will come? How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.</i>
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	<i>Can you give me a pen?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
Javaslat és arra reagálás	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
Meghívás és arra reagálás	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
Kínálás és arra reagálás	<i>Have an orange. Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>

<i>Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök</i>		
Megértés biztosítása	<i>Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?</i>	<i>Sorry, I don't understand.</i>
Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	<i>He is your brother, isn't he?</i>	<i>Yes, he is.</i>
Betűzés kérése, betűzés	<i>Can you spell that for me?</i>	<i>It spells...</i>

Fogalomkörök A2.1			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történéis, létezés kifejezése			
	<i>Jelenidejűség</i>	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk. My friends and I rarely study on Saturday.</i>
		<i>Present Continuous</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving. Are you coming with us?</i>
	<i>Múltidejűség</i>	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i>
		<i>Past Progressive</i>	<i>While I was listening to music, my mum came home.</i>
		<i>'used to'</i>	<i>I didn't use to live here; I used to live in Ireland.</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

	Jövőidejűs ég	Going to	What are you going to do on Saturday?
		Future with Will	When will you be fourteen?
	Főnévi igeneves szerkezet	Full Infinitive / Bare Infinitive	He's too young to drive. Let me go there.
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	I didn't have many friends at school.
		Have with will	At the age of 25 I will have a car.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		Possessive pronouns	Mine, yours, his
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...
Időbeli viszonyok			
	Gyakorisá g	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? When did you last play football? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Two months ago. Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.

	<i>Időtartam</i>	<i>How long? (Past simple)</i>	<i>How long were you in Spain? For one month.</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100-</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>
		<i>Countable nouns Uncountable nouns</i>	<i>How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of / little money. A cup of tea, a piece of chocolate</i>
		<i>How many / How much?</i>	<i>Some, any, no, every, too many, enough</i>
Minőségi viszonyok	<i>Hasonlítás</i>	<i>Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i>	<i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?</i>
	<i>Kötelezett ség</i>	<i>Have to (Past)</i>	<i>Did you have to be there?</i>
	<i>Tiltás</i>	<i>Mustn't</i>	<i>You mustn't smoke here.</i>

Modalitás		<i>Can, could, may, might</i>	<i>I can't carry all these bags. I may get a capuccino. It might snow tonight.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	<i>And/or/but/because</i>
	<i>Feltételesség</i>	<i>conditional</i>	<i>We'll stay at home if it rains.</i>
Szövegösszetartó eszközök		<p><i>Articles</i></p> <p><i>Some+plural</i> <i>noun</i></p> <p><i>any+plural</i> <i>noun</i></p> <p><i>Some +singular</i> <i>noun</i></p> <p><i>Any +singular</i> <i>noun</i></p> <p><i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i></p> <p><i>Demonstrative pronouns</i></p> <p><i>Indefinite pronouns</i></p>	<p><i>A, an, the</i></p> <p><i>There are some pencils in the bag.</i></p> <p><i>Have you got any sisters?</i></p> <p><i>I haven't got any matchboxes.</i></p> <p><i>There's some water in the vase.</i></p> <p><i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i></p> <p><i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p> <p><i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i></p>

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 7. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkézség, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

önértékelés

tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)

szóbeli értékelés;

írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;

minősítő-szelektáló (szummatív)

összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

A tankönyv alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a témakörök és fogalomkörök feldolgozására, ölelje fel az adott témaköröket, biztosítsa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egyes egymást követő tankönyvekben spirálisan jelenjen meg az egyes ismeretanyag, így támogatva a magasabb szinten történő elsajátítást és rögzítést. A szövegfeldolgozás és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen. Fontos, hogy rendelkezésre álljonak a tankönyvekhez kapcsolódó osztálytermi hanganyagok, interaktív feladatok, kiadói feladatbank, tesztek is.

8. évfolyam

A 8. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának fejlesztése. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal, és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális kompetencia, az

esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképesség fejlesztésével.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajttával ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre, egyre magabiztosabban tudják megvalósítani beszédzándékaikat. Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre jobban érdeklik őket a nyelvben előforduló szabályszerűségek és az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek. A helyes nyelvhasználatban segítik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket ők maguk fedeznek fel és fogalmaznak meg. Ugyancsak hathatós segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, önálló javításában. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A korábbi témakörök a 8. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a NAT-ban más műveltségi területeinek tartalmaival, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy a nyelv eszközével alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának, és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témák is feldolgozásra kerüljenek, amelyek aktuálisan érdeklik, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat.

Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül azoknak a nyelvtanulási stratégiáknak a köre, amelyeket a tanulók megismernek és alkalmaznak a nyelvórákon. Ezek fokozatos elsajátítása lehetővé teszi számukra, hogy az iskolán kívül is egyre inkább hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 8. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A2.2 szintet.

**ÁLTALÁNOS TANTERVŰ ÓRATERV
AZ ÖTÖDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG**

évf.	5.	6.	7.	8.
-------------	-----------	-----------	-----------	-----------

heti óraszám	3	3	3	3
éves óraszám	08	08	08	08
KER szint	A	A	A	A
	1.1	1.2	2.1	2.2

Éves óraszám: 108/év,

Heti óraszám: 3 óra/hét

Témakörök a 8. évfolyam számára

Té makör sorszáma	Témakör	óraszám
1.	Ember és természet	24
2.	Szabadidő	24
3.	Egészség, betegség	24
4.	Szórakozás	25
5.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p>Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.)</p> <p>és/vagy</p> <p>Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p> <p>Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában</p>	11

	Összesen:	108

Témakörök és kapcsolódási pontok

8. évfolyam	
Témakör	Kapcsolódási pontok
1. Ember és természet A tudomány világa; Környezetszennyezés – Környezetvédelem; Természeti katasztrófák	Testnevelés: Természetismeret, természeti képződmények; Tájékozódás az erdőben; Munkavédelem Biológia: védett fajok; Egzotikus sportok, táborok; Hittan: „Sőt téged is kérlek, hűséges munkatársam, segíts nekik.” (Fil 4:3) /segítségkérés – segítség felajánlása/
2. Szabadidő Sms-írás, telefonhasználat; Jelnyelv, múltbeli titkosírás; Más népek szokásai	Erkölcstan: mindennapi kapcsolattartás szereteteinkkel; A fogyatékkal élők segítése; Történelem: az írás és a titkosírás funkciói; Más nemzetek kulturális szokásai; A számítógép szerepe a modern kommunikációban Hittan: kommunikációs eszközök a Bibliában
3. Egészség és betegség Egészség, betegség, baleset A munka világa	Egészségtan: Népi gyógymódok; Modern sporteszközök;

	<p>Erkölcstan: hobbiállattartás; Biológia: hasznos táplálékaink Mentális problémák (elhízás); Hittan: gyógyítás a Bibliában</p>
<p>4.Múltunk és jövőnk Szórakozás Utazás Vásárlás</p>	<p>Vizuális kultúra Médiumok Hobbik, furcsa időtöltések; Furcsa nemzeti szokások: 'La Tomatina'; Órák a TV / számítógép előtt; Vásárlás-őrület: korunk betegsége; Földrajz: magas épületek, rendkívüli helyek a világban; Hittan: építmények a Bibliában</p>

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése;</p> <p>a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrése az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva;</p> <p>néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.</p>

A fejlesztés tartalma
<p>Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembe vételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.</p>

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Válaszadás a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszéd folytatása;</p> <p>az első lépések megtétele a célnyelv spontán módon történő használata útján;</p> <p>egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása a megértés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;</p> <p>törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>Beszélgetés során meg nem értés esetén ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, illetve szükség esetén a saját mondanivaló átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).</p> <p>Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való</p>	

reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata; a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása lineáris kötőszavakkal, és az ok-okozati összefüggések kifejezése; a megértést segítő legfontosabb stratégiák alkalmazása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
<p>Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elismérlése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai	Az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzése;

<p>egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>a készsége kreatív használata az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;</p> <p>tájékozottság növelése a célnyelvi kultúráról;</p> <p>az érdeklődés fokozása a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	
<p>Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és honlapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	

<p>Fejlesztési egység</p>	<p>Íráskészség</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvismeret kreatívan alkalmazása egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról;</p> <p>az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeinek felismerése és követése.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	
<p>Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).</p> <p>A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szöveghiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén</p>	<p>A2.2 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.</p> <p>Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben.</p> <p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.</p>
---	---

<i>Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	<i>Kezdeményezés és válasz</i>	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
Elköszönés	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. n't mention it.</i>
Bemutatkozás, bemutatás	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	<i>Happy Christmas/New year/Birthday!</i> <i>Many happy returns (of the day)</i> <i>Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday!</i> <i>Thank you.</i> <i>Thank you, the same to you.</i>
Telefon felvétele	<i>Chichester, five oh two double one eight.</i>	<i>Hello, this is Mary Brown speaking.</i>
Telefonon bemutatkozás	<i>Hello, this is Mary Smith speaking</i>	
<i>Megszólítás személyes levélben</i>	<i>Dear John,</i>	
<i>Elbúcsúzás személyes levélben</i>	<i>Best wishes, Love (from),</i>	
Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Öröm, sajnálkozás, bánat</i>	<i>Are you happy about that?</i> <i>What do you think of that?</i> <i>How do you feel about that?</i>	<i>Great!</i> <i>I'm so glad /very happy.</i> <i>I'm glad to hear that.</i> <i>I'm so pleased that...</i> <i>Good for you.</i> <i>Congratulations.</i> <i>I feel so happy for...</i> <i>I'm sorry to hear that.</i> <i>What a pity.</i> <i>Oh, no!</i> <i>Oh, dear!</i> <i>I feel so sorry for...</i>
<i>Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság</i>	<i>What do you think of...?</i> <i>Are you pleased with...?</i> <i>Are you happy with...?</i> <i>Are you satisfied with...?</i>	<i>That's fine/nice/not bad.</i> <i>That was fine/good/ nice</i> <i>I'm quite satisfied with...</i>

		<p><i>I'm quite happy with...</i> <i>I'm quite pleased with...</i></p> <p><i>It's not good enough.</i> <i>That wasn't very good.</i></p>
Csodálkozás	<p><i>Jane has lost her money.</i> <i>Tom is twenty.</i> <i>This is a book for you.</i></p>	<p><i>How come?</i> <i>Is he?</i> <i>What a surprise!</i></p>
Remény	<p><i>What are you hoping for?</i> <i>What are you looking forward to?</i></p>	<p><i>I am looking forward to...</i> <i>I hope you'll have time to join me for dinner.</i></p>
<i>Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök</i>		
Véleménykérés, és arra reagálás	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	<i>You are right. You are wrong.</i>	
Egyetértés, egyet nem értés	<p><i>Do you agree?</i> <i>What's your opinion?</i> <i>How do you feel about it?</i></p>	<p><i>OK</i> <i>All right.</i> <i>I think he's wrong/right.</i></p>
Tetszés, nem tetszés	<p><i>Do you like Greek food?</i> <i>What do you think of my boyfriend?</i></p>	<p><i>I think it's great. I don't like it.</i> <i>He looks nice.</i></p>
Akarat, kívánság:	<i>Would you like a biscuit?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
Képesség	<p><i>Can you speak French?</i> <i>Are you able to ride a horse?</i></p>	<p><i>I can understand French.</i> <i>I am unable to ride a horse.</i></p>
Szükségesség	<p><i>Is that necessarily so? Do I have to...?</i> <i>Is it a must? For sure?</i></p>	<i>People must sleep sometimes.</i>

<i>Lehetőség</i>	<i>It may rain. She might be late.</i>	
<i>Ígéret</i>	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>
<i>Szándék, kívánság</i>	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.</i>
<i>Dicséret, kritika</i>	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>
<i>Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök</i>		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
<i>Információkérés, -adás</i>	<i>Are you all right? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. At 6 p.m.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea.</i>
<i>Egymást követő események leírása</i>	<i>What happened?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>
<i>Bizonyosság, bizonytalanság</i>	<i>Do you think they will come? How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.</i>
<i>A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök</i>		

<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
<i>Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök</i>		
<i>Megértés biztosítása</i>	<i>Visszakérdezés, ismétléskérés</i>	<i>Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?</i>
	<i>Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése</i>	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?</i>
	<i>Betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>
	<i>Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre</i>	<i>Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.</i>

Fogalomkörök A2.2			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Jelenidejűs ég	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>
		<i>Present Continuous</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.</i>
		<i>Present Perfect Simple</i>	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet. I've seen it twice already.</i>
		<i>Present Simple Passive</i>	<i>Meals are not included in the price.</i>
	Múltidejűs ég	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday? My dad couldn't take part because he was ill.</i>
		<i>Past Progressive</i>	<i>As we were walking home, we saw an accident.</i>
		<i>Past Simple Passive</i>	<i>This castle was built in the 16th century.</i>
	Jövőidejűs ég	<i>Going to</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i>
		<i>Future with Will</i>	<i>When will you be fourteen?</i>

	Igenevek	Full Infinitive Bare Infinitive	<i>Jerry went to the park to meet his friend.</i> <i>The coach made us train very hard.</i>
		'-ing'	<i>Skating is very exciting.</i> <i>I don't mind walking.</i>
Birtoklás kifejezése		Past forms of <i>have</i>	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		Have with will	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>
		Possessive adj.	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		Genitive 's	<i>Kate's brother</i> <i>Whose?</i>
		Possessive pronouns	<i>Mine, yours, his</i>
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i>
		Prepositions of place	<i>Melissa was born in Italy.</i>
		Prepositions of movement	<i>I usually travel to work by car.</i> <i>The robber ran out of the bank.</i>
Időbeli viszonyok			
	Gyakoriság	How often?	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
		Prepositions of time	We are leaving on 11th May.
		Time clauses When, while, as soon as, , as	As soon as we saw the strange light, we ran away.
	Időtartam	How long? (Past simple) How long? (Present Perfect)	How long were you in Spain? For one month. How long have you been training?
		Already, yet, just	I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...

		<p><i>Countable nouns</i></p> <p><i>Uncountable nouns</i></p>	<p><i>How many CDs have you got?</i></p> <p><i>I've got a lot of/few CDs.</i></p> <p><i>How much money have you got?</i></p> <p><i>I've got a lot of/little money.</i></p> <p><i>A cup of tea, a piece of chocolate</i></p>
		<p><i>All, both, neither, none, every, each</i></p>	<p><i>all, both, none, neither, every, each</i></p> <p><i>There were 3 apples on the plate. Each tasted good.</i></p>
<p>Minőségi viszonyok</p>	<p>Hasonlítás</p>	<p><i>Comparative and superlative of short adjectives</i></p> <p><i>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i></p>	<p><i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.</i></p> <p><i>She is the most intelligent of all.</i></p> <p><i>I'm as tall as you.</i></p> <p><i>Good/bad (better, worse)</i></p> <p><i>What's it like? What colour is it?</i></p> <p><i>What does it look/sound/taste/feel like?</i></p>
<p>Modalitás</p>	<p>Képesség</p> <p>Engedélyezés</p> <p>Kérés</p>	<p><i>Can (ability)</i></p> <p><i>Can/could/may expressing permission</i></p>	<p><i>I can swim.</i></p> <p><i>Can/could/may I join you, Could you do the washing up?</i></p>
	<p>Tanácsadás</p>	<p><i>Should/shouldn't</i></p>	<p><i>You should ask her.</i></p>
	<p>Köteleztség</p>	<p><i>Must, have to, need to</i></p> <p><i>Have to (Past)</i></p>	<p><i>I need to speak to Jane.</i></p> <p><i>Did you have to be there?</i></p>
	<p>Tiltás</p>	<p><i>Mustn't</i></p>	<p><i>You mustn't smoke here.</i></p>
<p>Logikai viszonyok</p>		<p><i>Linking words</i></p>	<p><i>And/or/but/because</i></p>

	<i>Feltételes</i> ég	<i>Conditional</i> <i>Type 1</i>	<i>We'll stay at home if it rains.</i>
Szövegösszetartó eszközök		<p><i>Articles: a, an , the</i></p> <p><i>Some+plural noun</i></p> <p><i>any+plural noun</i></p> <p><i>Some +singular noun</i></p> <p><i>Any +singular noun</i></p> <p><i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i></p> <p><i>Demonstrative pronouns</i></p> <p><i>Indefinite pronouns</i></p> <p><i>Reflexive pronouns</i></p>	<p><i>Lake Victoria and the River Nile are both in Africa.</i></p> <p><i>There are some pencils in the bag.</i></p> <p><i>Have you got any sisters?</i></p> <p><i>I haven't got any matchboxes.</i></p> <p><i>There's some water in the vase.</i></p> <p><i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i></p> <p><i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p> <p><i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i></p> <p><i>You don't need to help me, I can do it myself.</i></p>
		<p><i>So, neither, too, either</i></p>	<p><i>I went waterskiing: So did I.</i></p> <p><i>I have never been sailing. Neither have I.</i></p>

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 8. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkézség, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

önértékelés

tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)

szóbeli értékelés;

írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;

minősítő-szelektáló (szummatív)

összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

A tankönyv alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a témakörök és fogalomkörök feldolgozására, ölelje fel az adott témaköröket, biztosítsa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egyes egymást követő tankönyvekben spirálisan jelenjen meg az egyes ismeretanyag, így támogatva a magasabb szinten történő elsajátítást és rögzítést. A szövegfeldolgozás és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen. Fontos, hogy rendelkezésre álljonak a tankönyvekhez kapcsolódó osztálytermi hanganyagok, interaktív feladatok, kiadói feladatbank, tesztek is.

ANGOL EMELT SZINT

Bevezetés

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A mindennapi nyelvhasználatban – ezért a nyelvtanulásban is –, fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, ill. a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet, és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és forogatókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Fel kell ismerniük, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szőnek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák azt. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A

tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra. Ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint hogy újabb nyelveket sajátítsanak el.

A NAT bizonyos képzési szakaszokra meghatározza a minden tanuló számára kötelező minimumszinteket, emellett kitér az emelt szintű képzésben részesülő tanulókkal szemben támasztott követelményekre is. A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust. A NAT által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

	1-4. évfolyam, minimumszint	8. évfolyam, minimum szint	12. évfolyam, minimum szint
Első idegen nyelv	KER-szintben nem mérhető	A2	B1
Második idegen nyelv	–	–	A2

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg. Ez alól az alsó tagozat kivétel, mert a 4. évfolyamon kezdődik a kötelező idegennyelv-oktatás, a 4. évfolyamon pedig a kerettanterv nem jelöl KER-szintben megadható elérendő célt.

Emelt óraszámú csoportban	1-4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
Első idegen nyelv	KER-szintben nem mérhető	A1	A2- B1-	B1 mínusz	B1
Második idegen nyelv	-	-	-	A1	A2

Az idegen nyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit; ezek: a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák azonban nem mechanikusan, hanem a tanulók életkori sajátosságainak tükrében értelmezve kerültek be a kerettantervbe.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az idegen nyelv tanulásába és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismeretei, sőt az idegen nyelv tanulása segíthet abban, hogy az anyanyelv használata tudatosabbá váljon.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Míg korábban csak az írott és a hallott szöveg megértésének fejlesztését támogatta az internet, ma már számos lehetőség kínálkozik a produktív nyelvhasználatra is. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról való beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére.

A nyelvtanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelvtanulók ismereteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek tanulási folyamatba történő bekapcsolása. A nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

A táblázatokban megjelenő *fejlesztési egységek* (a hallott szöveg értése, szóbeli interakció, összefüggő beszéd, az olvasott szöveg értése és az íráskészség) a valóságban nem különíthetők el egymástól. A hatékony nyelvtanítás feltétele, hogy a különböző készségek fejlesztése mindig integráltan történjen, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben előfordulnak. Ezért nem szerepelnek óraszámok a fejlesztési egységek mellett.

Az 1-8. évfolyamokra vonatkozó ajánlott témakörök egyes elemei újra és újra megjelennek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, így bővüljenek, mélyüljenek. A kerettanterv az általános iskolában minden fejlesztési szakaszban új témaköröket is javasol a tanulók életkorához, szükségleteihez alkalmazkodva.

Külön táblázat tartalmazza az ajánlott témaköröket, amelyben a más tantárgyakkal való kapcsolódási pontok is megtalálhatók. A tanulócsoportban más tantárgyakat tanító tanárokkal való együttműködés eleve nebbé, aktuálisabbá és érdekesebbé teszi a nyelvtanulást, mert lehetőséget nyújt a témák, témakörök természetes, életszerű összekapcsolására.

A táblázatok *Fejlesztési célok* rovata a nyelvtanítás aktuális életkori szakaszra vonatkozó, az adott kompetenciával kapcsolatos fejlesztés céljait tartalmazza. A *fejlesztés tartalma* elnevezésű rész olyan tevékenységeket ismertet, amelyek segítségével az adott nyelvi fejlesztés megvalósítható. A nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák szervesen beépültek a tartalomba.

A kerettanterv az 1- 4. évfolyam, majd később a kétéves fejlesztési ciklusok végén a fejlesztési egységek céljaiból és tartalmából kiindulva határozza meg a *fejlesztés várható eredményét*, kapcsolódva a szakasz végére előírt KER-szinthez (kivéve az 1-4. évfolyamot, amelynek kimenete KER-szintben nem határozható meg).

5. évfolyam

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább négy év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömeit. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók az 5. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1.1 szintet.

**EMELT ÓRASZÁMÚ ÓRATERV
AZ ÖTÖDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG**

Évfolyam	5	6	7	8
Heti óraszám	5	5	5	5
Éves óraszám	1 80	1 80	1 80	1 80
KER szint	A 1.1	A 1.2	A 2.1-A2.2	A 2.2-B1

Éves óraszám: 180 óra/év

Heti óraszám: 5 óra/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Az iskola	27
2.	A család, barátok	27
3.	Szabadidő	27
4.	Lakóhelyünk, otthonunk	27
5.	Étkezés	27

6.	Ünnepek	27
7.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p>Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.)</p> <p>és/vagy</p> <p>Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p> <p>Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában</p>	18
	Összesen:	180

Témakörök és kapcsolódási pontok

5. évfolyam	
Témakör	Kapcsolódási pontok
<p>1. ISKOLA</p> <p>Iskolánk, tantárgyaink</p> <p>Földünk népei, országai</p> <p>Idő, időzónák</p> <p>Sportok, hobbik</p>	<p>Iskolánk szokásai, tantárgyi rendszerünk</p> <p>Nemzetek zászlói</p> <p>Földrajzi ismeretek</p> <p>Testnevelés</p> <p>Hittan:</p> <p>a napi imádságok, Tízparancsolat, adatok gyűjtése az iskola névadójáról, történetéről, katolikus jelképeink.</p> <p>Hitoktatás.</p>
<p>2. CSALÁD, BARÁTOK</p> <p>Család, szórakozás</p> <p>Filmek, zene, gyűjtemények</p>	<p>Erkölcstan</p> <p>Ének-zene, zenei ismeretek</p> <p>Biológia</p>

Állatok, barátok	Természetismeret Hittan: anyak, családok, foglalkozások, állatok a Bibliában, egyházi ünnepeink, az elesett emberek segítése, Jézus az otthonunkban.
3. SZABADIDŐ Szórakozás, mozi, zene Falusi és városi élet Szabadidő eltöltése	Életvitel, technika: Irodalmi műfajok Vizuális kultúra Természetismeret Hittan: keresztény jellegű képeslapok vagy bibliai témájú képek gyűjtése, rajzok, festmények vagy más művészeti jellegű tárgyak készítése (pl. színes fonálból könyvjelző készítése).
4. LAKÓHELYÜNK, OTTHONUNK Lakás, város, lakóhelytípusok Költözködés Nagyvárosok: London, Washington	Földrajz Országismeret Tájékozódás a térképen Hittan: A lakóhely részlete: a templom, a templom berendezésének megnevezése.
5. ÉTKEZÉS, ÉTELEK Gyorsétterem Egészséges ételek és italok Különlegességek Étkezési szokások	Technika: Életvitel és gyakorlat Egészséges életmód Egészséges és egészségtelen Ételek Hittan: helyszínek a Bibliában, étkezési szokások nálunk és más országokban, ételreceptek (karácsonyra, böjti napokra), viselkedés az étkezésnél, helyes és helytelen táplálkozás. Étkezés előtti és utáni ima (ének formájában is)
6. ÜNNEPEK Halloween Hálaadás	Országismeret Ünnepeink és más népek ünnepeinek összehasonlítása

Anyák napja	<p>Hittan:</p> <p>egyházi ünnepeink</p> <p>Idézet: „Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhez meg, és aki énbenem hisz, nem szomjazik meg soha.” (Jn 6:35)</p> <p>a Bibliában található ételek megnevezése,</p> <p>keresztény ünnepkörök, ünnepek megnevezése, ünnepi ételeink,</p> <p>étkezés előtti és utáni ima (ének formájában is)</p>
-------------	---

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése,
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés követése; az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasítások megértése;
A fejlesztés tartalma	
<p>A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).</p> <p>A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.</p>	

Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva;</p> <p>egyszerű kérdések feltevése ismert témákról, illetve válaszadás egyszerű nyelvi eszközökkel a hozzá intézett kérdésekre;</p> <p>rövid beszélgetés folytatása ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.</p> <p>Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, egyszerű szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen, tanári segítséggel; egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről;
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.</p> <p>Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert nevek, szavak és mondatok felismerése és megértése; a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértése;
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése.</p> <p>Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása).</p> <p>Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon</p>	

keresztül történő feldolgozása.

Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása.

Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menetrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyyszerű információ szerzése.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; Megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegek alkotása; írásbeli válaszadás személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;
A fejlesztés tartalma	
Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása. Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése). Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail). Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A1.1 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló kis segítséggel megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, a jól ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközökkel, jól begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.</p> <p>Felkészülés után elmond rövid szövegeket.</p> <p>Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét.</p> <p>Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.</p>
--	--

Kommunikációs eszközök A1.1		
<i>1.A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	<i>Kezdeményezés és válasz</i>	
<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
<i>Köszönés</i>	<i>Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>

<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Gratulációk, jókívánások és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday!</i>
<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	
2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK. Allright. I think he's wrong / right.</i>
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? When are the guests coming? Can you tell me where...?</i>	<i>Yes, I am. At 6 pm. In the town centre.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she? Am I right?</i>	<i>I have no idea Sure.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen? Could you...? May I/ Might I ...?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid, you can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Would you like a sandwich? Shall I get you a sandwich? Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
<i>Visszakérdezés, ismétlés kérés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>	
<i>Nem értés, betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Sorry, I don't understand. Can you spell it for me? It spells ...</i>	

Fogalomkörök A1.1			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
<i>Cselekvés, történelmi, létezés kifejezése</i>	<i>Jelenidejűség</i>	<i>'be' Affirmative & negative</i>	<i>I am happy. I'm from Hungary, I'm not English.</i>
		<i>Present Progressive</i>	<i>What are you doing? I'm having lunch.</i>

		<i>Present Simple</i>	<i>My brother rides his by every day.</i>
		<i>Imperative</i>	<i>Go and see!</i>
		<i>'-ing' form</i>	<i>I like swimming.</i>
		<i>Verb 'have got'</i>	<i>I have got a/an... I do/play ...</i>
<i>Birtoklás kifejezése</i>		<i>'have got'</i> <i>'have got' in questions</i>	<i>I have got coins and badges. Have you got a ...? Yes/ No.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog This is Pubert. His mother is Morticia</i>
		<i>Possessive case Genitive 's</i>	<i>My brother's name is Pubert.</i>
<i>Térbeli viszonyok</i>	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>This / that Prepositions of place in, on, under, opposite, next to, between, behind in front of There is/there are ... This is/these are ...</i>	<i>This is your place, that is mine.... This is my bedroom. There is a big TV set on the right....</i>
		<i>Directions</i>	<i>Turn left. Turn right.</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Időbeli viszonyok	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? What's the time?</i>	<i>Now, It's eight.</i>
		<i>Prepositions of time On, in, at</i>	<i>On Saturdays I go swimming..</i>
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often? Adverbs of frequency Always, usually, often, sometimes, never</i>	<i>I always play football in the park after school.</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>These / those</i>	<i>These are my mugs.</i>
		<i>A, an, some</i>	<i>Can I have some ketchup?</i>
		<i>Cardinal numbers 1-30</i>	
		<i>Ordinal numbers with dates</i>	<i>When is your birthday? Seventh of October.</i>
		<i>Countable nouns Uncountable nouns</i>	<i>I have many toys. A bar of chocolate, a bottle of water, a piece of cake</i>
		<i>How much / many? Some, any</i>	<i>Is there any bread? There is some bread. Is there any salt?</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Minőségi viszonyok		<i>Question forms</i> <i>What colour ...?</i> <i>What nationality...?</i> <i>Where are you from?</i> <i>How old ...?</i>	<i>Are you English?</i> <i>How old is your brother?</i>
Modalitás		<i>Can (ability)</i> <i>Can't</i> <i>Let's ...</i>	<i>Can you sing well?</i> <i>We can't have a party.</i> <i>Let's go to the disco then!</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i> <i>And , but, or</i> <i>First, then</i> <i>Why? Because</i>	<i>A like apples but not oranges.</i> <i>First turn right, then left.</i> <i>Why do you eat apples. Because I like them.</i>

<i>Szövegössze- rtó eszközök</i>		<i>Articles: a, an, the</i> <i>Some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>Some + singular noun</i> <i>Any + singular noun</i> <i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i> <i>Demonstrati ve pronouns</i>	<i>There are some pencils in the bag.</i> <i>Have you got any sisters?</i> <i>I haven't got any matchboxes.</i> <i>There's some water in the vase.</i> <i>There isn't any juice in my glass.</i> <i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i> <i>This, that, these, those</i>
--------------------------------------	--	--	---

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet méréskor a szókincs, beszédkézség, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

önértékelés

tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)

szóbeli értékelés;

írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;

minősítő-szelektáló (szummatív)

összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

A tankönyv alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a témakörök és fogalomkörök feldolgozására, ölelje fel az adott témaköröket, biztosítsa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egyes egymást követő tankönyvekben spirálisan jelenjen meg az egyes ismeretanyag, így támogatva a magasabb szinten történő elsajátítást és rögzítést. A szövegfeldolgozás és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen. Fontos, hogy rendelkezésre álljonak a tankönyvekhez kapcsolódó osztálytermi hanganyagok, interaktív feladatok, kiadói feladatbank, tesztek is.

6. évfolyam

A 6. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább öt év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömet. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A 6. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja az, hogy a tanulók változatlanul kedvet érezzenek a nyelvtanulás iránt, és örömeiket leljék a nyelvvel való foglalkozásban, valamint hogy ébren maradjon kíváncsiságuk az idegen nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk iránt, nyitottak maradjanak az új ismeretek, tapasztalatok befogadására.

A nyelvvel való ismerkedés területén a korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a beszédalkotás fejlesztése, de ebben az életkorban fokozatosan felzárkózik melléjük az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulók a fejlettségi szintjüknek megfelelő, változatos, érdekes és értelmes, kihívást jelentő tevékenységek során sajátítsák el az idegen nyelvet. A témakörök részben ugyanazok, mint az előző fejlesztési szakaszban, de bővülnek és mélyülnek, azzal párhuzamosan, ahogy a tanulók érdeklődése alakul, igényeik, szükségleteik változnak. További témák is feldolgozásra kerülnek, amelyek összhangban állnak a NAT-ban szereplő más műveltségi területek, tantárgyak tartalmaival. A „Témakörök” táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol megvalósítható a tantárgyakon átívelő – akár közös projektek keretében történő – tanulás.

A 6. osztályban jelentősen bővül a tanulók szókinccse. A nyelvtani szerkezeteket továbbra is kontextusba ágyazva sajátítják el, de fokozatosan felébred az érdeklődésük a célnyelv szabályrendszere és az anyanyelvükhöz hasonló, illetve attól eltérő nyelvi jelenségek iránt. Örömeiket lelik a szabályszerűségek felfedezésében, de a szabályok ismerete csak csekély mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Ebben a szakaszban is fontos célkitűzés, hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban történjen a fejlesztési szakaszra vonatkozó nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. Fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony eszköze.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1.2 szintet.

**EMELT ÓRASZÁMÚ ÓRATERV
AZ ÖTÖDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG**

évf.	5	6.	7.	8.
heti óraszám	5	5	5	5
éves óraszám	1 80	1 80	180	180
KER	A	A	A2.1-	A2.2-

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

szint	1.1	1.2	A2.2	B1
--------------	------------	------------	-------------	-----------

Éves óraszám: 180/év

Heti óraszám: 5 óra/hét

Té makör sorszám	Témakör	Óras zám
1.	1. Az én világom / Otthon	27
2.	2. Nyaralás	27
3.	3. Utazás	27
4.	4. Fantázia és valóság	27
5.	5. A városban	27
6.	6. Tudomány és technika	27
7.	Szabadon felhasználható: Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	18
	Összesen:	180

Témakör és kapcsolódási pontok

6. évfolyam	
Témakör	Kapcsolódási pontok
1.AZ ÉN VILÁGOM / OTTHON	Vizuális kultúra, Rajz Testnevelés Földrajz, Országismeret Tájékozódás a térképen Hittan: a lakóhely részlete: a templom, bibliai városok, Ószövetségi részlet: Felépítik a jeruzsálemi templomot (L Kir 6:1-10)
2.NYARALÁS	Földrajz Történelem Vizuális kultúra Erkölcstan: szokások; Gazdasági ismeretek; Márkák, boltok; Az időjáráshoz és az alkalomhoz illő öltözködés; Hittan: öltözködés a Bibliában
3.UTAZÁS	Földrajz: Tájékozódás, éghajlati különbségek, időjárési jellemzők; Országok kulturális sajátosságai; Országismeret: egyenruhák, pénzermék és bankjegyek az USA-ban; Hittan: Idézet: „Amíg csak föld lesz, nem szűnik a vetés és aratás, a hideg és a meleg, a nyár és a tél, a nappal és az éjszaka. (IM 8:22)

	Természeti jelenségek: Az eső. A szivárvány. A szél. Ószövetségi részlet: Az özönvíz kezdete. Az özönvíz vége.(IM 8-9)
4.FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG	Történelem Irodalom Rajz Sport Fizika: UFO-k magyarázata; Földrajz: Bermuda háromszög Babonák, hiedelmek, népszokások Hittan: csodák a Bibliában
5.A VÁROSBAN	Földrajz Személyes élmények Földrajz Országismeret Tájékozódás a térképen Hittan: a lakóhely részlete: a templom, bibliai városok, Ószövetségi részlet: Felépítik a jeruzsálemi templomot (L Kir 6:1-10)
6.TUDOMÁNY ÉS TECHNIKA	Környezetvédelem Csillagászat Biológia: a víz az élet forrása; A víz, mint szórakozás, sportok, közlekedés, utazás közege; Történelem: roncsok a múltból; a vizek szennyezése; Földrajz: áradások, viharok;

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd folytatása, minta alapján egyszerű szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdések, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozások megértése;
A fejlesztés tartalma	
<p>A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-	Rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témákról; rövid, egyszerű szövegek közös előadása; az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.

fejlesztési céljai	
A fejlesztés tartalma	
<p>Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).</p> <p>Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).</p> <p>Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata;</p> <p>a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal;</p> <p>munkájának bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel;</p> <p>ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).</p>	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése; az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzése; a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez; érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.
A fejlesztés tartalma	
Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás). Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák). <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése; részvétel írásbeli nyelvi játékokban; a meglévő szókincs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.

A fejlesztés tartalma
Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető). Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása. Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek). Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A1.2 szintű nyelvtudás: A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket. Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál. Felkészülés után elmond rövid szövegeket. Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát. Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.
---	--

Kommunikációs eszközök A1.2		
<i>1 A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	Kezdeményezés és válasz	
<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

<i>Köszönés</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Bemutakozás, bemutatás</i>	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon.</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
<i>Gratulációk, jókívánások és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.</i>

<i>Telefon felvétele</i>	<i>Oxford, five oh two double one.</i>	<i>Hello, this is Ms Brown speaking.</i>
<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	
<i>Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök</i>		
<i>Véleménykérés, és arra reagálás</i>	<i>What do you think? How do you like it? Is it OK if I ...?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>You are right. You are wrong. That's right. No way. Are you kidding? Are you sure?</i>	
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK. All right. I think he's wrong/right.</i>
<i>Tetszés, nem tetszés</i>	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. Yuk! / Yummy! He looks nice.</i>
<i>Akarat, kívánság</i>	<i>Would you like a biscuit? Why don't you ...?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
<i>Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök</i>		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? How can I get to ...? Can you tell me where ...? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. Go along ... At 6 p.m.</i>

<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she? Am I right?</i>	<i>I have no idea. Sure.</i>
<i>A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök</i>		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen? Could you ...? May I ...? Might I ...?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Are you free on Tuesday? Do you want to go to the cinema? Would you like to go ...? How about going ...? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Would you like to have a sandwich? Can I get you a sandwich? Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
<i>Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök</i>		
<i>Megértés biztosítása</i>	<i>Did you say the castle?</i>	
<i>Visszakérdezés, ismétléskérés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>	
<i>Nem értés, betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Sorry, what does that mean?</i>	

--

Fogalomkörök A1.2			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	<i>Jelenidejűség</i>	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>
		<i>Present Progressive</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.</i>
	<i>Múltidejűség</i>	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i>
		<i>Past Progressive</i>	<i>What were you doing yesterday afternoon?</i>
		<i>'used to'</i>	<i>I used to like chocolate when I was younger.</i>
		<i>Could</i>	<i>I could swim when I was four.</i>
	<i>Jövőidejűség</i>	<i>Going to</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i>
		<i>Will</i>	<i>It will rain in the afternoon.</i>
		<i>Offers</i>	<i>Shall I get you something to drink?</i>
		<i>Infinitive</i>	<i>We are to go home early today.</i>
		<i>Present Progressive</i>	<i>I am meeting my friend at the cinema tonight.</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Present forms of have</i>	<i>I have five friends at school.</i>

		<i>Possessive Pronouns.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother Whose?</i>
<i>Térbeli viszonyok</i>	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs Prepositions of movement</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ... Up, down, back & forth, along, towards, away</i>
<i>Időbeli viszonyok</i>			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? What's the time?</i>	<i>Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.</i>
<i>Mennyiségi viszonyok</i>		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>

		<p>Countable nouns</p> <p>Uncountable nouns</p> <p>Some, any, no</p> <p>Every, each</p> <p>Lots of, loads of</p>	<p>How many CDs have you got?</p> <p>I've got a lot of/few CDs.</p> <p>How much money have you got?</p> <p>I've got a lot of / little money.</p> <p>I've got no money.</p> <p>Everybody has got a phone.</p> <p>We've got loads of CDs.</p>
Minőségi viszonyok		<p>Comparative and superlative of short adjectives</p> <p>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</p>	<p>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.</p> <p>Good/bad (better, worse)</p> <p>What's it like? What colour is it?</p>
Modalitás		<p>Can (ability)</p>	<p>I can swim.</p>
Logikai viszonyok		<p>Linking words</p> <p>Must / mustn't</p> <p>Have to</p> <p>Zero Conditional</p> <p>Conditional Type 1</p>	<p>And/or/but/because</p> <p>You must visit me soon.</p> <p>You have to keep the rules.</p> <p>If it rains, it pours.</p> <p>If you call him, he will answer.</p>

<p><i>Szövegösszetartó eszközök</i></p>		<p><i>Articles</i></p> <p><i>Some+plural noun</i></p> <p><i>any+plural noun</i></p> <p><i>Some +singular noun</i></p> <p><i>Any +singular noun</i></p> <p><i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i></p> <p><i>Demonstrative pronouns</i></p> <p><i>Indefinite pronouns</i></p>	<p><i>A, an, the</i></p> <p><i>There are some pencils in the bag.</i></p> <p><i>Have you got any sisters?</i></p> <p><i>I haven't got any matchboxes.</i></p> <p><i>There's some water in the vase.</i></p> <p><i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i></p> <p><i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p> <p><i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i></p>
---	--	--	--

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 6. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet méréskor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskészéget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

önértékelés

tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
szóbeli értékelés;
írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
minősítő-szelektáló (szummatív)
összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

A tankönyv alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a témakörök és fogalomkörök feldolgozására, ölelje fel az adott témaköröket, biztosítsa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egyes egymást követő tankönyvekben spirálisan jelenjen meg az egyes ismeretanyag, így támogatva a magasabb szinten történő elsajátítást és rögzítést. A szövegfeldolgozás és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen. Fontos, hogy rendelkezésre álljonak a tankönyvekhez kapcsolódó osztálytermi hanganyagok, interaktív feladatok, kiadói feladatbank, tesztek is.

7. évfolyam

A 7. évfolyamon idegen nyelvet tanuló diákok A1.2 szintű nyelvtudással lépnek be a további nyelvtanulási folyamatba. Ez a Közös európai referenciakeret (KER) megfogalmazásában azt jelenti, hogy „alapszintű” és ezen belül „minimumszintű” nyelvismerettel rendelkeznek. Az előző fejlesztési szakaszokban, elsősorban osztálytermi keretek között, már számos olyan helyzetben kipróbálták magukat, amelyekben bizonyos feladatok megoldásához elengedhetetlenül szükségük volt a nyelvismeretre. Tisztában vannak azzal, hogy személyes boldogulásuk egyik fontos feltétele a használható nyelvtudás. Megismerkedtek különféle hallott és olvasott célnyelvi szövegekkel, fejlődött a beszédképességük, és megtanulták, hogyan tudják az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani és egyszerű formában az önkifejezés eszközeként használni. A feldolgozott tartalmak révén bepillantottak egy idegen kultúrába, és lehetőségük nyílt azt összevetni a magyarral. A nyelvtanulás során kapott pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

EMELT ÓRASZÁMÚ ÓRATERV AZ ÖTÖDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG

Évf.	5.	6.	7.	8.
heti óraszám	5	5	5	5
éves óraszám	80	10	180	180
KER szint	1.1 A	1.2 A	A2.1-A2.2	A2.2-B1

Éves óraszám: 180/év

Heti óraszám: 5 óra/hét

Témakörök a 7. évfolyam számára

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	A mi világunk	27
2.	Ember és természet	27
3.	Szabadidő	27
4.	Egészség és betegség	27
5.	Szórakozás	27
6.	Utazás	27
7.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p>Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.)</p> <p>és/vagy</p> <p>Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p>	18

	Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	
	Összesen:	180

Témakör és kapcsolódási pontok

7. évfolyam	
Témakör	Kapcsolódási pontok
<p>1.A MI VILÁGUNK</p> <p>Önismeret, barátság,szerelem</p> <p>Sport</p> <p>A munka világa</p> <p>Divat, ruhák, kiegészítők</p>	<p>Erkölcstan: társas kapcsolatok, egymás segítése, tisztelete;</p> <p>Férfias / nőies foglalkozások;</p> <p>Férfi és női szerepek;</p> <p>Ízlésformálás;</p> <p>Hittan:</p> <p style="padding-left: 40px;">foglalkozásnevek a Bibliában</p>
<p>2.EMBER ÉS TERMÉSZET</p> <p>Veszélyes foglalkozások</p> <p>Természet</p> <p>Környezetvédelem</p>	<p>Testnevelés:</p> <p>Természetismeret, természeti képződmények;</p> <p>Tájékozódás az erdőben;</p> <p>Munkavédelem</p> <p>Biológia: védett fajok;</p> <p>Egzotikus sportok, táborok;</p> <p>Hittan:</p> <p>„Sőt téged is kérlek, hűséges munkatársam, segíts nekik.” (Fil 4:3) /segítségkérés – segítség felajánlása/</p>
<p>3.SZABADIDŐ, SZÓRAKOZÁS</p> <p>Divat és vásárlás</p> <p>A modern művészet</p> <p>Az Internet</p>	<p>Erkölcstan: szokások;</p> <p>Gazdasági ismeretek;</p> <p>Márkák, boltok;</p> <p>Az időjáráshoz és az alkalomhoz illő öltözködés;</p> <p>Hittan:</p> <p>öltözködés a Bibliában</p>
<p>4.EGÉSZSÉG ÉS BETEGSÉG</p>	<p>Egészségtan:</p>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

A jó közérzet Testedzés Helyes táplálkozás	Népi gyógymódok; Modern sporteszközök; Erkölcstan: hobbiállattartás; Biológia: hasznos táplálékaink Mentális problémák (elhízás); Hittan: gyógyítás a Bibliában
5.SZÓRAKOZÁS Szórakozás és művelődés Karrier, hírnév, a munka világa	Médiaismeret: Tudatos médiahasználat; Televízió, sikerfilmek, filmelemzés; Pályairányítás, karrier; Hittan: építmények a Bibliában
6.UTAZÁS Utazás és pihenés Az időjárás Különleges állatok	Földrajz: Tájékozódás, éghajlati különbségek, időjárási jellemzők; Országok kulturális sajátosságai; Országismeret: egyenruhák, pénzermék és bankjegyek az USA-ban; Hittan: Idézet: „Amíg csak föld lesz, nem szűnik a vetés és aratás, a hideg és a meleg, a nyár és a tél, a nappal és az éjszaka. (IM 8:22) Természeti jelenségek: Az eső. A szivárvány. A szél. Ószövetségi részlet: Az özönvíz kezdeté. Az özönvíz vége.(IM 8-9)

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejl esztési egység	Hallott szöveg értése
------------------------------------	------------------------------

Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások megértése; az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdések és kijelentések megértése; a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavak, szó- és beszédfordulatok felismerése, és ezekből következtetés a szövegek témájára, tartalmára;
A fejlesztés tartalma	
<p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincelekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan;</p> <p>a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban kommunikáció ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; kérdésfeltevés kiszámítható, mindennapi helyzetekben.

A fejlesztés tartalma
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése, egyre bővülő szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Egyszerű, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.</p>

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggő beszéd saját magáról és közvetlen környezetéről; munkája bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; rövid, egyszerű történetek mesélése; egyszerű állítások, összehasonlítás, magyarázat, indoklás megfogalmazása;

A fejlesztés tartalma
<p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtaival.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok</p>

összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).

A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.

Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról szóló rövid szövegek megértése; az alapvető információk megtalálása az egyszerű, hétköznapi szövegekben; az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegének megértése, a szövegekből az alapvető információk kiszűrése;
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témákról).</p> <p>Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).</p> <p>Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
--------------------	-------------

Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatok írása a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközként történő használata egyszerű interakciókban; gondolatok kifejezése egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatok sorokban.

A fejlesztés tartalma
<p>Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rap írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képalírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	<p>A 2.1 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűr néhány konkrét információt.</p> <p>Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, részt vesz rövid beszélgetésekben.</p> <p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Megért ismert nyelvi eszközökkel ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.</p>
--	---

Kommunikációs eszközök A2.1

<i>Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Elköszönés	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care. See you! See you later!</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye! Bye!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. n't mention it.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<i>How are you (feeling) today? What's the matter? What's wrong with you?</i>	<i>Fine. OK. All right. Much better thanks. Not very well I'm afraid.</i>
Telefon felvétele	<i>Chichester, five oh two double one eight.</i>	<i>Hello, this is Mary Brown speaking.</i>
Megszólítás személyes levélben	<i>Dear John,</i>	
Elbúcsúzás személyes levélben	<i>Best wishes, Love (from),</i>	
<i>Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök</i>		
Öröm, sajnálkozás, bánat	<i>Are you happy about that? That's great! What a pity!</i>	<i>Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that...</i>
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	<i>What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...?</i>	<i>That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with...</i>

	<i>Are you satisfied with... ?</i>	<i>I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.</i>
Csodálkozás	<i>Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.</i>	<i>How come? Is he? What a surprise!</i>
<i>Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök</i>		
Véleménykérés, és arra reagálás	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	<i>You are right. You are wrong I guess you are right..</i>	
Egyetértés, egyet nem értés	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? Is it all right if I ... ?</i>	<i>OK / I disagree. All right. I think he's wrong/right. No problem.</i>
Tetszés, nem tetszés	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. He looks nice.</i>
Akarat, kívánság:	<i>Would you like a bisquit?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
Képesség	<i>Can you speak French? Are you able to ride a horse?</i>	<i>I can understand French. I am unable to ride a horse.</i>
Ígéret	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>

Szándék, kívánság	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.</i>
Dicséret, kritika	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
Információkérés, -adás	<i>Are you all right? When are the guests coming? Where can I find a hotel?</i>	<i>Yes, I am. At 6 p.m. In the town centre.</i>
Tudás, nemtudás	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea.</i>
Egymást követő események leírása	<i>What happened? What happened after that?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>
Bizonyosság, bizonytalanság	<i>Do you think they will come? How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.</i>
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	<i>Can you give me a pen?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
Javaslat és arra reagálás	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
Meghívás és arra reagálás	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>

Kínálás és arra reagálás	<i>Have an orange. Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	<i>Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?</i>	<i>Sorry, I don't understand.</i>
Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	<i>He is your brother, isn't he?</i>	<i>Yes, he is.</i>
Betűzés kérése, betűzés	<i>Can you spell that for me?</i>	<i>It spells...</i>

Fogalomkörök A2.1

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	<i>Jelenidejűség</i>	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk. My friends and I rarely study on Saturday.</i>
		<i>Present Continuous</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving. Are you coming with us?</i>
		<i>Present Simple Passive</i>	<i>The songs are recorded in the studio.</i>

		<i>Present Perfect Simple</i>	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet. Have you ever visited Italy? How long has he been there?</i>
	<i>Múltidejűs</i> ég	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i>
		<i>Past Simple Passive</i>	<i>The museum was built in 1965.</i>
		<i>'used to'</i>	<i>I didn't use to live here; I used to live in Ireland.</i>
	<i>Jövőidejűs</i> ég	<i>Going to</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i>
		<i>Future with Will</i>	<i>When will you be fourteen?</i>
	<i>Főnévi igeneves szerkezet</i>	<i>Full Infinitive / Bare Infinitive</i>	<i>He's too young to drive. Let me go there.</i>
		<i>'-ing' form</i>	<i>I can't stand running.</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Past forms of have</i>	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		<i>Have with will</i>	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother Whose?</i>
		<i>Possessive pronouns</i>	<i>Mine, yours, his</i>
		<i>Relative pronouns</i>	<i>He's my friend whose mother is a doctor.</i>

Térbeli viszonyok	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i>
		<i>Relative adverbs</i>	<i>The village where I was born.</i>
Időbeli viszonyok			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? When did you last play football? What's the time?</i>	<i>Now, Yesterday, last week, two years ago, Two months ago. Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.</i>
	<i>Időtartam</i>	<i>How long? (Past simple)</i>	<i>How long were you in Spain? For one month.</i>
		<i>Already, yet, just Have you ever ...?</i>	<i>I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room. Never before, always, so far</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100-</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>

		<p><i>Countable nouns</i></p> <p><i>Uncountable nouns</i></p>	<p><i>How many CDs have you got?</i></p> <p><i>I've got a lot of/few CDs.</i></p> <p><i>How much money have you got?</i></p> <p><i>I've got a lot of/ little money.</i></p> <p><i>A cup of tea, a piece of chocolate</i></p>
		<p><i>All, both, neither, none</i></p> <p><i>Every, each</i></p>	<p><i>all, both, none, neither, every, each</i></p> <p><i>There were 3 apples on the plate. Each tasted good.</i></p>
		<p><i>How many / How much?</i></p>	<p><i>Some, any, no, every, too many, enough</i></p>
Minőségi viszonyok	<i>Hasonlítás</i>	<p><i>Comparative and superlative of short adjectives</i></p> <p><i>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i></p>	<p><i>Tom's younger than Sue.</i></p> <p><i>Mary is the prettiest girl.</i></p> <p><i>She is the most intelligent of all.</i></p> <p><i>I'm as tall as you.</i></p> <p><i>Good/bad (better, worse)</i></p> <p><i>What's it like? What colour is it?</i></p> <p><i>What does it look/sound/taste/feel like?</i></p>
	<i>Tanácsadás</i>	<i>Should/shouldn't</i>	<i>You should ask her.</i>
	<i>Kötelezettség</i>	<i>Have to (Past)</i>	<i>Did you have to be there?</i>
	<i>Tiltás</i>	<i>Mustn't</i>	<i>You mustn't smoke here.</i>
		<i>One / ones</i>	<p><i>Which jumper is yours?</i></p> <p><i>The red one.</i></p>
		<i>Relative pronouns: who, which, that</i>	<i>That's the girl who lives next door.</i>

		<i>So / neither</i>	<i>I want to become a doctor. So do I. Jerry Can't dance. Neither do I.</i>
Modalitás		<i>Must , have to, should</i>	<i>I must learn how to use it. I have to do this project. You should see a doctor.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	<i>And/or/but/because</i>
	<i>Feltételeség</i>	<i>conditional</i>	<i>We'll stay at home if it rains.</i>
Szövegösszetartó eszközök		<p><i>Articles</i></p> <p><i>Some+plural</i> noun</p> <p><i>any+plural</i> noun</p> <p><i>Some +singular</i> noun</p> <p><i>Any +singular</i> noun</p> <p><i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i></p> <p><i>Demonstrative pronouns</i></p> <p><i>Indefinite pronouns</i></p>	<p><i>A, an, the</i></p> <p><i>There are some pencils in the bag.</i></p> <p><i>Have you got any sisters?</i></p> <p><i>I haven't got any matchboxes.</i></p> <p><i>There's some water in the vase.</i></p> <p><i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i></p> <p><i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p> <p><i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i></p>

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 7. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet méréskor a szókincs, beszédkézség, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

önértékelés

tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)

szóbeli értékelés;

írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;

minősítő-szelektáló (szummatív)

összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

A tankönyv alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a témakörök és fogalomkörök feldolgozására, ölelje fel az adott témaköröket, biztosítsa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egyes egymást követő tankönyvekben spirálisan jelenjen meg az egyes ismeretanyag, így támogatva a magasabb szinten történő elsajátítást és rögzítést. A szövegfeldolgozás és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen. Fontos, hogy rendelkezésre álljonak a tankönyvekhez kapcsolódó osztálytermi hanganyagok, interaktív feladatok, kiadói feladatbank, tesztek is.

8. évfolyam

A 8. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának fejlesztése. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal, és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén

további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképeség fejlesztésével.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajttal ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre, egyre magabiztosabban tudják megvalósítani beszédszándékaikat. Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre jobban érdeklik őket a nyelvben előforduló szabályszerűségek és az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek. A helyes nyelvhasználatban segítik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket ők maguk fedeznek fel és fogalmaznak meg. Ugyancsak hathatós segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, önálló javításában. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A korábbi témakörök a 8. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a NAT-ban más műveltségi területeinek tartalmaival, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy a nyelv eszközével alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának, és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témák is feldolgozásra kerüljenek, amelyek aktuálisan érdeklik, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat.

Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül azoknak a nyelvtanulási stratégiáknak a köre, amelyeket a tanulók megismernek és alkalmaznak a nyelvórakon. Ezek fokozatos elsajátítása lehetővé teszi számukra, hogy az iskolán kívül is egyre inkább hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 8. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A2.2 vagy B1⁻ szintet.

**EMELT ÓRASZÁMÚ ÓRATERV
AZ ÖTÖDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG**

évf.	5.	6.	7.	8.
heti óraszám	5	5	5	5

éves óraszám	80	1	0	18	0	18	80	1
KER szint	1.1	A	1.2	A	2.1	A	2.2-B1	A

Éves óraszám: 180/év

Heti óraszám: 5 óra/hét

Témakörök a 8. évfolyam számára

Té makör sorszáma	Témakör	órasz ám
1.	1. A szabadidő hasznos eltöltése	27
2.	2. Fantázia és valóság	27
3.	3. Modern kommunikáció	27
4.	4. Környezetünk védelme	27
5.	5. Modern világunk	27
6.	6. Múltunk és jövőnk	27
7.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p>Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.)</p> <p>és/vagy</p> <p>Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p> <p>Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák</p>	18

	készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában	
	Összesen:	180

Témakörök és kapcsolódási pontok

8. évfolyam	
Témakör	Kapcsolódási pontok
<p>1. A SZABADIDŐ HASZNOS ELTÖLTÉSE</p> <p>Környezetvédelem, természet</p> <p>Szórakozás, sport, egészség</p>	<p>Környezettudatosság:</p> <p>Iskolai faültetés; 'A víz napja' program; Szemétgyűjtés a környékünkön</p> <p>Erkölcstan: Kiemelkedő sportteljesítmények;</p> <p>Kedvenc sportágaink;</p> <p>Hittan:</p> <p>híres sportolók a Bibliában</p>
<p>2. FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG</p> <p>Fantasztikus történetek;</p> <p>Földünk titkai</p>	<p>Fizika: UFO-k magyarázata;</p> <p>Földrajz: Bermuda háromszög</p> <p>Babonák, hiedelmek, népszokások</p> <p>Hittan:</p> <p>csodák a Bibliában</p>
<p>3. MODERN KOMMUNIKÁCIÓ</p> <p>Sms-írás, telefonhasználat;</p> <p>Jelnyelv, múltbeli titkosírás;</p> <p>Más népek szokásai</p>	<p>Erkölcstan: mindennapi kapcsolattartás szeretteinkkel;</p> <p>A fogyatékkal élők segítése;</p> <p>Történelem: az írás és a titkosírás funkciói; Más nemzetek kulturális szokásai;</p> <p>A számítógép szerepe a modern kommunikációban</p> <p>Hittan:</p> <p>kommunikációs eszközök a Bibliában</p>
<p>4. KÖRNYEZETÜNK VÉDELME</p> <p>A tudomány világa;</p>	<p>Biológia: a víz az élet forrása;</p> <p>A víz, mint szórakozás, sportok,</p>

Környezetszennyezés – Környezetvédelem; Természeti katasztrófák	közlekedés, utazás közege; Történelem: roncsok a múltból; a vizek szennyezése; Földrajz: áradások, viharok;
5.MODERN VILÁGUNK Egészség, betegség, baleset A munka világa	Osztályfőnöki munka: Mentők értesítése; Elsősegélynyújtás; Önkéntes munka; Valóra vált álmok;
6.MŰLTUNK ÉS JÖVŐNK Szórakozás Utazás Vásárlás	Hobbik, furcsa időtöltések; Furcsa nemzeti szokások: 'La Tomatina'; Órák a TV / számítógép előtt; Vásárlás-őrület: korunk betegsége; Földrajz: magas épületek, rendkívüli helyek a világban;

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése; a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrése az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembe vételével. Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a	

célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Válaszadás a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszéd folytatása;</p> <p>az első lépések megtétele a célnyelv spontán módon történő használata útján;</p> <p>egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;</p> <p>törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>Beszélgetés során meg nem értés esetén ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, illetve szükség esetén a saját mondanivaló átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).</p> <p>Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata; a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása lineáris kötőszavakkal, és az ok-okozati összefüggések kifejezése; a megértést segítő legfontosabb stratégiák alkalmazása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
<p>Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elismertlése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzése; a készsége kreatív használata az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez; tájékozottság növelése a célnyelvi kultúráról; az érdeklődés fokozása a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.
A fejlesztés tartalma	

<p>Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>
--

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvismeret kreatívan alkalmazása egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról; az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeinek felismerése és követése.
A fejlesztés tartalma	
A fejlesztés tartalma	
<p>Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	<p>A2.2 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.</p> <p>Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben.</p> <p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.</p>
--	---

Kommunikációs eszközök A2.2

<i>Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	<i>Kezdeményezés és válasz</i>	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Elköszönés	<p><i>Goodbye.</i></p> <p><i>Bye-bye!</i></p> <p><i>Good night.</i></p> <p><i>Take care.</i></p>	<p><i>Goodbye.</i></p> <p><i>Bye!</i></p> <p><i>Good night.</i></p> <p><i>Thanks. Bye!</i></p>
Köszönet és arra reagálás	<p><i>Thanks.</i></p> <p><i>Thank you very much.</i></p> <p><i>Thanks a lot.</i></p> <p><i>It's very kind of you.</i></p>	<p><i>Not at all.</i></p> <p><i>You are welcome.</i></p> <p><i>No problem.</i></p> <p><i>n't mention it.</i></p>
Bemutakozás, bemutatás	<p><i>My name is...</i></p> <p><i>May I/Can I/ Let me introduce myself.</i></p> <p><i>May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i></p>	<p><i>Hello.</i></p> <p><i>Hi!</i></p> <p><i>Pleased to meet you. Nice to meet you.</i></p>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<p><i>How are you feeling today?</i></p> <p><i>What's the matter?</i></p>	<p><i>Fine. / OK / All right.</i></p> <p><i>Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i></p>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<p><i>I am sorry. I am very sorry.</i></p> <p><i>I beg your pardon</i></p>	<p><i>That's all right.</i></p> <p><i>It doesn't matter. Never mind.</i></p>
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	<p><i>Happy Christmas/New year/Birthday!</i></p> <p><i>Many happy returns (of the day)</i></p> <p><i>Congratulations!</i></p>	<p><i>Happy Christmas /New Year/ Birthday!</i></p> <p><i>Thank you.</i></p> <p><i>Thank you, the same to you.</i></p>
Telefon felvétele	<p><i>Chichester, five oh two double one eight.</i></p>	<p><i>Hello, this is Mary Brown speaking.</i></p>
Telefonon bemutatkozás	<p><i>Hello, this is Mary Smith speaking</i></p>	
Megszólítás személyes levélben	<p><i>Dear John,</i></p>	
Elbúcsúzás személyes levélben	<p><i>Best wishes,</i></p> <p><i>Love (from),</i></p>	

<i>Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök</i>		
<i>Öröm, sajnálkozás, bánat</i>	<i>Are you happy about that?</i> <i>What do you think of that?</i> <i>How do you feel about that?</i>	<i>Great!</i> <i>I'm so glad /very happy.</i> <i>I'm glad to hear that.</i> <i>I'm so pleased that...</i> <i>Good for you.</i> <i>Congratulations.</i> <i>I feel so happy for...</i> <i>I'm sorry to hear that.</i> <i>What a pity.</i> <i>Oh, no!</i> <i>Oh, dear!</i> <i>I feel so sorry for...</i>
<i>Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság</i>	<i>What do you think of...?</i> <i>Are you pleased with...?</i> <i>Are you happy with...?</i> <i>Are you satisfied with...?</i>	<i>That's fine/nice/not bad.</i> <i>That was fine/good/ nice</i> <i>I'm quite satisfied with...</i> <i>I'm quite happy with...</i> <i>I'm quite pleased with...</i> <i>It's not good enough.</i> <i>That wasn't very good.</i>
<i>Csodálkozás</i>	<i>Jane has lost her money.</i> <i>Tom is twenty.</i> <i>This is a book for you.</i>	<i>How come?</i> <i>Is he?</i> <i>What a surprise!</i>
<i>Remény</i>	<i>What are you hoping for?</i> <i>What are you looking forward to?</i>	<i>I am looking forward to...</i> <i>I hope you'll have time to join me for dinner.</i>

<i>Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök</i>		
Véleménykérés, és arra reagálás	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	<i>You are right. You are wrong.</i>	
Egyetértés, egyet nem értés	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK All right. I think he's wrong/right.</i>
Tetszés, nem tetszés	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. He looks nice.</i>
Akarat, kívánság:	<i>Would you like a bisquit?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
Képesség	<i>Can you speak French? Are you able to ride a horse?</i>	<i>I can understand French. I am unable to ride a horse.</i>
Szükségesség	<i>Is that necessarily so? Do I have to...? Is it a must? For sure?</i>	<i>People must sleep sometimes.</i>
Lehetőség	<i>It may rain. She might be late.</i>	
Ígéret	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>
Szándék, kívánság	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.</i>
Dicséret, kritika	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
Információkérés, -adás	<i>Are you all right? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. At 6 p.m.</i>
Tudás, nemtudás	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea.</i>
Egymást követő események leírása	<i>What happened?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>
Bizonyosság, bizonytalanság	<i>Do you think they will come? How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.</i>
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	<i>Can you give me a pen?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
Javaslat és arra reagálás	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
Meghívás és arra reagálás	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
Kínálás és arra reagálás	<i>Have an orange. Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>

<i>Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök</i>		
<i>Megértés biztosítása</i>	<i>Visszakérdezés, ismétléskérés</i>	<i>Did you say the castle?</i> <i>Sorry, where does she live?</i> <i>Sorry, what did you say his name was?</i>
	<i>Nem értés, magyarázatkerés, magyarázat értés ellenőrzése</i>	<i>Sorry, I don't understand.</i> <i>Could you understand?</i> <i>Am I making myself clear?</i> <i>Sorry, what does that mean?</i>
	<i>Betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>
	<i>Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre</i>	<i>Could you speak a little more slowly, please?</i> <i>Sorry, that was a bit too fast.</i>

Fogalomkörök A2.2			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Jelenidejűs ég	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>

		<i>Present Continuous</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.</i>
		<i>Present Perfect Simple</i>	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet. I've seen it twice already.</i>
		<i>Present Perfect Progressive</i>	<i>Diane has been painting the house since last week.</i>
		<i>Present Simple Passive</i>	<i>Meals are not included in the price.</i>
		<i>Present Perfect Passive</i>	<i>We have been given a warm welcome.</i>
	Múltidejűs ég	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday? My dad couldn't take part because he was ill.</i>
		<i>Past Progressive</i>	<i>As we were walking home, we saw an accident.</i>
		<i>Past Perfect Simple</i>	<i>Charlie had finished his homework by 10 o'clock last night.</i>
		<i>Past Simple Passive</i>	<i>This castle was built in the 16th century.</i>
	Jövőidejűs ég	<i>Going to</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i>
		<i>Future with Will</i>	<i>When will you be fourteen?</i>
	Igenevek	<i>Full Infinitive Bare Infinitive</i>	<i>Jerry went to the park to meet his friend. The coach made us train very hard.</i>
		<i>'-ing'</i>	<i>Skating is very exciting. I don't mind walking.</i>

		<p><i>Reported Speech</i></p> <p><i>Statements</i></p> <p><i>Commands, requests</i></p> <p><i>Questions</i></p>	<p><i>Peggy told me that she had made a fool of herself.</i></p> <p><i>He said that he was hungry.</i></p> <p><i>Mum told me to clean my room.</i></p> <p><i>The tour guide asked if we were tired.</i></p>
Birtoklás kifejezése		<p><i>Past forms of have</i></p>	<p><i>I didn't have many friends at school.</i></p>
		<p><i>Have with will</i></p>	<p><i>At the age of 25 I will have a car.</i></p>
		<p><i>Possessive adj.</i></p>	<p><i>My, your, his/her/its, our, their dog</i></p>
		<p><i>Genitive 's</i></p>	<p><i>Kate's brother</i></p> <p><i>Whose?</i></p>
		<p><i>Possessive pronouns</i></p>	<p><i>Mine, yours, his</i></p>
Térbeli viszonyok	<p>Irányok, helymeghatározás</p>	<p><i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i></p>	<p><i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i></p>
		<p><i>Prepositions of place</i></p>	<p><i>Melissa was born in Italy.</i></p>
		<p><i>Prepositions of movement</i></p>	<p><i>I usually travel to work by car.</i></p> <p><i>The robber ran out of the bank.</i></p>
Időbeli viszonyok			
	<p>Gyakoriság</p>	<p><i>How often?</i></p>	<p><i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i></p>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
		Prepositions of time	We are leaving on 11th May.
		Time clauses When, while, as soon as, , as	As soon as we saw the strange light, we ran away.
	Időtartam	How long? (Past simple) How long? (Present Perfect)	How long were you in Spain? For one month. How long have you been training?
		Already, yet, just	I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...

		<p><i>Countable nouns</i></p> <p><i>Uncountable nouns</i></p>	<p><i>How many CDs have you got?</i></p> <p><i>I've got a lot of/few CDs.</i></p> <p><i>How much money have you got?</i></p> <p><i>I've got a lot of/little money.</i></p> <p><i>A cup of tea, a piece of chocolate</i></p>
		<p><i>All, both, none, neither</i></p> <p><i>Every, each</i></p>	<p><i>all, both, none, neither, every, each</i></p> <p><i>There were 3 apples on the plate. Each tasted good.</i></p>
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	<p><i>Comparative and superlative of short adjectives</i></p> <p><i>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i></p>	<p><i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.</i></p> <p><i>She is the most intelligent of all.</i></p> <p><i>I'm as tall as you.</i></p> <p><i>Good/bad (better, worse)</i></p> <p><i>What's it like? What colour is it?</i></p> <p><i>What does it look/sound/taste/feel like?</i></p>
		<p><i>Subject-object question</i></p> <p><i>Negative questions</i></p> <p><i>Reflexive pronouns</i></p>	<p><i>Who saw the accident?</i></p> <p><i>Who did you see?</i></p> <p><i>Be careful or you will hurt yourself.</i></p>
Modalitás	<p>Képesség</p> <p>Engedélykérés</p> <p>Kérés</p>	<p><i>Can (ability)</i></p> <p><i>Can/could/may expressing permission</i></p>	<p><i>I can swim.</i></p> <p><i>Can/could/may I join you, up?</i></p>
	<p>Tanácsadás</p> <p>s</p>	<p><i>Should/shouldn't</i></p> <p>t</p>	<p><i>You should ask her.</i></p>

	Kötelezett ség	<i>Must, have to, need to Have to (Past)</i>	<i>I need to speak to Jane. Did you have to be there?</i>
	Szükségte lenség	<i>Needn't</i>	<i>You needn't cook tonight.</i>
	Tiltás	<i>Mustn't</i>	<i>You mustn't smoke here.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	<i>And/or/but/because</i>
	Feltételelesség	<i>Conditional Type 1 Conditional Type 2</i>	<i>We'll stay at home if it rains. We would stay at home, if it rained.</i>
		<i>Wishes</i>	<i>I wish I had more free time.</i>
		<i>Clauses of result</i>	<i>I wish I could drive.</i>
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles: a, an , the Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite</i>	<i>Lake Victoria and the River Nile are both in Africa. There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody</i>

		pronouns Reflexive pronouns	<i>You don't need to help me, I can do it myself.</i>
		<i>So, neither, too, either</i>	<i>I went waterskiing: So did I. I have never been sailing. Neither have I.</i>
Függő beszéd	<i>Jelen időben</i>	<i>Reported speech with present reporting verb</i>	<i>He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.</i>

Kommunikációs eszközök B1-

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Kezdeményezés és válasz

Megszólítás	Excuse me.	Pardon?
Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!

Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself.	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
<i>Telefonálásnál elköszönés</i>	<i>I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!</i>	<i>Bye!</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
<i>Engedélykérés és reagálás:</i>	<i>May I use your telephone? Do you mind if I open the window?</i>	<i>Yes, go ahead. Not at all.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.

Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from), <i>I am looking forward to hearing from you soon.</i>	
Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad/very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...

Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.	How come? Is he? What a surprise!
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to...
Aggódás, félelem	<i>What's the matter?</i>	<i>I am worried about my boyfriend</i>
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Érdeklődés, édektelenség	<i>Are you interested in sports?</i>	<i>I am interested in gardening. It doesn't really bother me.</i>

Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
<i>Dicséret, kritika</i>	<i>You are really helpful.</i>	
Akarat, kívánság	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
<i>Kötelezettség</i>	<i>When do we have to leave?</i>	<i>We must fill it in now.</i> <i>Right now.</i>
Szükségesség	Is that necessarily so?	People must sleep sometimes.
Ígéret	Will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../ It's used for... It's big and comfortable.
Információ kérés, adás:	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.

Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
Események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen? <i>Do you have a pen by any chance?</i>	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. <i>I am afraid, I don't.</i>
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Segítség felajánlása	<i>I am going to the food-store. Shall I bring you something? I'll do the ironing for you.</i>	<i>No, thank you. That would be kind of you.</i>
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are. <i>Let me get you another drink.</i>	Yes, please. No, thank you. Thank you.
Tanács és arra reagálás	<i>What shall I do?</i>	<i>I think you should</i> ... <i>I don't think you should....</i>

Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázatértés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.

Fogalomkörök B1-			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			

	Jelenidej űség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		Present Perfect Simple	Have you done your room? I haven't finished it yet.
		<i>Present Simple Passive</i>	<i>The school is renovated as it is very old.</i>
	Múltidejű ség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		<i>Past Continuous</i>	<i>What were you doing at five yesterday?</i> <i>I was watching TV when he phoned.</i>
	Jövőidejű ség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		Future with will	When will you be fourteen?
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	I didn't have many friends at school.
		Have with will	At the age of 25 I will have a car.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog

		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		Possessive pronouns	Mine, yours, his
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározások	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs <i>Picture location,</i> <i>Geographical location</i>	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.

	Időtartam	How long? (Past simple)	How long were you in Spain? One month.
		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just	I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.

Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate
		All, both, none, neither, every, each	all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good.

Minőségi viszonyok	s	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives <i>With long adjectives</i> Irregular comparative and superlative forms of adjectives <i>Enough</i> <i>Too, quite</i>	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. <i>This novel is more interesting than the other one.</i> Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like? It isn't good enough. The cake tastes quite good.
Modalitás	s	Képesség, engedély, kérés	Can (ability) Can/could/may expressing permission	I can swim. Can/could/may I join you,
			<i>Could</i>	<i>At last I could pass the exam.</i>
	ás	Tanácsadás	Should/shouldn't	You should ask her.
	tség	Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
		Tiltás	Mustn't	You mustn't smoke here.
Logikai viszonyok			Linking words	And/or/but/because

	Feltételes ség	conditional	We'll stay at home if it rains.
Szövegös szetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 8. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

önértékelés

tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)

szóbeli értékelés;

írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;

minősítő-szelektáló (szummatív)

összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A tankönyvek kiválasztásának elvei:

A tankönyv alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, adjon segítséget a témakörök és fogalomkörök feldolgozására, ölelje fel az adott témaköröket, biztosítsa az önálló tanulást, adjon segítséget a differenciált munkához. Az egyes egymást követő tankönyvekben spirálisan jelenjen meg az egyes ismeretanyag, így támogatva a magasabb szinten történő elsajátítást és rögzítést. A szövegfeldolgozás és a nyelvtani ismeretek aránya megfelelő legyen. Fontos, hogy rendelkezésre álljonak a tankönyvekhez kapcsolódó osztálytermi hanganyagok, interaktív feladatok, kiadói feladatbank, tesztek is.

NÉMET NYELV

Az élő idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A mindennapi nyelvhasználatban, ezért a nyelvtanulásban is fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, illetve a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet, és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből, és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és foratókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Fel kell ismerniük, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szönek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák az érintkezést. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással és az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra is. Ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint újabb nyelveket sajátítsanak el.

A NAT bizonyos képzési szakaszokra meghatározza a minden tanuló számára kötelező minimumszinteket, emellett kitér az emelt szintű képzésben részesülő tanulókkal szemben támasztott követelményekre is. A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust. A NAT által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

	4. évfolyam, minimumszint	8. évfolyam, minimumszint	12. évfolyam, minimumszint
Első idegen nyelv	KER-szintben nem megadható	A2	B1
Második idegen nyelv	–	–	A2

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg. Ez alól csupán az általános iskola 4. évfolyama kivétel, mert ezen az évfolyamon kezdődik a kötelező idegennyelv-oktatás, így a képzési szakasz csak egy tanévet ölel fel.

	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
Első	KER-szintben nem	A1	A2	B1	B1

idegen nyelv	megadható			mínusz	
Második idegen nyelv	–	–	–	A1	A2

Az idegen nyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit, ezek a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák azonban nem mechanikusan, hanem a tanulók életkori sajátosságainak tükrében értelmezve kerültek be a kerettantervbe.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az idegen nyelv tanulásába, és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismereti, sőt az idegen nyelv tanulása segíthet abban, hogy tudatosabbá váljon az anyanyelv használata.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Míg korábban csak az írott és a hallott szöveg megértésének fejlesztését támogatta az internet, ma már számos lehetőség kínálkozik a produktív nyelvhasználatra is. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról történő beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére is.

A nyelvtanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelvtanulók ismereteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek a tanulási folyamatba történő bekapcsolása. A nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

A táblázatokban megjelenő *fejlesztési egységek* (a hallott szöveg értése, szóbeli interakció, összefüggő beszéd, az olvasott szöveg értése és az íráskészség) a valóságban nem különíthetők el egymástól. A hatékony nyelvtanítás feltétele, hogy a különböző készségek fejlesztése mindig integráltan történjen, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben előfordulnak. Ezért nem szerepelnek óraszámok a fejlesztési egységek mellett.

A táblázatok *Fejlesztési célok* rovata a nyelvtanítás aktuális életkori szakaszra vonatkozó, az adott kompetenciával kapcsolatos fejlesztés céljait tartalmazza. A *fejlesztés*

tartalma elnevezésű rész olyan tevékenységeket tartalmaz, amelyek segítségével az adott nyelvi fejlesztés megvalósítható. A nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák szervesen beépültek a tartalomba.

Külön táblázat tartalmazza az ajánlott témaköröket, amelyben más tantárgyakkal való kapcsolódási pontok is megtalálhatók. A tanulócsoporthoz más tantárgyakat tanító tanárokkal való együttműködés eleve nebbé, aktuálisabbá és érdekesebbé teszi a nyelvtanulást, mert lehetőséget nyújt a témák, témakörök természetes, életszerű összekapcsolására.

A 4–8. évfolyamokra vonatkozó ajánlott témakörök egyes elemei újra és újra megjelennek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, és így bővüljenek, mélyüljenek. A kerettanterv minden fejlesztési szakaszban új témaköröket is javasol a tanulók életkorához, szükségleteihez alkalmazkodva.

A kerettanterv a 4. évfolyam, majd később a kétéves fejlesztési ciklusok végén a fejlesztési egységek céljaiból és tartalmából kiindulva határozza meg *a fejlesztés várható eredményét*, kapcsolódva a szakasz végére előírt KER-szinthez (kivéve a 4. évfolyamot).

Az általános iskola 5–8. évfolyamán az idegennyelv-tanítás szervesen épül az alsó tagozaton elért eredményekre. Az elsődleges cél a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának továbbfejlesztése, érdeklődésük fenntartása a nyelvek tanulása és a más nyelveket beszélő emberek és kultúrájuk megismerése iránt. A nyelvvel való játékos és örömteli foglalkozás, a kezdeti sikerek és a motiváló tanári visszajelzés ebben a nyelvtanulási szakaszban is segítik a tanulókat, hogy megmaradjon ösztönös tudásvágyuk és tanulási kedvük, bátran használják a rendelkezésükre álló nyelvi eszközöket, növekedjen önbizalmuk, fejlődjön önismeretük és önértékelésük. Mindez elengedhetetlen a nyelvtanulás hosszú távú eredményessége szempontjából.

**ÁLTALÁNOS TANTERVŰ ÓRATERV
A NEGYEDIKTŐL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG**

Évfolyam	5.	6.	7.	8.
Heti óra	3	3	3	3

szám				
Év	1	1	1	1
es	08	08	08	08
óra				
szám				
KE	A	A	A	A
R	1/1	1/2	2/1	2/2
szi				
nt				

A tanuló tudásának értékelése és minősítésének módjai

Mint minden tantárgynál, itt is fontos a folyamatos visszajelzés, az értékelés, az ellenőrzés mind a tanulók, mind a tanár, mind a szülők számára.

Kisgyerekeknél különösen lényeges, hogy folyamatos bátorítást kapjanak. Sokat biztassuk, dicsérjük őket (motiváció).

A szülők tájékoztatása fogadó órákon és szülői értekezleteken történik. A gyermek teljesítményét nyomon követhetik könyvekben, munkafüzetekben, az ellenőrzőben ill. az elektronikus naplóban (Webaromo), ahol a nevelő minősíti a megoldott feladatokat.

A tantárgy jellegéből adódóan, írásbeli és szóbeli értékelés van 5. osztálytól. Témazáró 3 alkalommal van évente. Szóbeli feleletek, párbeszéd, órai munkák, dolgozatok 5 jeggyel való értékelése valósul meg.

A százalékok átváltása osztályzatokra a következőképpen történik:

0-33 % = 1 34-50 % = 2 51-75 % = 3 76-90 % = 4 91-100 % = 5

A hatodik és nyolcadik évfolyam vége felé *szóbeli vizsgát* tesznek a tanulók. A vizsga kijelölt témákból és szituációkból áll. Az érte kapott jegy témazáróval azonos súlyú.

Tankönyvek kiválasztásának elvei:

A NAT műveltségi területeinek alkalmazhatósága

Beszédcentrikus

Változatos feladatokon keresztül gyakoroltatja a nyelvi struktúrákat

A nyelvi automatizálás folyamatát sokoldalúan segíti elő

A gyermekek érdeklődését figyelembe veszi

Van hozzá audiovizuális anyag

Jól tanítható, tanulható

Mindezeket figyelembe véve a tanterv megvalósításához a következő tankönyveket használjuk:

Pass auf Neu!1-2-3-4 Lehrbuch und Arbeitsbuch

Egyéb segédanyagok:

Themen 1 /Hueber/

Deutsch einfach 1 /Internationes/

Wir

Alles gute! /Langenscheidt/

Grundkurs Deutsch /Verlag für Deutsch/

4000 Sprichwörter und Zitate /Humboldt/

Kleines Lexikon des Christlichen Brauchtums /Pattloch/

Kinderbibel

CD-Romok

Képkártyák

Szótárak

Internet

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább egy év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömet. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1 szintet.

Óraszám: 108 óra /év;

3 óra / hét

az éves óraszám felosztása

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Az én világom (személyi adatok, család)	15 óra
2.	Közvetlen környezet, iskola, barátok	15 óra
3.	Otthon- Tárgyi környezet	15 óra
4.	Iskolai környezet	15 óra
5.	Öltözködés	15 óra
6.	Étkezés- Ételek, italok	15 óra

	Év végi rendszerező összefoglalás, témazárás	5 óra
7.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p><u>Kiegészítő ismeretek:</u> a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (Ünnepkörökhöz kapcsolódó egyházi, világi hagyományok, dalok, mondókák stb.)</p> <p><u>Differenciálás, gyakorlás:</u> az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p> <p><u>Projekt munkák:</u> a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában</p>	13 óra

**Ajánlott szempontok a témakörökhöz az 5. évfolyamra
(Kerettantervi lista alapján)**

Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
<p><i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. Napirend.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely. <i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok, szokások. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> időbeosztás, napirend.</p>
<p><i>Otthon</i> Otthonom, szűkebb környezetem Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> lakóhelyi környezet. <i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, halmazok.</p>

<p>Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem. Városnevek Lokális tájékozódás</p>	<p><i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.</p>
<p><i>Étkezés</i> Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés. Mértékegységek. Bevásárlás.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> az ember megismerése és egészsége: étrend. <i>Matematika:</i> halmazok, diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.</p>
<p><i>Öltözködés</i> Évszakok és ruhadarabok. Öltözék leírása. Kedvenc ruháim. Divat.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> öltözködés, divat. <i>Matematika:</i> halmazok.</p>
<p><i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Otthoni tárgyak, cselekvések az iskolára vonatkozóan. Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat. <i>Természetismeret:</i> németajkú országok. <i>Rajz:</i> Esztétikai kifejezőkészség.</p>
<p><i>Ünnepek és szokások</i> Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban. Ünnepek egyházunkban Tischgebet-asztali áldás</p>	<p><i>Hittan, technika, életvitel és gyakorlat; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hétköznapiak, ünnepek.</p>

FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉS FELADATOK

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd folytatása, minta alapján egyszerű szövegek alkotása.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés követése;</p> <p>az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasítások megértése;</p> <p>az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdések, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozások megértése;</p> <p>a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavak, fordulatok felismerése, ezekből következtetés a szövegek témájára;</p> <p>a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeg és néhány konkrét információ kiszűrése ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből;</p> <p>néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos</p>	

feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).

A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.

Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.

A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre.

Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.

Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; egyszerű kérdések feltevése ismert témákról, illetve válaszadás egyszerű nyelvi eszközökkel a hozzá intézett kérdésekre; rövid beszélgetés folytatása ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témákról; rövid, egyszerű szövegek közös előadása; az ismert szöveg

	célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.</p> <p>Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p>Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).</p> <p>Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).</p> <p>Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult

tudás	témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Rövid, egyszerű szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen, tanári segítséggel;</p> <p>egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;</p> <p>néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata;</p> <p>a szavak, szócsoporthoz, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal;</p> <p>munkájának bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel;</p> <p>ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.</p> <p>Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoporthoz, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).</p> <p>Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési	Olvasott szöveg értése
--------------------	-------------------------------

egység	
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert nevek, szavak és mondatok felismerése és megértése;</p> <p>a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértése;</p> <p>egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése;</p> <p>az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzése;</p> <p>a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez;</p> <p>érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.</p>

A fejlesztés tartalma
<p>Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése.</p> <p>Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása).</p> <p>Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.</p> <p>Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása.</p> <p>Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menürendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyyszerű információ szerzése.</p> <p>Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás).</p> <p>Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).</p>

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása;</p> <p>Megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegek alkotása;</p> <p>írásbeli válaszadás személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;</p> <p>a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése;</p> <p>részvétel írásbeli nyelvi játékokban;</p> <p>a meglévő szókincs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása.</p> <p>Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése).</p> <p>Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail).</p> <p>Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése.</p> <p>Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető).</p> <p>Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása.</p> <p>Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek).</p>	

Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.

Kommunikációs eszközök A1

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

<i>Köszönés, elköszönés</i>	<i>Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Danke! Bitte!</i>
<i>Bemutatkozás</i>	<i>Ich heiße Martin.</i>
<i>Megszólítás</i>	<i>Entschuldigung, ich gehe jetzt.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir?</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>Entschuldigung! Kein Problem!</i>
<i>Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten.</i>

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

<i>Véleménykérés és arra reagálás</i>	<i>Magst du Mathe? Ja.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>Da hast du (nicht) Recht!</i>
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!</i>
<i>Tetszés, nemtetszés</i>	<i>Das finde ich gut / blöd/ toll!</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök	
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>Das ist mein Bruder.... Meine Mutter ist schön.</i>
<i>Információkérés, információadás</i>	<i>Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12.</i>
<i>Igenlő vagy nemleges válasz</i>	<i>ja, nein, nicht, Ich bin nicht dumm!</i>
<i>Tudás, nem tudás</i>	<i>Ich weiß (nicht).</i>
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök	
<i>Kérés</i>	<i>Ein Buch, bitte!</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Möchtest du einen Tee? Ja, gerne!</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Kommst du? Ja. Nein, leider nicht..</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.</i>
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök	
<i>Visszakérdezés</i>	<i>Wie bitte?</i>
<i>Nem értés</i>	<i>Ich verstehe nicht.</i>
<i>Betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Buchstabiere bitte.</i>

Fogalomkörök A1			
<i>Cselekvés, történet, létezés kifejezése</i>			

	jelenidejű ség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel, trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. . Er liest das Buch.
	múltidejűs ég	Präteritum (csak: haben, sein)	Er hatte ein Fahrrad. Ich war schon in England.
	jövőidejűs ég	Futur (mit Präsens)	Ich bleibe morgen zu Hause.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Ich habe einen Bruder.
		Possessivpron omen	Das ist meine Familie.
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság g	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie	Ich spiele oft mit Peter.
	időpont	in, um, am, wann?	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag
Mennyis égi viszonyok			
	számok		eins, zwei

	<i>határozott mennyiség</i>		<i>eine Portion Pommes</i>
	<i>határozatlan mennyiség</i>	<i>alles, viel, wenig, nichts</i>	<i>Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit.</i>
Minőségi viszonyok			
		<i>Wie?</i>	<i>Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.</i>
Modalitás		<i>möchte</i>	<i>Ich möchte ein Eis.</i>
	<i>felszólítás</i>		<i>Komm morgen wieder! Spielt Tennis!</i>
Esetviszonyok	<i>névszók a mondatban</i>	<i>Nominativ, Akkusativ</i>	<i>Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn.</i>
Szövegösszetartó eszközök	<i>kötőszók névmások</i>		<i>und/oder/aber/denn das ich, mich, mein dieser man</i>

Minimum követelmények:

A1/1 szintű nyelvtudás:

A tanuló segítséggel megérti az egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket.

Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.

Felkészülés után elmond rövid szövegeket.

Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát.

Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.

A fejlesztendő készségek felmérésekor eléri az elégséges (34%) szintet.

A 6. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább egy év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdtek az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömet. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A 6. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja az, hogy a tanulók változatlanul kedvet érezzenek a nyelvtanulás iránt, és örömeiket leljék a nyelvvel való foglalkozásban, valamint hogy ébren maradjon kíváncsiságuk az idegen nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk iránt, nyitottak maradjanak az új ismeretek, tapasztalatok befogadására.

A nyelvsajátítás területén a korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a beszédképesség fejlesztése, de ebben az életkorban fokozatosan felzárkózik melléjük az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulók a fejlettségi szintjüknek megfelelő, változatos, érdekes és értelmes, kihívást jelentő tevékenységek során sajátítsák el az idegen nyelvet. A témakörök részben ugyanazok, mint az előző fejlesztési szakaszban, de bővülnek és mélyülnek, azzal párhuzamosan, ahogy a tanulók érdeklődése alakul, igényeik, szükségleteik változnak. További témák is feldolgozásra kerülnek, amelyek összhangban állnak a NAT-ban szereplő más műveltségi területek, tantárgyak tartalmaival. A „Témakörök” táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol megvalósítható a tantárgyakon átívelő – akár közös projektek keretében történő – tanulás.

A 6. osztályban jelentősen bővül a tanulók szókinccse. A nyelvtani szerkezeteket továbbra is kontextusba ágyazva sajátítják el, de fokozatosan felébred az érdeklődésük a célnyelv szabályrendszere és az anyanyelvükhöz hasonló, illetve attól eltérő nyelvi jelenségek iránt. Örömeiket lelik a szabályszerűségek felfedezésében, de a szabályok ismerete csak csekély mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Ebben a szakaszban is fontos célkitűzés, hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban történjen a fejlesztési szakaszra vonatkozó nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-

művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. Fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony eszköze.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1.2 szintet.

Óraszám: 108 óra /év;

3 óra/hét

az éves óraszám felosztása

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Barátok, ismerősök, családi élet, háztartás	17 óra
2.	Napirend, hétköznapi cselekvések, szabadidő	17 óra
4.	Lakóhely, város, szolgáltatások	17 óra
5.	Adás-vétel, vásárlás	17 óra
6.	Kirándulás, utazás	17 óra
	Év végi rendszerező összefoglalás, számonkérés	8 óra
7.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p><u>Kiegészítő ismeretek:</u> a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (Ünnepkörökhöz kapcsolódó egyházi, világi hagyományok, dalok, mondókák stb.)</p> <p><u>Differenciálás, gyakorlás:</u> az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p> <p><u>Projekt munkák:</u> a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában</p>	15 óra

	<u>Felkészülés az év végi szóbeli vizsgára</u>	
--	--	--

**Ajánlott szempontok a témakörökhöz az 6. évfolyamra
(Kerettantervi lista alapján)**

Témakörök	Kapcsolódási pontok
<p><i>Család</i> Önmagunk és ismerőseink bemutatása. Tevékenységek leírása, elbeszélés. Családi életünk szokásainak leírása.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: család, otthon; az ember az időben: gyermekkor, felnőttkor, öregkor.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> családjunk története</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás.</p>
<p><i>Idő, időjárás</i> Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás. Időjárási rekordok. Időjárási jelenségek. Természeti katasztrófák.</p>	<p><i>Földrajz:</i> éghajlat és lakóhelyek; időjárási, éghajlati elemek.</p> <p><i>Fizika:</i> természeti katasztrófák.</p>
<p><i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, egymás segítése.</p>

<p>Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.</p>	
<p><i>Szabadidő, szórakozás</i> Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív játékok. Mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások. Közös időtöltés barátokkal.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> sportok. <i>Ének-zene:</i> zenehallgatás. <i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások. <i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások. <i>Informatika:</i> Az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.</p>
<p><i>Ünnepek és szokások</i> Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hétköznapiak, ünnepek. <i>Hon- és népismeret:</i> találkozás a múlttal: ünnepeink eredete és szokásrendje.</p>
<p><i>Város, bevásárlás</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, térbeli alakzatok. <i>Földrajz:</i> országok, városok. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés, vásárlás.</p>
<p><i>Utazás, pihenés</i> Vakáció, nyaralás. Útterv.</p>	<p><i>Földrajz:</i> tájékozódás a földrajzi térben, Európa, Európán kívüli kontinensek, tájak, országok. Térképismeret.</p>

Csomagolás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök. Utazás belföldön és külföldön.	<i>Biológia-egészségtan:</i> az erdők világa. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.
---	---

FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉS FELADATOK

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd folytatása, minta alapján egyszerű szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdések, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozások megértése.
A fejlesztés tartalma	
<p>A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hangletetés) és a beszédhelyzetre.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulópartnerekkel, célnyelvi országokból</p>	

érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témákról; rövid, egyszerű szövegek közös előadása; az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).</p> <p>Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).</p> <p>Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reakálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
--------------------	-------------------

Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata; a szavak, szócsoporthoz, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal; munkájának bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).	
Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).	
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>	
Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.	

Fejlesztési egység	Olvastott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése; az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzése; a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez; érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.
A fejlesztés tartalma	
Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása,	

útbaigazítás).

Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése; részvétel írásbeli nyelvi játékokban; a meglévő szókinccs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.
A fejlesztés tartalma	
Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertetőik). Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása. Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek). Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.	

Kommunikációs eszközök A1	
Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök	
<i>Köszönés, elköszönés</i>	<i>Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Danke! Bitte!</i>
<i>Bemutatkozás</i>	<i>Ich heiße Martin.</i>
<i>Megszólítás</i>	<i>Entschuldigung, ich gehe jetzt.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir?</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>Entschuldigung! Kein Problem!</i>
<i>Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten.</i>
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
<i>Véleménykérés és arra reagálás</i>	<i>Magst du Mathe? Ja.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>Da hast du (nicht) Recht!</i>
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!</i>
<i>Tetszés, nemtetszés</i>	<i>Das finde ich gut / blöd/ toll!</i>
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök	
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>Das ist mein Bruder.... Meine Mutter ist schön.</i>
<i>Információkérés, információadás</i>	<i>Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12.</i>
<i>Igenlő vagy nemleges válasz</i>	<i>ja, nein, nicht, Ich bin nicht dumm!</i>

<i>Tudás, nem tudás</i>	<i>Ich weiß (nicht).</i>
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök	
<i>Kérés</i>	<i>Ein Buch, bitte!</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Möchtest du einen Tee? Ja, gerne!</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Kommst du? Ja. Nein, leider nicht..</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.</i>
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök	
<i>Visszakérdezés</i>	<i>Wie bitte?</i>
<i>Nem értés</i>	<i>Ich verstehe nicht.</i>
<i>Betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Buchstabiere bitte.</i>

Fogalomkörök A1			
<i>Cselekvés, történet, létezés kifejezése</i>			
	<i>jelenidejűség</i>	<i>Präsens</i>	<i>Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.</i>
		<i>Präsens mit Vokalwechsel, trennbare Verben</i>	<i>Der Zug fährt gleich ab. . Er liest das Buch.</i>

	é g	múltidejűs	Präteritum (csak: haben, sein)	Er hatte ein Fahrrad. Ich war schon in England.
	é g	jövőidejűs	Futur (mit Präsens)	Ich bleibe morgen zu Hause.
Birtoklás kifejezése				
			haben	Ich habe einen Bruder.
			Possessivpron omen	Das ist meine Familie.
Térbeli viszonyok				
		irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
Időbeli viszonyok				
	g	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie	Ich spiele oft mit Peter.
		időpont	in, um, am, wann?	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag
Mennyis égi viszonyok				
		számok		eins, zwei
		határozott mennyiség		eine Portion Pommes
		határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit.
Minőségi viszonyok				

		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
Modalitás		möchte	Ich möchte ein Eis.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis!
Esetviszonyok	névszók a mondatban	Nominativ, Akkusativ	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn.
Szövegösszetartó eszközök	kötőszók névmások		und/oder/aber/denn das ich, mich, mein dieser man

AJÁNLOTT TÉMAKÖRÖK – TELJES KERETTANTERVI LISTA 5-6. ÉVFOLYAM

Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
<p><i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. Napirend.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok, szokások.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> időbeosztás, napirend.</p>
<p><i>Otthon</i> Otthonom, szűkebb környezetem Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési</p>	<p><i>Természetismeret:</i> lakóhelyi környezet.</p>

tárgyak. Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.	<i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, halmazok. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.
<i>Étkezés</i> Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés.	<i>Természetismeret:</i> az ember megismerése és egészsége: étrend. <i>Matematika:</i> halmazok, diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
<i>Idő, időjárás</i> Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás, időjárási jelenségek megfigyelése.	<i>Természetismeret:</i> az időjárás tényezői, ciklusok a természetben. <i>Matematika:</i> számok írása, olvasása, állítások igazságának eldöntése, tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rögzítése.
Öltözködés Évszakok és ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> öltözködés, divat. <i>Matematika:</i> halmazok.
<i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Sportok, sportfelszerelések. Kedvenc sportom. Sportversenyek.	<i>Természetismeret:</i> az ember megismerése és egészsége: testrészek. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok, sportversenyek, szabályok.
<i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim.	<i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.

Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.	
<i>Szabadidő, szórakozás</i> Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív játékok. Közös időtöltés barátokkal.	<i>Testnevelés és sport:</i> sportok. <i>Ének–zene:</i> zenehallgatás. <i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások. <i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.
<i>Természet, állatok</i> Kisállatok. Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő és állatkerti állatok. Állatok a nagyvilágban. Növények az otthonomban, iskolámban. Kontinensek, tájegységek.	<i>Természetismeret:</i> élőlények a ház körül, az állatok életmódjának főbb jellemzői, szoba- vagy kerti növények gondozása, érdekes növények; a Föld szépsége, egyedisége: a Kárpát-medence és hazánk nagytájai, növénytakarója és élővilága. <i>Matematika:</i> halmazok.
<i>Ünnepek és szokások</i> Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hétköznapiak, ünnepek.
<i>Város, bevásárlás</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Az én városom/falum.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> falvak és városok, közlekedés. <i>Matematika:</i> irányok, térbeli alakzatok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés, vásárlás. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.
<i>Utazás, pihenés</i> Vakáció, nyaralás.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés.

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök.	<i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.
<i>Fantázia és valóság</i> Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzeletem világa.	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus játékok. <i>Vizuális kultúra:</i> képzeletem világa, műalkotások.
<i>Zene, művészetek</i> Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim, múzeumlátogatás.	<i>Ének-zene:</i> zenehallgatás. <i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások. <i>Rajz és vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.
<i>Környezetünk védelme</i> Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés.	<i>Természetismeret:</i> környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága. <i>Matematika:</i> diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
<i>Egészséges életmód</i> A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás.	<i>Természetismeret:</i> az ember megismerése és egészsége: étrend. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód.

<p>Minimum követelmények a 6. év végén</p>	<p>A1 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.</p> <p>Felkészülés után elmond rövid szövegeket.</p> <p>Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát.</p> <p>Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.</p> <p>A fejlesztendő készségek felmérésekor eléri az elégséges (34%) szintet.</p>
---	---

7-8. ÉVFOLYAM

A 7–8. évfolyamon idegen nyelvet tanuló diákok A1 szintű nyelvtudással lépnek be a további nyelvtanulási folyamatba. Ez a Közös európai referenciakeret (KER) megfogalmazásában azt jelenti, hogy „alapszintű” és ezen belül „minimumszintű” nyelvismerettel rendelkeznek. Az előző fejlesztési szakaszokban, elsősorban osztálytermi keretek között, már számos olyan helyzetben kipróbálták magukat, amelyekben bizonyos feladatok megoldásához elengedhetetlenül szükségük volt a nyelvismeretre. Tisztában vannak azzal, hogy személyes boldogulásuk egyik fontos feltétele a használható nyelvtudás. Megismerkedtek különféle hallott és olvasott célnyelvi szövegekkel, fejlődött a beszédképességük, és megtanulták, hogyan tudják az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani és egyszerű formában az önkifejezés eszközeként használni. A feldolgozott tartalmak révén bepillantottak egy idegen kultúrába, és lehetőségük nyílt azt összevetni a magyarral. A nyelvtanulás során kapott pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Óraszám: 108 óra/év

3 óra/hét

az éves óraszám felosztása

Téma kör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Emberi tulajdonságok, személyleírás	14 óra
2.	Emberi, baráti kapcsolatok	15 óra
3.	Vásárlás	15 óra
4.	Sport	15 óra
5.	Egészség, betegség	15 óra
6.	Városi közlekedés	14 óra
	Év végi rendszerező összefoglalás, számonkérés	5 óra
7.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p>Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, egyházam és iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.)</p> <p>és/vagy</p> <p>Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p> <p>Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában</p>	15 óra

**Ajánlott szempontok a témakörökhöz az 7. évfolyamra
(Kerettantervi lista alapján)**

Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
---------------------------	----------------------------

<p><i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása, családfa. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. VaterUnser-Miatyánk Nagyszüleim világa. Tulajdonságok, személyleírás. Hasonlóságok, különbségek.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: család, otthon; az ember az időben: gyermekkor, felnőttkor, öregkor. <i>Rajz:</i> Esztétikai tudatosság és kifejezőképesség. <i>Hon- és népismeret:</i> családukn története <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás. <i>Hittan:</i> A család szerepe és fontossága..</p>
<p><i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom. Sportok, sportfelszerelések. Extrém sportok. Sportversenyek, olimpia. Sport az iskolában.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> az ember megismerése és egészsége. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok, sportversenyek, szabályok. <i>Dráma:</i> helyzetgyakorlatok</p>
<p><i>Város, bevásárlás</i> <i>Közlekedés</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, térbeli alakzatok. <i>Földrajz:</i> országok, városok. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés, vásárlás.</p>

<p><i>Egészséges életmód</i> A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás. Betegségek és megelőzésük. Orvosnál, fogorvosnál. Fájdalmak, panaszok, tünetek.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> betegségek megelőzése. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód.</p>
--	--

FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉS FELADATOK

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások megértése;</p> <p>az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdések és kijelentések megértése;</p> <p>a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavak, szó- és beszédfordulatok felismerése, és ezekből következtetés a szövegek témájára, tartalmára;</p> <p>az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése;</p> <p>a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrése az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva;</p> <p>néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.</p>
A fejlesztés tartalma	
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.	

Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése.

Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan;

a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.

Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembe vételével.

Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban kommunikáció ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;</p> <p>kérdésfeltevés kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszadás a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszéd folytatása;</p> <p>az első lépések megtétele a célnyelv spontán módon történő használata útján;</p> <p>egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;</p> <p>törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és</p>

	beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése, egyre bővülő szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Egyszerű, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>Beszélgetés során meg nem értés esetén ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, illetve szükség esetén a saját mondanivaló átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).</p> <p>Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.

<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>Rövid, de egyre bővülő szókincs, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggő beszéd saját magáról és közvetlen környezetéről;</p> <p>munkája bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel;</p> <p>rövid, egyszerű történetek mesélése;</p> <p>egyszerű állítások, összehasonlítás, magyarázat, indoklás megfogalmazása;</p> <p>egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata;</p> <p>a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása lineáris kötőszavakkal, és az ok-okozati összefüggések kifejezése;</p> <p>a megértést segítő legfontosabb stratégiák alkalmazása;</p> <p>a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	
<p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témáról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).</p> <p>A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.</p> <p>Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.</p> <p>Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elisméltése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról szóló rövid szövegek megértése; az alapvető információk megtalálása az egyszerű, hétköznapi szövegekben; az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegének megértése, a szövegekből az alapvető információk kiszűrése; az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzése; a készsége kreatív használata az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez; tájékozottság növelése a célnyelvi kultúráról; az érdeklődés fokozása a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témákról).</p> <p>Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkekben, programfüzetben).</p> <p>Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p> <p>Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Összefüggő mondatok írása a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról;</p> <p>az írás kommunikációs eszközként történő használata egyszerű interakciókban;</p> <p>gondolatok kifejezése egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban;</p> <p>a nyelvismeret kreatívan alkalmazása egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról;</p> <p>az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeinek felismerése és követése.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rap írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).</p> <p>Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).</p> <p>A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>	

Kommunikációs eszközök A2	
Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök	
<i>Megszólítás</i>	<i>Entschuldigung!</i>
Köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
Köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
Bemutatkozás	Ich heiße Martin.
Megszólítás	Entschuldigung, ich gehe jetzt.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir?
Bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
Gatuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten.
<i>Személyes levélben megszólítás, elköszönés</i>	<i>Lieber Karl!</i> <i>herzlichst Deine..., viele Grüße</i>
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
Véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
Egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!
Tetszés, nemtetszés	Das finde ich gut / blöd/ toll!
<i>Akarat, kívánság, képesség</i>	<i>ich will..., Ich will das nicht.</i> <i>ich möchte..., Ich möchte nach Hause gehen.</i>

	<i>ich kann... Ich kann jetzt mitgehen.</i>
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök	
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist mein Bruder.... Meine Mutter ist schön.
Információkérés, információadás	Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12.
Igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, <i>kein, doch</i> <i>Ich habe kein Geld. Doch, ich spiele auch!</i>
Tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht).
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök	
Kérés	Ein Buch, bitte! <i>Gibst du mir ein Buch, bitte?</i>
Javaslat és arra reagálás	Möchtest du einen Tee? Ja, gerne!
Meghívás és arra reagálás	Kommst du? Ja. Nein, leider nicht. <i>Nein, es tut mir leid.</i>
Kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök	
Visszakérdezés	Wie bitte?
Nem értés	Ich verstehe nicht.
Betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.

Fogalomkörök A2			
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		<i>Präsens mit Vokalwechsel, trennbare Verben</i>	<i>Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.</i>
	múltidejűség	<i>Präteritum Perfekt</i>	<i>Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule. Ich habe ein Eis gegessen.</i>
	jövőidejűség	<i>Futur</i>	<i>Ich werde dieses Jahr nach Spanien fahren.</i>
		<i>sich-Verben</i>	<i>Ich freue mich.</i>
Birtoklás kifejezése			
		haben	Ich habe einen Bruder.
		Possessivpronomen	Das ist meine Familie.
		gehören + D.	Dieses Fahrrad gehört mir.
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.

		<i>in, auf, vor, hinter, neben (A/D)</i>	<i>Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.</i>
Időbeli viszonyok			
	<i>gyakorisá g</i>	<i>Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal monatlich, wöchentlich</i>	<i>Ich spiele oft mit Peter. Ich mache Gymnastik zweimal am Tag. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.</i>
	<i>időpont</i>	<i>in, um, am, wann? jeder, dieser, voriger gegen</i>	<i>im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Vorigen Freitag fahren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen.</i>
Mennyis égi viszonyok			
	<i>számok</i>		<i>eins, zwei</i>
	<i>határozott mennyiség</i>		<i>eine Portion Pommes</i>
	<i>határozatl an mennyiség</i>	<i>alles, viel, wenig, nichts viele, wenige</i>	<i>Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!</i>
	<i>sorszámok</i>	<i>erst, viert</i>	<i>Der vierte auf dem Foto bin ich.</i>
Minőségi viszonyok			
		<i>Wie?</i>	<i>Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.</i>

		<p><i>Was für ein? Welcher?</i></p> <p><i>(Adjektivdekli- nation)</i></p>	<p><i>Das ist eine leichte Aufgabe.</i></p> <p><i>Ich finde den roten Rock modisch.</i></p>
Modalitás		<p>möchte</p> <p>können,</p> <p>wollen</p>	<p>Ich möchte ein Eis.</p> <p>Er kann nicht schwimmen.</p> <p>Ich will nach Hause.</p>
	felszólítás		<p>Komm morgen wieder! Spielt Tennis!</p> <p>Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!</p>
Esetviszonyok		<p>Nominativ, Akkusativ</p> <p>Dativ, Genitiv</p>	<p>Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn.</p> <p>Er gibt seinem Freund die Hand.</p> <p>Die Tür des Zimmers führt in den Garten.</p>
Szövegösszetartó eszközök	<p>kötőszók</p> <p>névmások</p>		<p>und/oder/aber/denn</p> <p>das</p> <p>ich, mich, mein, mir, dir</p> <p>dieser</p> <p>man</p>

<p>Minimum követelmények a 7. év végén</p>	<p>A2/1 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.</p> <p>Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben.</p> <p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.</p> <p>A fejlesztendő készségek felmérésekor eléri az elégséges (34%) szintet.</p>
---	--

8. évfolyam

A 8. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának fejlesztése. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal, és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképesség fejlesztésével.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajttával ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre, egyre magabiztosabban tudják megvalósítani beszédszándékaikat. Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre jobban érdeklik őket a nyelvben előforduló szabályszerűségek és az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek. A helyes nyelvhasználatban segítik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket ők maguk fedeznek fel és fogalmaznak meg. Ugyancsak hathatós segítséget jelent számukra, ha

gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, önálló javításában. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A korábbi témakörök a 8. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a NAT-ban más műveltségi területeinek tartalmaival, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy a nyelv eszközeivel alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának, és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témák is feldolgozásra kerüljenek, amelyek aktuálisan érdeklík, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat.

Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül azoknak a nyelvtanulási stratégiáknak a köre, amelyeket a tanulók megismernek és alkalmaznak a nyelvórákon. Ezek fokozatos elsajátítása lehetővé teszi számukra, hogy az iskolán kívül is egyre inkább hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 8. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A2. szintet.

Óraszám: 108 óra/év

3 óra/hét

az éves óraszám felosztása

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Utazás, nyaralás	15 óra
2.	Szabadidő, hobbi	15 óra
3.	Fantázia és valóság (olvasás, zene-	12

	hallgatás stb.)	óra
4.	Múltunk és jövőnk- Foglalkozások, diákmunka	15 óra
5.	Média	15 óra
6.	Környezetünk védelme	13 óra
	Év végi rendszerező összefoglalás, számonkérés	8 óra
7.	<p>Szabadon felhasználható:</p> <p><u>Kiegészítő ismeretek:</u> a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, egyházam és iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokása stb.)</p> <p>és/vagy</p> <p><u>Differenciálás, gyakorlás:</u> az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően</p> <p>és/vagy</p> <p><u>Projekt munkák:</u> a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában</p> <p><u>Készülés az év végi szóbeli vizsgára</u></p>	15 óra

**Ajánlott szempontok a témakörökhöz az 8. évfolyamra
(Kerettantervi lista alapján)**

Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
Szabadidő, szórakozás Szabadidős tevékenységek, kedvenc	Testnevelés és sport: sportok.

<p>időtöltésem.</p> <p>Internet, interaktív játékok.</p> <p>Mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások.</p> <p>Közös időtöltés barátokkal.</p> <p>Hobbi.</p> <p>Szakkörök az iskolában.</p>	<p><i>Ének–zene: zenehallgatás.</i></p> <p><i>Dráma és tánc: színház, előadások.</i></p> <p><i>Vizuális kultúra: múzeumok, kiállítások.</i></p> <p><i>Informatika: Az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.</i></p>
<p><i>Utazás, pihenés</i></p> <p>Vakáció, nyaralás.</p> <p>Táborok, osztálykirándulás.</p> <p>Közlekedési eszközök.</p> <p>Utazás belföldön és külföldön.</p>	<p><i>Földrajz: tájékozódás a földrajzi térben, Európa, Európán kívüli kontinensek, tájak, országok.</i></p> <p><i>Biológia-egészségtan: az erdők világa.</i></p> <p><i>Hon- és népismeret: az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.</i></p>
<p><i>Fantázia és valóság</i></p> <p>Kedvenc olvasmányaim, könyveim.</p> <p>A valódi könyv és az e-book.</p> <p>Képzeletem világa.</p>	<p><i>Dráma és tánc: dramatikus játékok.</i></p> <p><i>Vizuális kultúra: képzeletem világa.</i></p>
<p><i>Zene, művészetek</i></p> <p>Kedvenc zeném, együttesem.</p> <p>Film- és színházi élményeim.</p> <p>Kedvenc múzeumom.</p> <p>Kiállítások, rendezvények, koncertek.</p> <p>Zenei világnap.</p>	<p><i>Ének–zene: zenehallgatás.</i></p> <p><i>Dráma és tánc: színház, előadások.</i></p> <p><i>Vizuális kultúra: múzeumok, kiállítások.</i></p>

<p><i>Múltunk és jövőnk</i></p> <p>Családom múltja, gyökereim. Az én jövőm. Foglalkozások, munkahelyek. Munkakörülmények. Érdeklődés, képesség. Iskolám múltja, jelene. A jövő iskolája. Lakóhelyem régen és most. A jövő városa. Földünk jövője.</p> <p>10 Gebote-10 Parancsolat</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> különböző korszakok, globális problémák.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> Az én világom. Találkozás a múlttal.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok; környezettudatosság, környezetvédelem.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> a munka világa.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályorientáció: szakmák, foglalkozások.</p>
<p><i>Média, kommunikáció</i></p> <p>Internet, interaktív játékok. Közösségi oldalak- a kapcsolattartás modern formái. Infokommunikációs eszközök a mindennapokban (SMS- e-mail) A média szerepe a hétköznapi életben.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hírközlés. A média és a nyilvánosság szerepe.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> kommunikáció az állatvilágban.</p> <p><i>Informatika:</i> az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.</p>
<p><i>Környezetünk védelme</i></p> <p>Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés. Környezettudatos viselkedés.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága.</p> <p><i>Fizika:</i> energiatermelési eljárások.</p> <p><i>Földrajz:</i> globális problémák, fenntarthatóság, védett hazai és nemzetközi</p>

	<p>természeti értékek példái.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos vásárlás, egészséges életmód.</p>
--	---

FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉS FELADATOK

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 8. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A2 szintet.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások megértése;</p> <p>az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdések és kijelentések megértése;</p> <p>a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavak, szó- és beszédfordulatok felismerése, és ezekből következtetés a szövegek témájára, tartalmára;</p> <p>az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése;</p> <p>a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrése az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva;</p> <p>néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.</p>
A fejlesztés tartalma	
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.	

<p>Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan;</p> <p>a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembe vételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.</p>

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban kommunikáció ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;</p> <p>kérdésfeltevés kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszadás a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszéd folytatása;</p> <p>az első lépések megtétele a célnyelv spontán módon történő használata útján;</p> <p>egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;</p> <p>törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és</p>

	beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése, egyre bővülő szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Egyszerű, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>Beszélgetés során meg nem értés esetén ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, illetve szükség esetén a saját mondanivaló átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).</p> <p>Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.

<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>Rövid, de egyre bővülő szókinccs, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggő beszéd saját magáról és közvetlen környezetéről;</p> <p>munkája bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel;</p> <p>rövid, egyszerű történetek mesélése;</p> <p>egyszerű állítások, összehasonlítás, magyarázat, indoklás megfogalmazása;</p> <p>egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata;</p> <p>a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása lineáris kötőszavakkal, és az ok-okozati összefüggések kifejezése;</p> <p>a megértést segítő legfontosabb stratégiák alkalmazása;</p> <p>a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	
<p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témáról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).</p> <p>A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.</p> <p>Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.</p> <p>Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elisméltése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról szóló rövid szövegek megértése; az alapvető információk megtalálása az egyszerű, hétköznapi szövegekben; az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegének megértése, a szövegekből az alapvető információk kiszűrése; az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzése; a készsége kreatív használata az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez; tájékozottság növelése a célnyelvi kultúráról; az érdeklődés fokozása a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témákról).</p> <p>Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkekben, programfüzetben).</p> <p>Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p> <p>Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatok írása a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközként történő használata egyszerű interakciókban; gondolatok kifejezése egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban; a nyelvismeret kreatívan alkalmazása egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról; az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeinek felismerése és követése.

A fejlesztés tartalma
<p>Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rap írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).</p> <p>Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).</p> <p>A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS,</p>

blogbejegyzés.

Minimum követelmények a 8. év végén	<p>A2/2 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.</p> <p>Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben.</p> <p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.</p> <p>A fejlesztendő készségek felmérésekor eléri az elégséges (34%) szintet.</p>
--	--

Kommunikációs eszközök A2

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

<i>Megszólítás</i>	<i>Entschuldigung!</i>
Köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!

Köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
Bemutatkozás	Ich heiße Martin.
Megszólítás	Entschuldigung, ich gehe jetzt.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir?
Bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
Gatuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten.
<i>Személyes levélben megszólítás, elköszönés</i>	<i>Lieber Karl! herzlichst Deine..., viele Grüße</i>
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
Véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
Egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!
Tetszés, nemtetszés	Das finde ich gut / blöd/ toll!
<i>Akarat, kívánság, képesség</i>	<i>ich will..., Ich will das nicht. ich möchte..., Ich möchte nach Hause gehen. ich kann... Ich kann jetzt mitgehen.</i>
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök	
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist mein Bruder.... Meine Mutter ist schön.
Információkérés, információadás	Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12.
Igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, <i>kein, doch</i> <i>Ich habe kein Geld. Doch, ich spiele auch!</i>

Tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht).
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök	
Kérés	Ein Buch, bitte! <i>Gibst du mir ein Buch, bitte?</i>
Javaslat és arra reagálás	Möchtest du einen Tee? Ja, gerne!
Meghívás és arra reagálás	Kommst du? Ja. Nein, leider nicht. <i>Nein, es tut mir leid.</i>
Kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök	
Visszakérdezés	Wie bitte?
Nem értés	Ich verstehe nicht.
Betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.

Fogalomkörök A2			
<i>Cselekvés, történet, létezés kifejezése</i>			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		<i>Präsens mit Vokalwechsel, trennbare Verben</i>	<i>Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.</i>

	ég	múltidejűs	Präteritum Perfekt	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule. Ich habe ein Eis gegessen.
	ég	jövőidejűs	Futur	Ich werde dieses Jahr nach Spanien fahren.
			sich-Verben	Ich freue mich.
Birtoklás kifejezése				
			haben	Ich habe einen Bruder.
			Possessivpronomen	Das ist meine Familie.
			gehören + D.	Dieses Fahrrad gehört mir.
Térbeli viszonyok				
		irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
			in, auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
Időbeli viszonyok				
	g	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal monatlich, wöchentlich	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache Gymnastik zweimal am Tag. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.

	<i>időpont</i>	in, um, am, wann? <i>jeder, dieser, voriger</i> <i>gegen</i>	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag <i>Vorigen Freitag fuhren wir nach Berlin.</i> <i>Er wird gegen acht nach Hause kommen.</i>
Mennyiségi viszonyok			
	<i>számok</i>		eins, zwei
	<i>határozott mennyiség</i>		eine Portion Pommes
	<i>határozatlan mennyiség</i>	alles, viel, wenig, nichts <i>viele, wenige</i>	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. <i>Viele meinen, es stimmt nicht!</i>
	<i>sorszámok</i>	<i>erst, viert</i>	<i>Der vierte auf dem Foto bin ich.</i>
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
		<i>Was für ein? Welcher?</i> <i>(Adjektivdekli nation)</i>	<i>Das ist eine leichte Aufgabe.</i> <i>Ich finde den roten Rock modisch.</i>
Modalitás		möchte <i>können, wollen</i>	Ich möchte ein Eis. <i>Er kann nicht schwimmen.</i> <i>Ich will nach Hause.</i>
	<i>felszólítás</i>		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! <i>Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!</i>

<i>Esetviszok nyok</i>		Nominativ, Akkusativ <i>Dativ, Genitiv</i>	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. <i>Er gibt seinem Freund die Hand.</i> <i>Die Tür des Zimmers führt in den Garten.</i>
<i>Szövegös szetartó eszközök</i>	<i>kötőszók névmások</i>		und/oder/aber/denn das ich, mich, mein, <i>mir, dir</i> dieser man

AJÁNLOTT TÉMAKÖRÖK – TELJES KERETTANTERVI LISTA 7-8. ÉVFOLYAM

Az 5–6. évfolyamon megismert témakörök a tanulók életkorának megfelelően új szempontból, magasabb nyelvi szinten újra feldolgozhatók és bővíthetők, ezért az új témák mellett ezek is szerepelnek a táblázatban.

Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
<i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása, családfa. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. Nagyszüleim világa.	<i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: család, otthon; az ember az időben: gyermekkor, felnőttkor, öregkor. <i>Hon- és népismeret:</i> családjunk története <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás.
<i>Otthon</i>	<i>Matematika:</i> tájékozódás a térben.

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

<p>Otthonom, szűkebb környezetem. Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak. Lakóhelyem, tágabb környezetem. Otthonok a célnyelvi országban és a nagyvilágban. Otthontalanok.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.</p>
<p><i>Étkezés</i> Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés, főzőműsorok. Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában és a nagyvilágban.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> táplálkozás. <i>Kémia:</i> egészséges táplálkozás: a zsírok és cukrok szerepe. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás. <i>Matematika:</i> halmazok, diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.</p>
<p><i>Idő, időjárás</i> Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás. Időjárási rekordok. Időjárási jelenségek. Természeti katasztrófák.</p>	<p><i>Földrajz:</i> éghajlat és lakóhelyek; időjárási, éghajlati elemek. <i>Fizika:</i> természeti katasztrófák.</p>
<p><i>Öltözködés</i> Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> öltözködés, divat. <i>Erkölcstan:</i> szokások, társadalmi szabályok.</p>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

<p><i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom. Sportok, sportfelszerelések. Extrém sportok. Sportversenyek, olimpia.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> az ember megismerése és egészsége.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok, sportversenyek, szabályok.</p>
<p><i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, egymás segítése.</p>
<p><i>Szabadidő, szórakozás</i> Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív játékok. Mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások. Közös időtöltés barátokkal.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> sportok.</p> <p><i>Ének–zene:</i> zenehallgatás.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.</p> <p><i>Informatika:</i> Az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.</p>
<p><i>Természet, állatok</i> Kedvenc állataim. Kisállatok, felelős állattartás. Kontinensek, tájegységek. Hazánk és más országok, más kontinensek élővilága.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> a természetföldrajzi környezet és az élővilág összefüggései.</p> <p><i>Földrajz:</i> földrészek és óceánok, felszínformák, hazánk természeti adottságai; Európán kívüli kontinensek, tájak, országok.</p>

	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> hobbyállatok gondozása.</p>
<p><i>Ünnepek és szokások</i> Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hétköznapiak, ünnepek.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> találkozás a múlttal: ünnepeink eredete és szokásrendje.</p>
<p><i>Város, bevásárlás</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, térbeli alakzatok.</p> <p><i>Földrajz:</i> országok, városok.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés, vásárlás.</p>
<p><i>Utazás, pihenés</i> Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök. Utazás belföldön és külföldön.</p>	<p><i>Földrajz:</i> tájékozódás a földrajzi térben, Európa, Európán kívüli kontinensek, tájak, országok.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> az erdők világa.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.</p>
<p><i>Fantázia és valóság</i> Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzetelem világa.</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus játékok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képzeletem világa.</p>

Utazás a jövőbe.	
<i>Zene, művészetek</i> Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim. Kedvenc múzeumom. Kiállítások, rendezvények, koncertek. Zenei világnap.	<i>Ének-zene:</i> zenehallgatás. <i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások. <i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.
<i>Környezetünk védelme</i> Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés. Környezettudatos viselkedés.	<i>Biológia-egészségtan:</i> környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága. <i>Fizika:</i> energiatermelési eljárások. <i>Földrajz:</i> globális problémák, fenntarthatóság, védett hazai és nemzetközi természeti értékek példái. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos vásárlás, egészséges életmód.
<i>Egészséges életmód</i> A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás. Betegségek és megelőzésük.	<i>Biológia-egészségtan:</i> betegségek megelőzése. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód.
<i>Felfedezések</i> Nagy földrajzi felfedezések. Híres felfedezők és életútjuk.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> felfedezők és feltalálók. <i>Hon- és népismeret:</i> a magyar tudomány és kultúra eredményei a világban.
<i>Tudomány, technika</i> Feltalálók és találmányok.	<i>Biológia-egészségtan:</i> tudománytörténet.

<p>Híres feltalálók és életútjuk. A jövő technikai vívmányai.</p>	<p><i>Hon- és népismeret:</i> a magyar tudomány és kultúra eredményei a világban.</p>
<p><i>Múltunk és jövőnk</i> Családom múltja, gyökereim. Az én jövőm. Iskolám múltja, jelene. A jövő iskolája. Lakóhelyem régen és most. A jövő városa. Földünk jövője.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> különböző korszakok, globális problémák.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> Az én világom. Találkozás a múlttal.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok; környezettudatosság, környezetvédelem.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> a munka világa.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció: szakmák, foglalkozások.</p>
<p><i>Média, kommunikáció</i> Internet, interaktív játékok, közösségi oldalak. Infokommunikációs eszközök a mindennapokban. A média szerepe a hétköznapi életben. Testbeszéd. Kommunikáció az állatvilágban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hírközlés. A média és a nyilvánosság szerepe.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> kommunikáció az állatvilágban.</p> <p><i>Informatika:</i> az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.</p>
<p><i>Földünk és a világűr</i> A naprendszer és a bolygók A Nap és a csillagok.</p>	<p><i>Földrajz:</i> égitestek.</p> <p><i>Fizika:</i> a naprendszer objektumai, a világűr megismerésének eszközei.</p>

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Helyi Tanterv – Felső tagozat

1. kötet

Utazások az űrben.	<i>Matematika: tájékozódás a térben.</i>
--------------------	--

MATEMATIKA

5-8. évfolyam

Az 5-8. évfolyam matematika helyi tanterve a KPSZTI helyi tantervi ajánlása alapján készült.

Alapelvek, célok

Az 5. osztályba lépéskor nagyobb szerepet kap az ismétlésre épülő rendszerezés, biztosítva ezzel a folyamatosságot, hogy a felső tagozatba lépés ne jelentsen törést, hirtelen változást az alkalmazott módszerek tekintetében. Különös figyelmet kell fordítani a fogalmak kialakítására, elmélyítésére, s ez nem nélkülözheti a színes tevékenységeket, változatos cselekvéseket. A kísérletezés, a játék szerepe nem szűnhet meg a felsős évfolyamokon sem. A fentiek és az életkori sajátosságok figyelembevétele indokolja, hogy a felső tagozat első két évfolyamán tananyagban és időráfordításban is lényegesen nagyobb szerepet kap a számtan-algebra témakör, mint a további két évfolyamon. A megfelelően kialakított számfogalom, a bővülő számkörben végzett műveletek értése és begyakorlottsága alapfeltétele a további eredményes munkának.

Alapvető célunk a megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése, a valóságos szituációk és a matematikai modellek közötti kétirányú út megismertetése, és azok használatának fokozatos kialakítása.

A matematikatanítás célja és ennek kapcsán feladata: megismertetni a tanulókat az őket körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyaival, megalapozni a korszerű, alkalmazásra képes matematikai műveltségüket, fejleszteni a gondolkodásukat, az életkornak megfelelő szinten biztosítani a többi tantárgy tanulásához, a mindennapok gyakorlatához szükséges matematikai ismereteket és eszközöket. A tanulók találkozzanak a mindennapi élethez, biológiához, kémiához, fizikához, földrajzhoz, környezetvédelemhez, egészséges életmódra neveléshez kapcsolódó feladatokkal.

A matematikával való foglalkozás fejlessze a tapasztalatból kiinduló önálló ismeretszerzést, alakítsa ki az önálló gondolkodás igényét, ismertesse meg a problémamegoldás örömeit és szolgálja a pozitív személyiségjegyek kialakulását.

Törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, kíváncsiságának felkeltésére, fenntartására, önállóságának fejlesztésére, a pontos, tervszerű és kitartó munkára való nevelésre, a reális önbizalom, önértékelés, az akaraterő fejlesztésére. Célunk az igényes kommunikáció kialakítása, a vitakészség a gondolatok érvekkel való alátámasztásának, egymás gondolatainak elfogadásának fejlesztése. Ehhez hozzátartozik a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség, a megnyilatkozni tudás, a reflektálás képességének fejlesztése.

Az általános iskola felső tagozatán egyre nagyobb szerepet kap az elemző gondolkodás fejlesztése, a problémamegoldás mellett az igazolások keresése, egyszerűbb következtetések megértése, észrevétele, önálló megfogalmazása.

Különböző területekről érkező, más és más módon megfogalmazott információk önálló értelmezésével és az ismeretek megtanulásával fokozatosan el kell sajátítani – és alkalmazni is tudni kell – a deduktív út egyszerűbb, legelemibb formáit. Eközben nem csökken az induktív út jelentősége sem a felső tagozaton.

Ebben a szakaszban míg a matematikai ismeretek egy része absztraktabbá válik, addig jelentős részük továbbra is a konkrét tapasztalatokhoz kapcsolódik. Éppen ezért hangsúlyt kell helyezni a sokszínű tevékenységre, a tapasztalatok tudatosítására, különböző módokon való rögzítésére, értelmezésére, rendszerezésére, összefüggések keresésére, a matematikai modellek tudatosítására. A matematika tanításának-tanulásának a felső tagozaton is jellemzője a felfedeztetés, a probléma felvetésétől a megoldásig vezető – néha tévedésektől sem mentes – útnak az egyre önállóbb bejárása.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk a következtetésre épülő problémamegoldásnak, az egyszerű algoritmusok kialakításának, követésének is. Mindezt eleinte konkrét helyzetekben végezzük, majd erre építve – az életkori sajátosságok figyelembevételével – általánosítunk.

A tanulási folyamatnak legyen jellemzője a fokozatos absztrahálás mellett a gyakori konkretizálás, az általánosítás mellett a specializálás.

A matematika – a lehetőségekhez igazodva – támogassa az elektronikus eszközök (zsebszámológép, számítógép, internet stb.) információhordozók célszerű felhasználásának megismerését, alkalmazásukat az ismeretszerzésben, a problémák megoldásának egyszerűsítésében.

Az általános iskolai matematikai nevelés adjon biztos alapot a reális középfokú tanulmányok folytatásához.

Normál, azaz alapszintű, alkalmazásorientált és emelt óraszámú matematikaoktatás

A matematika tanítás a felső tagozaton iskolánkban a tanulók választásától függően, normál tantervű azaz alapszintű és emelt óraszámú csoportokban/ osztályokban történik.

A tanulók negyedik osztályig azonos tanterv alapján tanulják a matematikát, matematika iránt különösen érdeklődő diákoknak harmadik és negyedik évfolyamon heti egy órában szakköri formában lehetőséget biztosítunk a fejlődésre, versenyekre való készülődésre, játékos fejtető feladatok megoldására.

A negyedik év végén a szülőknek,- nevelők véleményét meghallgatva- lehetőségük van a választásra az alap és emelt óraszámú matematikaoktatás között.

Az emelt óraszámú oktatásnak nem az a célja, hogy a tanterv bővüljön, semmiképpen sem az, hogy később tanítandó anyagok kerüljenek korábbi évfolyamra, az összetettebb, nehezebb, ugyanakkor érdekesebb, több ötletet igénylő feladatokra kell a nagyobb óraszám. Ezért cél és feladatrendszere megegyezik a matematika 5-8. normál alapú alkalmazásorientált tantervével.

A tantárgy heti és évi óraszámai évfolyamonként:

		Évfolyam			
:		5.	6.	7.	8.
Normál alapú, alkalmazásorientált csoportoknál /osztályoknál	Heti óraszám:	4	3	3	3
	Évi óraszám:	144	108	108	108
Emelt óraszámú csoportoknál /osztályoknál	Heti óraszám:	5	5	5	5
	Évi óraszám:	180	180	180	180

Az elsajátított matematikai fogalmak alkalmazása. A matematikai szemlélet fejlesztése

Az időszak első részében a számtan-algebra témakörben a gyakorlati tevékenységekkel alakítjuk a számfogalmat, majd az egyre bővülő számkörben dolgozunk.

Az alpműveletek körében törekedünk az egyre biztosabb műveletfogalom kialakítására, a számolási készség továbbfejlesztésére. A matematika elemi fogalmait, összefüggéseit más tantárgyakban és a mindennapi életben is alkalmazzuk.

A változó mennyiségek közötti kapcsolatok vizsgálatával fejlesztjük a függvény-szemléletet, megismerkedünk a gyakorlatban előforduló egyszerű függvényekkel, grafikonokkal.

Geometriában eszközök felhasználásával fejlesszük a síkban való tájékozódást és a térszemléletet. Tevékenységgel juttatjuk el a tanulókat az egyszerű geometriai transzformációk megismeréséhez, használatához.

A matematika tanításában a matematikai logika bizonyos elemeit (“és”, “vagy”, “nem”, “minden”, “van olyan”) tudatosan használjuk. Az időszak vége felé egyszerű sejtések igazolásakor ill. cáfolásakor a “ha ... akkor” típusú következtetések is belépnek tanításunkba.

Gyakorlottság a matematikai problémák megoldásában, jártasság a logikus gondolkodásban

Nagy súlyt fektetünk a szövegértő képesség fejlesztésére, szöveg alapján nyitott mondatok felírására, s ezek (módszeres) próbálkozással, következtetéssel majd algebrai úton történő megoldására. A későbbiekben matematikai szövegek értelmezésével, elemzésével segítjük a diszkussziós képesség fejlesztését, a többféle megoldás keresését.

A modellalkotás segítséget nyújt a problémák megoldásához.

Kellő figyelmet fordítunk a mindennapi gyakorlatban fontos mérések és szerkesztések elvégzésére. Így érjük el, hogy a szemléletesen kialakított kerület, terület, felszín, térfogat fogalmakat, számítási módjukat a tanulók alkalmazzák a gyakorlatban.

Különböző feladatok segítségével érttetjük meg, hogy vannak biztos és lehetetlen események, ill. olyanok, amelyeknek bekövetkezése lehetséges. Fokozatosan kialakítjuk a valószínűség szemléletes fogalmát.

A célok és fejlesztési követelmények megvalósításának segítője a TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0042 pályázat

A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása, matematika programcsomag az 5-8. évfolyam számára című programot vezettük be az 5. évfolyamon a 2009-2010. tanévben. Mindenképpen a célunk az alulról építkezéssel keresztül a pályázat céljait (A **kompetencia alapú** oktatás bevezetése. **Oktatási programok, új tanulás- és oktatásszervezési eljárások** bevezetése (programcsomagok bevezetése, műveltségterületi oktatás, tömbösített oktatás, projektmódszer, moduláris oktatás, témahét stb.) A **digitális íráskészség** elterjesztése, digitális készségek fejlesztése (IKT). **Esélyegyenlőség** javítása SNI, HH+H(szegregáció-mentesség, oktatási integráció, egyenlő hozzáférés)) megvalósítani.

A pályázat bevezető szakaszában az 5. évfolyam két osztályában indult el a program. Az ezt követő évben 6. évfolyamon folytatódott, majd 2011-2012. évben újra 5. évfolyamon kezdődött el. Ennek a döntésnek az oka, hogy az 5-6. évfolyam életkori sajátosságai jobban igénylik még a pályázat adta új tanulási módszerek alkalmazását, a kompetenciák fejlesztését. Nem gyökeresen új eljárásokról van szó, hanem egy komplexebb fejlesztési szemlélet talajáról nézve az eddigi jó gyakorlat megerősítéséről, tudatosabb alkalmazásáról, egy-egy új módszertani eljárás beemeléséről.

A program metodikai sajátosságai a matematikai kompetencia fogalmának értelmezéséből levezethetők.

A motiválás biztosítása: problémafelvető tananyag-felépítéssel, a mindennapi élethez kapcsolódó feladatok szerepeltetésével, a tanulók által gyűjtött információk, anyagok feldolgozásával (internet, napi sajtó, stb)

A pozitív tanulói beállítódás biztosítása érdekében az előbbi motiválási szempontok mellett lehetőleg az egyéni haladási tempó biztosítása

A differenciálás alapelveinek érvényesítése: három képességcsoport -gyorsan haladók (G), átlagos ütemben haladók (Á), lassabban haladók (L)- megkülönböztetése az egyes kompetencia-komponensek fejlesztési hangsúlyai szempontjából

Új tanulásszervezési módok alkalmazása: páros munka, csoportmunka

Változatos témájú feladatok rendszeres szerepeltetése a hatékony reagálás kifejlesztése érdekében

Folyamatos értékelés a metakogníció fejlesztése érdekében is

Összefoglalva:

Matematikai kompetencia, olyan felkészültség, amely matematikai problémák:

azonosítására

megértésére

kezelésére tesz alkalmassá.

azaz HASZNÁLHATÓ TUDÁS!

A 7-8. évfolyamon a szakmaiság kap szerepet, szem előtt tartva a továbbtanulás igényeit (felzárkóztatás, tehetséggondozás).

A matematikai kompetencia fogalma, elemei, struktúrája

A matematikai kompetencia fogalma:

A matematikai kompetencia **matematikai ismeretek, matematika-specifikus készségek és képességek, általános készségek és képességek, valamint motívumok és attitűdök** együttese.

A fejlesztés szempontjából kiemelt kompetencia-komponensek:

Számlálás, számolás, számítás – hangsúlyozandó a biztos számfogalom kiépítése, műveleti tulajdonságok sokoldalú bemutatása.

Mennyiségi következtetés, becslés, mérés, valószínűségi szemlélet – fontos a spirális fogalomépítés hangsúlyozása, a tanulói tapasztalatszerzés középpontba helyezése.

Rendszerezés, kombinatív gondolkodás – a rendterezési eljárások tárgyakkal való elvégzésétől a képletek használatáig, az egyéni haladási tempó és módszerek biztosításának fontossága.

Induktív, deduktív következtetés

A matematikai részkompetenciák, amelyeket fejlesztünk:

FIGYELEM

a figyelem terjedelme, a figyelem változásának mértéke, megfigyelőképesség, körültekintő figyelem, összpontosítás, a problémamegoldás sebessége

FELADATÉRTELMEZÉS

szövegértelmezés, ismeretek rendszerezése, értő, elemző információ-feldolgozás, ismeretszerző képesség, szaknyelv, relációszókincs

KREATIVITÁS

ötletesség, szemléletváltás, újszerűség, alkotókészség, intuíció

LOGIKA

relációk, algoritmusok, műveletek értelmezése, arányérzék, következtetési képesség, kombinativitás, számolási készség

MEMÓRIA

a memória terjedelme, vizuális memória

MODELLEZÉS

szimbolizálás, lényegkiemelés, absztrahálás, analizáló, szintetizáló képesség

KRITIKA

érvelés, bizonyítás képessége, személyes kompetencia, önértékelés, önellenőrzés, feladattartás, döntés, becslés, célok kijelölése

PROBLÉMAMEGOLDÁS

problémaérzékenység, nyitottság, problémamegoldó képesség, motiváltság, feladatmegoldó készség

GEOMETRIAI SZEMLÉLET

térlátás, vizuális arányérzékelés, vizuális transzformáció, irányok érzéke

.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	3	6
.	Számtan, algebra	67	90
.	Függvények, az analízis elemei	15	18
.	Geometria	37	40
.	Statisztika, valószínűség	6	8
	Témazáró dolgozatok írása, javítása	8	8
	Összefoglalás, gyakorlás, hiányok pótlása	8	10

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Órakeret 3+folyamatos /6+folyamatos
Előzetes tudás	<p>Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.</p> <p>A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalma. Állítások igazságtartalmának eldöntése.</p> <p>Néhány elem sorba rendezése, az összes eset megtalálása (próbálgatással).</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ismeretek tudatos memorizálása, felidézése.</p> <p>A megtanulást segítő eszközök és módszerek megismerése.</p> <p>Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés igényének kialakítása.</p> <p>Kommunikáció fejlesztése.</p> <p>A saját képességek fejlesztésének igénye.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A matematika tanulási módszereinek megismerése.	A tanulás tanítása: az elsajátítás igényének fejlesztése. Pozitív motiváció kialakítása játékok segítségével.	
Könyvtárhasználat. Lehetőség szerint informatikai eszközök igénybevétele.		
Elemek elrendezése, rendszerezése adott szempont(ok) szerint. Néhány elem sorba rendezése.	A kombinatorikus gondolkodás, a célirányos figyelem kialakítása.	
Változatos tartalmú szövegek értelmezése. Összehasonlításához szükséges kifejezések értelmezése, használata (pl. egyenlő; kisebb; nagyobb; több; kevesebb; nem; és; vagy; minden; van olyan.).	Értő, elemző olvasás fejlesztése. Kommunikáció fejlesztése a nyelv logikai elemeinek használatával. A lényegkiemelés, a szabálykövető magatartás kialakítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegértelmezés.</i>
Példák a biztos, a lehetséges és a lehetetlen bemutatására.	A matematikai logika nyelvének megismerése, tudatosítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom: a lényegkiemelés képességének fejlesztése.</i>
Megoldások megtervezése, eredmények ellenőrzése.	Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés igényének a kialakítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyenlő, kisebb, nagyobb, több, kevesebb, nem, és, vagy, minden, van olyan, biztos, lehetséges, lehetetlen..	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számтан, algebra	Ór akeret 67/ 90 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Számok írása, olvasása (10 000-es számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték. Római számok írása, olvasása. Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).</p> <p>Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése. Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok, kerekítés. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása.</p> <p>A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Mérőeszközök használata.</p> <p>Matematikai jelek: +, -, •, :, =, <, >, ().</p> <p>A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása. Fejben számolás száz-as számkörben. A szorzó- és bennfoglaló tábla biztos tudása. Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalma. Műveletek tulajdonságai, tagok, illetve tényezők felcserélhetősége. Műveleti sorrend.</p> <p>Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás és osztás egy- és kétjegyű számmal írásban. Műveletek ellenőrzése.</p> <p>Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.</p> <p>Páros és páratlan számok, többszörös, osztó, maradék fogalma.</p> <p>Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Biztos számfogalom kialakítása. Számolási készség fejlesztése. A műveleti sorrend használatának fejlesztése. Mértékegységek helyes használata és pontos átváltása.</p> <p>Matematikai úton megoldható probléma megoldásának elképzelése, becslés, sejtés megfogalmazása; megoldás után a képzeltek tényleges megoldás összevetése. Fegyelmezettség, következetesség, szabálykövető magatartás fejlesztése.</p> <p>Pénzügyi ismeretek alapozása.</p> <p>Ellenőrzés, önellenőrzés, az eredményért való felelősségvállalás.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Természetes számok milliós számkörben, egészek, törtek, tizedes törtek.</p> <p>Alaki érték, helyi érték.</p> <p>Számlálás, számolás.</p> <p>Hallott számok leírása, látott számok kiolvasása.</p> <p>Számok ábrázolása számegyenesen.</p>	<p>Számfogalom mélyítése, a számkör bővítése.</p> <p>Kombinatorikus gondolkodás alapelemeinek alkalmazása számok kirakásával.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> Magyarország lakosainak száma.</p>
<p>Negatív szám értelmezése: adósság,</p> <p>fagypon alatti hőmérséklet,</p> <p>számolások az időszalagon,</p> <p>földrajzi adatok (magasságok, mélységek).</p> <p>Ellentett, abszolút érték.</p>	<p>Készpénz, adósság fogalmának továbbfejlesztése.</p> <p>Mélységek és magasságok értelmezése matematikai szemlélettel.</p>	<p><i>Természetismeret; hon- és népismeret:</i> földrajzi adatok vizsgálata.</p>
<p>Egész számok összeadása, kivonása.</p> <p>Összeadás, kivonás szóban, (fejben) és írásban, szemléltetés számegyenesen..</p>	<p>Számolási készség fejlesztése.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> időtartam számolása Krisztus előtti és Krisztus utáni történelmi eseményekkel.</p> <p><i>Természetismeret:</i> összehasonlítás, számolás földrajzi adatokkal: tengerszint alatti mélység, tengerszint feletti magasság szűkebb és tágabb környezetünk-</p>

		ben (a Földön).
Közönséges tört fogalma.	A közönséges tört szemléltetése, kétféle értelmezése, felismerése szöveges környezetben.	<i>Ének-zene:</i> a törtszámok és a hangjegyek értékének kapcsolata.
Tizedes tört fogalma. A tizedes törtek értelmezése. Tizedes törtek jelentése, kiolvasása, leírása.	Helyiérték-táblázat használata. Mennyiségek kifejezése tizedes törtekkel: dm, cl, mm...	
Egész számok, törtek helye a számegyenesen, nagyságrendi összehasonlítások.	Matematikai jelek értelmezése (<, >, = stb.) használata.	
Összeadás, kivonás az egészek és a pozitív törtek körében. Szorzás, osztás pozitív törtek és tizedes törtek esetében természetes számokkal (0 szerepe a szorzásban, osztásban).	Számolási készség fejlesztése. A műveletekhez kapcsolódó ellenőrzés igényének és képességének fejlesztése. Önellentőrzés, önismeret fejlesztése.	
Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel.	A műveletfogalom mélyítése. A számolási készség fejlesztése gyakorlati feladatokon keresztül.	
Összeg, különbség, szorzat, hányados változásai.	Fegyelmezettség, következetesség, szabálykövető magatartás fejlesztése. Algoritmikus gondolkodás fejlesztése.	
Műveleti sorrend. Műveletek eredményeinek előzetes becslése, ellenőrzése, kerekítése.	Egyszerű feladatok esetén a műveleti sorrend helyes alkalmazási módjának felismerése, alkalmazása. Az egyértelműség és a következetesség fontossága. Az ellenőrzési és becslési	<i>Technika, életvitel:</i> mérés pontossága, méretmegadás

	igény fejlesztése.	
Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással. A megoldások ábrázolása számegegyenesen, ellenőrzés behelyettesítéssel.	<p>Önálló problémamegoldó képesség kialakítása és fejlesztése.</p> <p>Állítások megítélése igazságértékük szerint. Az egyenlő, nem egyenlő fogalmának elmélyítése.</p> <p>Ellenőrzési igény fejlesztése.</p>	
Arányos következtetések, egyszerű szöveges feladatok.	A következtetési képesség fejlesztése.	<p><i>Hon- és népismeret; természetismeret:</i></p> <p>Magyarország térképéről méretarányos távolságok meghatározása.</p> <p>A saját település, szűkebb lakókörnyezet térképének használata.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> valós tárgyak arányosan kicsinyített vagy nagyított rajza.</p>
<p>Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg.</p> <p><i>Matematikatörténeti érdekességek:</i> a hatvanas számrendszer kapcsolata az idő mérésével.</p>	<p>Gyakorlati mérések, mértékegység-átváltások helyes elvégzésének fejlesztése (pl. napirend, vásárlás).</p> <p>Az arányosság felismerése mennyiség és mérőszám kapcsolata alapján.</p> <p>Kreatív gondolkodás fejlesztése. Mennyiségi következtetés, becslési készség</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> műszaki rajz készítésénél a mértékegységek használata, főzésnél a tömeg, az űrtartalom és az idő mérése.</p> <p><i>Hon- és</i></p>

	fejlesztése.	<i>népismeret;</i> <i>természetismeret:</i> ősi magyar mértékegységek. <i>Hittan:</i> bibliai mértékegységek pl.: stádium, sekel, talentum.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Tíz-es számrendszer, helyi érték, alaki érték, számegyenes, összeadandók, az összeg tagjai, kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzandó, szorzó, szorzat, a szorzat tényezői, osztandó, osztó, hányados, maradék. Kerekítés, becslés, ellenőrzés.</p> <p>Pozitív egész szám, természetes szám, negatív szám, egész szám. Előjel, ellentett, abszolút érték.</p> <p>Közönséges tört, számláló, nevező, közös nevező. Tizedes tört, tizedesvessző. Mértékegységek.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Függvények, az analízis elemei	Óra keret 15/1 8 óra
Előzetes tudás	<p>Szabályfelismerés, szabálykövetés.</p> <p>A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.</p> <p>Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Sorozat megadása szabállyal. A koordináta-rendszer megismerése. Függvényszemlélet előkészítése. Probléma felismerése.</p> <p>Összefüggés-felismerő képesség fejlesztése. Szabálykövetés, szabályfelismerés képességének fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Helymeghatározás gyakorlati szituációkban, konkrét	Megadott pont koordinátáinak leolvasása, illetve	<i>Természetismeret:</i> tájékozódás a

<p>esetekben.</p> <p>A Descartes-féle derékszögű koordináta-rendszer.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> Descartes.</p>	<p>koordináták segítségével pont ábrázolása a Descartes-féle koordináta-rendszerben.</p> <p>Sakklépések megadása, torpedó játék betű-szám koordinátákkal. Osztálytermi ülésrend megadása koordináta-rendszerrel.</p> <p>Tájékozódási képesség fejlesztése.</p>	<p>térképen, fókálózat.</p>
<p>Táblázat hiányzó elemeinek pótlása ismert vagy felismert szabály alapján, ábrázolásuk grafikonon.</p>	<p>Összefüggések felismerése. Együttváltozó mennyiségek összetartozó adatszárjainak jegyzése: tapasztalati függvények, sorozatok alkotása.</p> <p>A helyes függvény szemlélet megalapozása.</p>	
<p>Sorozat megadása a képzés szabályával, illetve néhány elemével.</p>	<p>Szabálykövetés, szabályfelismerés képességének fejlesztése.</p>	<p><i>Testnevelés és sport; ének-zene; dráma és tánc:</i> ismétlődő ritmus, tánc lépés, mozgás létrehozása..</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Sorozat, koordináta-rendszer, táblázat, grafikon.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Geometria</p>	<p>Óra keret 37/4 0 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Vonalak (egyenes, görbe). Hosszúság és távolság mérése (egyszerű gyakorlati példák).</p> <p>Háromszög, négyzet, téglalap, jellemzői. Kör létrehozása, felismerése, jellemzői.</p>	

	<p>Egyszerű tükrös alakzat, tengelyes szimmetria felismerése.</p> <p>A test és a síkidom megkülönböztetése. Kocka, téglatest, jellemzői.</p> <p>Négyzet, téglalap kerülete. Mérés, kerületszámítás, mértékegységek.</p> <p>Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Térelemek fogalmának elmélyítése – környezetünk tárgyainak vizsgálata. Távolság szemléletes fogalma, meghatározása.</p> <p>A sík- és térszemlélet fejlesztése. A vizuális képzelet fejlesztése.</p> <p>Rendszerező-képesség, halmazszemlélet fejlesztése.</p> <p>Számolási készség fejlesztése.</p> <p>A szaknyelv helyes használatának fejlesztése.</p> <p>A geometriai jelölések pontos használata.</p> <p>Pontos munkavégzésre nevelés. Esztétikai érzék fejlesztése.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány.</p>	<p>A tanult térelemek felvétele és jelölése.</p>	
<p>Párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás.</p> <p>Síkidomok, sokszögek (háromszögek, négyszögek) szemléletes fogalma.</p>	<p>Síkidomok, tulajdonságainak vizsgálata, közös tulajdonságok felismerése.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> párhuzamos és merőleges egyenesek megfigyelése környezetünkben.</p> <p><i>Hon- és népiismeret:</i> népművészeti minták, formák.</p>
<p>A távolság szemléletes fogalma, adott tulajdonságú pontok keresése.</p>	<p>Körző, vonalzó helyes használata, két vonalzóval párhuzamosok, merőlegesek</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térbeli tárgyak síkbeli</p>

<p>Két pont, pont és egyenes távolsága. Két egyenes távolsága. Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok. <i>Matematikatörténet:</i> Bolyai János, Bolyai Farkas</p>	<p>rajzolása. Törekvés a szaknyelv helyes használatára (legalább, legfeljebb, nem nagyobb, nem kisebb...) Az érdeklődés felkeltése a matematika értékeinek, eredményeinek megismerésére.</p>	<p>megjelenítése. <i>Hon és népismeret:</i> művészeti, népművészeti alkotások jellemzőinek vizsgálata.</p>
<p>Kör, gömb szemléletes fogalma.</p>	<p>Körök, minták megjelenésének vizsgálata a környezetünkben, előfordulásuk a művészetekben és a gyakorlati életben. Díszítőminták szerkesztése körzővel.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> földgömb. <i>Testnevelés és sport:</i> tornaszerek: (labdák, karikák stb.). <i>Vizuális kultúra:</i> építészetben alkalmazott térlefedő lehetőségek (templomok kupolái, víztornyok stb.). <i>Hon- és népismeret:</i> népművészeti minták, formák.</p>
<p>Két ponttól egyenlő távolságra levő pontok. Szakaszfelező merőleges.</p>	<p>A problémamegoldó képesség fejlesztése. A problémamegoldó képesség fejlesztése. Pontosság igényének fejlesztése.</p>	
<p>A szög fogalma, mérése. Szögfajták. A szög jelölése, betűzése. <i>Matematikatörténet:</i> görög betűk</p>	<p>Szögmérő használata. Fogalomalkotás képességének kialakítása, fejlesztése. Az érdeklődés felkeltése a</p>	<p><i>Természetismeret:</i> tájoló használata, fény törés, visszaverődés. <i>Történelem,</i></p>

<p>használata a szögek jelölésére, a hatvanas számrendszer kapcsolata a szög mérésével.</p>	<p>matematika értékeinek, eredményeinek megismerésére.</p>	<p><i>társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> görög „abc” betűinek használata.</p>
<p>Téglalap, négyzet kerülete, területe.</p>	<p>Adott alakzatok kerületének, területének meghatározása méréssel, számolással.</p> <p>Számolási készség fejlesztése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Udvarok, telkek kerülete. Az iskola és az otthon helyiségeinek alapterülete.</p>
<p>Kocka, téglatest tulajdonságai, hálója.</p> <p>Téglatest (kocka) felszínének és térfogatának kiszámítása.</p>	<p>Testek építése, tulajdonságaik vizsgálata.</p> <p>Rendszerező képesség, halmazszemlélet fejlesztése.</p> <p>Testek csoportosítása adott tulajdonságok alapján.</p> <p>Térszemlélet fejlesztése térbeli analógiák keresésével.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> téglatest készítése, tulajdonságainak vizsgálata.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű tárgyak, geometriai alakzatok tervezése, makettek készítése</p> <p><i>Történelem, hittan:</i> történelmi épületek, templomok, bazilikák látszati képe és alaprajza közötti összefüggések vizsgálata.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Pont, egyenes, szakasz, félegyenes, sík, merőlegesség, párhuzamosság, szög, szögfajták.</p> <p>Adott tulajdonságú pontok, szakaszfelező merőleges.</p> <p>Síkidom, sokszög, kör, test, csúcs, él, lap, szög, gömb.</p> <p>Konvexitás.</p> <p>Kerület, terület, felszín, testek hálója, térfogata.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség		Ó rakeret 6/ 8 óra
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. Valószínűségi játékok, kísérletek, megfigyelések. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A statisztikai gondolkodás fejlesztése. A valószínűségi gondolkodás fejlesztése. Megfigyelőképesség, az összefüggés-felismerő képesség, elemzőképesség fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Valószínűségi játékok és kísérletek.	Valószínűségi és statisztikai alapfogalmak szemléleti alapon történő kialakítása.		
Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Oszlopdiagramok készítése.	Tudatos és célirányos figyelem gyakorlása. A megfigyelőképesség fejlesztése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> menetrend adatainak értelmezése; kalóriatáblázat vizsgálata.	
Átlagszámítás néhány adat esetén (számtani közép).	Az átlag lényegének megértése. Számolási készség fejlődése.	<i>Természetism</i> eret: időjárási átlagok (csapadék, hőingadozás, napi, havi, évi középhőmérséklet).	
Kulcsfogalmak/fo galmak	Adat, diagram, átlag, biztos esemény, lehetetlen esemény.		

.	Geometria	21	40
.	Statisztika, valószínűség	6	8
	Témazáró dolgozatok írása, javítása	6	8
	Összefoglalás, gyakorlás, hiányok pótlása	8	10

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Órakeret 3+folyamatos/ 6+folyamatos
Előzetes tudás	<p>Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.</p> <p>A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalma. Állítások igazságtartalmának eldöntése.</p> <p>Néhány elem sorba rendezése, az összes eset megtalálása (próbálgatással).</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ismeretek tudatos memorizálása, felidézése.</p> <p>A megtanulást segítő eszközök és módszerek értelmes, interaktív használatának fejlesztése.</p> <p>A rendszerezést segítő eszközök és algoritmusok megismerése.</p> <p>Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés igényének fejlesztése.</p> <p>Kommunikáció fejlesztése.</p> <p>A saját képességek és műveltség fejlesztésének igénye.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A matematika tanulási módszereinek továbbfejlesztése.	A tanulás tanítása: az elsajátítás képességének fejlesztése (emlékezet, figyelem,	

	<p>koncentráció).</p> <p>A kommunikációs készség, lényegkiemelés fejlesztése</p>	
<p>Könyvtárhasználat, informatikai eszközök igénybevétele.</p>		
<p>Néhány elem kiválasztása, elemek sorba rendezése különféle módszerekkel.</p>	<p>A kombinatorikus gondolkodás, a célirányos figyelem fejlesztése.</p>	
<p>Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján.</p> <p>A részhalmaz fogalma.</p> <p>Két véges halmaz közös része.</p> <p>Két véges halmaz egyesítése.</p>	<p>A helyes halmazszemlélet kialakítása.</p> <p>A megfigyelőképesség fejlesztése:</p> <p>Tárgyak tulajdonságainak kiemelése, összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás, tulajdonságok szerint, az érzékszervek tudatos működtetésével.</p> <p>A közös tulajdonságok felismerése, tagadása.</p>	<p><i>Informatika:</i> könyvtárszerkezet a számítógépen.</p>
<p>Változatos tartalmú szövegek értelmezése.</p> <p>Összehasonlításához szükséges kifejezések értelmezése, használata (pl. egyenlő; kisebb; nagyobb; több; kevesebb; nem; és; vagy; minden; van olyan, legalább, legfeljebb).</p>	<p>Értő, elemző olvasás fejlesztése.</p> <p>Kommunikáció fejlesztése a nyelv logikai elemeinek használatával.</p> <p>A lényegkiemelés, a szabálykövető magatartás fejlesztése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés.</p>
<p>Példák a biztos, a lehetséges és a lehetetlen bemutatására.</p> <p>A tanultakhoz kapcsolódó</p>	<p>A matematikai logika nyelvének megismerése, tudatosítása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a lényegkiemelés képességének fejlesztése.</p>

igaz és hamis állítások.			
Megoldások megtervezése, eredmények ellenőrzése.		Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés igényének a kialakítása.	
Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. Definíció megértése és alkalmazása. Matematikatörténeti érdekességek az aktuális tananyaggal kapcsolatban.		Kommunikációs készség, lényegkiemelés fejlesztése. A kutatási igény felkeltése, a megfelelő módszerek kialakítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> lényegkiemelés fejlesztése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Halmaz, elem, részhalmaz, egyesítés, közös rész, igaz, hamis, nem, és, vagy, minden, van olyan, biztos, lehetséges, lehetetlen, legalább, legfeljebb.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számтан, algebra	Órakeret 56/ 90 óra
Előzetes tudás	<p>Számok írása, olvasása (milliószámkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték. Negatív számok fogalma (hőmérséklet, adósság).</p> <p>Közönséges törtek, tizedes törtek írása, olvasása. Egész számok, törtek helye a számegyenesen, nagyság szerinti összehasonlításuk.</p> <p>Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg</p> <p>Műveletek tulajdonságai, tagok, illetve tényezők felcserélhetősége. Műveleti sorrend.</p> <p>Összeadás, kivonás az egészek és a pozitív törtek körében.</p> <p>Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel.</p> <p>Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A számfogalom bővítése. Számolási készség továbbfejlesztése. A műveleti sorrend használatának készségszintre emelése. A mértékegységek átváltásáról tanultak továbbfejlesztése.</p> <p>Matematikai úton megoldható problémák megtervezése, egyszerűsített rajz készítése.</p> <p>Fegyelmezettség, következetesség, szabálykövető magatartás továbbfejlesztése.</p> <p>Pénzügyi ismeretek.</p> <p>Ellenőrzés, önellenőrzés, felelősségvállalás az eredményért.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A racionális számok halmaza.</p> <p>Véges és végtelen szakaszos tizedes törtek.</p>	<p>A mennyiségi jellemzők kifejezése számokkal: természetes szám, racionális szám, pontos szám és közelítő szám.</p>	
<p>A számok reciprokanak fogalma</p>		
<p>Műveletek racionális számkörben:</p> <p>szorzás, osztás törttel, tizedes törttel</p> <p>becslés a törtek körében is</p> <p>alpműveletek negatív számokkal.</p>	<p>Számolási és becslési készség fejlesztése.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> összehasonlítás, számolás földrajzi adatokkal</p>
<p>Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend.</p>	<p>A műveleti sorrend helyes alkalmazási módjának felismerése, alkalmazása.</p> <p>Az ellenőrzési és becslési igény fejlesztése.</p>	
<p>A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel.</p>	<p>A következtetési képesség fejlesztése.</p> <p>Értő, elemző olvasás</p>	<p><i>Természetismeret:</i> térképek méretaránya</p>

<p>Egyenes arányosság.</p>	<p>fejlesztése.</p> <p>Annak megfigyeltetése, hogy az egyik mennyiség változása milyen változást eredményez a hozzá tartozó mennyiségnél.</p>	
<p>Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg.</p>	<p>Gyakorlati mérések, mértékegység-átváltások helyes elvégzésének fejlesztése</p> <p>Az arányosság felismerése mennyiség és mérőszám kapcsolata alapján.</p> <p>Kreatív gondolkodás fejlesztése. Mennyiségi következtetés, becslési készség fejlesztése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> főzésnél a tömeg, az űrtartalom és az idő mérése.</p> <p><i>Hon- és népismeret; természetismeret:</i> ősi magyar mértékegységek.</p> <p><i>Hittan:</i> bibliai mértékegységek pl.: stádium, sekel, talentum.</p>
<p>A százalék fogalmának megismerése gyakorlati példákon keresztül.</p> <p>Az alap, a százalékkérték és a százalékláb értelmezése, megkülönböztetése.</p> <p>Egyszerű százalékszámítási feladatok arányos következtetéssel.</p>	<p>Az eredmény összevetése a feltételekkel, a becsült eredménnyel, a valósággal.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> százalékos feliratokat tartalmazó termékek jeleinek felismerése, értelmezése, az információ jelentősége.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; pénzügyi, gazdasági kultúra:</i> árfolyam, infláció, hitel, betét, kamat.</p>

<p>Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással. A megoldások ábrázolása számegegyenesen, ellenőrzés behelyettesítéssel.</p>	<p>Az önálló problémamegoldó képesség fejlesztése. Fokozatos ismerkedés az egyenlet világával, az algebra előkészítése egyszerű feladatokon keresztül. Az ellenőrzési igény fejlesztése.</p>	
<p>Szöveges feladatok megoldása.</p> <p>Egyszerű matematikai problémát tartalmazó rövidebb és hosszabb szövegek feldolgozása.</p>	<p>Szövegértés fejlesztése: Egyszerű matematikai problémát tartalmazó és a mindennapi élet köréből vett szövegek feldolgozása.</p> <p>Algoritmikus gondolkodás fejlesztése, gondolatmenet tagolása.</p> <p>Emlékezés elmondott, elolvasott történetekre, emlékezést segítő ábrák, vázlatok, rajzok készítése, visszaolvasása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> olvasási és megértési stratégiák kialakítása (szövegben megfogalmazott helyzet, történes megfigyelése, értelmezése, lényeges és lényegtelen információk szétválasztása).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> elképzelt történetek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel.</p>
<p>Osztó, többszörös fogalma.</p> <p>Egyszerű oszthatósági szabályok (2-vel, 3-mal, 5-tel, 9-cel, 10-zel, 100-zal).</p> <p>Két szám közös osztói, közös többszörösei.</p>	<p>Számolási készség fejlesztése szóban (fejben).</p> <p>A bizonyítási igény felkeltése. Két szám közös osztóinak kiválasztása az összes osztóból. A legkisebb pozitív közös többszörös megkeresése.</p>	<p><i>Testnevelés:</i> csapatok összeállítása.</p>
<p>Osztó, többszörös alkalmazása.</p>	<p>A tanult ismeretek felhasználása a törtek egyszerűsítése, bővítése során.</p> <p>Számolási készség</p>	

	fejlesztése.	
Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.	Számolási készség fejlesztése. Feladatok a mindennapi életből: lakás festése, járólapozása, tejes doboz térfogata, teásdoboz csomagolása stb.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Osztó, többszörös, oszthatóság, közös osztó, közös többszörös. Arány, egyenes arányosság. Százalék, százaléérték, alap, százalékláb. Reciprok, tizedes tört, véges és végtelen szakaszos tizedes tört, negatív szám, racionális szám, egyenlet egyenlőtlenség. Mértékegységek.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Függvények, az analízis elemei		Óra keret 8/18 óra
Előzetes tudás	Descartes-féle derékszögű koordináta-rendszer. Táblázat hiányzó elemeinek pótlása ismert vagy felismert szabály alapján, ábrázolásuk grafikonon. Sorozat megadása a képzés szabályával, illetve néhány elemével		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Sorozat megadása szabállyal, folytatása. A koordináta-rendszer biztonságos használata. Függvényszemlélet előkészítése. Probléma felismerése. Összefüggés-felismerő képesség fejlesztése. Szabálykövetés, szabályfelismerés képességének fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Egyszerű grafikonok értelmezése. Változó mennyiségek közötti kapcsolatok, ábrázolásuk	Megfigyelőképesség, összefüggések felismerésének képessége, rendszerező-képesség fejlesztése.	<i>Természetismeret:</i> időjárás grafikonok.	

derékszögű koordináta-rendszerben.		
Gyakorlati példák elsőfokú függvényekre. Az egyenes arányosság grafikonja.	Eligazodás a mindennapi élet egyszerű grafikonjaiban. Grafikonok keresése, gyűjtése újságokból, könyvekből	<i>Informatika:</i> a változó mennyiségek közötti kapcsolatok vizsgálata számítógépes programmal – a grafikonok változásának vizsgálata.
Példák konkrét sorozatokra. Sorozatok folytatása adott szabály szerint.	Szabálykövetés, szabályfelismerés képességének fejlesztése.	<i>Testnevelés és sport; ének-zene; dráma és tánc:</i> ismétlődő ritmus, tánc lépés, mozgás létrehozása..
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sorozat, egyenes arányosság, koordináta-rendszer, táblázat, grafikon.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Geometria	Óra keret 21/4 0 óra
Előzetes tudás	<p>A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány. Párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás.</p> <p>Két pont, pont és egyenes távolsága. Két egyenes távolsága. Szakaszfelező merőleges.</p> <p>A szög fogalma, mérése. Szögfajták.</p> <p>Kocka, téglatest tulajdonságai, hálója.</p> <p>Téglalap, négyzet kerülete, területe. Téglatest (kocka) felszínének és térfogatának kiszámítása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Távolság szemléletes fogalma, meghatározása.</p> <p>A sík- és térszemlélet fejlesztése. A vizuális képzelet fejlesztése.</p>	

	<p>Rendszerező-képesség, halmazszemlélet fejlesztése.</p> <p>A geometriai problémamegoldás lépéseinek megismertetése (szerkesztésnél: adatfelvétel, vázlatrajz, megszerkeszthetőség vizsgálata, szerkesztés).</p> <p>A szaknyelv helyes használatának fejlesztése.</p> <p>A geometriai jelölések pontos használata.</p> <p>Pontos munkavégzésre nevelés. Esztétikai érzék fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A kör, körrel kapcsolatos fogalmak</p> <p>Sugár, átmérő, húr, szelő, érintő.</p>	<p>Körök, minták megjelenésének vizsgálata a környezetünkben, előfordulásuk a művészetekben és a gyakorlati életben.</p> <p>Díszítőminták szerkesztése körzővel.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> tornaszerek: karikák, gyűrű, stb.</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> népművészeti minták, formák.</p>
<p>Szögmásolás, szögfelezés.</p> <p>Nevezetes szögek szerkesztése: 30°, 60°, 90°, 120°.</p>	<p>Törekvés a pontos munkavégzésre.</p> <p>A szerkesztés gondolatmenetének tagolása.</p>	
<p>Adott egyenesre merőleges szerkesztése.</p> <p>Adott egyenessel párhuzamos szerkesztése.</p> <p>Téglalap, négyzet szerkesztése.</p>	<p>Gyakorlati példák a fogalmak mélyebb megértéséhez.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat; vizuális kultúra:</i> párhuzamos és merőleges egyenesek megfigyelése környezetünkben (sínpár, épületek, bútorok, képkeretek stb. élei).</p>
<p>Háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint.</p> <p>A háromszög</p>	<p>Tulajdonságok megfigyelése, összehasonlítása.</p> <p>Csoportosítás.</p> <p>Halmazszemlélet</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> speciális háromszögek a művészetben.</p>

magasságának fogalma.	fejlesztése.	
Négyszögek, speciális négyszögek (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz) megismerése.	Az alakzatok előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal. Alakzatok tulajdonságainak kiemelése, összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás különféle tulajdonságok szerint.	
Háromszög, négyszög sokszög belső és külső szögeinek összege.	A belső és külső szögeinek összegére vonatkozó ismeretek megszerzése tapasztalati úton. Az összefüggések megfigyeltetése hajtogatással, méréssel, tépkedéssel. Megfigyelőképesség fejlesztése.	
Egyenlőszárú szárú háromszög és speciális négyszögek szerkesztése, egyszerűbb esetekben.	Körző és vonalzó használata. Pontos munkavégzésre törekvés. Esztétikai érzék fejlesztése. A szerkesztés gondolatmenetének tagolása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: vizuális kultúra:</i> megfelelő eszközök segítségével figyelmes, pontos munkavégzés.
Sokszögek kerülete.	Kerület meghatározása méréssel, számolással. A matematika és gyakorlati élet közötti kapcsolat felismerése.	
A tengelyes tükrözés. Egyszerű alakzatok tengelyes tükröképének megszerkesztése. A tengelyes tükrözés tulajdonságai.	Szimmetrikus ábrák készítése. Tükrözés körzővel, vonalzóval. Tükrözés koordináta-rendszerben.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> megfelelő eszközök segítségével figyelmes, pontos munkavégzés.

	Transzformációs szemlélet fejlesztése.	
<p>Tengelyesen szimmetrikus alakzatok.</p> <p>Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek (deltoid, rombusz, húrtrapéz, téglalap, négyzet), sokszögek, kör.</p>	<p>A tengelyes szimmetria vizsgálata hajtogatással, tükörrel.</p> <p>A szimmetria felismerése a természetben és a művészetben.</p>	<p><i>Vizuális kultúra;</i></p> <p><i>természetismeret:</i></p> <p>tengelyesen szimmetrikus alakzatok megfigyelése, vizsgálata a műalkotásokban.</p>
<p>Derékszögű háromszög és tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek területe.</p> <p>Terület meghatározás átdarabolással.</p>	Megfigyelőképesség fejlesztése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Merőlegesség, párhuzamosság.</p> <p>Távolság, magasság, szögfelező.</p> <p>Síkidom, sokszög, kör, test, csúcs, él, lap, szög, gömb.</p> <p>Tengelyes tükrözés, szimmetria.</p> <p>Egyenlő szárú háromszög, egyenlő oldalú háromszög, húrtrapéz, deltoid, rombusz.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség	Órakeret 6/8 óra
Előzetes tudás	<p>Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.</p> <p>Valószínűségi játékok, kísérletek, megfigyelések. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos.</p>	
A tematikai egység nevelési-	A statisztikai gondolkodás fejlesztése.	

fejlesztési céljai	A valószínűségi gondolkodás fejlesztése. Megfigyelőképesség, az összefüggés-felismerő képesség, elemzőképesség fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Valószínűségi játékok és kísérletek dobókockák, pénzérmék segítségével (biztos, lehetetlen esemény).	A figyelem tartósságának fejlesztése. Kommunikáció és együttműködési készség fejlesztése a páros, ill. csoportmunkákban.	
Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása, készítése. Kördiagram.	Elemzőképesség fejlesztése a napi sajtóban, különböző kiadványokban található grafikonok, táblázatok felhasználásával. A rendszerszemlélet fejlesztése.	<i>Informatika:</i> adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés.
Néhány szám számtani közepe.	Számolási készség fejlesztése. Az átlagszámítás alkalmazása – tanulmányi átlag	<i>Természetismeret:</i> időjárás-átlagok (csapadék, hőingadozás, napi, havi, évi középhőmérséklet).
Kulcsfogalmak/fogalmak	Adat, diagram, átlag, biztos esemény, lehetetlen esemény.	

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Egyszerű matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.

Tört, tizedes tört, negatív szám fogalma.

Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egésszel

2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság.

A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel.

Tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben

A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata.

Pont tengelyes tükörképének megszerkesztése.

Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítás, szögmásolás, szakaszfelező merőleges szerkesztése.

Háromszögek, négyszögek kerületének kiszámítása.

Téglatest felszíne és térfogata konkrét esetekben.

A térfogat és űrtartalom mértékegységeinek átváltása

Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.

Két szám átlagának meghatározása

5-6. évfolyamon a tanulók értékelése

A tanulók tudását rendszeresen és sokoldalúan ellenőrizzük, és értékeljük. Ennek formái lehetnek például:

Óránkénti szóbeli frontális számonkérés.

Cél: - a folyamatos készülés biztosítása

- nyomon követhetjük az új fogalmak megértését, azok alkalmazásának szintjét

- gyakoroltatjuk a matematikai szaknyelv használatát

Otthoni munka rendszeres ellenőrzése, javítása, azok nyilvános értékelése (feladatok, szerkesztések, tesztek építése, gyűjtőmunka, megfigyelés ...)

Cél: - az otthoni munka lelkiismeretes, pontos elvégzésére nevelés

Füzetvezetés

Cél: - rendezett, logikus, áttekinthető feladatmegoldásra és füzetvezetésre szoktatás, megfelelő íráskép kialakítása, geometriánál a pontosan és esztétikusan elkészített szerkesztések

Szorgalmi feladatok megoldása

Cél: - a tananyaghoz kapcsolódó, de összetettebb feladatokkal a tehetségesebb gyerekek differenciált foglalkoztatása

Kiselőadások, házi dolgozatok készítése

Cél: - a matematika helyének bemutatása a tudománytörténetben, művelődéstörténetben

- rászoktatni a gyerekeket a könyvtár használatára, a kutatómunkára, az önálló ismeretszerzésre, az önművelésre

- matematikatörténeti érdekességek, nagy matematikusok, érdekes matematikai problémák bemutatása

Versenyen való részvétel

Cél: -a matematikában tehetséges gyermekek képességeinek továbbfejlesztése, sikerélmény szerzése

Órai munka

Cél: - a tanóra végén az osztály teljesítményének tudatosítása a gyerekekben

- egy-egy tanuló munkájának kiemelése

- folyamatos tanórai figyelemre és munkára ösztönzés

Feladatlapok (műveletek elvégzése, állítások igazságtartalmának eldöntése, nyílt végű mondatok helyes befejezése, hibakereséses feladatok elvégzése, egyszerű feleletválasztás, többszörös feleletválasztás ellenpéldák indoklásával, rajzos, szerkesztéses feladatok, logikai feladatok megoldása indoklással...)

Cél: - az elsajátított tananyag megfelelő ismeretének változatos számonkérése

Tájékozódó felmérő dolgozat, „röpdolgozat”

Cél: - tájékozódni arról, hogy az adott fejezet anyagát milyen szinten sajátították el a gyerekek, az esetleges hiányosságok pótlása a témakör lezárása előtt

Témazáró dolgozat (nagyobb témakörök végén, vagy több témakör együttes zárásakor)

Cél: -felmérni az adott témakör ismeretanyagának elsajátítási szintjét, annak alkalmazni tudását

Figyeljünk arra, hogy:

- a feladatok mennyisége annyi legyen, hogy megoldásuk beleférjen a tervezett időkeretbe. Csak az időhiány miatt ne legyen rosszabb az eredmény a vártnál

a felmérést olyan feladatokból kell összeállítani, amelyek között megtalálható az adott téma alapvető ismereteire közvetlenül építő feladat és begyakorolt típusfeladat. Ezeket a feladatokat a szorgalmas, de a matematika iránt nem túlzottan érdeklődő tanulók sikeresen megoldják, így elkerülhető a fölösleges kudarcélmény.

legyen a feladatok között olyan is, amelynek jó megoldása megfelelő nehézségű akadályok elé állítja a matematikából tehetségesebb tanulókat. (Ne feledjük el azonban, hogy az iskolai dolgozat nem versenydolgozat, nem külső mérést szolgál, így tehát semmiképp sem lehet benne olyan téma ismeretere építő feladat, amely témát nem tanítottunk meg lelkiismeretesen.

A tanulók értékelése történhet szóban, pontozással (vagy egyéb jelekkel), illetve osztályozással a hagyományos 5 fokozatú skálán.

1: 0-33%, 2: 34-50%, 3: 51-75%, 4: 76-90%, 5: 91-100%.

A tantárgyi eredmények értékelése során fontos, hogy a tanulók:

- motiváltak legyenek minél jobb értékelés elnyerésére;
- tudják, hogy munkájukat hogyan fogják (szóban, írásban, jeggyel) értékelni, - ez a tanár részéről következetességet és céltudatosságot igényel;
- számítsanak arra, hogy munkájuk elvégzése után önértékelést is kell végezniük;
- hallgassák meg társaik értékelését az adott szempontok alapján;
- fogadják meg tanáraik észrevételeit, javaslatait, kritikáit akkor is, ha nem érdemjeggyel történik az értékelés.

Ügyelnünk kell arra, hogy a különböző értékelési formák megfelelő hangsúlyt kapjanak. A szülők és a tanulók is tisztában legyenek azzal, hogy például a témazáró dolgozatra illetve a kiselőadásra kapott osztályzatok más-más súlyúak.

Legyünk következetesek tanítványaink értékelésében, de ne legyünk merevek. Hassa át az értékelő munkát a humánus, a józan belátás, szükség esetén a javítás lehetőségének biztosítása akár a teljes közösség, akár egy csoport, akár egyes tanulók vonatkozásában. Ez nem jelent túlzott engedékenységet, hanem a tanuló tiszteletét, a kölcsönös bizalmat, a pozitív motiváció megerősítését

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos (5-6)ciklus végén</p>	<p><i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i></p> <p>Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.</p> <p>Két véges halmaz közös részének, része két véges halmaz uniója uniójának felírása, ábrázolása.</p> <p>Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.</p> <p>Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.</p> <p>Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.</p> <p>Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.</p> <p>Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.</p> <p><i>Számtan, algebra</i></p> <p>Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.</p> <p>Ellentett, abszolút érték, reciprok felírása.</p> <p>Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.</p> <p>A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értéke, használata.</p> <p>Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.</p> <p>Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, (szimbólumok segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között).</p> <p>Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.</p> <p>A százalék fogalmának ismerete, a százaléktérték kiszámítása.</p> <p>Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök kiválasztása. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.</p> <p>A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati</p>
---	---

<p>használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.</p> <p>Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.</p> <p><i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i></p> <p>Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.</p> <p>Egyszerűbb grafikonok, elemzése.</p> <p>Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.</p> <p><i>Geometria</i></p> <p>Tételek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.</p> <p>A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata.</p> <p>Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek.</p> <p>Alakzatok tengelyese tükörképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése.</p> <p>A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.</p> <p>Téglalap és a deltoid kerületének és területének kiszámítása.</p> <p>A téglalapról felszínének és térfogatának kiszámítása.</p> <p>A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.</p> <p><i>Valószínűség, statisztika</i></p> <p>Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.</p> <p>Néhány szám számtani közepének kiszámítása.</p> <p>Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.</p>

7–8. évfolyam

Tizenhárom éves kortól a tanulók mindinkább általánosító elképzelésekben, elvont konstrukciókban gondolkoznak. Elméleteket gyártanak, összefüggéseket keresnek, próbálják értelmezni a világot. Az iskolai tanítás csak akkor lehet eredményes, ha alkalmazkodik ezekhez a változásokhoz, illetve igyekszik azokat felhasználva fejleszteni a tanulókat. A matematika kiválóan alkalmas arra, hogy a rendszerező képességet és hajlamot fejlessze. A felső tagozat utolsó két évfolyamában mind inkább szükséges matematikai szövegeket értelmezni és alkotni. Segítsük, hogy a tanulók a problémamegoldásaik részeként többféle forrásból legyenek képesek ismereteket szerezni.

Ebben a korban a tanításban már meg kell jelennie az elvonatkoztatás és az absztrakciós készség felhasználásának, fejlesztésének. A matematika tanításában itt jelenik meg a konkrét számok betűkkel való helyettesítése, a tapasztalatok általános megfogalmazása. Ezekben az évfolyamokban már komoly hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a megsejtett összefüggések bizonyításának igénye is kialakuljon. A definíciókat és a tételeket mind inkább meg kell tudni különböztetni, azokat helyesen kimondani, problémamegoldásban mind többször alkalmazni. A mindennapi élet és a matematika (korosztálynak megfelelő) állításainak igaz vagy hamis voltát el kell tudni dönteni. A feladatok megoldása során fokozatosan kialakul az adatok, feltételek adott feladat megoldásához való szükségessége és elégségsége eldöntésének képessége. A tanítás része, hogy a feladatmegoldás előtt mind gyakrabban tervek, vázlatok készüljenek, majd ezek közül válasszuk ki a legjobbat. Esetenként járunk be több utat a megoldás során, és ennek alapján gondoljuk végig, hogy létezik-e legjobb út, vagy ennek eldöntése csak bizonyos szempontok rögzítése esetén lehetséges. A feladatmegoldások során lehetőséget kell teremteni arra, hogy esetenként a terveket és a munka szervezését a feladatmegoldás közben a tapasztalatoknak megfelelően módosítani lehessen. Egyes feladatok esetén szükséges általánosabb eljárási módokat, algoritmusokat keresni.

A matematika egyes területei más-más módon adnak lehetőséget ebben az életkorban az egyes kompetenciák fejlesztésére. A különböző matematikatanítási módszerek minden tananyagrészen segíthetik a megfelelő önismeret, a helyes énkép kialakítását.

A tananyaghoz kapcsolódó matematikatörténeti érdekességek hozzásegítenek az egyetemes kultúra, a magyar tudománytörténet megismeréséhez. A gyakorlati élethez kapcsolódó szöveges feladatok segítik a gazdasági nevelést, a környezettudatos életvitelt, az egészséges életmód kialakítását. A definíciók megtanulása fejleszti a memóriát, a szaknyelv precíz használatára ösztönöz. A geometriai ismeretek elsajátítása közben a tanulók térszemlélete fejlődik, megtanulják az esztétikus, pontos munkavégzést. A halmazszemlélet alakítása és fejlesztése a rendszerező képességet erősíti.

Az érdeklődés specializálódása természetes dolog. Akinél ez a reál tárgyak felé fordul, ott igényes feladatanyaggal, kiegészítő ismeretekkel kell elérni, hogy az ilyen irányú továbbtanuláshoz szükséges alapok kialakuljanak, az érdeklődés fennmaradjon. Akinél a matematika, illetve a reál tárgyak iránti érdeklődés csökken, ott egyrészt sok érdeklődést

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Óraker et 3+folya matos/8+folya matos
Előzetes tudás	<p>Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján. A részhalmaz fogalma. Két véges halmaz közös része.</p> <p>Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. Állítások igazságának eldöntése. Igaz és hamis állítások megfogalmazása. Összehasonlításhoz szükséges kifejezések értelmezése, használata. Definíció megértése és alkalmazása.</p> <p>Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint. Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.</p>	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Az önálló gondolkodás igényének kialakítása. Halmazok eszköz jellegű használata, halmazszemlélet fejlesztése.</p> <p>Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése, a matematikai szaknyelv pontos használata</p> <p>A rendszerezést segítő eszközök és algoritmusok használatának fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Könyvtár és elektronikus eszközök (pl. internet) felhasználása információk gyűjtésére.</p>	<p>Az igényes írásbeli és szóbeli közlés kialakítása</p>	
<p>Példák halmazokra: részhalmaz, metszet.</p>	<p>A halmazszemlélet fejlesztése.</p> <p>Rendszerszemlélet fejlesztése.</p>	
<p>Az „és”, „vagy”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden” „legalább”, „legfeljebb” kifejezések használata.</p>	<p>A nyelv logikai elemeinek egyre pontosabb, tudatos használata.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a lényeges és lényegtelen megkülönböztetése.</p>
<p>Egyszerű („minden”, „van olyan” típusú) állítások</p>	<p>Értelmes kérdés- és vitakultúra, kulturált érvelés</p>	

igazolása, cáfolata konkrét példák kapcsán.	képességének kialakítása.	
A gyakorlati élethez kapcsolódó szöveges feladatok megoldása.	Szövegelemzés, értelmezés, szöveg lefordítása a matematika nyelvére. Ellenőrzés, önellenőrzés iránti igény erősítése.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz; technika, életvitel és gyakorlat: számításos feladatok.</i>
Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása különféle módszerekkel (fadiagram, útdiagram, táblázatok készítése).	A kombinatorikus gondolkodás fejlesztése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Halmaz, elem. Alaphalmaz, részhalmaz, metszet. Igaz, hamis, nem, és, vagy, minden, van olyan, biztos, lehetséges, lehetetlen.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számelmélet, algebra	Órakeret 38/ 75 óra
Előzetes tudás	<p>Racionális számkör. Számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen. Műveletek racionális számokkal.</p> <p>Ellentett, abszolút érték, reciprok.</p> <p>Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.</p> <p>A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, egyenes arányosság.</p> <p>Alapműveletek racionális számokkal írásban.</p> <p>A zárójelek, a műveleti sorrend biztos alkalmazása. Helyes és értelmes kerekítés, az eredmények becslése, a becslés használata ellenőrzésre is.</p> <p>Szöveges feladatok megoldása.</p> <p>A százalékszámítás alapjai.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A matematikai ismeretek és a mindennapi élet történései közötti kapcsolat tudatosítása. Szavakban megfogalmazott helyzet, történés matematizálása; matematikai modellek választása, keresése, készítése, értelmezése adott szituációkhoz. Konkrét matematikai modellek értelmezése a modellnek megfelelő szöveges feladat alkotásával.</p> <p>A szabványos mértékegységekhez tartozó mennyiségek és többszöröseik, törtrészeik képzeletben való felidézése.</p> <p>Az együttműködéshez szükséges képességek fejlesztése páros és kiscsoportos tevékenykedtetés, feladatmegoldás során – a munka tervezése, szervezése, megosztása.</p> <p>Az ellenőrzés, önellenőrzés iránti igény, az eredményért való felelősségvállalás erősítése.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A racionális szám fogalma. A természetes, az egész és a racionális számok halmazának kapcsolata.</p>	<p>A rendszerező képesség fejlesztése.</p>	
<p>Műveletek racionális számkörben.</p>	<p>Műveletfogalom mélyítése.</p> <p>A zárójel és a műveleti sorrend biztos alkalmazása.</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz: számítási feladatok.</i></p>
<p>A hatványozás fogalma pozitív egész kitevőre, egész számok körében.</p>	<p>A hatvány fogalmának kialakítása, fejlesztése.</p> <p>A definícióalkotás igényének felkeltése.</p>	
<p>Műveletek hatványokkal: azonos alapú hatványok szorzása, osztása.</p> <p>Hatványozásnál az alap és a kitevő változásának hatása a hatványértékre.</p>		<p><i>Kémia: az anyagmennyiség mértékegysége (a mól).</i></p> <p><i>Földrajz: termelési statisztikai adatok.</i></p>
<p>10 egész kitevőjű hatványai.</p>	<p>Számolási készség fejlesztése (fejben és írásban).</p>	<p><i>Kémia: számítási feladatok.</i></p>

<p>Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.</p> <p>Matematikatörténet: érdekességek a prímszámok köréből.</p>	<p>A korábban tanult ismeretek és az új ismeretek közötti összefüggések felismerése.</p>	
<p>Osztó, többszörös. Oszthatósági szabályok alkalmazása.</p> <p>Számelméleti alapú játékok.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> tökéletes számok, barátságos számok.</p>	<p>A tanult ismeretek felelevenítése.</p> <p>Oszthatósági szabályok alkalmazása a törtekkel való műveleteknél.</p> <p>A bizonyítási igény felkeltése oszthatósági feladatoknál. .</p>	
<p>Arány, aránypár, arányos osztás.</p> <p>Egyenes arányosság, fordított arányosság.</p>	<p>A következtetési képesség fejlesztése: a mindennapi élet és a matematika közötti gyakorlati kapcsolatok meglátása, a felmerülő arányossági feladatok megoldása során.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés.</p> <p><i>Fizika; kémia; földrajz:</i> arányossági számítások felhasználása feladatmegoldásokban.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> műszaki rajzok értelmezése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> arany metszés</p>
<p>Mértékegységek átváltása racionális számkörben.</p>	<p>Gyakorlati mérések, mértékegység-átváltások helyes elvégzése.</p> <p>Ciklusonként átélt idő és</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Főzésnél a tömeg, az űrtartalom és az idő</p>

	lineáris időfogalom, időtartam, időpont szavak értő ismerete, használata.	mérése. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: évtized, évszázad, évezred.</i>
Az alap, a százaléktört és a százalékláb fogalmának ismerete, értelmezése, kiszámításuk következtetéssel, a megfelelő összefüggések alkalmazásával.	A mindennapi élet és a matematika közötti gyakorlati kapcsolat meglátása a gazdasági élet, a környezetvédelem, a háztartás köréből vett egyszerűbb példákon.	<i>Fizika; kémia: számítási feladatok.</i>

Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása.	Betűk használata szöveges feladatok általánosításánál.	<i>Fizika: helyettesítési érték kiszámítása képlet alapján.</i>
Egynemű kifejezés fogalma. Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás.	Algebrai kifejezések egyszerű átalakításának felismerése.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan: Képletek átalakítása. A képlet értelme, jelentősége.</i>
Egyszerűbb elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, mérlegelvvel. A megoldások ábrázolása számegyenesen. Alaphalmaz, megoldáshalmaz.	Az egyenlő, nem egyenlő fogalmának elmélyítése. Algoritmikus gondolkodás továbbfejlesztése. Pontos munkavégzésre nevelés. Számolási készség fejlesztése. Az ellenőrzés igényének fejlesztése.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan: számításos feladatok.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Racionális szám. Hatvány, alap, kitevő. Százalékalap, százalékláb, százaléktört.	

	<p>Prímszám, összetett szám.</p> <p>Arány, aránypár, arányos osztás, egyenes és fordított arányosság.</p> <p>Változó, együttható, helyettesítési érték, egynemű kifejezés, összevonás, zárójelfelbontás.</p> <p>Egyenlet, változó, egyenlőtlenség, mérlegelv, ellenőrzés.</p>
--	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Függvények, az analízis elemei	Ór akeret 14/ 18 óra
Előzetes tudás	<p>Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint.</p> <p>Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben.</p> <p>Egyszerű grafikonok értelmezése. Egyszerű kapcsolatok ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben.</p>	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Függvényszemlélet fejlesztése. Grafikonok, táblázatok adatainak értelmezése, elemzése.</p> <p>Megoldás a matematikai modellen belül. Matematikai modellek ismerete, alkalmazásának módja, korlátai (sorozatok, függvények, függvényábrázolás).</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Két halmaz közötti hozzárendelések megjelenítése konkrét esetekben. Egyértelmű hozzárendelések ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben.</p>	<p>A függvényszemlélet fejlesztése. Időben lejátszódó valós folyamatok elemzése a grafikon alapján.</p>	
<p>Egyenes arányosság grafikus képe.</p>	<p>A mindennapi élet, a tudományok és a matematika közötti kapcsolat fölfedezése konkrét példák alapján. Számolási készség fejlesztése a racionális számkörben.</p>	<p><i>Fizika:</i> út-idő; feszültség-áramerősség.</p>
<p>Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése: szöveggel vagy matematikai alakban megadott szabály grafikus megjelenítése értéktáblázat segítségével.</p>	<p>Kapcsolatok észrevétele, megfogalmazása szóban, írásban. Környezettudatosságra nevelés: pl. adatok és grafikonok elemzése a környezet szennyezettségével kapcsolatban.</p>	<p><i>Földrajz:</i> adatok hőmérsékletre, csapadék mennyiségére. <i>Kémia:</i> adatok vizsgálata a levegő és a víz szennyezettségére vonatkozóan.</p>
<p>Egyszerű sorozatok vizsgálata. <i>Matematikatörténet:</i> Gauss.</p>	<p>Kreativitás fejlesztése: annak tudatosítása, hogy néhány elemével megadott sorozat többféle módon is folytatható. Gauss-módszer.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hozzárendelés, egyértelmű hozzárendelés, grafikon, értéktáblázat.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Geometria</p>	<p>Ór akeret 33/ 55 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány. Háromszögek, csoportosításuk. Négyyszögek, speciális négyyszögek (trapéz, paralelogramma, deltoid). Kör és részei. Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok. Háromszög, négyyszög belső és külső szögeinek összegére vonatkozó ismeretek. Téglatest tulajdonságai. Tengelyesen szimmetrikus alakzatok. Egyszerű alakzatok tengelyes tükröképének megszerkesztése. Két pont, pont és egyenes távolsága, két egyenes távolsága. Szakaszfelezés, szögfelezés, szögmásolás. Merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése. Néhány nevezetes szög szerkesztése. Szerkesztési eszközök használata. Koordináta-rendszer megismerése, pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása. A téglalap és a deltoid kerületének és területének kiszámítása. A téglatest felszínének és térfogatának a kiszámítása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>Rendszerező készség fejlesztése. A mindennapi élethez kapcsolódó egyszerű geometriai számítások elvégzésének fejlesztése. A gyakorlatban előforduló geometriai ismereteket igénylő problémák megoldására való képesség fejlesztése. Statikus helyzetek, képek, tárgyak megfigyelése. Geometriai transzformációkban megmaradó és változó tulajdonságok megfigyelése. Az esztétikai-, művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése. Képzeletben történő mozgatás: átdarabolás elképzelése, testháló összehajtásának, szétvágásának elképzelése. A pontos munkavégzés igényének fejlesztése. A geometriai problémamegoldás lépéseinek megismertetése (szerkesztésnél: vázlatrajz, adatfelvétel, a szerkesztés menete,</p>	

	<p>szerkesztés, diszkusszió).</p> <p>Az együttműködéshez szükséges képességek fejlesztése páros és kis csoportos tevékenykedtetés, feladatmegoldás során – a munka tervezése, szervezése, megosztása; kezdeményezőkézség, együttműködési készség, tolerancia.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Háromszögek osztályozása oldalak, illetve szögek szerint.</p>	<p>A tanult ismeretek felidézése, megerősítése.</p> <p>A halmazszemlélet fejlesztése.</p> <p>A háromszögek és a négyszögek tulajdonságaira vonatkozó igaz- hamis állítások megfogalmazásán keresztül a vitakészség fejlesztése.</p> <p>Tömör, de pontos, szabatos kifejezőkézség fejlesztése. A szaknyelv minél pontosabb használata írásban is.</p>	
<p>A háromszögek magassága, magasságvonala, magasságpontja. A háromszögek kerületének és területének kiszámítása.</p>	<p>Számolási készség fejlesztése.</p> <p>Átdarabolás a terület meghatározásához. Eredmények becslése.</p>	<p><i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs program.</p>
<p>A háromszög és a négyszög belső és külső szögeinek összege.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> Bolyai Farkas, Bolyai János.</p> <p>Érdekességek: gömbi geometria.</p>	<p>Tételek megfogalmazása megfigyelés alapján. Bizonyítási igény felkeltése.</p>	
<p>A háromszög szerkesztése alapesetekben.</p>	<p>Tömör, de pontos, szabatos kifejezőkézség fejlesztése a szerkesztés menetének leírásakor. A</p>	<p><i>Technika,</i> <i>életvitel és gyakorlat:</i> szerkesztések</p>

	<p>szaknyelv minél pontosabb használata írásban is. Együttműködési készség fejlesztése: szerkesztések a szabadban spárga, méterrúd segítségével csoportmunkában. Egymás munkájának értékelése. Kritika megfogalmazása, elfogadása.</p>	<p>kezdetleges módon</p>
<p>Paralelogramma, trapéz, deltoid tulajdonságai, kerülete, területe. Szabályos sokszögek. Kör kerülete, területe. A kör és érintője.</p>	<p>Törekvés a tömör, de pontos, szabatos kommunikációra. A szaknyelv egyre pontosabb használata írásban is. A terület meghatározása átdarabolással. A kör kerületének közelítése méréssel. Számítógépes animáció használata az egyes területképletekhez.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> hétköznapi problémák, területtel kapcsolatos számítások (járólapozás, csempézés, földmérés, stb.). <i>Fizika.</i> Körmozgás, csigák, csigasorok. <i>Vizuális kultúra:</i> Pantheon, Colosseum.</p>
<p>Nevezetes szögek szerkesztése: 15°, 45°, 75°, 105°, 135°.</p>	<p>A szerkesztéshez szükséges eszközök célszerű használata.</p>	
<p>Középpontos tükrözés. A középpontos tükrözés tulajdonságai. A középpontos tükörkép szerkesztése.</p>	<p>Pontos, precíz munka elvégzése a szerkesztés során. A transzformációs szemlélet továbbfejlesztése.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> művészeti alkotások megfigyelése a tanult transzformációk segítségével.</p>
<p>Középpontosan szimmetrikus alakzatok a síkban. A tanult sokszögek</p>	<p>A megfigyelőképesség fejlesztése. Halmazképző, rendszerező képesség fejlesztése.</p>	<p><i>Vizuális kultúra; biológia-egészségtan:</i> középpontosan</p>

osztályozása szimmetria szerint.	<p>A matematika kapcsolata a természettel és a művészeti alkotásokkal: művészeti alkotások vizsgálata (Penrose, Escher, Vasarely).</p> <p>Gondolkodás fejlesztése szimmetrián alapuló játékokon keresztül.</p>	szimmetrikus alakzatok megfigyelése, vizsgálata a műalkotásokban és a természetben.
Párhuzamos szárú szögek.	A tanult transzformációk tulajdonságainak felismerése, felhasználása a fogalmak kialakításánál.	
<p>Az egybevágóság szemléletes fogalma, a háromszögek egybevágóságának esetei.</p> <p>Az egybevágóság jelölése. \cong</p>	<p>A megfigyelőképesség fejlesztése.</p> <p>A szaknyelv pontos használata.</p>	<i>Vizuális kultúra:</i> festmények, művészeti alkotások egybevágó geometriai alakzatai.
Három- és négyszög alapú egyenes hasábok, forgáshenger hálójá, tulajdonságai, felszíne, térfogata.	A halmazszemlélet és a térszemlélet fejlesztése.	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> modellek készítése, tulajdonságainak vizsgálata.</p> <p><i>Fizika:</i> archimedesi hengerpár</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> térbeli tárgyak síkbeli megjelenítése.</p>
Mértékegységek átváltása racionális számkörben.	A gyakorlati mérések, mértékegységváltások helyes elvégzésének fejlesztése.	<p><i>Testnevelés és sport:</i> távolságok és idő becslése, mérése.</p> <p><i>Fizika; kémia:</i> mérés, mértékegységek, mértékegységek</p>

		átváltása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Geometriai transzformáció, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés. Egybevágóság.</p> <p>Középpontos szimmetria, paralelogramma, rombusz.</p> <p>Egyállású szög, váltószög, csúcshög.</p> <p>Belső és külső szög. Háromszög, magasságvonal, magasságpont.</p> <p>Hasáb, henger. Alaplap, alapél, oldallap, oldalél.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség	Órakeret 6/6 óra
Előzetes tudás	<p>Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.</p> <p>Néhány szám számtani közepének kiszámítása.</p> <p>Valószínűségi játékok és kísérletek az adatok tervszerű gyűjtése, rendezése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A statisztikai gondolkodás fejlesztése.</p> <p>A valószínűségi gondolkodás fejlesztése.</p> <p>Gazdasági nevelés.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Adatok gyűjtése, rendszerezése, adatsokaság szemléltetése, grafikonok készítése.	Adatsokaságban való eligazodás: táblázatok olvasása, grafikonok készítése, elemzése. Statisztikai szemlélet fejlesztése. Együttműködési készség fejlődése.	<i>Testnevelés és sport:</i> teljesítmények adatainak, mérkőzések eredményeinek táblázatba rendezése.
Számtani közép kiszámítása.	Az számtani közép, átlag megjelenése, értelmezése a mindennapi életben (pl. átlagfizetés)..	<i>Informatika:</i> statisztikai adatelemzés.
Valószínűségi kísérletek. Gyakoriság, relatív gyakoriság fogalma.	Valószínűségi szemlélet fejlesztése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Diagram, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség.	

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Egyszerű állítások igazságának eldöntése.

Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolút értékű egészek, törtek, tizedestörtek körében egyszerű esetekben.

10 pozitív egész kitevőjű hatványai, 10-nél nagyobb számok normálalakja

Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban.

Egyszerű százalékszámítási feladatok.

Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése

Egyszerű elsőfokú egy ismeretlenes egyenletek megoldása.

Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is.

Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben.

Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, néhány taggal megadott sorozat esetén szabály(ok) keresése

Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, űrtartalom, idő mérése a szabványos mértékegységeinek ismerete.

Háromszögek területének kiszámítása.

Adott pont középpontos tükrképének megszerkesztése.

Szögfelező szerkesztése.

Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések.

Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege.

Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése.

Gyakoriság fogalma

Egyszerű grafikonok olvasása, készítése.

8. évfolyam

Óraszám: Alap óraszám esetén : 108/év 3/hét
Emelt óraszám esetén: 180/év 5/hét

	Tematikai egység	Óra szám (ala p)	Óra szám (em elt)
.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	4	7
.	Számtan, algebra	38	67
.	Függvények, az analízis elemei	12	22

.	Geometria	26	54
.	Statisztika, valószínűség	8	8
	Témazáró dolgozatok írása, javítása	6	8
	Készülés a központi írásbeli felvételi vizsgára	6	6
	Összefoglalás, gyakorlás, hiányok pótlása	8	8

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Órakeret 4+folyamatos/7+folyamatos
Előzetes tudás	<p>Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján. A részhalmaz fogalma. Két véges halmaz közös része.</p> <p>Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. Állítások igazságának eldöntése. Igaz és hamis állítások megfogalmazása. Összehasonlításhoz szükséges kifejezések értelmezése, használata. Definíció megértése és alkalmazása.</p> <p>Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint. Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Fogalmak egymáshoz való viszonyának, összefüggéseknek a megértése. Rendszerszemlélet, kombinatorikus gondolkodás fejlesztése.</p> <p>A bizonyítás, az érvelés iránti igény felkeltése, a kulturált vitatkozás gyakoroltatása. Saját gondolatok megértetésére való törekvés (szóbeli érvelés, szemléletes indoklás).</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Könyvtár és digitális eszközök használata kiselőadások készítéséhez.	A kutatási igény, a kutatáshoz szükséges megfelelő módszerek kialakítása, fejlesztése.	<i>Informatika:</i> a szoftverek és a hardverek megfelelő használata.

<p>Halmazba rendezés több szempont alapján a halmazműveletek alkalmazásával.</p> <p>Két véges halmaz uniója, különbsége.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> Cantor.</p>	<p>A halmazszemlélet fejlesztése.</p> <p>Rendszerszemlélet fejlesztése.</p> <p>Önálló ismeretszerzés fejlesztése.</p>	<p><i>Informatika:</i> információk gyűjtése könyvtárból, internetről</p>
<p>A matematikai bizonyítás előkészítése: sejtések, kísérletezés, módszeres próbálkozás, cáfolás.</p>	<p>A bizonyítási igény felkeltése. A gondolatok megfelelő szóbeli és írásbeli kifejezése. A matematikai szaknyelv pontos, tudatos használata. Az érvelés képességének fejlesztése. A kulturált vitatkozás elsajátítása:</p> <p>kritikai szemlélet, tolerancia, problémamegoldás.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: stílus.</p>
<p>A gyakorlati élethez és a társtudományokhoz kapcsolódó szöveges feladatok megoldása.</p>	<p>Szövegelemzés, értelmezés, szöveg lefordítása a matematika nyelvére.</p> <p>Ellenőrzés, önellenőrzés iránti igény erősítése. Igényes grafikus és verbális kommunikáció.</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz; technika, életvitel és gyakorlat:</i> számításos feladatok.</p>
<p>Matematikai játékok.</p>	<p>Aktív részvétel, pozitív attitűd.</p> <p>(pl. Hanoi torony)</p> <p>Szabálykövető magatartás fejlesztése.</p>	<p><i>Osztályfőnöki:</i> alkalmazkodás, szabálykövetés a mindennapi életben (családi életre nevelés)</p>
<p>Sorba rendezés, kiválasztás. Néhány elem esetén az összes eset felsorolása.</p>	<p>Tapasztalatszerzés az összes eset rendszerezett felsorolásában.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Halmaz, elem. Alaphalmaz, részhalmaz, metszet, egyesítés, különbség.</p> <p>Igaz, hamis, nem, és, vagy, minden, van olyan, biztos, lehetséges, lehetetlen.</p>
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számelmélet, algebra	Órakeret 38/ 67óra
Előzetes tudás	<p>A racionális szám fogalma. A természetes, az egész és a racionális számok halmazának kapcsolata.</p> <p>Mértékegységek átváltása racionális számkörben.</p> <p>Pozitív egész kitevős hatványok. Azonos alapú hatványok szorzása, osztása. 10 egész kitevőjű hatványai.</p> <p>Prímszám, összetett szám, prímtényezős felbontás.</p> <p>Arány, arányosság, egyenes és fordított arányosság.</p> <p>Az alap, a százaléktört és a százalékláb fogalmának ismerete, kiszámításuk következtetéssel.</p> <p>Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása.</p> <p>Egyszerűbb elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, mérlegelvével. A megoldások ábrázolása számegyenesen.</p> <p>Szöveges feladatok megoldása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A matematikai ismeretek és a mindennapi élet történései közötti kapcsolat tudatosítása. Szavakban megfogalmazott helyzet, történés matematizálása; matematikai modellek választása, keresése, készítése, értelmezése adott szituációkhoz. Konkrét matematikai modellek értelmezése a modellnek megfelelő szöveges feladat alkotásával.</p> <p>A szabványos mértékegységekhez tartozó mennyiségek és többszöröseik, törtrészeik képzeletben való felidézése.</p> <p>Az együttműködéshez szükséges képességek fejlesztése páros és kiscsoportos tevékenykedtetés, feladatmegoldás során – a munka tervezése, szervezése, megosztása.</p>	

Az ellenőrzés, önellenőrzés iránti igény, az eredményért való felelősségvállalás erősítése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Racionális számok (véges, végtelen tizedes törtek), példák nem racionális számra (végtelen, nem szakaszos tizedes törtek).	A számfogalom mélyítése.	
Műveletek racionális számkörben, írásban és számológéppel. Az eredmény helyes és értelmes kerekítése. Eredmények becslése, ellenőrzése.	Számolási és a becslési készség fejlesztése. Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz: számításhoz feladatok.</i>
A négyzetgyök fogalma. Számok négyzete, négyzetgyöke. Példa irracionális számra (π , $\sqrt{2}$).	Négyzetgyök meghatározása számológéppel.	
Osztó, többszörös, közös osztó, közös többszörös. Legnagyobb közös osztó, legkisebb pozitív közös többszörös.	Két szám legnagyobb közös osztójának kiválasztása az összes osztóból. A legkisebb pozitív közös többszörös megkeresése a közös többszörösök közül.	
Mértékegységek átváltása racionális számkörben.	Gyakorlati mérések, mértékegység-átváltások helyes elvégzése. Ciklusonként átélt idő és lineáris időfogalom, időtartam, időpont szavak értő ismerete, használata.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: Főzésnél a tömeg, az őrletartalom és az idő mérése. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: évtized, évszázad, évezred.</i>

<p>A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok.</p> <p>Gazdaságossági számítások.</p>	<p>Feladatok az árképzés: árleszállítás, áremelés, áfa, betétkamat, hitelkamat, adó, bruttó bér, nettó bér, valamint különböző termékek (pl. élelmiszerek, növényvédő-szerek, oldatok) anyagösszetétele köréből.</p> <p>Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése.</p> <p>Becslések és következtetések végzése.</p> <p>Zsebszámológép célszerű használata a számítások egyszerűsítésére, gyorsítására.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés.</p> <p><i>Kémia:</i> oldatok tömegszázalékos összetételének kiszámítása.</p> <p><i>Fizika:</i> hatások kiszámítása, mozgásos feladatok, munka, teljesítmény.</p>
<p>Az algebrai egész kifejezés fogalma. Egytagú, többtagú, egynemű kifejezés fogalma. Helyettesítési érték kiszámítása.</p>	<p>Elnevezések, jelölések megértése, rögzítése, definíciókra való emlékezés. Egyszerű szimbólumok megértése és alkalmazása a matematikában. Betűk használata szöveges feladatok általánosításánál.</p>	<p><i>Fizika:</i> összefüggések megfogalmazása, leírása a matematika nyelvén.</p>
<p>Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> az algebra kezdetei.</p>	<p>Egyszerű szimbólumok megértése és a matematikában, valamint a többi tantárgyban szükséges egyszerű képletalakítások elvégzése.</p> <p>Algebrai kifejezések egyszerű átalakításának felismerése.</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> Képletek átalakítása. A képlet értelme, jelentősége. Helyettesítési érték kiszámítása képlet alapján.</p>
<p>Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenések megoldása. A megoldások ábrázolása számegyenesen.</p> <p>Azonosság.</p>	<p>Az egyenlő, nem egyenlő fogalmának elmélyítése. Algoritmikus gondolkodás továbbfejlesztése.</p> <p>Pontos munkavégzésre nevelés. Számolási készség fejlesztése.</p> <p>Az ellenőrzés igényének</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> számításos feladatok.</p>

<p>Azonos egyenlőtlenség. Alaphalmaz, megoldáshalmaz.</p>	<p>fejlesztése.</p>	
<p>A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával. Ellenőrzés.</p> <p>Egyszerű matematikai problémát tartalmazó hosszabb szövegek feldolgozása.</p> <p>Feladatok például a környezetvédelem, az egészséges életmód, a vásárlások, a család jövedelmének ésszerű felhasználása köréből.</p>	<p>Szövegértelmezés, problémamegoldás fejlesztése.</p> <p>A lényeges és lényegtelen elkülönítésének, az összefüggések felismerésének fejlesztése.</p> <p>A gondolatmenet tagolása.</p> <p>Az ellenőrzési igény további fejlesztése.</p> <p>Igényes kommunikáció kialakítása.</p> <p>Szöveges feladatok megoldása a környezettudatossággal, az egészséges életmóddal, a családi élettel, a gazdaságossággal kapcsolatban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés. A gondolatmenet tagolása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Négyzetgyök. Százalékalap, százalékláb, százalékérték.</p> <p>Oszthatóság, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös.</p> <p>Változó, együttható, algebrai egész kifejezés, helyettesítési érték, egynemű kifejezés, összevonás, zárójelfelbontás.</p> <p>Egytagú, többtagú kifejezés.</p> <p>Egyenlet, változó, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség, ellenőrzés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Függvények, az analízis elemei</p>	<p>Órakeret 12/22 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint. Két halmaz közötti hozzárendelések megjelenítése konkrét esetekben.</p>	

	Egyenes arányosság grafikus képe. Egyszerű grafikonok értelmezése, készítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Függvényszemlélet fejlesztése. Grafikonok, táblázatok adatainak értelmezése, elemzése. Megoldás a matematikai modellen belül. Matematikai modellek ismerete, alkalmazásának módja, korlátai (sorozatok, függvények, függvényábrázolás).	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Függvények és ábrázolásuk derékszögű koordináta-rendszerben.	A függvényszemlélet fejlesztése.	<i>Fizika;</i> <i>biológia-egészségtan;</i> <i>kémia; földrajz:</i> függvényekkel leírható folyamatok.
Lineáris függvények. Függvények jellemzése növekedés, fogyás. (Példa nem lineáris függvényre: $f(x) = x^2$, $f(x) = x $).	Számolási készség fejlesztése a racionális számkörben. Számítógép használata a függvények ábrázolására.	<i>Fizika:</i> út-idő; feszültség-áramerősség grafikonja.
Egyismeretlenes elsőfokú egyenletek grafikus megoldása.	Helyzetfelismerés: a tanult ismeretek alkalmazása új helyzetben.	
Sorozatok vizsgálata, képzése, grafikonja. Különböző sorozatok jellemzőinek megkeresése, adott feltételek mellett sorozatok elemeinek meghatározása.	A mindennapi élet, a tudományok és a matematika közötti kapcsolatok fölfedeztetése. Feladatok a mindennapi életből: mozi illetve színházi ülőhelyek, kertészet, stb.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hozzárendelés, függvény, lineáris függvény, növekedés, fogyás, értelmezési tartomány, értékkészlet. Számítási sorozat, számtani közép.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Geometria	Ór akeret 26/ 54 óra
Előzetes tudás	<p>Háromszögek csoportosítása. A háromszögek magassága, kerülete, területe. A háromszög és a négyszög belső és külső szögeinek összege.</p> <p>A háromszög szerkesztése alapesetekben.</p> <p>Szabályos sokszögek.</p> <p>A paralelogramma, trapéz, deltoid tulajdonságai, kerülete, területe.</p> <p>A kör kerülete, területe.</p> <p>Nevezetes szögek szerkesztése: 15°, 45°, 75°, 105°, 135°.</p> <p>Középpontos tükrözés. A középpontos tükrözés tulajdonságai. Középpontosan szimmetrikus alakzatok a síkban.</p> <p>Párhuzamos szárú szögek.</p> <p>Három- és négyszög alapú egyenes hasábok, forgáshenger hálójára, tulajdonságai, felszíne, térfogata.</p> <p>Mértékegységek átváltása racionális számkörben.</p>	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Rendszerező készség fejlesztése.</p> <p>A mindennapi élethez kapcsolódó egyszerű geometriai számítások elvégzésének fejlesztése. A gyakorlatban előforduló geometriai ismereteket igénylő problémák megoldására való képesség fejlesztése.</p> <p>Statikus helyzetek, képek, tárgyak megfigyelése. Geometriai transzformációkban megmaradó és változó tulajdonságok megfigyelése.</p> <p>Az esztétikai-, művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése.</p> <p>Képzeletben történő mozgató: átdarabolás elképzelése, testháló összehajtásának, szétvágásának elképzelése.</p> <p>A pontos munkavégzés igényének fejlesztése.</p> <p>A geometriai problémamegoldás lépéseinek megismertetése (szerkesztésnél: vázlatrajz, adatfelvétel, a szerkesztés menete, szerkesztés, diszkusszió).</p>	

	Az együttműködéshez szükséges képességek fejlesztése páros és kis csoportos tevékenykedtetés, feladatmegoldás során – a munka tervezése, szervezése, megosztása; kezdeményezőkézség, együttműködési készség, tolerancia.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A tanult síkbeli alakzatok (háromszög, trapéz, paralelogramma, deltoid) szerkesztése.	A szerkesztéshez szükséges eszközök célszerű használata. Átélt folyamatról készült leírás gondolatmenetének értelmezése (pl. egy szerkesztés leírt lépéseiről a folyamat felidézése). A szaknyelv pontos használata.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> műszaki rajz készítése.
Tengelyes és középpontos szimmetria alkalmazása szerkesztésekben.	Áttekinthető, pontos szerkesztés igényének fejlesztése.	<i>Vizuális kultúra:</i> festmények geometriai alakzatai.
Eltolás, a vektor fogalma. Egyszerű alakzatok eltolt képének megszerkesztése.	A megfigyelőképesség fejlesztése. A transzformációs szemlélet továbbfejlesztése. Áttekinthető, pontos szerkesztés igényének fejlesztése.	Fizika: az erő ábrázolása
Ismerkedés a forgáskúppal, gúlával, gömbbel.	A halmazszemlélet és a térszemlélet fejlesztése. A tudományok a művészetek és a matematika közötti kapcsolatok felfedeztetése.	<i>Fizika:</i> Pascal buzogány, Magdeburgi-féltékék <i>Földrajz:</i> földgömb. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi épületek látszati képe és alaprajza közötti

		összefüggések megfigyelése.
<p>Pitagorasz tétele</p> <p>Matematikatörténet: Pitagorasz élete és munkássága. A pitagoraszi számhármassok.</p>	<p>A Pitagorasz-tétel alkalmazása geometriai számításokban.</p> <p>Annak felismerése, hogy a matematika az emberiség kultúrájának része.</p> <p>A bizonyítási igény felkeltése.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Pitagorasz és kora.</p> <p><i>Informatika:</i> Számítógépes program felhasználása a tétel bizonyításánál</p>
<p>Egyszerű számításos feladatok a geometria különböző területeiről.</p>	<p>A számolási készség, a becslési készség és az ellenőrzési igény fejlesztése.</p> <p>Zsebszámológép célszerű használata a számítások egyszerűsítésére, gyorsítására.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés.</p>
<p>Kicsinyítés és nagyítás.</p>	<p>A megfigyelőképesség fejlesztése: a középpontos nagyítás, kicsinyítés felismerése hétköznapi szituációkban.</p>	<p><i>Fizika:</i> kicsinyített és nagyított képek a fénytán</p> <p><i>Földrajz:</i> térkép.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> mikroszkóp.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> valós tárgyak arányosan kicsinyített vagy nagyított rajza.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Geometriai transzformáció, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás. Vektor.</p> <p>Tengelyes szimmetria, középpontos szimmetria.</p>	

	Hasáb, henger, gúla, kúp, gömb. Alaplap, alapél, oldallap, oldalél.
--	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség	Ór akeret 8/8 óra
Előzetes tudás	Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása. Néhány szám számtani közepének kiszámítása. Valószínűségi játékok és kísérletek az adatok tervszerű gyűjtése, rendezése.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A statisztikai gondolkodás fejlesztése. A valószínűségi gondolkodás fejlesztése. Gazdasági nevelés.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Adathalmazok elemzése (átlag, módusz, medián) és értelmezése, ábrázolásuk. Táblázatok olvasása. Grafikonok készítése, elemzése.	Gazdasági statisztikai adatok, grafikonok értelmezése, elemzése. Adatsokaságban való eligazodás képességének fejlesztése. Ok-okozati összefüggéseket felismerő képesség fejlesztése. Elemző képesség fejlesztése.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: táblázatok és grafikonok adatainak ki- és leolvasása, elemzése, adatok gyűjtése, táblázatba rendezése.</i>
Valószínűségi kísérletek. Valószínűség előzetes becslése, szemléletes fogalma. Valószínűségi kísérletek,	Valószínűségi szemlélet fejlesztése. Tudatos megfigyelőképesség fejlesztése.	

eredmények lejegyzése. Gyakoriság, relatív gyakoriság. <i>Matematikatörténet:</i> érdekességek a valószínűség- számítás fejlődéséről.	A tapasztalatok rögzítése képességének fejlesztése. Tanulói együttműködés fejlesztése. Számítógép használata a tudománytörténeti érdekességek felkutatásához.	
Kulcsfog almak/ fogalmak	Diagram, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség.	

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Szövegértelmezés egyszerű esetekben.

Egyszerű állítások igazságának eldöntése, tagadás.

A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.

A zsebszámológép használat egyszerű gyakorlati számításokban.

Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben a racionális számkörben.

Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása.

Elsőfokú egyenletek megoldása.

Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

$f(x)=ax+b$ függvény ábrázolása táblázattal vagy anélkül

Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.

Adott pont eltolása adott vektorral.

Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.

Pitagorasz –tétel ismerete (bizonyítás nélkül).

Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.

7-8. évfolyamon a tanulók értékelése

A tanulók tudását rendszeresen és sokoldalúan ellenőrizzük, és értékeljük. Ennek formái lehetnek például:

Óránkénti szóbeli frontális számonkérés.

Cél: - a folyamatos készülés biztosítása

- nyomon követhetjük az új fogalmak megértését, azok alkalmazásának szintjét

- gyakoroltatjuk a matematikai szaknyelv használatát

Otthoni munka rendszeres ellenőrzése, javítása, azok nyilvános értékelése (feladatok, szerkesztések, tesztek építése, gyűjtőmunka, megfigyelés ...)

Cél: - az otthoni munka lelkiismeretes, pontos elvégzésére nevelés

Füzetvezetés

Cél: - rendezett, logikus, áttekinthető feladatmegoldásra és füzetvezetésre szoktatás, megfelelő íráskép kialakítása, geometriánál a pontosan és esztétikusan elkészített szerkesztések

Szorgalmi feladatok megoldása

Cél: - a tananyaghoz kapcsolódó, de összetettebb feladatokkal a tehetségesebb gyerekek differenciált foglalkoztatása

Kiselőadások, házi dolgozatok készítése

Cél: - a matematika helyének bemutatása a tudománytörténetben, művelődéstörténetben

- rászoktatni a gyerekeket a könyvtár használatára, a kutatómunkára, az önálló ismeretszerzésre, az önművelésre

- matematikatörténeti érdekességek, nagy matematikusok, érdekes matematikai problémák bemutatása

Versenyen való részvétel

Cél: -a matematikában tehetséges gyermekek képességeinek továbbfejlesztése, sikerélmény szerzése

Órai munka

- Cél: - a tanóra végén az osztály teljesítményének tudatosítása a gyerekekben
- egy-egy tanuló munkájának kiemelése
- folyamatos tanórai figyelemre és munkára ösztönzés

Feladatlapok (műveletek elvégzése, állítások igazságtartalmának eldöntése, nyílt végű mondatok helyes befejezése, hibakereséses feladatok elvégzése, egyszerű feleletválasztás, többszörös feleletválasztás ellenpéldák indoklásával, rajzos, szerkesztéses feladatok, logikai feladatok megoldása indoklással...)

- Cél: - az elsajátított tananyag megfelelő ismeretének változatos számonkérése

Csoportmunka (statisztikai adatgyűjtés, valószínűségi kísérletek elvégzése, egy-egy téma, összetettebb feladat vagy probléma megoldása, kutatási feladatok...) főleg 7-8 osztályban.

Cél: - a közösen elvégzendő feladatból képességeinek megfelelően mindenki vegye ki a részét

- jobbak segítsék a gyengébbeket

Szóbeli felelet (órán megoldott mintára feladatok számonkérése, házi feladatok helyes megoldásának szakszerű kommunikálása, órai feladatok végrehajtása, szerkesztések végrehajtása...) főleg 7-8. osztályban.

- Cél: - az adott téma átgondolt, alapos rögzítése és annak szakszerű kommunikálása

-lényegkiemelés, érvelés

-a szaknyelv megfelelő használata

-a tanulók beszédkészségének fejlesztése. Tudja a gondolatait néhány mondatban önállóan összefüggően elmondani

Tájékoztató felmérő dolgozat, „röpdolgozat”

Cél: - tájékozódni arról, hogy az adott fejezet anyagát milyen szinten sajátították el a gyerekek, az esetleges hiányosságok pótlása a témakör lezárása előtt

Témazáró dolgozat (nagyobb témakörök végén, vagy több témakör együttes zárásakor)

Cél: -felmérni az adott témakör ismeretanyagának elsajátítási szintjét, annak alkalmazni tudását

Figyeljünk arra, hogy:

- a feladatok mennyisége annyi legyen, hogy megoldásuk beleférjen a tervezett időkeretbe. Csak az időhiány miatt ne legye rosszabb az eredmény a vártnál

- a felmérést olyan feladatokból kell összeállítani, amelyek között megtalálható az adott téma alapvető ismereteire közvetlenül építő feladat és begyakorolt típusfeladat. Ezeket a feladatokat a szorgalmas, de a matematika iránt nem túlzottan érdeklődő tanulók sikeresen megoldják, így elkerülhető a fölösleges kudarcélmény.

- legyen a feladatok között olyan is, amelynek jó megoldása megfelelő nehézségű akadályok elé állítja a matematikából tehetségesebb tanulókat. (Ne feledjük el azonban, hogy az iskolai dolgozat nem versenydolgozat, nem külső mérést szolgál, így tehát semmiképp sem lehet benne olyan téma ismeretere építő feladat, amely témát nem tanítottunk meg lelkiismeretesen.

Az értékelés történhet szóban, pontozással (vagy egyéb jelekkel), illetve osztályozással a hagyományos 5 fokozatú skálán.

1: 0-33%, 2: 34-50%, 3: 51-75%, 4: 76-90%, 5: 91-100%.

A tantárgyi eredmények értékelése során fontos, hogy a tanulók:

- motiváltak legyenek minél jobb értékelés elnyerésére;
- tudják, hogy munkájukat hogyan fogják (szóban, írásban, jeggyel) értékelni, - ez a tanár részéről következetességet és céltudatosságot igényel;
- számítsanak arra, hogy munkájuk elvégzése után önértékelést is kell végezniük;
- hallgassák meg társaik értékelését az adott szempontok alapján;
- fogadják meg tanáraik észrevételeit, javaslatait, kritikáit akkor is, ha nem érdemjeggyel történik az értékelés.

Ügyelnünk kell arra, hogy a különböző értékelési formák megfelelő hangsúlyt kapjanak. A szülők és a gyerekek is tisztában legyenek azzal, hogy például a témazáró dolgozatra, illetve a kiselőadásra kapott osztályzatok más-más súlyúak.

Legyünk következetesek tanítványaink értékelésében, de ne legyünk merevek. Hassa át az értékelő munkát a humánus, a józan belátás, szükség esetén a javítás lehetőségének biztosítása akár a teljes közösség, akár egy csoport, akár egyes tanulók vonatkozásában. Ez nem jelent túlzott engedékenységet, hanem a tanuló tiszteletét, a kölcsönös bizalom, a pozitív motiváció megerősítését

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos (7-8) ciklus végén</p>	<p><i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i></p> <p>Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.</p> <p>Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.</p> <p>Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.</p> <p>Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.</p> <p>Fagráfok használata feladatmegoldások során.</p> <p><i>Számтан, algebra</i></p> <p>Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése., helyes és értelmes kerekítése.</p> <p>Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.</p> <p>A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.</p> <p>A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.</p> <p>Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.</p> <p>Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.</p> <p>Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.</p> <p>Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.</p> <p>A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.</p> <p>Számológép egyszerű használata a számolás megkönnyítésére.</p>
--	--

	<p><i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i></p> <p>Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.</p> <p>Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanult alkalmazása természettudományos feladatokban is.</p> <p>Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.</p> <p><i>Geometria</i></p> <p>A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.</p> <p>Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.</p> <p>Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).</p> <p>A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.</p> <p>Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.</p> <p>A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.</p> <p><i>Valószínűség, statisztika</i></p> <p>Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.</p> <p>Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.</p> <p>Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.</p> <p>Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete,</p>
--	--

	esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.
--	--

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A taneszközök kialakításánál széles skála áll rendelkezésünkre.

A matematika tantárgy tanításához a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő, a szaknyelv használatát fokozatosan bevezető és alkalmazó taneszközök, tankönyvek közül lehetőleg olyanokat kell használni, amelyek lehetőséget biztosítanak a sokoldalú képességfejlesztésre, tartalmukban korszerűek és tananyagstruktúrában a tanulói ismeretszerzés sajátosságaihoz illeszkednek, ezért a tananyag eredményesebb elsajátítását teszik lehetővé.

A taneszköz kiválasztásánál érdemes előnyben részesíteni az alábbi jellemzőket, ha azok értelmezhetők az adott taneszközzel:

- a taneszközcsaládokat,
- a munkáltató-tevékenykedtető jellegű, ezzel is pozitívan motiváló,
- feladatokban gazdag,
- tematikusan kidolgozott feladatokat is tartalmazó,
- az egyéni haladást jól szolgáló,
- az önálló tanulásra ösztönző, azt lehetővé tevő, tehát a tanulásirányítást jól megvalósító,
- a tanultakat rendszerező és jól strukturált,
- tanári segédkönyvvel, feladatmegoldásokkal, felmérési javaslatokkal munkánkat segítő,
- tipográfiaiailag jól szerkesztett (pl. ábrák, kiemelések), didaktikailag jól felépített tankönyveket.

A megfelelő feladatgyűjtemények, feladatlapok, munkafüzetek, munkalapok alkalmazásával segíthetjük a begyakorlást, a korrepetálásra szoruló és a tehetségesebb gyerekekkel való otthoni és iskolai foglalkozást egyaránt.

Különböző szemléltetőeszközökkel, modellezőkészletekkel, írásvetítő transzparenszekkel színesíthetjük a munkánkat.

Gondolhatunk a számítógép használatára. Sok témakörhöz választhatunk különböző igényeket kiszolgáló CD-ket.

INFORMATIKA

Az informatika tantárgy ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. Az informatikai eszközök használata olyan eszköztudást nyújt a tanulóknak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, -feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló informatikai és információs eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon való kritikus, biztonságos, etikus alkalmazása.

Az informatikai és információs eszközök, szolgáltatások az egyén életének és a társadalom működésének szinte minden területét átszövik, ezért az informatika tantárgyban szereplő fejlesztési területek számos területen kapcsolódnak a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek fejlesztési feladataihoz. Az informatika tantárgy keretében megoldandó feladatok témájának kiválasztásakor, tartalmainak meghatározásakor fokozott figyelmet kell fordítani a kiemelt nevelési célok, a kulcskompetenciák és az életszerű, releváns információk megjelenítésére.

Az informatika tantárgy feladata, hogy korszerű eszközeivel és módszereivel felkeltse az érdeklődést a tanulás iránt és lehetővé tegye, hogy a tanuló a rendelkezésre álló informatikai eszközök segítségével hatékonyabbá tegye a tanulási folyamatot. Az informatika tanulása hozzásegíti a tanulót, hogy önszabályozó módon fejlessze tanulási stratégiáját, ennek érdekében ismerje fel a tanulási folyamatban a problémamegoldás fontosságát, az információkeresés és az eszközhasználat szerepét, legyen képes megszervezni tanulási környezetét, melyben fontos szerepet játszanak az informatikai eszközök, az információforrások és az online lehetőségek.

Az informatika tantárgy segíti a tanulót abban, hogy az internet által nyújtott lehetőségek kihasználásával aktívan részt vegyen a demokratikus társadalmi folyamatok alakításában, ügyeljen a biztonságos eszközhasználatra, fejlessze kritikus szemléletét, érthető módon és formában tegye fel a témával kapcsolatos kérdéseit, törekedjen az építő javaslatok megfogalmazására, készüljön fel a változásokra. Az informatika tantárgy kiemelt célja a digitális kompetencia fejlesztése, az alkalmazói programok felhasználói szintű alkalmazása, az információ szerzése, értelmezése, felhasználása, az elektronikus kommunikációban való aktív részvétel.

Az informatikaórákon elsajátított alapok lehetővé teszik azt, hogy a tanuló a más tantárgyak tanulása során készített feladatok megoldásakor informatikai tudását alkalmazza. Az informatika tantárgy feladata a formális úton szerzett tudás rendszerezése és továbbfejlesztése, a nem formális módon szerzett tudás integrálása, a felmerülő problémák értelmezése és megoldása. Az egyéni, a csoportos, a tanórai és a tanórán kívüli tanulás fontos színtere és eszköze az iskola informatikai bázisa és könyvtára, melyek használatához az informatika tantárgy nyújtja az alapokat.

Az informatika műveltségterület fejlesztési céljai – a tanulók váljanak a digitális világ aktív polgárává –, illetve a Nemzeti alaptanterv fejlesztési céljai, valamint az ott leírt digitális kompetenciák fejlesztése akkor valósulhatnak meg, ha az egyes tantárgyak, műveltségterületek tanítása és a tanórán kívüli iskolai tevékenységek szervesen, összehangolt módon kapcsolódnak az informatikához. Az informatika műveltségterület egyes elemeinek elsajátíttatása, a készségek fejlesztése, az informatikai tudás alkalmazása tehát valamennyi műveltségterület feladata. A digitális kompetencia fejlődését segíthetik például a szaktanárok közötti együttműködések (például: közös, több tantárgyat átfogó feladatok), továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Az informatika tantárgy fejlesztési feladatait a Nemzeti alaptanterv hat részterületen írja elő, melyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Az egyes műveltségterületek a fejlesztési feladatok megvalósítása során építenek az informatika tantárgy keretében megalapozott tudásra és az informatikai eszközök használatára.

Mindennapi életünk során az intelligens informatikai rendszerek sokaságát használjuk. Az *informatikai eszközök használata* témakörön belül a számítógép felépítése és a gép alapvető működését biztosító hardverrészek kerülnek bemutatásra, a tanulók megismerik az adattárolást, a digitalizálást, az interaktivitást segítő eszközöket és a legfontosabb hardverelemek működését.

Az információs társadalom lehetőségeivel csak azok a személyek tudnak megfelelő módon élni, akik tudatosan alkalmazzák az informatikai eszközöket, ezért a fejlesztési feladatok meghatározása során elsősorban az eszközök ismeretére, az eszközökkel megvalósítható lehetőségek feltérképezésére és az alkotó felhasználásra kerül a hangsúly.

Az *alkalmazói ismeretek* témakör fejlesztése során a társadalmi élet számára hasznos informatikai műveletek megismerésére, megértésére és használatára, például állományok kezelésére, különböző alkalmazások használatára, és a programok üzeneteinek értelmezésére kerül sor. A számítógép működése közben lejátszódó algoritmusok megfigyelésével, megértésével, az eljárások tudatos, értő alkalmazásával javítható a számítógép használatával szembeni attitűd, fejleszthető a munka hatékonysága. A számítógép működtetése érdekében a tanulóknak magabiztosan kell használniuk az operációs rendszert, amelyen keresztül kommunikálnak a számítógéppel.

Az alkalmazói programok használatakor fontos a célnak megfelelő eszközök kiválasztása, a szövegszerkesztéssel, kép- és videoszerkesztéssel, multimédia-fejlesztéssel, prezentációkészítéssel, táblázatkezeléssel, adatbázis-kezeléssel kapcsolatos problémák megoldása közben az alkalmazott programok értő felhasználása, az alkalmazható eljárások megismerése, a használat közben felmerülő problémák megoldása. Az alkalmazói ismeretek fejlesztése többféle program használatát igényli, amelyek együttesen támogatják a kreativitást és az innovációt.

A 21. század kihívásai közé tartozik az, hogy az emberek az életük során megvalósított tevékenységeket tudatosan és körültekintően tervezzék meg. A problémamegoldás életünk szerves részét alkotja, az életszerű, probléma alapú feladatok

sikeres alkalmazása befolyásolja az életminőséget. Ennek szükséges előfeltétele az algoritmizálási készségek formális keretek közötti fejlesztése, amelyre a *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakörben kerül sor. Feladataink, kötelességeink, önkéntes és szabadidős tevékenységeink elvégzése, a közösségi életformák gyakorlása döntések sorozatából tevődik össze. A problémamegoldás az élet minden területén jelen lévő alaptevékenység, melynek sajátosságait a tanulókkal egyrészt a problémamegoldás elméletének, lépéseinek, eszközeinek, módszereinek, általános szempontjainak elsajátításával, másrészt a problémamegoldás általános elveinek más műveltségi területeken való gyakorlati alkalmazásával érdemes megismertetni.

A problémamegoldás egyes részfolyamatait, például az információ szerzése, tárolása, feldolgozása önálló problémaként jelenhetnek meg. A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel rész elsajátítása során a tanuló megismerkedik az algoritmizálás elméleti módszereivel, a szekvenciális és vezérlésvű programok alapvető funkcióival, majd az elméleti megalapozást követően a gyakorlatban készítene és tesztelne számítógépes programokat.

Az elkészített programok segítségével más műveltségi területek problémái tanulmányozhatók, illetve különböző jelenségek szimulálhatók. A problémamegoldási ismeretek tanítása a mások által készített programok algoritmusainak értelmezését, az alkalmazói képesség kialakítását és a kritikus szemléletet is támogatja.

Az *infokommunikáció* térnyerésével a 21. század a hagyományos információforrások mellett központba állítja az elektronikus információforrások használatát, előtérbe helyezi az interneten zajló kommunikációt, megköveteli a hálózati és multimédiás informatikai eszközök hatékony felhasználását.

Hangsúlyossá válik a különböző formákban megjelenő információk (szövegek, képek, hangok, egyéb multimédiás elemek) felismerése, kezelése, értékelése és felhasználása. Az ismeretek bővítéséhez, kiegészítéséhez a könyvtár, valamint az internet korosztálynak megfelelő alapszolgáltatásainak, az intelligens és interaktív hálózati technológiáknak az önálló használata szükséges. Az alkalmazáshoz nélkülözhetetlen a szükséges információk online adatbázisokban való keresése, a találatok és a programok által szolgáltatott válaszok értelmezése, az adatok közötti összefüggések felismerése és vizsgálata tanári segítséggel. A túlzott vagy helytelen informatikai eszközhasználat veszélyeket rejthet, melyekre érdemes felhívni a figyelmet, hasznos lehet megismerni azokat a módszereket, amelyekkel a veszélyek elkerülhetők.

Az infokommunikáció témakörén belül kerül sor az interneten zajló kommunikációs formák és rendszerek bemutatására, megismerésére és összekapcsolására. A kommunikációs folyamat magában foglalja az információk fogadását, küldését, továbbítását, tárolását, rendszerezését, a netikett betartását, a kommunikációt akadályozó tényezők felismerését. A csoportokon belül zajló kommunikáció számtalan lehetőséget rejt a tanulási folyamatok számára, ennek érdekében a tanulóknak tájékozottságot kell szerezniük a közösségi oldalak használatáról, azok előnyeiről és veszélyeiről, meg kell ismerniük a használatra vonatkozó elvárásokat, szabályokat.

A médiainformatika témakör tartalmazza az elektronikus, internetes médiumok elérését, használatát, információk kinyerését, felhasználását. A források használata magában foglalja az egyes információhordozók tanulásban való alkalmazását, valamint hitelességük, objektivitásuk vizsgálatát, tartalmuk értékelését is.

Az *információs társadalom* témakörben elsajátított ismeretek, fejlesztett készségek és képességek hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló a későbbiekben etikusan és biztonsággal kezelje az adatokat, megfelelően használja a rendelkezésére álló informatikai eszközöket. Az aktív állampolgárság érdekében kerül sor az elektronikus szolgáltatások megismerésére, az egyes szolgáltatástípusok céljainak azonosítására, jellemzésére, az igényeknek megfelelő szolgáltatások kiválasztására. A tanulók a szabályok betartásával igénybe veszik a számukra hasznos elektronikus szolgáltatásokat. Az informatikai rendszerek használata közben számtalan biztonsági, etikai probléma merül fel, melyek tájékozottság és tapasztalat birtokában megfelelő módon kezelhetők, ezért lehetőséget kell nyújtani a tapasztalatszerzés többféle módjára, pl. a médiában szereplő események különböző szempontok szerinti értelmezésére, a társakkal történt esetek megbeszélésére, a lehetséges megoldási alternatívák kifejtésére.

A *könyvtárhasználat* oktatásának célja a tanulók felkészítése az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására a tanulásban, a hétköznapi életben az információk elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével. A könyvtár forrásközpontként való használata az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek és az egész életen át tartó önálló tanulás fejlesztésének az alapja. A fenti cél az iskolai és fokozatosan a más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismerésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakorlásával, tudatos, magabiztos használói magatartás, tájékozódás és a könyvtárhasználat igényének kialakításával érhető el.

Az információkeresés területén kiemelt cél, hogy a képzési szakasz végére a tanuló tudatosan és komplexen gondolkodjon a folyamatról és tervezze azt. Ehhez elengedhetetlen, hogy ismerje a dokumentumtípusok és segédkönyvek típusait, jellemzőit és azok információs értékének megállapításának szempontjait. Ezen tudásának fokozatos, folyamatos és gyakorlatközpontú fejlesztése segíti őt a feladatokhoz szükséges kritikus és válogató forráskiválasztáshoz és információgyűjtéshez. Tudatosítani szükséges a tanulóknak a könyvtári információszerzéshez, -feldolgozáshoz és -felhasználáshoz is kapcsolódóan az etikai szabályokat, jogi vonatkozásokat.

A könyvtári informatika témakör oktatása során a tanuló a könyvtárak és a könyvtári források használatának alapjaival ismerkedik meg, majd a többi tantárgy keretében megvalósuló, erre a tudására épülő gyakorlati feladatok során szerez tapasztalatokat az egyes műveltségterületeken és rendszerezi, mélyíti tudását. Mindezek során egyszerre vannak jelen a könyvtárak által nyújtott hagyományos szolgáltatások és a korszerű társadalmi igényeket kiszolgáló modern technikai lehetőségek.

Az *informatikai eszközök használata* a számítógépteremben lévő szabályok betartásával és az egészséges számítógépes munkakörnyezet kialakításával építő módon hat az erkölcsi gondolkodásra, a testi és lelki egészségre.

Az informatikai eszközök használata során, a megismert hardverelemek bővülésével a digitális és a természettudományos kompetencia is fejlődik. A papír nélküli nyomtatási lehetőségek megismerése, az analóg információk digitalizálása erősíti a környezettudatosságot, felkészíti a tanulókat a fenntarthatóság megteremtéséből adódó feladatokra.

A biztonságos adattárolás megismerésével, az egyéni felelősségvállalás és az illetéktelen adathozzáférés megismertetésével fejleszthető az erkölcsi gondolkodás. A digitális eszközök használatával fejlődnek a diákok technikai készségei.

Az *alkalmazói ismeretek* során a tanulók dokumentumokat szerkesztenek, amely fejleszti az anyanyelvi kommunikációt, a digitális kompetenciát, az esztétikai érzéket és az önálló tanulást. A személyes dokumentumok készítése fejleszti az önismeretet, segíti a pályaorientációt. A multimédiás dokumentumok készítése támogatja a médiatudatosságra nevelést. A táblázatok kezelésére alkalmas programokkal végzett műveletek során nyert információk támogatják a felhasználót az önálló döntésben, segítik a matematikai, a digitális, a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetenciák fejlesztését és a hatékony, önálló tanulást.

A *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakör hozzájárul az önismereti és a társas kapcsolati kultúra fejlesztéséhez. A problémamegoldás során a tanulók megtapasztalják, hogy egy nagyobb probléma akkor oldható meg hatékonyan, ha azt kisebb részekre bontják és a feladat megoldása közben csoportban dolgoznak együtt. A csoportmunka szervezése hozzájárul az önismeret fejlesztéséhez valamint a társak megértéséhez, elfogadásához.

Az angol nyelvű utasításkészletet tartalmazó programozási nyelvek használata segíti az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését. A programozással foglalkozó diák a program használatát bemutató dokumentumok, illetve hibüzenetek értelmezése során rákényszerül az angol nyelvű szövegek olvasására és azok megértésére. A feladathoz tartozó problémák programozására angol nyelvű minták, megoldási javaslatok, források találhatóak az interneten, emellett angol nyelvű fórumokon is tanácsot lehet kérni. A fellelhető tudásanyag áttanulmányozása, illetve a fórumokon való levelezés során jelentősen mélyül a tanulók angol nyelvű tudása, fejlődik kommunikációs képességük.

A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör támogatja a matematikai kompetencia fejlesztését, mert a matematikai problémák algoritmizálása és az algoritmus programmal történő megvalósítása során a tanuló használja a diszkussziót, a folyamat során hangsúlyossá válik a logikus gondolkodás. Az algoritmizálás során a matematika órákon megismert képletek alkalmazására, átalakítására kerül sor. Az alkotás során igényné válik a felhasználóbarát program írása, a szakkifejezések megfelelő használata, a matematikai készségek rugalmas alkalmazása. A programírás végén a tanulók teszteléssel ellenőrzik munkájukat, felismerik a programhasználatához szükséges felhasználói dokumentumok fontosságát.

A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör összekapcsolódhat a természettudományos és technikai kompetenciafejlesztéssel, mert a

természettudományos problémák megoldásának algoritmizálása és programmá történő kódolása során a tanuló megismeri a tudományos ismeretszerzés módszereit, felismeri az összefüggések matematikai képletekkel való felírásának jelentőségét. A tantárgyi integráció során alkalmazott oktatóprogramok, tantárgyi szimulációk tanulmányozása erősíti a tanuló megfigyelő képességét. A méréseknél és azok kiértékelésénél az eszközök kezelése veszéllyel járhat, emiatt kötelező jelleggel érvényt kell szerezni a balesetmentes viselkedési formáknak.

Az *infokommunikáció* témakör során szerzett tapasztalatok támogatják a médiatudatosságra nevelést. A hagyományos média mellett az elektronikus média mindennapjaink nélkülözhetetlen részévé vált. Az információszerzés, a tanulás, a szórakozás és a kapcsolattartás sem képzelhető el digitális média nélkül. Az informatika tantárgy kiemelt célja, hogy a tanuló az információs társadalom aktív és kritikusan gondolkodó részvevője legyen. A médiatudatos oktatás célja, hogy a tanuló az elképesztő mennyiségű információból legyen képes kiválasztani a hiteles információt. Fontos, hogy a diákok meg tudják különböztetni a valóságot és a virtuális világot. A multimédia jelentős szerepet játszik társadalmunk megismerésében, ezért a média működésének megismerése nélkülözhetetlen az információk kritikus értelmezéséhez, ennek érdekében kerül sor a médiatudatos, kritikus gondolkodás ösztönzésére, az etikus viselkedés betartására. A média egyes elemei a manipuláció eszközei is lehetnek, a tudatos befolyásolás jelei jól azonosíthatók. A helyes médiahasználatra való felkészítéssel, a helyes viselkedésminták megfigyelésével megelőzhető a káros függőség kialakulása. Az eszközhasználat során ügyelni kell az önálló döntéshozatalon alapuló mértéktartásra. Fontos azoknak a helyzeteknek a felismerése, melyekben elkerülhetetlen a segítségkérés.

Az *információs társadalom* témakör tárgyalása során a tanulók olyan normákat, értékeket ismernek meg, melyek hozzájárulnak az erkölcsi neveléshez és ezen keresztül a családi életre neveléshez. Az elektronikus szolgáltatások igénybevétele egyéni felelősségvállalással jár, amely támogatja a társadalmi folyamatok megismerését. Az online tevékenységek végzésekor lehetőség nyílik a társas kapcsolatok ápolására, a szociális kompetencia fejlesztésére, a folyamatokban való aktív és kritikus részvétellel fejlődik az önismeret, és a szövegértő, feldolgozó képesség.

Az informatikai eszközhasználat készségszintű elsajátítása támogatja a tanulás eredményességét, hozzájárul az élményszerű, korszerű eszközökkel támogatott tanulás megvalósításához, lehetőséget nyújt a folyamatos és hatékony önképzéshez.

Az informatikai eszközök használata során cél, hogy a felhasználók törődjenek a testi és lelki egészségükkel, munkájukat egészséges munkakörnyezetben végezzék. A jövőorientált gondolkodás kialakítása érdekében érdemes megismerni az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásait, a környezetet kímélő energiatakarékos üzemmódokat. A társadalmi tevékenységek hatással vannak a környezetre, a környezet megóvása érdekében a környezettudatos életmód kialakítására és az ezzel kapcsolatos információk keresésére is hangsúlyt kell fektetni.

Az online rendszerek megismerésével lehetővé válik a valós és virtuális kapcsolatok közötti különbségek azonosítása. A világhálóról származó tartalmak különböző hitelességűek,

ezért eleinte csak a biztonságos információforrások használata javasolt, a későbbi évfolyamokon a tanulók tanulmányi feladataiknak, érdeklődésüknek megfelelően, körültekintően bővíthetik az alkalmazott források és felhasználások körét.

A *könyvtárhasználati* tudás a kiemelt fejlesztési területek mindegyikében elengedhetetlen, mivel minden téma megismerése hatékony és kritikai szemléletet igényel. Ezen belül is kiemelkedik a nemzeti műveltség, értékek és az egyetemes kultúra megismertetése, hiszen ezek alapvető eszközei az információforrások. A demokráciára nevelés és az állampolgári kompetencia fejlesztésének fontos része az információhoz való jog tudatosítása és a megszerzéséhez, megértéséhez, a társadalom érdekében való aktív felhasználásához szükséges tudás fejlesztése. Az információ feldolgozása sok erkölcsi kérdés megvitatását teszi szükségessé, melyekkel a tanulók társas kapcsolati kultúrája fejleszthető.

A könyvtári informatika keretén belül kerül sor annak a megtanítására, hogy hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások a tanulás során. A forrás- és könyvtárhasználat tanulása segít az információkeresés és a tanulás folyamatának megértésében, a tanulási stratégia fejlesztésében. A témakör a gyakorlatközpontúságból adódó folyamatos tevékenykedtetéssel és az együttműködést igénylő csoportmunkával járul hozzá a differenciáláshoz. Mind az anyanyelvi, mind a digitális kulcskompetenciák fejlesztése területén kiemelt jelentősége van az információs problémamegoldás folyamatának, valamint ezek bemutatásának. A könyvtárhasználat tanítása során cél, hogy a tanulók a nyomtatott és a digitális eszközök segítségével önállóan és tudatosan használjanak könyvtárakat, anyanyelvi és idegen nyelvű információforrásokat.

5–6. évfolyam

A tanulók az *informatikai eszközök használata* során megismerik a számítógépet, annak főbb egységeit, a perifériákat. Kezdetben tanári segítséggel, később önállóan használják a legfontosabb eszközöket. Megismerik a fájl- és mappakezeléssel kapcsolatos műveleteket és a víruskereső program használatát. A számítógép kezelése során figyelembe veszik, hogy az adatok védelméről is gondoskodniuk kell.

Az *alkalmazói ismeretek* témakörben a tanulmányi és közösségi feladataikhoz kapcsolódóan kerül sor a számítógépes programok használatára. A szövegszerkesztő és prezentációkészítő alkalmazások használata az egyéni munka mellett a csoportmunka során is megjelenik. A multimédiás környezetben szövegek, képek, animációk, hangok kezelésével foglalkoznak.

Az információszerzés során az adatokat rendszerezni kell, hogy később könnyebben feldolgozhatók legyenek. A tanulók megismerik a táblázatos adattárolás, a grafikus adatábrázolás, az esztétikus adatmegjelenítés formáit. Először tanári segítséggel értelmezik a rendszerezett formában megjelenő adatokat, később önállóan is tudnak hasonló formában adatokat rendezni.

A korábbi ismeretek alapján és az életkori sajátosságoknak megfelelően ebben a képzési szakaszban a tanulók a *problémamegoldás* alapvető folyamatával és elemeivel ismerkednek meg. A problémamegoldás előtt információkat gyűjtenek, és megtervezik a folyamatot. A tanulók kezdetben közösen értelmeznek kész algoritmusokat. Eleinte tanári segítséggel, majd egyre önállóbban készítenek egyes tevékenységeket leíró algoritmusokat és folyamatábrákat.

A problémamegoldás érdekében az életkori sajátosságnak megfelelő fejlesztőrendszerek használata ajánlott. A szoftverek használata közben a tanulók megismerkednek az utasításokkal, egyszerű programokat írnak, kész programokat értelmeznek.

A tanulási képességek fejlesztése és a tanulási folyamatok támogatása érdekében interaktív oktatóprogramok alkalmazására kerül sor. Az oktatóprogramok használata közben a tanulók azonosítják az algoritmusok lépéseit, tanulmányozzák a beállítások módosító szerepét. Az interaktív programhasználat során beavatkoznak a folyamatokba, a beavatkozások következményeinek megfigyelése lehetővé teszi a programok hatékony, tudatos irányítását.

Az információszerzés egyre inkább átkerül az internetre. Ebben a korosztályban elsősorban tanári irányítással zajlik az információszerzés. Az interneten történő tájékozódás és a szükséges információ beszerzése érdekében meg kell ismerni a böngésző szolgáltatásait. A tanulók eleinte a tanár által ajánlott oldalakat keresik fel, később megismerik a kulcsszavas és tematikus keresőgépek használatát is.

Az információs társadalomban alapvető elvárás, hogy a tanulónak legyen saját postafiókjá, ismerje az elektronikus levelezés alapvető funkcióit és az *infokommunikáció* szabályait. Fontos tisztázni az adatvédelem jelentőségét.

A hagyományos média mellett a tanulás, művelődés során egyre nagyobb szerepet kap az elektronikus adathordozók és az interneten lévő tartalmak használata.

Az *információs társadalom* témakör feldolgozása közben a tanulók megismerkednek az internet használata közben felmerülő problémákra, felkészülnek azokra a feladatokra, amelyek az online világban várnak rájuk. Tapasztalatot szereznek az informatikai biztonsággal kapcsolatos területeken, megismerkednek a számítógép védelmi lehetőségeivel, a személyes adatvédelemmel. A tanulók a tanulás során számtalan különböző minőségű információforrással találkoznak. A célnak megfelelő források kiválasztása megfelelő tapasztalaton alapul, melynek érdekében az információforrások hitelességének megítélésére, értékelésére kerül sor. A tanulást támogató információforrások saját dokumentumokban való alkalmazása, az információforrásokra

való hivatkozások egyre nagyobb szerepet töltenek be a tanulás során, ennek érdekében a tanulók hivatkozásokat tartalmazó mintákat tekintenek meg és értelmeznek.

Az e-szolgáltatások fontos szerepet töltenek be az információs társadalom kialakításakor, ennek érdekében a tanulók az életkori sajátosságoknak megfelelő elektronikus szolgáltatásokat ismernek meg, azonosítják azok szerepét. Megfigyelik a szolgáltatások működését, megfogalmazzák az eljárások futtatása közben szerzett tapasztalataikat, azonosítják az egyes eljárások célját. Kiválasztják a személyes igényeiknek megfelelő szolgáltatásokat, megismerik a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges eljárásokat, és tapasztalatot szereznek azok biztonságos működésében.

A *könyvtári informatika* fejlesztési területen ebben a szakaszban az alsó tagozaton szerzett iskolai könyvtári és gyermekkönyvtári tapasztalatokra építve a megszerzett tudás rendszerezése és tudatosítása kerül középpontba. A tudás bővítése és a szokásformálás során egyre hangsúlyosabb szerepet kap a könyvtári források és szolgáltatások tanulásban való felhasználása. Cél, hogy a tanuló minden tantárggyal kapcsolatban megismerje a különböző források felhasználási lehetőségeit.

Ezek az évfolyamokon cél, hogy a tanuló tanári irányítás mellett önállóan tájékozódjon az iskola könyvtárában. Kiemelt szerepet kap a korosztály számára készült nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő művekben való önálló tájékozódás, és a szerzett információk megadott szempontok szerinti felhasználása, a források azonosítása.

6. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év

1 óra/hét

Az éves óraszám felosztása

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Az informatikai eszközök használata	4 óra
2.	Alkalmazói ismeretek	2 óra
3.	Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	1 óra
4.	Infokommunikáció	4 óra

5.	Az információs társadalom	4 óra
6.	Könyvtári informatika	2 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órak eret 4 óra
Előzetes tudás	Programok indítása.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Adott informatikai környezet tudatos használata. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásával való ismerkedés. A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás megteremtése. Víruskereső programok használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p style="text-align: center;"><i>Adott informatikai környezet tudatos használata</i></p> <p>Ismerkedés a számítástechnika fő alkalmazási területeivel.</p> <p>Az informatikai eszközök választásának szempontjai.</p> <p>Az alkalmazási területek összegyűjtése csoportmunkában.</p>		<p style="text-align: center;"><i>Természetismeret:</i></p> <p>a számítógépek szerepe az időjárás-előrejelzésben; számítógépes modellek alkalmazása; mérések és vezérlések a számítógéppel.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásának megismertetése</i></p> <p>Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet megismerése.</p> <p>A számítógép káros hatását csökkentő egyszerű mozgásgyakorlatok végzése.</p>		<p style="text-align: center;"><i>Természetismeret:</i></p> <p>az egyes életszakaszokra jellemző testarányok és méretek; az érzékszervek védelmét biztosító szabályok. A környezeti állapot és az ember egészsége közötti kapcsolat.</p> <p style="text-align: center;"><i>Testnevelés és sport:</i> az irodai és a</p>

	számítógép előtt végzett munkához gyakorlatok.
<p><i>Az operációs rendszer alapműveleteinek megismerése</i></p> <p>Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközközelés.</p> <p>Mappaműveletek: mappaszerkezet létrehozása, másolás, mozgatás, törlés, átnevezés.</p> <p>Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás, keresés.</p> <p>Állományok típusai.</p> <p>Számítástechnikai mértékegységek.</p>	<p><i>Természetismeret; matematika; idegen nyelvek; magyar nyelv és irodalom: a számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása során a fájl- és mappaműveletek alkalmazása, mértékegységek, számrendszerek.</i></p>
<p><i>A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás</i></p> <p>A számítógép és a legszükségesebb perifériák rendeltetésszerű használata.</p> <p>Az iskolai hálózat használata. Hálózati be- és kijelentkezés, hozzáférési jogok, adatvédelem.</p> <p>A gépterem házirendjének megismerése, betartása.</p>	
<p><i>Víruskereső programok használata</i></p> <p>Víruskereső program alkalmazása, vírus keresése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Információ, adat, bit, számítógép, periféria, billentyűzet, monitor, egér, háttértár, operációs rendszer, állománytípus, állományművelet, mappaművelet, hozzáférési jog, vírus, víruskereső program.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 12 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Előzetes	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete és	

tudás	alkalmazása. Szövegbevitel billentyűzetről.
--------------	---

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szöveges dokumentumok létrehozása, mentése. Szövegműveletek végrehajtása. Multimédiás dokumentumok előállítása kész alapelemekből.
---	---

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása, mentése</i></p> <p>Rajzok készítése.</p> <p>Műveletek rajzrészletekkel.</p> <p>Elemi alakzatok rajzolása, módosítása.</p> <p>A vágólap használata.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> rajz készítése történelmi vagy társadalmi témáról, pl. címer, családfa, egyszerű alaprajzok készítése.</p> <p><i>Természetismeret:</i> természettudományi témájú ismeretterjesztő források tanári segítségével történő keresése, követése, értelmezése, az ismeretszerzés eredményeinek bemutatása; vázlatrajz készítése a lakóhelyről és környékéről.</p>
<p><i>Szövegműveletek végrehajtása</i></p> <p>Állomány mentése.</p> <p>Szöveges állomány megnyitása.</p> <p>Szöveg javítása.</p> <p>Karakterformázás.</p> <p>Bekezdésformázás.</p> <p>Szöveg kijelölése, másolása, mozgatása, törlése.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; magyar nyelv és irodalom:</i> nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegek olvasása és megértése; a szövegelemzés; az</p>

<p>Helyesírás ellenőrzése.</p>	<p>információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése; alapvető nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása; rövidebb beszámoló anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott és elektronikus forrásokból.</p>
<p><i>Multimédiás dokumentumok előállítása kész alapelemekből</i></p> <p>Szöveg, kép, hang, animáció elhelyezése a dokumentumban.</p> <p>A prezentáció testreszabása, háttér, áttűnés, animáció beállítása.</p> <p>Bemutatók készítése közös munkában, csoportokban.</p> <p>Egyéb multimédiás dokumentumok előállítása.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> prezentációk készítése önállóan és csoportmunkában.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szövegegységek, multimédia, prezentáció, dia, diavetítés.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés</p>	
<p>Előzetes tudás</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az adatok rögzítését, értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök megismerése. Adatok csoportosítása, táblázatba rendezése. Néhány közhasznú információforrás használata. Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben.</p>	

Térképhasználati ismeretek alapozása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Az adat értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök megismerése</i></p> <p>Az adat fogalmának megismerése.</p> <p>Az adatok rögzítését, értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök használata.</p> <p>Adatok feldolgozását segítő műveletek végzése.</p>	<p><i>Matematika:</i> tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, összességek összehasonlítása mennyiségi tulajdonságaik szerint; becslés; mennyiségek fogalmának alapozása; tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analizálás); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés;</p> <p>Tapasztalati függvények, sorozatok alkotása, értelmezése stb.; matematikai modell keresése változások leírására, rajzolt, illetve tárgyi jelek értelmezése tevékenységgel, történés kitalálásával, szavakban megfogalmazott helyzetről, történésről készült matematikai „szöveg” értelmezése.</p> <p><i>Természetismeret:</i> az anyagok és testek érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése, összehasonlítása; kísérletek végzése, a történés többszöri megfigyelése, adatok</p>

	jegyzése, rendezése, ábrázolása; együttváltozó mennyiségek összetartozó adatként megjelölésének jegyzése.
<p><i>Adatok értelmezése, csoportosítása, táblázatba rendezése</i></p> <p>Adatok értelmezése és rögzítése táblázatban.</p>	
<p><i>Néhány közhasznú információforrás használata</i></p> <p>Közhasznú információforrások adatainak értelmezése.</p>	
<p><i>Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben</i></p> <p>Digitális tudástárak megismerése.</p> <p>Online tudástárak használata.</p>	
<p><i>Térképhasználati alapismeretek megszerzése</i></p> <p>Útvonalkeresők, térképes keresők használata.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a tanult helyek megkeresése a térképen; események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről; távolságok becslése és számítása történelmi térképeken; tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Információ, adat, információforrás, online tudástár, adatbázis, térkép, koordináta, útvonalkereső.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret
--------------------------------------	---	-----------------

cél		10 óra
	3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	
Előzetes tudás	Információ felismerése, kifejezése. Információforrások ismerete. Algoritmus ismerete, megfogalmazása. A tevékenységek műveletekre bontása önállóan vagy tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ gyűjtése, feldolgozása. A problémamegoldás lépéseinek ismerete és ábrázolása. Az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek megismerése. Csoporttevékenységben való részvétel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Az információ jellemző felhasználási lehetőségeinek megismerése</i></p> <p>A problémamegoldáshoz szükséges információ gyűjtése, felhasználása.</p> <p>Jelrendszerek ismerete.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelvek; matematika; erkölcsstan; természetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport: a tantárgyak által használt jelölésrendszerek ismerete.</i></p>
<p><i>Az algoritmus informatikai fogalmának megismerése</i></p> <p>Problémák algoritmusainak megtervezése.</p> <p>A megoldás lépéseinek szóveges, rajzos készítése, értelmezése.</p> <p>Folyamatábrára készítése.</p>		<p><i>Természetismeret; technika, életvitel és gyakorlat: a tantárgyakban tanult tevékenységek szóveges, rajzos megfogalmazása, algoritmizálása, folyamatábrák készítése.</i></p> <p><i>Matematika: gondolkodás, értelmezésmoделlek (pl. rajzos modellek, gráfok) megértése.</i></p>

	<p>Algoritmus követése, értelmezése, készítése.</p> <p>Alkotás és kreativitás –</p> <p>rendszeralkotás (elemek elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök - fadiagram, útdiagram, táblázatok – használata, készítése). Megalkotott rendszer átalakítása.</p> <p>A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.</p>
<p><i>Problémák megoldása önállóan, illetve irányított csoportmunkában</i></p> <p>Az algoritmuskészítés lépéseinek az ismerete. Algoritmus tervezése, különböző megoldási lehetőségek tanulmányozása.</p> <p>Az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek megismerése a problémamegoldás különböző fázisaiban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelvek; matematika; erkölcsstan; történelem; társadalmi és állampolgári ismeretek; természetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport: a tantárgyak tananyagainak egyéni vagy csoportos feldolgozása, a produktum bemutatása multimédiás eszközökkel.</i></p> <p>Többféle megoldási mód keresése, az alternatív megoldások összevetése.</p>
<p><i>A robotika alapjainak megismerése</i></p> <p>A folyamatos beavatkozást, vezérlést igénylő problémák megoldási módjának megismerése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a rendszeresen végrehajtandó</i></p>

	tevékenységek alaputasításainak kidolgozása.
Kulcsfogal- mak/ fogalmak	Probléma, információ, kód, utasítás, művelet, algoritmus, folyamatábra, vezérlés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
Előzetes tudás	Egyszerű felhasználói szoftverek alapszintű kezelése. Utasítások leírásainak használata. Alapvető matematikai műveletek ismerete. Síkgeometriai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Algoritmusok megvalósítása a számítógépen. Kész programok kipróbálása. Vezérlésszemléletű problémák megoldása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Adott feladat megoldásához tartozó algoritmusok megfogalmazása, megvalósítása számítógépen</i></p> <p>Fejlesztőrendszerek alaputasításainak ismerete, alkalmazása.</p> <p>Egyszerűbb feladatok megoldási algoritmusainak megvalósítása Logo vagy más fejlesztőrendszer segítségével.</p>	<p><i>Matematika:</i> modellek (pl. rajzos modellek, gráfok) értelmezése, algoritmus követése, értelmezése, készítése.</p> <p>Rendszeralkotás, elemek elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök - fadiagram, útdiagram, táblázatok – használata, készítése; megalkotott rendszer átalakítása.</p> <p>A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.</p>	
<i>A problémamegoldás során az ismert adatokból az</i>	<i>Természetismeret:</i>	

<p><i>eredmények meghatározása</i></p> <p>Adatok bevitele, az adatok alapján az eredmények meghatározása, a végeredmények megjelenítése.</p>	<p>műveletek, összefüggések kiszámolása. Válasz megfogalmazása szóban és írásban.</p> <p><i>Matematika:</i> ismerethordozók használata - oktatási-tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata.</p> <p>A programozni kívánt művelettel kapcsolatos alapvető ismeretek.</p>
<p><i>Feladatok megoldása egyszerű, automataelvű fejlesztőrendszerrel</i></p> <p>Az algoritmizálási készségek fejlesztésére alkalmas fejlesztőrendszerek megismerése.</p> <p>Problémamegoldás folyamatának értelmezése.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás a síkban (alapvető fogalmak és eljárások felidézése, alkalmazása).</p> <p>A tájékozódást segítő viszonyszavak.</p> <p>Feltételeknek megfelelő alkotások elképzelése a megalkotásuk előtt. Szerkesztések különböző eszközökkel és eljárásokkal.</p> <p>Objektumok létrehozása adott feltételek szerint.</p> <p>Geometriai alakzatok tulajdonságai.</p> <p>Koordináta-rendszer, koordináták.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Bemeneti adat, eredmény, utasítás, algoritmus.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	
Előzetes tudás	Egy fejlesztői rendszer alapszintű ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Oktatóprogramok használata. A különböző típusú beállítások módosító szerepének felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>A szabályozó eszközök hatásának megfigyelése oktatóprogramokban</i></p> <p>Interaktív oktatóprogramok használata.</p> <p>Beavatkozás a program folyamataiba.</p> <p>A beállítások módosító szerepének felismerése.</p>		<p><i>Matematika:</i></p> <p>oktatási-tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eljárás, beállítás, paraméter, interaktivitás, oktatóprogram.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 4 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Keresőkérdések alkotása, a keresés eredményének értelmezése, a keresés pontosítása. Információforrások kiválasztása, használata.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Keresőkérdések megfogalmazása</i></p> <p>Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése.</p> <p>Kulcsszavas és tematikus keresés.</p> <p>Kereső operátorok ismerete.</p> <p>Keresőkérdések megfogalmazása, értelmezése, pontosítása.</p>		
<p><i>Irányított információkeresés eredményének értelmezése</i></p> <p>Találatok értelmezése.</p> <p>A találatok során kapott információk tanulmányozása.</p> <p>A keresés céljának leginkább megfelelő oldalak felkeresése.</p>		<p><i>Biológia-egészségtan:</i> állatokról, növényekről képek, adatok gyűjtése.</p>
<p><i>Információforrások irányított kiválasztása</i></p> <p>Konkrét információforrások használata.</p> <p>Hírportálok felkeresése.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kulturális hírportálon keresztül egy meglátogatandó színházi előadás műsorának keresése.</p>
<p><i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i></p>	<p>Webhely, webcím, böngésző, link, keresés, keresőgép, tematikus keresés, kulcsszavas keresés, kereső operátorok, hivatkozásgyűjtemény.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. A számítógép alapvető használata, böngészőprogram ismerete.	
A tematikai egység nevelési-	Információ küldése, fogadása. Elektronikus levelezőrendszer használata. Saját e-mail cím készítése. Netikett ismerete.	

fejlesztési céljai	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Az információ küldésének és fogadásának megismerése. Kapcsolatteremtés infokommunikációs eszközök útján</i></p> <p>Levelezőrendszer alapvető szolgáltatásainak ismerete és alkalmazása.</p> <p>Saját e-mail cím létrehozása.</p> <p>Üzenet küldése, fogadása, válasz a kapott üzenetre, levél továbbítása, melléletek csatolása.</p> <p>A mobilkommunikáció eszközei.</p>	<p><i>Idegen nyelvek:</i> levelezés külföldi diákokkal, partneriskolákkal.</p>
<p><i>Felelős magatartás az online világban</i></p> <p>Netikett ismerete. A kommunikáció írott és íratlan szabályai.</p> <p>Adatvédelem, az információk megosztásának etikai kérdései.</p> <p>Az online kommunikációban rejlő veszélyek elleni védekezés.</p>	
<p><i>Kulcsfogalmak/fogalmak</i></p>	<p>Levelezőrendszer, e-mail cím, elektronikus levél, regisztráció, címzett, másolat, rejtett másolat, tárgy, melléklet, csatolás, válasz, továbbítás, netikett.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.3. Médiainformatika
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. CD, DVD használata. Böngészőprogram használata, fontosabb portálok ismerete.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A hagyományos és az elektronikus média kezelése, internetes média elérése, információk letöltése a számítógépre, információk értelmezése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódá</p>

		si pontok
<p><i>Internetes portálok, szöveges és képi információforrások használata</i></p> <p>Weboldalak megtekintése, mentése.</p> <p>Szöveg, kép mentése weboldalról.</p> <p>Hang-, képanyagok elérése, videomegosztó rendszerek felkeresése.</p> <p>Elektronikus könyv keresése, olvasása.</p> <p>Médiatárak keresése, médiumok elérése, használata.</p> <p>Oktatási célú adatbázisok használata.</p> <p>Oktatóprogramok használata.</p>		<p><i>Idegen nyelv:</i> nyelvi oktatóprogramok használata.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; magyar nyelv és irodalom:</i> korabeli filmek megtekintése (Magyar Nemzeti Filmarchívum), közkönyvtárak felkeresése, elektronikus könyv olvasása.</p>
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Elektronikus média, videomegosztás, elektronikus könyv, médiatár, oktatóprogram.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 4 óra
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
Előzetes tudás	<p>Az informatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok megfogalmazása.</p> <p>A számítógép vagy a programok használata során tapasztalt esetleges meghibásodások megfogalmazása.</p> <p>Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek megértése.</p> <p>Az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségek</p>	

	<p>megértése.</p> <p>Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megértése.</p> <p>Az információforrások feltüntetése a dokumentumokban.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Az informatikai biztonság kérdései</i></p> <p>Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek.</p> <p>A számítógép és a számítógépen tárolt adatok védelme.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a tevékenység elvégzéséhez és eredményéhez kapcsolódó biztonságos eszközhasználat.</i></p>
<p><i>Az adatokat – különösen a személyes információkat – érintő visszaélések, veszélyek és következmények megismerése</i></p> <p>Adatvédelemmel kapcsolatos fogalmak.</p> <p>Adatkezeléssel kapcsolatos eljárások megismerése.</p> <p>A személyes adatok védelme.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a személyes életvitel tevékenységei, eljárásai.</i></p>
<p><i>Az infokommunikációs viselkedési szabályok megismerése</i></p> <p>Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megismerése.</p> <p>A hálózat használatára vonatkozó szabályok megismerése, értelmezése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: közreműködés a közösségi normák kialakításában.</i></p>
<p><i>Az információforrások megkülönböztetése a saját dokumentumban</i></p> <p>Információforrások gyűjtése.</p> <p>A felhasznált információforrások feltüntetése a saját dokumentumban.</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan: az információ gyűjtéséhez és feldolgozáshoz szükséges kommunikációs készségek megalapozása.</i></p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom: az információs-kommunikációs társadalom műfajainak</i></p>

	megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Informatikai biztonság, adat, személyes adat, adatvédelem, adatkezelés, netikett, információ, információforrás, hivatkozás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	
Előzetes tudás	Elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos tapasztalatok, vélemények megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése. A szolgáltatások céljainak azonosítása, működésének megfigyelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Az e-szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének megismerése</i></p> <p>A globális információs társadalom jellemzői.</p> <p>Elektronikus szolgáltatások szerepe és használata a hétköznapi életben.</p>		<p><i>Biológia-egészségtan: egészséges életmód.</i></p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a környezetben megismerhető munkatevékenységek.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési	6. Könyvtári informatika	Órakeret
--------------------------------------	---------------------------------	-----------------

cél		2 óra
Előzetes tudás	A könyvtári terek, alapszolgáltatások, elterjedtebb dokumentumtípusok jellemzőinek és a könyv bibliográfiai azonosító adatainak ismerete. Betűrendezés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A könyvtár forrásainak és eszközeinek tanári segítséggel való alkotó és etikus felhasználása a tanulmányi feladatok során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Könyvtártípusok megkülönböztetése. Az iskolai könyvtár eszköztárának készség szintű használata</i></p> <p>Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.</p> <p>Az iskolai könyvtár eszköztárának készség szintű használata a könyvtári terek funkcióinak és a könyvtári abc ismeretében.</p> <p>Könyvtárlátogatás a települési könyvtárban.</p>		<p><i>Matematika:</i> ismeretek rendszerezése.</p>
<p><i>Könyvtári szolgáltatások</i></p> <p>A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése.</p> <p>A könyvtár alapszolgáltatásainak használata.</p> <p>A könyvtári katalógus funkciójának megértése.</p> <p>Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése.</p>		<p><i>Minden tantárgy keretében:</i> ajánlott olvasmányokkal kapcsolatos feladatok.</p> <p>Csoportos könyvtárlátogatás, könyvtári óra.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek elkülönítése és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon).</p>
<p><i>Információkeresés</i></p> <p>Megadott művek keresése a könyvtár</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> írás, szöveg-</p>

<p>szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével.</p> <p>Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.</p>	<p>kotás. Rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott (lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból.</p>
<p><i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i></p> <p>Hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk.</p> <p>A korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használata.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ismerkedés különböző információhordozók természetével, kommunikációs funkcióival és kultúrájával.</p> <p>A média kifejező eszközei. Az újság tartalmi és formai jellemzése, a nyomtatott és az online felületek összehasonlítása. Sajtóműfajok.</p> <p>A nyomtatott és az elektronikus szövegek jellemzői. Szövegek műfaji különbségének érzékelése.</p> <p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről. Helyesírási kézikönyvek.</p> <p>A média különféle funkcióinak felismerése. Adott szöveg fikciós vagy dokumentumjellegének megfigyelése, felismerése.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> segédkönyvek,</p>

	<p>kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata.</p> <p>Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.</p> <p><i>Természetismeret:</i> tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról - információgyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat).</p> <p>Térképfajták. Térkép és földgömb használata.</p> <p><i>Matematika:</i> ismerethordozók használata (pl. matematikai zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények).</p>
<p><i>Forráskiválasztás</i></p> <p>A megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása.</p> <p>A könyvtárhasználati és informatikai alapokra építő információgyűjtést igénylő feladatok.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás).</p> <p>Anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és</i></p>

	<p><i>állampolgári ismeretek:</i> információk gyűjtése adott témához segítséggel könyvtárban, médiatárban, múzeu- mokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgyakkal, jelenségekkel, műalkotásokkal kapcsolatos információk gyűjtése.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység információforrásainak használata az egyéni tevékenységhez, tervekhez kapcsolódó szöveges, képi, hang alapú információk célzott keresése tapasztalati, valamint nyomtatott és elektronikus forrásokban.</p> <p><i>Természetismeret:</i> tájékozódás a környezet anyagairól. Válogatás információs anyagokban és gyűjteményekben (könyv és médiatár, kiállítási-múzeumi anyagok).</p>
<p><i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i></p> <p>A forrásmegjelölés etikai vonatkozásainak megértése.</p> <p>Saját és mások gondolatainak elkülönítése.</p> <p>A felhasznált források önálló azonosítása a dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezésével.</p>	<p><i>Minden tantárgy, feladat esetében:</i> a forrásfelhasználás jelölése.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, kézikönyvtár, katalógus, hivatkozás, forrás, könyv, időszaki kiadvány, honlap, CD, DVD, lexikon, enciklopédia, szótár, atlasz.
--------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a 6. évfolyam végén	<p><i>A tanuló az informatikai eszközök használat témakör végére</i></p> <p>ismerje a számítógép részeinek és perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;</p> <p>tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;</p> <p>tudjon segítséggel használni multimédiás oktatóprogramokat;</p> <p>tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;</p> <p>ismerje egy vírusellenőrző program kezelését.</p> <p><i>A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére</i></p> <p>ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni a leggyakoribb karakter- és bekezdésformázásokat;</p> <p>használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit;</p> <p>ismerje egy bemutatókészítő program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;</p> <p>ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;</p> <p>segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat, tudjon különféle adatbázisokban keresni;</p> <p>tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni.</p> <p><i>A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére</i></p> <p>legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;</p> <p>ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;</p>
---	---

	<p>képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni;</p> <p>tudjon egyszerű programot készíteni;</p> <p>legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;</p> <p>a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.</p> <p><i>A tanuló az infokommunikáció témakör végére</i></p> <p>legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;</p> <p>legyen képes tanári segítséggel megadott szempontok szerint információt keresni;</p> <p>legyen képes a találatok értelmezésére;</p> <p>legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére;</p> <p>legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;</p> <p>legyen képes az interneten talált információk mentésére;</p> <p>ismerje a netikett szabályait.</p> <p><i>A tanuló az információs társadalom témakör végére</i></p> <p>ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;</p> <p>ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;</p> <p>ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket;</p> <p>ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;</p> <p>szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.</p> <p><i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i></p> <p>a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns</p>
--	---

	<p>forrásokat keresni;</p> <p>konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat;</p> <p>el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.</p>
--	---

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

6. osztály

Ismerje a számítógép részeinek és perifériáinak funkcióit, tudja azokat használni.

Tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni.

Ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni a leggyakoribb karakter- és bekezdésformázásokat.

Tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni.

Ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit.

Képes legyen segítséggel algoritmust készíteni.

A problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.

Legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára.

Legyen képes tanári segítséggel megadott szempontok szerint információt keresni.

Legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára.

Legyen képes az interneten talált információk mentésére.

Ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat.

Ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat.

El tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.

Tankönyvek, taneszközök, segédletek:

Tankönyv:

A Mozaik kiadó által forgalmazott Informatika 6. tankönyv és munkafüzet.

A tankönyvhöz tartozó digitális tankönyv, valamint interaktív tananyagok. Az Interneten keresztül elérhető MozaBook és MozaWeb interaktív alkalmazások.

Taneszközök, segédletek:

Megfelelő konfigurációjú és számú multimédiás számítógép. Megfelelő sávszélességű Internetelérés. A tematikához illeszkedő szoftverek. Az interneten fellelhető információk, elektronikus tananyagok. Transzparenssek, falitáblák.

7–8. évfolyam

Az *informatikai eszközök* közül a számítógéppel való kommunikáció során fontos egy operációs rendszer rutinszerű használata. Ezeken az évfolyamokon a tanulók már önállóan használják a legfontosabb eszközöket, segítség nélkül kezelik a fájlokat és mappákat. Napjainkban egyre fontosabbá válik az információk digitális formában való tárolása, az analóg információk digitalizálása. A digitalizált állományok mérete sokszor rendkívül nagy lehet, ezért szükséges a tömörítési módok és eljárások ismerete is.

Az *alkalmazói ismeretek* elsajátításával gyakorlottan használják a szövegszerkesztő programot, tudnak szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni. A dokumentumok esztétikus megjelenítése érdekében képek gyűjtésére, feldolgozására kerül sor képszerkesztő program segítségével. Ismerik a táblázatkezelés alapjait, a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit. Tudnak különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájukban elhelyezni, ismerik a webes publikáció jellemző elemeit.

A *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakörben a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten tovább mélyítik az algoritmusleíró eszközökkel kapcsolatos ismereteiket, egyszerű algoritmusokat értelmeznek és fogalmazznak meg. Az iskolai étellel kapcsolatos vagy egyénileg választott összetettebb problémák megoldásának folyamatát a tanulók tanári segédlettel részfolyamatokra bontják fel. A korábban megkezdett, folyamatos beavatkozást igénylő problémák tanulmányozása a paraméterértékek változtatásával és a változtatások eredményeinek megfigyelésével folytatódik.

A tanulók a problémákhoz algoritmusokat készítenek, az algoritmusokat programozási nyelven kódolják, a kódolás során megismerik a program működését, alkalmazzák a megismert utasításokat. Az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elve alapján a tanulók több oldalról megközelíthetik a problémát, feltárják a probléma szerkezetét, értelmezik az adatok közötti összefüggéseket, a strukturált megoldás érdekében eljárásokat készítenek. Az egyenletekkel leírható folyamatok tanulmányozása nem feltétlenül igényel informatikai segítséget, viszont a véletlen jelenségek tanulmányozása elképzelhetetlen a számítógép véletlenszám-generátora nélkül. A véletlenül alapuló jelenségek tanulmányozása akár a saját készítésű, akár mások által készített programok tanulmányozásakor tanulságos.

Az *infokommunikációs* eszközök használatakor, az információszerzés során az általános iskola utolsó évfolyamain az internet hatékony használata kerül előtérbe. A tanulók az egyszerű keresések mellett az összetett keresések végzésében is gyakorlatot szereznek. Az információszerzés során szerzett tapasztalatok következtében megjelenik a kritikus szemlélet

az információk hitelességével szemben. A szükséges információk megkeresésén, letöltésén túl a saját anyagaik publikálására is sor kerül.

A korábbi évek során megismert infokommunikációs eszközök bővítése, egyéb internetes és mobilkommunikációs lehetőségek megismerése következtében a tanulók egyre tudatosabban választanak a rendelkezésre álló elektronikus médiumok között. Betartják az adatvédelem alapvető szabályait, felismerik az ártó szándékú támadásokat és megfelelő eszközökkel képesek védekezni ezek ellen.

Az *információs társadalom* témakör feldolgozása során a tanulók megismerik az információkezeléssel kapcsolatos feladatokat, a veszélyek elhárítási lehetőségeit, a jogi és etikai vonatkozásokat. Az alkalmazás során kiemelt szerepet kap az információforrások hitelességének értékelése, az információk etikus használata. Az informatikai eszközök használatakor törekednek a helyes módszerek kialakítására, megismerik a kulturált együttélésre vonatkozó szabályokat és betartják azokat. Az informatikai eszközök használata jelentősen hozzájárul a változásokhoz, ezért érdemes megismerni a fejlődés egyes szakaszait.

A tanulók az életkori sajátosságoknak és az igényeknek megfelelő elektronikus szolgáltatásokkal ismerkednek meg, majd sor kerül azok hétköznapi életben betöltött szerepének, céljainak azonosítására és biztonságos, kritikus használatára. A fejlesztés során a szolgáltatások kiválasztását követően a működés megfigyelése és megértése, az egyes funkciók kipróbálása, a működési algoritmusok azonosítása, az eljárások értő alkalmazása és a kritikus szemléletmód kialakítása kap hangsúlyos szerepet.

A *könyvtári informatika* fejlesztési területen az egyre tudatosabb könyvtárhasználóvá nevelés a kiemelt cél. Ehhez járul hozzá az információs problémamegoldás alapvető lépéseinek ismerete, az egyes eszközök, módszerek tanári támogatással történő alkalmazása, továbbá az iskolai könyvtár állományának és szolgáltatásainak önálló használata. Az önálló forráskiválasztást és -használatot, a döntések meghozását támogatja, hogy a tanulók megismerik az egyes könyvtártípusok és szolgáltatásaik jellemzőit, különbségeit, a nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, tájékoztató eszközök széles tárházát, azok információs értékét.

A különböző tantárgyi gyűjtőmunkákhoz, projektmunkákhoz kapcsolódó támogatásban, értékelésben hangsúlyos szerepet kapnak az etikai és jogi vonatkozások, a forrásjegyzék készítése és a hivatkozások.

7. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év

1 óra/hét

Az éves óraszám felosztása

Téma kör sorszama	Témakör	Ó raszám
-------------------------	---------	-------------

1.	Az informatikai eszközök használata	4 óra
2.	Alkalmazói ismeretek	1 8 óra
3.	Infokommunikáció	8 óra
4.	Az információs társadalom	6 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tájékozódás a különböző informatikai környezetekben. Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata. Az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásainak használata. Az ismert eszközök közül az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszköz kiválasztása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Tájékozódás a különböző informatikai környezetekben</i></p> <p>Számítógépes és nem számítógépes informatikai környezetek megismerése, összehasonlítása.</p>		<p><i>Fizika:</i> egyes technikai eszközök működésének megfigyelése, a működés feltételeinek értelmezése a mindennapi környezetben.</p>
<p><i>Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata</i></p> <p>A számítógép fő egységei. Neumann elvű gépek fő részei. Bemeneti és kimeneti perifériák, adathordozó eszközök működési elvei. Az eszközök helyes használatának elsajátítása.</p>		

Digitalizálás. Képek szkennelése. Digitális fotózás.		
<p><i>Az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásainak használata</i></p> <p>Az operációs rendszer grafikus felületének magabiztos használata.</p> <p>A hálózati operációs rendszerek funkciói, főbb szolgáltatásai.</p> <p>Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolatok.</p> <p>Az iskolai hálózat vázlatos felépítése.</p>	<p><i>Fizika; biológia-egészségtan; kémia: a tudomány és a technika mindennapi élettel való kapcsolata, az egyéni felelősség kérdése.</i></p>	
<p><i>Az ismert eszközök közül az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszköz kiválasztása</i></p> <p>Az adott feladat elemzése. A probléma megoldásához szükséges informatikai eszköz kiválasztása.</p> <p>A probléma megoldásához szükséges funkciók elsajátítása.</p> <p>Nyomtatás fájlba, pdf állományok készítése. Környezettudatos viselkedés nyomtatáskor.</p> <p>Be-, illetve kitömörítés.</p>	<p><i>Fizika; kémia; matematika; biológia-egészségtan: a tantárgyi órán felmerülő feladatok informatikai eszközzel történő megoldása. Az adott helyzethez legjobban illeszkedő hardver és szoftver kiválasztása. A tanórán bemutatott kísérlet vagy vizsgálat jegyzőkönyvének nyomtatása.</i></p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Monitor, nyomtató, adathordozó, pendrive, merevlemez, CD, CD-olvasó, digitalizálás, hálózat, hálózati szolgáltatás, tömörítés, tömörített állomány.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 18 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok	

elektronikus létrehozása	
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. A szövegszerkesztés alapfogalmainak ismerete. A leggyakoribb karakter- és bekezdésformázások önálló végzése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. Objektumok szövegben való elhelyezése. Összetett dokumentum készítése. Táblázatkészítés szövegszerkesztővel. Digitális képek alakítása, formázása. Hangszerkesztés. Webes publikáció készítése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Szöveges, rajzos dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása</i></p> <p>Kisebb méretű dokumentum minta vagy leírás alapján történő szerkesztése.</p> <p><i>Objektumok a szövegben</i></p> <p>Objektumok beillesztése a szövegbe.</p> <p>A szövegben elhelyezhető különböző objektumok (kép, szöveg, rajz) tulajdonságainak megismerése, az egyes jellemzők módosítása.</p> <p><i>Összetett dokumentum készítése</i></p> <p>Egyszerű szöveget, rajzot és táblázatot is tartalmazó dokumentumok elkészítése.</p> <p>Szöveg mentése különböző formátumokban.</p> <p><i>Táblázatkészítés szövegszerkesztővel</i></p> <p>Táblázat beszúrása szövegbe. A táblázat tulajdonságainak beállítása. Táblázat formázása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás a társadalmi (közösségi) élet különböző területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban).</p> <p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> kísérlet vagy vizsgálat jegyzőkönyvének elkészítése.</p>
<p><i>Információk publikálásának különböző módjai az interneten</i></p> <p>Weblap készítése.</p> <p>Bloghasználat megismerése.</p>	
<p><i>Digitális képek alakítása, formázása</i></p> <p>Digitális képek jellemzőinek megismerése.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> a technikai médiumok képalkotó módszerei;</p>

Képszerkesztő program használata. Műveletek képekkel, képszerkesztés, képvágás.	vizuális reklámok.
Kulcsfogalmak/fo galmak	Szöveg, digitális kép, weblap, blog.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. Példák megnevezése a táblázatok mindennapi életben történő használatára vonatkozóan. Alkalmazói programok fájlműveletei. A térképhasználat alapjainak ismerete.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Táblázatkezelés. Táblázatos dokumentumok készítése. Az adatkezelés alapjainak fejlesztése. Az információ és adat ábrázolása, értelmezése, grafikus eszközök, módszerek. Térképhasználati ismeretek felhasználása, keresése az interneten.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Táblázatkezelés</i></p> <p>Táblázatkezelő program használata.</p> <p>A munkakörnyezet beállítása.</p> <p>A táblázatkezelő menürendszerének megismerése.</p>		
<p><i>Táblázatos dokumentumok. Az adatkezelés alapjai</i></p> <p>Táblázatok használata a mindennapi életben.</p> <p>Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása.</p> <p>Adattípusok megismerése.</p> <p>Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása.</p> <p>Cellahivatkozások használata.</p> <p>Képletek szerkesztése. A konstans, relatív és abszolút hivatkozás fogalmának megismerése.</p>		<p><i>Matematika:</i></p> <p>ismeretek alkalmazása az újabb ismeretek megszerzésében, a gyakorlati életben és más tantárgyak keretében (pl. százalék, kamatos kamat, terület-, felszín-, térfogatszámítás, relatív gyakoriság, valószínűség, logaritmus függvény).</p> <p>Táblázatok készítése.</p>

	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz: Mérési adatok, ábrák, értelmezése. Természeti jelenségek, folyamatok időbeli lefolyásának leírása függvényekkel, diagramok elemzése, értelmezése.</i></p>
<p><i>Az információ és adat ábrázolása, értelmezése, grafikus eszközök, módszerek</i></p> <p>Adatok megjelenítése, kiemelése, aktuális információ keresése.</p> <p>Az adatok gyűjtése, csoportosítása, értelmezése.</p> <p>Diagramok készítése. Diagramtípus kiválasztása, szerkesztése, módosítása.</p>	<p><i>Fizika; kémia; földrajz; biológia-egészségtan: a vizsgált természeti és technikai rendszerek állapotának leírására szolgáló szempontok és módszerek használata.</i></p>
<p><i>Térképhasználati ismeretek felhasználása, keresése az interneten</i></p> <p>Térképhasználati ismeretek alkalmazása.</p> <p>Térképek keresése, használata.</p> <p>Keresés a térképeken, a térképek átalakítása.</p>	<p><i>Földrajz; fizika: a térbeli tájékozódást szolgáló eszközök és módszerek alapjai és felhasználásuk. A GPS idő-, távolság- és sebességadatainak értelmezése.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, cella, oszlop, sor, aktív cella, tartomány, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, konstans, relatív és abszolút hivatkozás, képlet, függvény, diagram.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Infokommunikáció</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
	<p>3.1. Információkeresés, információközlési rendszerek</p>	

Előzetes tudás	Böngészőprogramok, keresők, levelezőrendszerek használata. Információkeresés az interneten. Megadott művek elektronikus katalógusban való visszakeresése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az információk hatékony keresése, a legfontosabb információk megtalálása, a hiteles és nem hiteles információk megkülönböztetése, információk kritikus kezelése, a tartalmak publikálásra való előkészítése.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Összetett keresések űrlapok segítségével</i> Tematikus és kulcsszavas keresőgépek használata az információ elérésére, több keresési szempont egyidejű érvényesítése, űrlapok kitöltése.	<i>Földrajz:</i> a Föld országainak, fővárosainak bemutatásához, prezentációk készítéséhez anyagok gyűjtése, kiselőadás készítése.
<i>Hatékony, céltudatos információszerzés</i> A keresés folyamata. Keresőkérdés alkotása. Releváns információk kiszűrése a kereső által megtalált adathalmazból.	
<i>Információforrások irányított kiválasztása, hitelességének vizsgálata, szelektálása</i> Helyi könyvtári és a korosztálynak szóló elterjedt adatbázisok. Az információk elemzése hitelesség szempontjából. Több hasonló tartalmú oldal összehasonlítása.	<i>Fizika:</i> természettudományos anyagok gyűjtése, a megbízhatóság vizsgálata.
<i>Nyomtatásra és webes publikálásra szánt dokumentumok készítése</i> Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok. Nyomtatási beállítások. Webes publikálásra alkalmas fájlformátumok megismerése. Internetes oldalak feltöltése egy nyilvános tárhelyre.	

Publikus és nem publikus adatok megkülönböztetése.	
ulcsfo galma k/fogal mak	Keresés, letöltés, publikálás, hitelesség, űrlap.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Előzetes tudás	Elektronikus levél írása, fogadása, új postafiók regisztrálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A modern infokommunikációs eszközök hatékony használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>A kommunikációs modell megismerése</i></p> <p>Az információ küldésének és fogadásának kommunikációs eszközei, funkciói, kiválasztási szempontjai.</p> <p>Az elektronikus levelezés alapjai.</p> <p>A mobilkommunikáció eszközei.</p> <p>Kapcsolatteremtés infokommunikációs eszközök útján.</p> <p>Az internet kommunikációs szolgáltatásai.</p>		<p><i>Kémia; biológia-egészségtan: feladatok közös kidolgozása kommunikációs csatornákon keresztül.</i></p>
<p><i>A kommunikációs célnak megfelelő választás a médiumok között</i></p> <p>A fogyatékkal élőkkel való és a fogyatékkal élők közötti kommunikációt biztosító eszközök megismerése.</p> <p>A virtuális tér közlekedési szabályai.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: közösségi portálokön megjelenő személyes adatok vizsgálata a</i></p>

A kommunikációs médiumok és szerepük.	védelem és adatbiztonság szempontjából.
ulcsfo galm ak/ fogal mak	Kommunikációs modell, üzenet, internetes kommunikáció, mobilkommunikáció, adatvédelem.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.3. Médiainformatika	
Előzetes tudás	A hagyományos és az elektronikus média kezelése, az internetes média elérése, egyes elemek letöltése. A médiában megjelenő információk hitelességének kritikus értékelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A legújabb médiainformatikai technológiák használata, alkalmazása; önálló és kritikus attitűd fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>A hagyományos médiumok modern megjelenési formáinak megismerése, alkalmazásuk a megismerési folyamatban</i></p> <p>A média alkalmazási lehetőségei.</p> <p>Internetes portálok, szöveges és képi információforrások.</p> <p>Internet, televízió, rádió használata.</p> <p>Elektronikus könyv, hangoskönyv használata.</p> <p>Szótárak, lexikonok, folyóiratok az interneten.</p> <p>Képek, zenék, filmek elérése az interneten.</p> <p>Oktatóprogramok, oktatóanyagok keresése az interneten.</p> <p>Internetes térképek keresése.</p>	<p><i>Matematika:</i> bonyolult vagy érdekes függvények vizsgálatához anyaggyűjtés, digitális táblára anyagfeldolgozáshoz.</p> <p><i>Földrajz:</i> térképhasználat.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> hangoskönyv, elektronikus könyv.</p> <p><i>Idegen nyelvek;</i> <i>magyar nyelv és irodalom:</i> szótárak, lexikonok használata.</p>	

<p>ulcsfo galma k/ fogalm ak</p>	<p>Internetes oktatóprogram, regisztráció, online szótár, online elérés, elektronikus könyv, hangoskönyv, információmegosztó portálok.</p>
--	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Az információs társadalom	Órak eret 6 óra
	4.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
Előzetes tudás	<p>Informatikai biztonsággal, információkezeléssel kapcsolatos tapasztalatok. Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése, véleményezése.</p>	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Az információ előállítása, megosztása, terjesztése, használata, átalakítása.</p> <p>Az információ kezelése során felmerülő veszélyek felismerése, elhárításuk lehetőségei.</p> <p>Az információforrások hitelességének értékelése.</p> <p>Viselkedési szabályok közös kialakítása, a kulturált együttélés szabályainak betartása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Az adatokkal, különösen a személyes adatokkal való visszaélések, veszélyek és következmények megismerése, azok kivédése, a védekezés módszereinek és szempontjainak megismerése</i></p> <p>Az adatvédelemmel kapcsolatos feladatok megismerése.</p> <p>Az adatokkal való visszaélések kivédése.</p> <p>Az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyek és következmények megismerése.</p> <p>Védekezési módszerek és szempontok megismerése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: az emberi tevékenységek hatásainak felismerése, a tevékenységek nem várt hatásainak kezelési ismeretei.</i></p>	

<p><i>Az információ hitelessége és ellenőrzési lehetőségeinek megismerése</i></p> <p>Megbízható információforrások ismerete.</p> <p>Az információ hitelességének értékelése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenységekhez szükséges információk kiválasztása és alkalmazása. A különböző eredetű információk szűrése, értékelése, összekapcsolása, érvényességük kiterjesztése.</p>
<p><i>Az informatikai eszközök alkalmazásának fontosabb etikai kérdései</i></p> <p>A jogtiszta szoftverhasználat előnyei.</p> <p>Szabadon vagy korlátozottan használható programok használata.</p> <p>A programhasználat során betartandó jogok és köteleességek.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> az iskolai környezet rendje, tisztasága.</p> <p><i>Matematika:</i> matematikai modellek (pl. nyitott mondatok, gráfok, sorozatok, függvények, függvényábrázolás, számítógépes programok, statisztikai elemzések), alkalmazásuk módja, korlátai (pontosság, értelmezhetőség).</p>
<p><i>Az információforrások etikus felhasználásának megismerése</i></p> <p>Az információszerzés folyamatának ismerete.</p> <p>Az információforrások etikus felhasználása.</p> <p>Az információforrások feltüntetése.</p> <p>Az információ értéként való kezelése, megosztása.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a személyes felelősség belátása és érvényesítése a közvetlen környezet alakításában.</p> <p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> információk keresése, könyvtár-, folyóirat- és internethasználat, adatbázisok, szimulációk</p>

	<p>használata, kiselőadások tervezése.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az információs kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése.</p>
<p><i>Az információ és az informatika emberi kapcsolatokra gyakorolt hatásának megismerése</i></p> <p>Az információ szerepe az információs társadalomban.</p> <p>Az informatikai eszközök használatának következményei.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a probléma megoldásához szükséges komplex tájékozódás.</p>
<p>Kulcsfogalmak /fogalmak</p>	<p>Adat, adathalászat, kéretlen levél (spam), lánclevél (hoax), információ, információforrás, hitelesség, megbízhatóság, jogtisztaszoftver, licenc, ingyenes szoftver, korlátozottan használható szoftver.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos tapasztalatok, vélemények megfogalmazása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése.</p> <p>Az elektronikus szolgáltatások használata, a biztonság figyelembevétele, a kritikus szemléletmód kialakítása.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási</p>

		pontok
<p style="text-align: center;"><i>Az e-szolgáltatások használatának célirányos megismerése</i></p> <p style="text-align: center;">Az elektronikus szolgáltatások funkcióinak megismerése.</p> <p style="text-align: center;">Az elektronikus szolgáltatások működésének megismerése, a szolgáltatások igénybevétele, használata, lemondása.</p>		<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a megtakarítási lehetőségek felismerése, a hatékonyság, egészség- és környezettudatosság érvényesítése.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, média, elektronikus szolgáltatások, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó.	

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

7. osztály

Ismerje meg a különböző informatikai környezeteket.

Segítséggel legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszközök kiválasztására.

Tudjon dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni.

Tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni.

Tudjon egyszerű táblázatot létrehozni.

Tegyen képes megkeresni a kívánt információt.

Ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait.

Használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.

Legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.

Ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást.

Tankönyvek, taneszközök, segédletek:

Tankönyv:

A Mozaik kiadó által forgalmazott Informatika 7. tankönyv és munkafüzet.

A tankönyvhöz tartozó digitális tankönyv, valamint interaktív tananyagok. Az Interneten keresztül elérhető MozaBook és MozaWeb interaktív alkalmazások.

Tanesczközök, segédletek:

Megfelelő konfigurációjú és számú multimédiás számítógép. Megfelelő sávszélességű Internetelérés. A tematikához illeszkedő szoftverek. Az interneten fellelhető információk, elektronikus tananyagok. Transzparenssek, falitáblák.

8. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év

1 óra/hét

Az éves óraszám felosztása

Té makör sorszáma	Témakör	Óra szám
1.	Alkalmazói ismeretek	18 óra
2.	Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	12 óra
3.	Könyvtári informatika	6 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Alkalmazói ismeretek	Órak eret 18 óra
	1.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. A szövegszerkesztés alapfogalmainak ismerete. A leggyakoribb karakter- és bekezdésformázások önálló végzése.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. Objektumok szövegben való elhelyezése. Összetett dokumentum készítése. Táblázatkészítés szövegszerkesztővel. Digitális képek alakítása, formázása. Hangszerkesztés. Webes	

	publikáció készítése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Szöveges, rajzos dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása</i></p> <p>Kisebb méretű dokumentum minta vagy leírás alapján történő szerkesztése.</p> <p><i>Objektumok a szövegben</i></p> <p>Objektumok beillesztése a szövegbe.</p> <p>A szövegben elhelyezhető különböző objektumok (kép, szöveg, rajz) tulajdonságainak megismerése, az egyes jellemzők módosítása.</p> <p><i>Összetett dokumentum készítése</i></p> <p>Egyszerű szöveget, rajzot és táblázatot is tartalmazó dokumentumok elkészítése.</p> <p>Szöveg mentése különböző formátumokban.</p> <p><i>Táblázatkészítés szövegszerkesztővel</i></p> <p>Táblázat beszúrása szövegbe. A táblázat tulajdonságainak beállítása. Táblázat formázása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás a társadalmi (közösségi) élet különböző területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban).</p> <p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> kísérlet vagy vizsgálat jegyzőkönyvének elkészítése.</p>
<p><i>Információk publikálásának különböző módjai az interneten</i></p> <p>Weblap készítése.</p> <p>Bloghasználat megismerése.</p>	
<p><i>Digitális képek alakítása, formázása</i></p> <p>Digitális képek jellemzőinek megismerése.</p> <p>Képszerkesztő program használata.</p> <p>Műveletek képekkel, képszerkesztés, képvágás.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> a technikai médiumok képkalkoló módszerei; vizuális reklámok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szöveg, digitális kép, weblap, blog.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. Példák megnevezése a táblázatok mindennapi életben történő használatára vonatkozóan. Alkalmazói programok fájlműveletei. A térképhasználat alapjainak ismerete.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Táblázatkezelés. Táblázatos dokumentumok készítése. Az adatkezelés alapjainak fejlesztése. Az információ és adat ábrázolása, értelmezése, grafikus eszközök, módszerek. Térképhasználati ismeretek felhasználása, keresése az interneten.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Táblázatkezelés</i></p> <p>Táblázatkezelő program használata.</p> <p>A munkakörnyezet beállítása.</p> <p>A táblázatkezelő menürendszerének megismerése.</p>		
<p><i>Táblázatos dokumentumok. Az adatkezelés alapjai</i></p> <p>Táblázatok használata a mindennapi életben.</p> <p>Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása.</p> <p>Adattípusok megismerése.</p> <p>Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása.</p> <p>Cellahivatkozások használata.</p> <p>Képletek szerkesztése. A konstans, relatív és abszolút hivatkozás fogalmának megismerése.</p>		<p><i>Matematika:</i> ismeretek alkalmazása az újabb ismeretek megszerzésében, a gyakorlati életben és más tantárgyak keretében (pl. százalék, kamatos kamat, terület-, felszín-, térfogatszámítás, relatív gyakoriság, valószínűség, logaritmus függvény). Táblázatok készítése.</p> <p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz:</i> Mérési adatok, ábrák, értelmezése. Természeti jelenségek, folyamatok időbeli lefolyásának leírása függvényekkel,</p>

	diagramok elemzése, értelmezése.
<p><i>Az információ és adat ábrázolása, értelmezése, grafikus eszközök, módszerek</i></p> <p>Adatok megjelenítése, kiemelése, aktuális információ keresése.</p> <p>Az adatok gyűjtése, csoportosítása, értelmezése.</p> <p>Diagramok készítése. Diagramtípus kiválasztása, szerkesztése, módosítása.</p>	<p><i>Fizika; kémia; földrajz; biológia-egészségtan:</i> a vizsgált természeti és technikai rendszerek állapotának leírására szolgáló szempontok és módszerek használata.</p>
<p><i>Térképhasználati ismeretek felhasználása, keresése az interneten</i></p> <p>Térképhasználati ismeretek alkalmazása.</p> <p>Térképek keresése, használata.</p> <p>Keresés a térképeken, a térképek átalakítása.</p>	<p><i>Földrajz; fizika:</i> a térbeli tájékozódást szolgáló eszközök és módszerek alapjai és felhasználásuk. A GPS idő-, távolság- és sebességadatainak értelmezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, cella, oszlop, sor, aktív cella, tartomány, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, konstans, relatív és abszolút hivatkozás, képlet, függvény, diagram.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Óra keret 12 óra
	2.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	
Előzetes tudás	Az információ világában való tájékozódás képessége, jelrendszer ismerete. Algoritmusleírás eszközeinek ismerete. Egyszerű folyamatábra értelmezése. Algoritmuskészítés. Egy fejlesztőrendszer ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Algoritmus leírása. A feladatmegoldást segítő eszközök megismerése. Csoportos feladatmegoldás. Összetett probléma megoldása fejlesztői környezetben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<p><i>A problémák megoldásához szükséges eszközök és módszerek megismerése</i></p> <p>Az algoritmusleírás eszközeinek és módszereinek megismerése.</p> <p>Egyszerű algoritmusok készítése.</p>	<p><i>Matematika:</i> algoritmus követése, értelmezése, készítése.</p> <p><i>Elemek</i> elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök (fadiagram, útdiagram, táblázatok) használata, készítése. Megalkotott rendszer átalakítása.</p>
<p><i>Problémák megoldása önállóan, illetve irányított csoportmunkában</i></p> <p>Iskolai élethez kapcsolódó probléma megoldása önállóan vagy irányított csoportmunkában.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a tantárgyak tananyagainak feldolgozása, adatgyűjtés interneten. Az adatok tárolása és cseréje különböző informatikai eszközök felhasználásával.</p>
<p><i>A robotika alapjainak megismerése, egyszerű vezérlési problémák megoldása</i></p> <p>Egyszerű vezérlési feladatok megoldása fejlesztői környezetben.</p>	<p><i>Matematika:</i> Tájékozódás a síkban. A tájékozódást segítő viszonyok ismerete.</p> <p>A feltételeknek megfelelő alkotások elképzelése a megalkotásuk előtt. Szerkesztések különféle szerkesztési eszközökkel és eljárásokkal.</p> <p><i>Objektumok</i> létrehozása adott feltételek szerint.</p> <p><i>Geometriai</i> alakzatok tulajdonságai.</p>

	Koordinátarendszer, koordináták.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Utasítás, elágazás, ciklus, feltétel, programkód, futtatás, fordítás, tesztelés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
Előzetes tudás	Fejlesztői környezet ismerete. Adatbevitel, a végeredmény megjelenítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Algoritmusok készítése és megvalósítása. Tervezési eljárások megismerése, az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elveinek alkalmazása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Adott feladat megoldásához algoritmusok tervezése, végrehajtása</i></p> <p>Algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján.</p> <p>Algoritmus kódolása fejlesztői környezetben.</p>		<p><i>Matematika:</i> algoritmus követése, értelmezése, készítése.</p> <p>Rendszeralkotás - elemek elrendezése különbféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök (fadiagram, útdiagram, táblázatok) használata, készítése. Megalkotott rendszer átalakítása.</p>
<p><i>A problémamegoldáshoz szükséges adatok és az eredmény kapcsolata</i></p> <p>Az eredmény meghatározása a bemenő adatok alapján.</p>		<p><i>Fizika; kémia:</i> műveletek, összefüggések kiszámolása, számítógépes mérések elvégzése.</p> <p><i>Matematika:</i> oktatási-tanulási</p>

	<p>technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata.</p> <p>A programozni kívánt művelettel kapcsolatos alapvető ismeretek.</p>
<p><i>Elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése</i></p> <p>Elemi és összetett adattípusok megismerése és alkalmazása.</p>	<p><i>Matematika:</i> a feltételekkel való összevetés során annak tudatosítása, hogy a feltételek hogyan befolyásolják az eredményt.</p>
<p><i>Robotvezérlési, grafikai feladatok megoldása fejlesztőrendszerrel</i></p> <p>Az automataelví fejlesztőrendszer alapfogalmai.</p> <p>Robotvezérlési alapfogalmak.</p> <p>Síkgeometriai feladatok megoldása az adott fejlesztőrendszerben.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Alulról felfelé építkezés elve, lépésenkénti finomítás elve, elemi adat, összetett adat, bemenő adat, kimenő adat.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Fejlesztői környezet ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Tantárgyi szimulációs programok használata.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási</p>

		pontok
<p><i>Véletlen jelenségek modelljeinek megismerése, a paramétermódosítás hatásainak megfigyelése</i></p> <p>Tantárgyi szimulációs programok használata, a beállítások hatásainak vizsgálata.</p> <p>A szabályozó eszközök hatásai az oktatóprogramokban.</p> <p>Véletlen jelenségek modelljei.</p>		<p><i>Kémia; fizika; biológia; földrajz: szimulációs programok.</i></p> <p><i>Matematika: véletlen esemény.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Véletlen jelenség, modell, szimuláció, beállítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Könyvtári informatika	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az iskolai könyvtár önálló használata a raktári rend ismeretében. Közkönyvtári tapasztalatok. Könyvtári katalógusok irányított használata. Az önálló műre való hivatkozás alapjainak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskolai és lakóhelyi könyvtár alapszolgáltatásainak és a különböző információforrásoknak önálló, alkotó és etikus felhasználása egyszerű tanulmányi feladatok egyéni és csoportos megoldása során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Könyvtártípusok, funkcionális terek</i></p> <p>Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.</p> <p>Az összes könyvtártípus jellemzőinek megismerése, összehasonlítása.</p> <p>A kézikönyvtár összetételének és tájékozódásban betöltött szerepének megismerése.</p> <p>Nagyobb könyvtárak funkcionális tereinek megismerése.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> könyvtárhasználat.</p>

<p>Önálló eligazodás a települési közkönyvtárban. A gyermekkönyvtár (-részleg) önálló használata. Könyvtárlátogatás.</p>	
<p><i>Könyvtári szolgáltatások</i> Könyvtári szolgáltatások irányított alkalmazása a tanulásban és a tájékozódásban. A kézikönyvtár önálló használata.</p>	
<p><i>Információkeresés</i> Hatékony, céltudatos információszerzés. Keresett téma kifejezése tárgyszóval. Összetett keresőkérdés megfogalmazása. Megadott szempontok szerint való keresés az iskolai és a lakóhelyi elektronikus könyvtári katalógusban. Konkrét feladathoz való irányított forráskeresés katalógus és bibliográfia segítségével. A forráskeresés és -feldolgozás lépéseinek tudatosítása, irányított alkalmazása.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység információforrásainak használata: a tevékenységhez kapcsolódó információszükséglet behatárolása és a tevékenységhez, a probléma megoldásához szükséges komplex tájékozódás.</p> <p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> Információk keresése, könyvtár-, folyóirat- és internethasználat, adatbázisok, szimulációk használata.</p> <p>Természettudományi témájú ismeretterjesztő források önálló keresése, követése, értelmezése, az ismeretszerzés eredményeinek bemutatása.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Írás, szövegalkotás: rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott</p>

	<p>(lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból.</p> <p>Az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazása. Internetes enciklopédiák és keresőprogramok használata.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> önálló információgyűjtés adott témához különböző médiumokból.</p> <p><i>Földrajz:</i> tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról – információgyűjtés internetalapú szolgáltatásokkal (tények, adatok, menetrendek, hírek, idegenforgalmi ajánlatok).</p>
<p><i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i></p> <p>Nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, közhasznú információforrások és ismeretterjesztő művek típusainak ismerete. Közhasznú adatbázisok használata.</p>	<p><i>Matematika:</i> ismerethordozók használata - könyvek (pl. matematikai zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények).</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az önálló</p>

	<p>feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazása: segédkönyvek, szótárak, lexikonok, helyesírási kézikönyvek használata, ismeretlen kifejezések jelentésének megkeresése egynyelvű szótárakban.</p> <p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> az élővilág rendszerezésében érvényesülő szempontok bemutatása határozókönyvek alapján.</p>
<p><i>Forráskiválasztás</i></p> <p>A feladatnak megfelelő forrástípus önálló kiválasztása.</p> <p>Információforrások hitelességének vizsgálata, szelektálása.</p> <p>Többféle forrásra épülő tematikus gyűjtőmunka.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység információforrásainak használata. A tevékenységekhez szükséges információk kiválasztása és alkalmazása. A különböző eredetű információk szűrése, értékelése, összekapcsolása, érvényességük kiterjesztése.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az információ kritikus befogadásának megalapozása (azonos témáról különböző forrásból származó rövidebb információk összevetése tanári</p>

	irányítással, csoportosan). <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a források megbízhatósága.</i>
<i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i> Bibliográfiai hivatkozás önálló készítése. Idézés jelölése. A szerzői jogi vonatkozások megértése. Forrásjegyzék összeállítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom: források megjelölése.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nemzeti könyvtár, szakkönyvtár, elektronikus könyvtár, kézikönyv, szaklexikon, szakkönyv, napilap, folyóirat, bibliográfia, linkgyűjtemény, keresőkérdés, tárgyszó.

A fejlesztés várt eredményei a 8. évfolyam végére	<p><i>A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére ismerje meg a különböző informatikai környezeteket; tudja használni az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait; segítséggel legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszközök kiválasztására.</i></p> <p><i>A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére tudjon dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni; tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni; tudjon egyszerű táblázatot létrehozni; ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit; tudjon bemutatót készíteni.</i></p> <p><i>A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére</i></p>
--	---

	<p>lássa át a problémamegoldás folyamatát; ismerje és használja az algoritmus leíró eszközöket; ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait; tudjon kódolni algoritmusokat; tudjon egyszerű vezérlési feladatokat megoldani fejlesztői környezetben; ismerjen és alkalmazzon tervezési eljárásokat; legyen képes meghatározni az eredményt a bemenő adatok alapján; legyen képes tantárgyi szimulációs programok használatára.</p> <p><i>A tanuló az infokommunikáció témakör végére</i> legyen képes megkeresni a kívánt információt; legyen képes az információ értékelésére; legyen képes előkészíteni az információt weben történő publikálásra; tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és védendő adatait; használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.</p> <p><i>A tanuló az információs társadalom témakör végére</i> ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket; ismerjen megbízható információforrásokat; legyen képes értékelni az információ hitelességét; ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; ismerje az információforrások etikus felhasználási lehetőségeit; ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;</p>
--	---

	<p>ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;</p> <p>legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.</p> <p><i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i></p> <p>a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz;</p> <p>a választott forrásokat képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban;</p> <p>képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás);</p> <p>egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.</p>
--	--

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

8. osztály

Tudja használni az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait.

Segítséggel legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszközök kiválasztására.

Tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni.

Tudjon egyszerű táblázatot létrehozni.

Tudjon bemutatót készíteni.

Ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit.

Legyen képes megkeresni a kívánt információt.

Ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait.

Használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.

Ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat.

Legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.

Legyen képes önállóan a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe venni.

Tankönyvek, taneszközök, segédletek:

Tankönyv:

A Mozaik kiadó által forgalmazott Informatika 8. tankönyv és munkafüzet.

A tankönyvhöz tartozó digitális tankönyv, valamint interaktív tananyagok. Az Interneten keresztül elérhető MozaBook és MozaWeb interaktív alkalmazások.

Taneszközök, segédletek:

Megfelelő konfigurációjú és számú multimédiás számítógép. Megfelelő sávszélességű Internetelérés. A tematikához illeszkedő szoftverek. Az interneten fellelhető információk, elektronikus tananyagok. Transzparenssek, falitáblák.

Az értékelés módjai:

Szóbeli felelet.

Írásbeli felelet

Feladatlap kitöltése.

Témazáró dolgozat.

Tanítási órákon végzett munka, aktivitás.

Szorgalmi feladat

A tanulók értékelése:

Tanév közben szóbeli értékeléssel, ill. érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal.